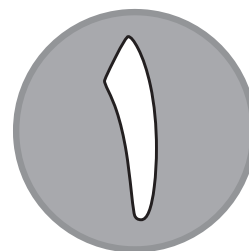

صبح جمعه

۱۴۰۴/۱۱/۲۴

دفترچه شماره (۱)

آزمون ۲۴ بهمن ماه ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی

دوازدهم انسانی

ساعت ۸ تا ۹:۲۵ صبح

۸۰ سؤال در ۸۵ دقیقه

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
روان شناسی	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اجباری	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	اجباری	علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰
۴	اجباری	جامعه شناسی (۳)	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۵	انتخابی	جامعه شناسی (۱)	۵	۶۱	۶۵	۵
		جامعه شناسی (۲)	۵	۶۶	۷۰	
۶	اجباری	روان شناسی	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز

برای مشاهده فیلمها در سایت کانون، کد روبهرو را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، عارف بهرام‌نیا، احمد حسن‌زاده‌فرد، رضا خانبابائی، امیر زراندوز، شکیب رجبی، علی شهبازی، پیمان طیار، علی قهرمان‌زاده، عباس مالکی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیر حسین اشتری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، امیر حسین سعیدی‌پور، فرهاد فروزان‌کیا، مهدی فروتن، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، مبین محمدی تراکمه، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	رانیا امیری، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، امیر حسین خزایی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، فاطمه صفری، سینا غلامی، فاطمه قرببیان، حبیبه محبی، سید آرش مرتضائی‌فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، محمد بیگدلی، محمد عرفان فرهادی، منصوره مولایی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، عمار تاجبخش، ابوطالب درانی، رضا راشدینیا، آرمن ساعدینا، محمدرضا سوری، امیر حسین شکوری، کامران عبداللہی، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	محمد ابوالحسنی، فاطمه احمدی، علیرضا پدرام، محمد رسایی، مهشید رستمی ریک، یاسین ساعدی، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، پرگل رحیمی، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، محمد قربانی، امیر محمد قلعه‌کاهی، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان، محمد حسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی عباس مالکی	مسئول درس: الهه شهبازی ویراستار: مهسا محمدنیا، معصومه صنعت‌کار، سجاد سلیمی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	زهره توکلی	مسئول درس: فریا رنوفی ویراستار: محسن جمشیدی، زهرا شمسانی، مهدی یعقوبیان
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	نگین مرسلی	مسئول درس: سجاد حقیقی‌پور ویراستار: سید مجتبی رضا زاده، علی ابراهیمی آرانی، زهرا شمسانی
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	سینا غلامی	مسئول درس: محمد صدرا پنجه‌پور ویراستار: مریم عابدی، محمد حسن سعیدی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویش‌علی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: مسلم احمدنژاد، محمد قزی، نیما مروج
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی علیرضا سالمی	مسئول درس: محمد صدرا پنجه‌پور ویراستار: محمد حسن سعیدی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیر محمد قلعه‌کاهی ایمان کلاته‌عربی	مسئول درس: سوگند بیگلری ویراستار: علی بدری، محمد حسین صادق‌پور
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سینا غلامی	مسئول درس: سجاد حقیقی‌پور ویراستار: سید مجتبی رضا زاده، علی ابراهیمی آرانی، زهرا شمسانی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

دنباله‌های حسابی

صفحه‌های ۶۱ تا ۷۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۱- مجموع اعداد سه رقمی مضرب ۳۰ برابر با S است. حاصل $\frac{S}{45}$ کدام است؟

(۱) ۳۷۰ (۲) ۳۸۰

(۳) ۳۹۰ (۴) ۳۶۰

۲- **نهایی** جملات $2x+2$ و $x+2$ و x به ترتیب سه جمله متوالی یک دنباله حسابی را تشکیل می‌دهند، مجموع این سه جمله کدام است؟

(۱) ۱۰ (۲) ۱۲

(۳) ۱۴ (۴) ۱۸

۳- مجموع n جمله اول یک دنباله حسابی از رابطه $S_n = 5n^2 + 6n$ به دست می‌آید. جمله چهارم این دنباله کدام است؟

(۱) ۴۱ (۲) ۴۸

(۳) ۵۲ (۴) ۵۶

۴- **نهایی** بین دو عدد ۳ و a سه واسطه حسابی درج می‌کنیم تا این ۵ جمله تشکیل دنباله حسابی بدهند. اگر اختلاف مشترک دنباله برابر ۳ باشد،

a چقدر است؟ ($a > 3$)

(۱) ۱۲ (۲) ۹

(۳) ۱۵ (۴) ۱۸

۵- مجموع اعداد طبیعی فرد بخش پذیر بر ۳ و کوچکتر از ۱۰۱ کدام است؟

(۱) ۸۱۶ (۲) ۸۵۲

(۳) ۸۶۷ (۴) ۸۸۴

محل انجام محاسبات

۶- **نهایی** مجموع جملات هفتم و سیزدهم یک دنباله حسابی برابر ۲۰ است. اگر مجموع ده جمله اول این دنباله حسابی برابر ۱۰۰ باشد، جمله

اول چقدر است؟

(۱) ۱۰ (۲) ۱۵

(۳) ۲۰ (۴) ۲۵

۷- در یک دنباله حسابی مجموع جملات ششم و چهاردهم برابر ۶۰ است، مجموع نوزده جمله اول این دنباله کدام است؟

(۱) ۶۰۰ (۲) ۵۷۰

(۳) ۵۴۰ (۴) ۶۳۰

۸- دو دنباله حسابی $a_n : -۳۶, -۳۲, -۲۸, \dots$ و $b_n : -۳۴, -۲۸, \dots$ چند جمله مشترک منفی دارند؟

(۱) ۵ (۲) ۲

(۳) ۳ (۴) ۴

۹- یک مقنی پس از حفر چاه در عمق ۳۰ متری سطح زمین به آب دست یافته است. با توجه به شیب ثابت زمین او با حفر چاه‌های کمکی به فاصله

مساوی از هم که عمق هر یک از آنها ۵/۰ متر از قبلی کمتر است، برای قنات استفاده می‌کند. اگر عمق آخرین چاه حفر شده ۵/۱ متر باشد، این

مقنی در مجموع چند چاه حفر کرده است؟

(۱) ۵۶ (۲) ۵۷

(۳) ۵۸ (۴) ۵۹

۱۰- در یک دنباله حسابی مجموع ۱۲ جمله اول ۲۸ و مجموع ۲۸ جمله اول ۱۲ است. مجموع ۴۰ جمله اول این دنباله کدام است؟

(۱) -۲۰ (۲) ۲۰

(۳) ۴۰ (۴) -۴۰

محل انجام محاسبات

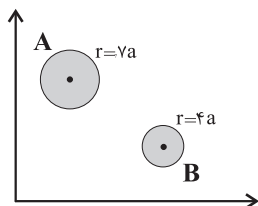

کار با داده‌های آماری
نمایش داده‌ها
صفحه‌های ۷۱ تا ۱۱۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- اگر مجموع متغیر سوم مربوط به کارخانه A و B برابر با ۵۲۰ باشد، مقدار متغیر سوم کارخانه B کدام است؟

۱۲۸ (۲)

۱۰۸ (۱)

۱۶۰ (۴)

۱۴۴ (۳)

۱۲- چه تعداد از روش‌های جمع‌آوری داده برای مورد اشاره شده، مناسب نمی‌باشد؟

الف) سرشماری نفوس و مسکن - پرسش‌نامه

ب) تعداد سرنشینان خودروهای سواری در خروجی شهر رودبار - مشاهده

ج) ساعات خواب دانش‌آموزان کلاس درس شما در شب گذشته - دادگان‌ها

د) اندازه‌گیری وزن محصولات یک باغ میوه - مصاحبه

۴ (۴)

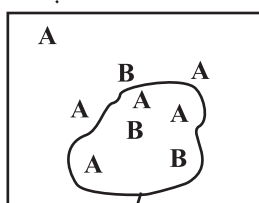
۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۳- با توجه به جامعه زیر، پارامتر A، چند برابر آماره B است؟

جامعه

نمونه

$\frac{5}{3}$ (۲)

$\frac{2}{5}$ (۱)

$\frac{3}{5}$ (۴)

$\frac{5}{2}$ (۳)

۱۴- میانگین و میانه ۷ داده آماری برابر ۱۰ است. اگر در نمودار جعبه‌ای این داده‌ها، کم‌ترین مقدار، چارک سوم و بیش‌ترین مقدار به ترتیب ۵ و ۱۵ و

۲۰ باشد و داده پنجم در نمودار جعبه‌ای برابر میانگین باشد چارک اول کدام است؟

۸ (۴)

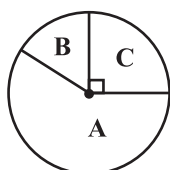
۷ (۳)

۵ (۲)

۶ (۱)

۱۵- با توجه به نمودار دایره‌ای زیر، اگر زاویه مرکزی مربوط به داده A، ۴ برابر زاویه مرکزی مربوط به داده B باشد، فراوانی داده A چند برابر مجموع

فراوانی‌هاست؟

$\frac{2}{5}$ (۲)

$\frac{1}{5}$ (۱)

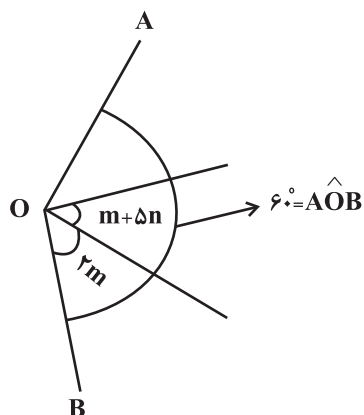
$\frac{4}{5}$ (۴)

$\frac{3}{5}$ (۳)

محل انجام محاسبات

۱۶- کدام یک از نمودارهای زیر جزء نمودارهای یک متغیره نیست؟

- (۱) نمودار میله‌ای (۲) نمودار دایره‌ای (۳) نمودار نقطه‌ای (۴) نمودار پراکنش نگاشت

۱۷- شکل زیر قسمتی از نمودار راداری است که x متغیر دارد. مجموع اندازه‌های x ، m و n کدام است؟

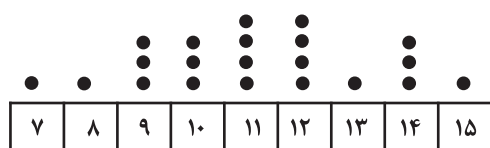
(۱) ۲۰

(۲) ۲۲

(۳) ۳۰

(۴) ۳۵

۱۸- در نمودار نقطه‌ای زیر میانگین داده‌های بین چارک اول و چارک سوم تقریباً کدام است؟

(۲) ۱۱/۰۱

(۱) ۱۱/۹

(۴) ۱۱/۱

(۳) ۱۱/۲

۱۹- نوع و مقیاس اندازه‌گیری هر متغیر در کنارش نوشته شده است. چند مورد از آن‌ها نادرست هستند؟

- (الف) دمای یک اجاق گاز ← کمی نسبتی
(ب) وزن جعبه‌های میوه ← کمی فاصله‌ای
(پ) مدت زمان مکالمه تلفنی ← کمی نسبتی
(ت) رتبه افراد در کنکور ارشد ← کمی فاصله‌ای
(ث) مهارت در خلبانی (کم، متوسط، زیاد) ← کیفی ترتیبی

(۴) ۵

(۳) ۴

(۲) ۳

(۱) ۲

۲۰- در نمودار حبابی مربوط به جدول زیر، کوچکترین مساحت مربوط به دایره‌ای است که مختصات مرکز آن به ترتیب طول ... و عرض ... است.

مشاهده متغیر	A	B	C
اول (V_1)	۴۲	۲۱	۶۲
دوم (V_2)	۳۹	۷۰	۵۴
سوم (V_3)	۱۲	۱۵	۱۰

(۱) ۶۲ و ۲۱

(۲) ۴۲ و ۳۹

(۳) ۲۱ و ۷۰

(۴) ۶۲ و ۵۴

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳):
اختیارات شاعری (۲): وزنی
صفحه‌های ۸۳ تا ۸۷

علوم و فنون ادبی (۲):

فصل سوم
(درس‌های ۷ تا ۹)
صفحه‌های ۵۷ تا ۷۶
آرایه‌های تکمیلی
تشبیه، حسن تعلیل

۲۱- کدام گزینه بیانگر تأثیرات فرهنگ هند بر اوضاع ادبی دوره صفوی است؟

(۱) سبک عراقی از واقعیت دور شد و جنبه تخیلی و ذهنی یافت و شاعران برای بازگشت به حقیقت‌گویی و واقع‌گرایی به مسائل اجتماعی و انتقادهای سیاسی پرداختند.

(۲) فضایی هند از تألیف کتاب و سرودن شعر به زبان فارسی استقبال کردند و شاهان گورکانی هند نیز همگی به فارسی سخن می‌گفتند، به همین ترتیب زبان فارسی در شبه‌قاره هند رسمی شد.

(۳) اصفهان به‌عنوان پایتخت ادبی و خراسان و آذربایجان و نواحی مرکز به کانون‌های ادبی و فرهنگی مهمی تبدیل شدند.

(۴) شاهان صفوی به سبب رقابتی که با شاهان عثمانی و هندی داشتند به مسائل فرهنگی توجه نشان می‌دادند، در نتیجه شعر و شاعری و انواع هنرها مورد توجه قرار گرفت.

۲۲- موارد کدام گزینه مربوط به ویژگی‌های ادبیات قرن دهم است؟

الف) شاعران این دوره تشخیص داده بودند که سبک عراقی با ادامه پایداری به سنن ادبی نابود می‌شود، پس باید به سبک خراسانی بازگشت.

ب) برخی شاعران با شور و شوق راهی دیار هند شدند و برخی از آنها پس از کسب ثروت به ایران بازگشتند.

ج) شاعران سروده‌های خود را بیشتر با مضامین پند و اندرز، توصیف و بیان امور طبیعی و همچنین تبدیل موضوعات و تمثیلات کهن به مضامین تازه و به زبان جدید همراه کردند.

د) مکتب وقوع در این قرن نتیجه چاره‌اندیشی شاعران برای تغییر سبک و رهایی از گرفتاری تقلید بود.

(۴) د، ب

(۳) ج، د

(۲) ب، ج

(۱) الف، ب

۲۳- کدام عبارت از دیدگاه تاریخ ادبیات فاقد «ایراد» است؟

(۱) بسیاری از ابیات و عبارات کلیم کاشانی به‌صورت ضرب‌المثل رواج یافته‌اند و او به همین سبب «خلاق‌المعانی ثانی» لقب گرفت.

(۲) صائب تبریزی در ابداع معانی و خیال‌های رنگین مشهور است و برخی از تکبیت‌های غزلش شاهکارهایی از عشق و عرفانند، او را خداوندگار مضامین تازه شعری دانسته‌اند.

(۳) در نتیجه کشاکش‌های به‌وجودآمده در ایران و آغاز حکومت صفوی، شعر ستایشی و درباری مورد توجه قرار گرفت؛ از این رو سرودن شعر در مضمون مدح و قالب قصیده رواج یافت.

(۴) در قرن یازدهم شاعران بیشتر به توصیف امور طبیعی پرداختند تا امور انتزاعی، و برای همه مردم امکان فعالیت در امور فرهنگی از جمله ادبیات به اندازه توانشان فراهم بود.

۲۴- موارد زیر به ترتیب درباره ویژگی کلامی کدام شاعر یا نویسنده است؟

(الف) از پرکارترین شاعران فارسی‌زبان است و او را خداوندگار مضامین تازه شعری دانسته‌اند.

(ب) سبک شعر او حد واسط سبک عراقی و سبک هندی است. شاخصه اصلی شعر او واقع‌گرایی است.

(ج) از ویژگی‌های عمده شعر او مضمون‌های پیچیده و استعاره‌های سرشار از تخیل‌های رمزآمیز شاعرانه است.

(د) وی با به‌کاربردن مضمون‌های ابداعی فراوان «خلاق المعانی ثانی» لقب گرفت.

(۱) صائب تبریزی، وحشی بافقی، بیدل دهلوی، کلیم کاشانی

(۲) وحشی بافقی، محتشم کاشانی، بیدل دهلوی، کلیم کاشانی

(۳) صائب تبریزی، باباغانی شیرازی، کلیم کاشانی، بیدل دهلوی

(۴) باباغانی شیرازی، صائب تبریزی، وحشی بافقی، محتشم کاشانی

۲۵- **نهایی** به ترتیب کدام شاعر در سرودن شعر مذهبی مشهور است و شعر کدام شاعر از نظر دقت، ظرافت و رقت معانی مشهور است؟

(۱) محتشم کاشانی - باباغانی

(۲) وحشی بافقی - محتشم کاشانی

(۳) باباغانی - محتشم کاشانی

(۴) باباغانی - وحشی بافقی

۲۶- **نهایی** در کدام گزینه به شاعران مهم قرن دهم هجری اشاره شده است؟

(۱) وحشی بافقی - کلیم کاشانی - رضا عباسی

(۲) بیدل دهلوی - بهزاد - وحشی بافقی

(۳) باباغانی شیرازی - رضا عباسی - کلیم کاشانی

(۴) وحشی بافقی - باباغانی شیرازی - محتشم کاشانی

۲۷- بیت کدام گزینه واجد خصوصیات عمده شعر شاعران قرن یازدهم نیست؟

(۱) باز است چشم خلق به قدر گدا ز خویش

پاشیده‌اند بر رخ محفل گلاب شمع

(۲) صنعت جرئت عبرت‌نگهان هوش‌رباست

حلقه چشمی است که بر نوک سنان دارد شمع

(۳) زعفران‌زار طرب سیر رخ کاهی ماست

نوبهار دگر از رنگ خزان دارد شمع

(۴) روز و شب خوابم نمی‌آید به چشم غم‌پرست

بس که در بیماری هجر تو گریانم چو شمع

۲۸- توضیح مقابل کدام ابیات نادرست است؟

الف) به کمند تابدارت که مه است در خم او	به بنفشه عذارت که گل است همدم او (چهار استعاره مصرحه)
ب) به دو چشم آهوانش که دو مست شیرگیرند	که توان گرفت و نتوان کم جان خود کم او (دو استعاره مکنیه)
ج) عرق سمن نسیمش که فراز لاله بینی	ز گل چمن نگویی و ز زلف شبنم او (دو استعاره مصرحه در مصراع اول)
د) من و درد عشق جانان ز کسی دوا نجویم	به هزار شادمانی ندهم دمی غم او (یک نوع استعاره)

(۱) «الف»، «ب»

(۲) «ب»، «د»

(۳) «الف»، «ج»

(۴) «ج»، «د»

۲۹- آرایه‌های ادبی ابیات زیر به ترتیب در کدام گزینه به درستی آمده است؟

الف) با چین سر زلف تو در بوی فروشی	دم جز به خطا می‌زنند نافه آهو
ب) دانی به چه رو ماه نو انگشت‌نمای است	زان روی که شد جفت چنان طاق دو ابرو
ج) خونم چو شود ریخته مستی کند آن چشم	از ریخته ذوق است و طرب در سر هندو
د) هر صبح زنم کوی تو را آب ز دیده	تا زحمت گردت ندهد خاک سر کو

(۱) مجاز، تشبیه گسترده، جناس، حسن تعلیل

(۲) تشبیه، حسن تعلیل، تشخیص، پارادوکس

(۳) استعاره، تشبیه فشرده، حسن تعلیل، جناس

(۴) جناس، مجاز، کنایه، اغراق

۳۰- کدام ابیات دارای استعاره، تشبیه و حسن تعلیل هستند؟

الف) دامنم چون دامن صحراست دایم لاله‌زار	بس که خون دل ز چشمم تا به دامن می‌رود
ب) پسته را پهن بازمانده دهان	دانی از چیست زان دهان بشکست
ج) مگرش دست به چین سر زلف تو رسید	که دم باد سحر نافه خوش‌بو دارد
د) هر لاله نورسته که بشکفت در این باغ	داغی به دل از عارض رخشان تو دارد
هـ) از آن آلوده‌دامانیم در عشق	که خون دل به دامن است ما را

(۱) «الف»، «ب»، «د»

(۲) «ب»، «ج»، «د»

(۳) «الف»، «ج»، «ه»

(۴) «ب»، «ج»، «الف»

۳۱- کدام بیت فاقد استعاره است؟

- (۱) ز طوفان حوادث، عاشقان را نیست پروایی
نیندیشد نهنگ پُردل از آشفتن دریا
- (۲) گوارا می‌کند مَشْرَب به خود ناسازگاران را
بُود ماهی گُل بی‌خار در پیراهن دریا
- (۳) ز خواب خوش به روی دولت بیدار برخیزد
حبابی را که باشد خوابگاه از دامن دریا
- (۴) برآ از پرده شرم و حیا، از قید خودبینی
که نتوان دید عکس خود در آب روشن دریا

۳۲- در کدام بیت کمترین «استعاره مصرحه» به کار رفته است؟

- (۱) بر ماه لاله کارد بر لاله مشک بارد
پر مشک لاله دارد رخسار و زلفش الوان
- (۲) بر سرو باغ دارد بر گل چراغ دارد
مشکین دو زاغ دارد آن باغ را نگهبان
- (۳) من از مژگان بیارایم به مروارید و مرجان رخ
چو از سی و دو مروارید بردارد دو مرجان را
- (۴) اگرچه سنبل مشکینش سایبان گل است
وگرچه گوهر سرخش نقابدار لقاست

۳۳- کدام ابیات دارای استعاره‌اند؟

- (الف) سزد اگر نکشد بی‌خاطرم به بهشت
که عندلیم و بی‌گل به بوستان چه کنم
- (ب) ای گنج غم نهاده به ویرانه دلم
وی مسکن خیال تو کاشانه دلم
- (ج) در ملک عشق خطبه به نام دل است از آن
شاید که همچو سکه رود بر زر آب چشم
- (د) بی شمع روی روشن جانان چراغ‌وار
خود را همی‌کشم که به مردن نمی‌رسم
- (ه) ز جام عشق تو مستم چنان که بر رویت
به وقت بوسه فراموش می‌کنم جا را

(۱) «الف»، «ب»

(۲) «الف»، «ج»

(۳) «ج»، «د»

(۴) «ب»، «ه»

۳۴- در کدام بیت نوع استعاره متفاوت است؟

- (۱) کی بنگرد به رحمت چشم خوش تو ما را
نرگس همی‌نیارد اندر نظر گیا را
- (۲) حسنت به غایت آمد زان صید کرد دل را
عشقت به قوت آمد از ما ببرد ما را
- (۳) باز آ که عاشقانت جامه سیاه کردند
چون ناخن عروسان از هجر تو نگارا
- (۴) قهرت شکست پایم گشتم مقیم کویت
لطفت گرفت دستم بردم به سر وفا را

۳۵- تعداد «استعاره» در کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) کاهل روی چو باد صبا را به بوی زلف
(۲) بالادب باش که سر در قدم تیغ افشاند
(۳) ز دست این فلک گوژپشت سفله پرست
(۴) لعبت شیرین اگر ترش ننشیند
- هر دم به قید سلسله در کار می کشی (یک استعاره مصرحه)
چون حباب آن که در این بحر دم بی جا زد (سه استعاره مکنیه)
کدام سر که نرفته است عاقبت از دست (سه استعاره مکنیه)
مدعیانش طمع کنند به حلوا (دو استعاره مصرحه)

۳۶- کدام بیت فاقد استعاره است؟

- (۱) وامداریم و سر افکنده ز خجلت در پیش
(۲) از بس که در نظرم خوب آمدی صنما
(۳) گو چو بنیادم می و معشوق ویران کرده اند
(۴) هر سنگ که بگرفتی، لعل و گهرش کردی
- که پس انداخته ایم این همه وام، ای شیراز
هر جا که می نگرم گویی که در نظری
کرده ام وقف می و معشوق این ویرانه را
هر پشه که پروردی، صد همچو هما کردی

۳۷- در کدام بیت شاعر از اختیار خود برای تبدیل رکن «مفتعلن» به رکن «مفاعله» بهره برده است؟

- (۱) پادشها چون حبیب وصف تو نادر نمود
(۲) گر تو سری میکشی تا نکنی آشتی
(۳) تا که جهان است کار به کام احرار باد
(۴) نه همه شورش طلب نه همگی بسته لب
- به که کند بر دعا وصف ترا اقتصار
ما ز تو سرکش تریم پس تو چه پنداشتی
شاه جوان بخت را فضل خدا یار باد
نه همه والانسب نه همه بی خانمان

۳۸- در کدام بیت نظم و تعداد هجاهای مصراع اول و دوم برابر نیست؟

- (۱) دید چو نیرنگ او نیک نبخشید رنگ
(۲) پرتو انصاف و عدل، کرده منور زمین
(۳) ناگه امدمد فرا پیری فرخ لقا
(۴) ذره بر آفتاب مردم جاهل نهد
- با سپه و تیپ و توپ به جنگ بگشود چنگ
غرش سعی و عمل، خاسته تا آسمان
خاک رهش عقل را آمده کحل بصر
قطره سوی ژرف بحر کودک نادان برد

۳۹- اختیارات شاعری مذکور در مقابل کدام ابیات درست هستند؟

الف) گویی در این میان گرفته کابوستان	کز دو طرف می‌برند ثروت و ناموستان (قلب، ابدال)
ب) وصال او ز عمر جاودان به	خداوندا مرا آن ده که آن به (ابدال، بلند بودن هجای پایانی)
ج) من که هر آن چه داشتم اول ره گذاشتم	حال برای چون تویی اگر که لایقم بگو (حذف همزه، قلب)
د) ای به خوبی رخ تو برده ز خورشید گرو	گشته طاق خم ابروی تو جفت مه نو (آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن، بلند بودن هجای پایانی)

(۲) «ب»، «ج»

(۱) «الف»، «ج»

(۴) «ج»، «د»

(۳) «الف»، «د»

۴۰- در کدام گزینه اختیارات شاعری ابدال وجود ندارد؟

(۱) مست از درم درآمد دوش آن مه تمام	در بر گرفته چنگ و به کف بر نهاده جام
(۲) آنان که چو من بی پر و پروانه عشقند	جز در حرم جانان پرواز نخواهند
(۳) شادم به تو و یقین همی‌دانم	کاین یک شادی هزار غم دارد
(۴) کار از تو می‌رود مددی ای دلیل راه	کانصاف می‌دهیم و ز راه اوفتاده‌ایم

۴۱- در کدام بیت هیچ اختیارات وزنی ای مشهود نیست؟

(۱) من ز غمش چو بی‌هشان بر دو رخ از جفا نشان	تن ز دو چشم خونفشان غرقه در آب و آبله
(۲) او ز من خرابدل کرد چو گنج بد نهان	من که خرابه اندرم گنج نهان من کجا
(۳) چون تو نمودی جمال عشق بتان شد هوس	رو که ازین دلبران کار تو داری و بس
(۴) مرغان بر گل کنند جمله به نیکی دعا	بر تن و بر جان میر بار خدای عجم

۴۲- کدام بیت در وزنی سروده شده است که رکن آخر آن یک هجا کم دارد؟

(۱) درد هر کس را که بینی در حقیقت چاره دارد	من ز عشقت با همه دردی که دارم ناگزیرم
(۲) نرود نقش خیال تو زمانی ز ضمیرم	خود من ساده درون صورت گیری نپذیرم
(۳) اشک خسرو را نهان در کوی خود راهی بده	جوی شیرین را روان از خون فرهادی بکن
(۴) سحر این دل من ز سودا چه می‌شد	از آن برق رخسار و سیما چه می‌شد

(الف) من بر همان عهدم که با زلف تو بستم
(ب) افتاده ز بام خاک در گه شده‌ام
(ج) هنوز عشق تو امیدبخش جان من است
(د) من آن صبحم که ناگهان چو آتش در شب افتادم
(هـ) با تلخ‌کامی صبر کن ای جان شیرین
(و) گر خون دلی بیهده خوردم، خوردم

(٣) «ب، هـ» - «الف، ج» (٤) «ب، و» - «الف، هـ»

۱) من بدین خوبی و زیبایی ندیدم روی را
وین دلایزی و دلبندی نباشد موی را

۲) آن که نقشی دیگرش جایی مصور می‌شود
نقش او در چشم ما هر روز خوش‌تر می‌شود

۳) هر که شیرینی فروشد مشتری بر وی بجوشد
یا مگس را پر ببندد یا عسل را سر بپوشد

۴) گفتم ای سلطان خوبان رحم کن بر این غریب
گفت در دنیا دل، ره گم کند مسکین غریب

وز مشک تو را به گرد لب دایره است
کاین خط تو گرد مه ز شب دایره است»

(۴) اختیار شاعری آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در بیت دوم به چشم می خورد.

«توان از سر او برد هوای شیرین
لشگر خسرو اگر بر سر فرهاد رود»

(۴) یکی شود ز خموشی هزار بیگانه
به یک سخن دو لب از یکدگر جدا گردد

۴۷- در کدام گزینه تصویری از «فرا رسیدن فصل پاییز» دیده نمی‌شود؟

- (۱) آن برگ رزان بین که بر آن شاخ رزانست
- (۲) چو چنبرهای یاقوتین به روز باد گلبن‌ها
- (۳) قبای سرخ گل دادند بر باد
- (۴) حاصل درآمد زاغ غم در باغ و می‌کوبد قدم
- گویی به مثل پیرهن رنگ‌رزانست
- جهنده بلبل و صلصل، چو بازیگر به چنبرها
- ز مرغان دمن برخاست فریاد
- پرسان به افسوس و ستم کو گلستان کو گلستان؟

۴۸- حال‌وهوای موجود در نثر زیر، در کدام گزینه تکرار شده است؟

«شب را به بوستان با یکی از دوستان اتفاق مبیّت افتاد، موضعی خوش و خرم و درختان درهم؛ گفתי که خرده مینا بر خاکش ریخته و عقد ثریا از تاکش درآویخته.»

- (۱) با سروقدی تازه‌تر از خرمن گل
- (۲) حافظا می‌خور و رندی کن و خوش باش ولی
- (۳) آمد بهار خرم و آورد خرمنی
- (۴) شاد باشید که جشن مهرگان آمد
- از دست منه جام می و دامن گل
- دام تزویر مکن چون دگران قرآن را
- وز فرّ نوبهار، شد آراسته زمی
- بانگ و آوای درای کاروان آمد

۴۹- مفهوم کلی بیت زیر با کدام بیت تناسب ندارد؟

- (۱) آنچه از دریا به دریا می‌رود
- (۲) با که گویم به جهان محرم کو؟
- (۳) ما ز بالاییم و بالا می‌روییم
- (۴) می‌تپم چون ماهی‌ای دانی چرا
- بازجویید روزگار وصل خویش»
- از همانجا کآمد آنجا می‌رود
- چه خبر گویم با بی‌خبران؟
- ما ز دریاییم و دریا می‌روییم
- ز آن که از دریا به شست افتاده‌ام

۵۰- **نهایی** تصویر ارائه‌شده در همه ابیات به‌جز بیت گزینه ... یکسان است.

- (۱) گفتا که مرو به غربت و می‌بارید
- (۲) کی‌ام؟ شکوفه اشکی که در هوای تو هر شب
- (۳) صبحگاهی سر خوناب جگر بگشایید
- (۴) ای گل تازه که بویی ز وفا نیست تو را
- از نرگس تر، به لاله بر مروارید
- ز چشم ناله شکفتم به روی شکوه دویدم
- ژاله صبحدم از نرگس تر بگشایید
- خبر از سرزنش خار جفا نیست تو را

جامعه‌شناسی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس ششم: قدرت اجتماعی

(جامعه‌شناسی و مطالعه قدرت)

درس هفتم: نابرابری اجتماعی

(تفاوت یا نابرابری؟، سه رویکرد به

نابرابری اجتماعی)

صفحه‌های ۶۴ تا ۷۶

۵۱- به‌ترتیب برای پیشگیری از کدام اشتباه‌ها و خطاها «ناگزیر باید سایر جوامع و فرهنگ‌ها را نیز مطالعه

کنیم» و «باید بکشیم جوامع و فرهنگ‌های دیگر را از منظر خودشان مطالعه کنیم»؟

(۱) نتایجی که از مطالعه و بررسی یک جامعه به دست آورده‌ایم به همه جوامع دیگر تعمیم دهیم - سیاست و قدرت، خارج از ذهن مردم و مستقل از ادراک آنها، وجوهی محسوس و واقعی دارد.

(۲) تعدد و تنوع جوامع معاصر و قدیمی، علوم اجتماعی را درگیر مطالعات پایان‌ناپذیر می‌سازد - در مطالعه سایر جوامع و فرهنگ‌ها، به معانی فرهنگی آنها توجه نکنیم.

(۳) نتایجی که از مطالعه و بررسی یک جامعه به دست آورده‌ایم به همه جوامع دیگر تعمیم دهیم - در مطالعه سایر جوامع و فرهنگ‌ها، به معانی فرهنگی آنها توجه نکنیم.

(۴) معنای پدیده‌های اجتماعی و سیاسی در فرهنگ‌ها را به‌درستی دریافت نکنیم - جوامع و فرهنگ‌ها همانند طبیعت نیستند.

۵۲- بخش اول کدام گزینه نادرست و بخش دوم آن درست است؟

- (۱) دموکراسی به معنای مجاز دانستن همه امور برای انسان است. - دموکراسی با خواست اقلیت افراد شکل می‌گیرد.
- (۲) جمهوری به معنای این است که مردم خودشان سرنوشت سیاسی خود را تعیین می‌کنند. - جمهوری اسلامی نظام سیاسی سازگار با فرهنگ توحیدی است.
- (۳) در لیبرال دموکراسی، عدالت مهم‌ترین ارزش اجتماعی است. - در لیبرال دموکراسی می‌توان از مقبولیت سخن گفت.
- (۴) در جمهوری اسلامی هم مقبولیت و هم مشروعیت وجود دارند. - در جمهوری اسلامی ارزش‌های سیاسی و قوانین و مقررات اجتماعی با عقل و وحی شناخته و معین می‌شوند.

۵۳- **نهایی** موارد ذکرشده در کدام گزینه به‌ترتیب بیانگر «تفاوت اسمی»، «نابرابری طبیعی» و «نابرابری اجتماعی» است؟

- (۱) تفاوت در جنسیت زیستی - تفاوت در نام خانوادگی افراد - تفاوت در سطح درآمد
- (۲) تفاوت در گروه خونی - تفاوت در هوش یا استعدادهای ذاتی - تفاوت در لهجه افراد در شهرهای مختلف
- (۳) تفاوت در رنگ چشم - تفاوت در دسترسی به امکانات درمانی - تفاوت در زن بودن یا مرد بودن
- (۴) تفاوت بین افراد در محل صدور شناسنامه - تفاوت در قدرت بدنی بین افراد - تفاوت در قدرت تأثیرگذاری بر تصمیمات سیاسی

۵۴- **نهایی** کدام مورد درباره نابرابری اجتماعی نادرست است؟

- (۱) نابرابری‌های طبیعی که منجر به تفاوت‌های اسمی و نابرابری اجتماعی می‌شوند مورد توجه جامعه‌شناسان قرار می‌گیرند.
- (۲) جامعه‌شناسان در مطالعه نابرابری‌های اجتماعی به قشربندی اجتماعی توجه دارند.
- (۳) از نظر جامعه‌شناسان توزیع نابرابر دانش می‌تواند علت نابرابری اجتماعی باشد.
- (۴) قرارگیری موقعیت افراد در بالا یا پایین سلسله مراتب اجتماعی از نحوه توزیع مزایای اجتماعی ناشی می‌شود.

۵۵- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر به ترتیب کدام است؟

- طرفداران قشربندی اجتماعی معتقدند نابرابری‌های اجتماعی برای بقای جامعه ضرورت دارند و نابرابری‌های اجتماعی مقدم بر نابرابری‌های طبیعی هستند.

- طرفداران قشربندی اجتماعی، نقش انسان‌ها و جوامع را در پدید آمدن و ادامه قشربندی نادیده می‌گیرند و تغییر در آن را چندان امکان‌پذیر نمی‌دانند.

- منتقدان رویکرد لیبرالی معتقدند که در این رویکرد نقطه آغاز رقابت - مانند تولد در طبقات اجتماعی مختلف - یکسان نیست و نابرابری‌های اجتماعی همیشه نتیجه نابرابری‌های طبیعی نیستند.

- «کسانی که در طبقه بالا متولد می‌شوند نسبت به کسانی که در طبقات پایین متولد می‌شوند از امکانات بهتری برخوردارند» در این مثال یک نابرابری طبیعی مقدمه نابرابری اجتماعی می‌شود.

(۱) ص - ص - غ - غ (۲) غ - ص - غ - ص

(۳) غ - ص - ص - غ (۴) ص - غ - ص - ص

۵۶- **نهایی** کدام مورد راجع به رویکرد کمونیستی درست نیست؟

(۱) به دنبال حذف مالکیت خصوصی هستند.

(۲) قشربندی اجتماعی توسط انسان‌ها تغییر می‌کند.

(۳) به دلیل اینکه انگیزه رقابت از بین می‌رود، راه پیشرفت مادی مسدود می‌گردد.

(۴) در این رویکرد مالیات و بیمه‌ها ابزاری برای کاهش فاصله طبقاتی هستند.

۵۷- از نظر طرفداران عدالت اجتماعی به ترتیب چرا رویکرد اول و دوم به نابرابری اجتماعی عادلانه نیستند؟

(۱) نقطه پایان رقابت عادلانه نیست - نقطه آغاز رقابت عادلانه نیست.

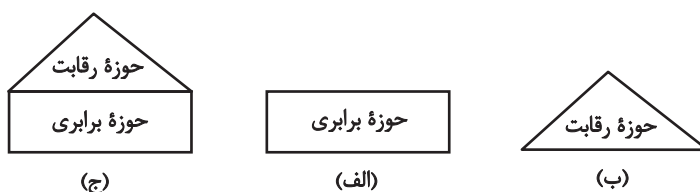
(۲) در آن افراد کوشا، به اندازه استحقاقی که دارند، از مزایای اجتماعی برخوردار نمی‌شوند - با فطرت انسانی سازگار نیست.

(۳) این واقعیت را نادیده می‌گیرد که افرادی که در طبقه اجتماعی پایین متولد می‌شوند با افرادی که در طبقه اجتماعی بالا متولد می‌شوند، به

سادگی امکان رقابت ندارند - مالکیت خصوصی را لغو نمی‌کند.

(۴) نقطه آغاز رقابت عادلانه نیست - در آن افراد توانمند، به اندازه استحقاقی که دارند از مزایای اجتماعی برخوردار نمی‌شوند.

۵۸- کدام گزینه به ترتیب با مدل‌های زیر مرتبط است؟

(۱) دولت به نمایندگی از جامعه موظف است نیازهای ضروری همه افراد مانند خوراک، پوشاک و مسکن را تأمین کند - نابرابری‌های اجتماعی ناشی از تفاوت‌ها و نابرابری‌های طبیعی نیست بلکه نتیجه روابط سلطه‌جویانه است - با طبیعی دانستن قشربندی اجتماعی، نقش انسان‌ها و جوامع در پدید آمدن و ادامه یافتن آن را نادیده می‌گیرند و تغییر در آن را چندان امکان‌پذیر نمی‌دانند.

(۲) اگر مالکیت خصوصی از بین برود، دیگر طبقه پایین نخواهیم داشت و بدین ترتیب همگان شرایطی یکسان خواهند داشت - افراد توانمند و کوشا به اندازه استحقاقی که دارند از مزایای اجتماعی برخوردار نمی‌شوند - دولت تلاش می‌کند برای کاهش نابرابری‌های اجتماعی تدابیر بیشتری بیندیشد مثلاً از ثروتمندان مالیات بگیرد و از آن برای رفع فقر در جامعه استفاده کند.

(۳) قشربندی اجتماعی توسط انسان‌ها پدید آمده و تداوم یا تغییر آن نیز به دست آن‌هاست - با تأکید بر کارکردهای قشربندی آن را تأیید و تثبیت می‌کنند و رقابت را در زندگی اجتماعی ضروری می‌دانند - مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود اما جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند و نقطه شروع رقابت را یکسان نماید.

(۴) نقطه شروع رقابت‌ها یکسان می‌شود اما به دلیل اینکه انگیزه رقابت از بین می‌رود راه پیشرفت مادی مسدود می‌گردد - قشربندی پدیده‌ای است که در همه زمان‌ها و مکان‌ها وجود داشته است و تغییر در قشربندی را امکان‌پذیر نمی‌داند - اینان عدالت اقتصادی را مهم می‌دانند و معتقدند که با توزیع برابر ثروت نقطه آغاز رقابت عادلانه خواهد بود.

۵۹- به ترتیب هر یک از موارد زیر به کدام موضوع اشاره دارد؟

- عرصه انتخاب دمامد ارزش‌ها

- در انگلستان، زنان در مقابل شوهر، مالک دارایی خویش نبودند.

- طرح خانه‌سازی عمومی در برزیل

(۱) زندگی اجتماعی انسان به‌ویژه در عرصه سیاسی - تفاوت‌های اسمی بهانه‌ای برای نابرابری اجتماعی - رویکرد عدالت اجتماعی

(۲) زندگی اجتماعی انسان به‌ویژه در عرصه سیاسی - نابرابری اجتماعی - قشربندی برای هر جامعه‌ای ضروری است.

(۳) رویکردهای جامعه‌شناختی - تفاوت‌های اسمی بهانه‌ای برای نابرابری اجتماعی - رویکرد عدالت اجتماعی

(۴) رویکردهای جامعه‌شناختی - نابرابری طبیعی - رویکرد کمونیستی

۶۰- رویکرد جامعه‌شناسی تبیینی و تفسیری به ارزش‌های سیاسی و سیاست و قدرت چگونه است؟

(۱) آن‌ها را به پدیده‌هایی مادی و فاقد معنا فرو می‌کاهد - یافتن راهی برای داوری درباره این پدیده‌ها را ضروری می‌دانند.

(۲) آن‌ها را قابل مطالعه علمی نمی‌داند - صرفاً به توصیف ارزش‌های سیاسی مختلف بسنده می‌کند.

(۳) دست شستن از آرمان بزرگ داوری علمی درباره این ارزش‌ها را بن‌بست زندگی انسان معرفی می‌کند.

(۴) انسان‌ها را در برابر وضعیت موجود منفعل و مجبور می‌سازد - به معنازدایی از سیاست و قدرت می‌پردازد.

جامعه‌شناسی (۱)

در این بخش، از میان سؤالات جامعه‌شناسی (۱) و جامعه‌شناسی (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤالات ۶۱ تا ۶۵ «یا» به سؤالات ۶۶ تا ۷۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

زندگی اجتماعی

(ارزیابی جهان‌های اجتماعی)

هویت (هویت، بازتولید هویت اجتماعی)

صفحه‌های ۵۵ تا ۸۵

۶۱- با توجه به عبارت‌های زیر، کدام گزینه درست است؟

- الف) در پرتو آن‌ها، می‌توان واقعیت‌های هر جهان اجتماعی را ارزیابی کرد.
ب) راهنمای کنش اعضای جهان اجتماعی‌اند و با عمل به آن‌ها، به واقعیت تبدیل می‌شوند.
ج) تصور اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ، سیاست، اقتصاد و خانواده است.
د) مردم با عمل کردن مطابق آن‌ها، فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی جامعه خود را کاهش می‌دهند.

(۱) عبارت‌های «ج» و «د» همانند «ب» و «الف» با مفهوم آرمان اجتماعی در ارتباط‌اند.

(۲) عبارت «ب» برخلاف «الف» و همانند «ج» با مفهوم ارزش اجتماعی در ارتباط است.

(۳) عبارت‌های «د» و «ب» برخلاف «الف» با مفهوم ارزش اجتماعی در ارتباط است.

(۴) عبارت «الف» همانند «ج» و «د» با مفهوم آرمان اجتماعی در ارتباط است.

۶۲- پاسخ پرسش‌های زیر به‌ترتیب کدام است؟

الف) به‌ترتیب باورهای دینی و زبان مادری، مؤید کدام بخش‌های هویتی است؟

ب) عبارت زیر، تأثیر کدام بخش‌های هویتی بر یکدیگر را بیان می‌کند؟

«توانایی‌های جسمی فرد بر انتخاب نقش‌های اجتماعی او اثر می‌گذارد و این نقش‌ها به‌نوبه خود بر باورهای اخلاقی و مسئولیت‌پذیری او تأثیر

می‌گذارند.»

(۱) اکتسابی و متغیر، انتسابی و ثابت / اخلاقی بر اجتماعی و اجتماعی بر جسمی

(۲) اکتسابی و متغیر، انتسابی و ثابت / جسمی بر اجتماعی و اجتماعی بر اخلاقی

(۳) اجتماعی و متغیر، فردی و ثابت / فردی بر اجتماعی و اجتماعی بر اخلاقی

(۴) فردی و متغیر، فردی و ثابت / جسمی بر فردی و فردی بر اخلاقی

۶۳- کدام عبارت نادرست است؟

(۱) مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه صورت می‌گیرد، جامعه‌پذیری نام دارد.

(۲) فرد برای مشارکت در جهان اجتماعی، شیوه زندگی در آن را می‌آموزد.

(۳) عضویت در جهان اجتماعی، همواره با نظارت و کنترل اجتماعی همراه است.

(۴) پخش برنامه‌های رسانه‌ای برای «استفاده مردم از کالای ایرانی» اشاره به تبلیغ و اقناع دارد.

۶۴- به ترتیب هر عبارت مؤید کدام موضوع است؟

- در فرایند جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی نقش مهمی دارد و دارای اثر دنیوی و معنوی است.

- مجموعه بینش‌ها و گرایش‌هایی است که انسان را از سایر موجودات ممتاز می‌کند.

- کنش‌هایی که برخلاف عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای جامعه هستند.

- به دو شیوه رسمی و غیررسمی صورت می‌گیرد که روش غیررسمی آن آثار عمیق‌تری دارد.

(۱) امر به معروف - عقاید و ارزش‌ها - کژروی اجتماعی - تشویق و تنبیه

(۲) نهی از منکر - عقاید و ارزش‌ها - ضدکنش - روش اقناعی

(۳) امر به معروف - فطرت - ضدکنش - تشویق و تنبیه

(۴) نهی از منکر - فطرت - کژروی اجتماعی - تشویق و تنبیه

۶۵- پاسخ درست به ترتیب کدام است؟

- هر فرد چگونه اولین و مهم‌ترین آشنایی‌ها را با جهانی که در آن متولد شده است، پیدا می‌کند؟

- در بیت «من آنچه شرط بلاغ است با تو می‌گویم / تو خواه از سخنم پند گیر خواه ملال» صرفاً به کدام موضوع بسنده شده است؟

- در کدام روش فرهنگ در افراد درونی می‌شود؟

(۱) حضور در مدرسه و گروه‌های هم‌بازی - جامعه‌پذیری - تشویق و تنبیه

(۲) آموزش‌های اساسی که در خانواده می‌بیند - جامعه‌پذیری - اقناع

(۳) آموزش‌های اساسی که در خانواده می‌بیند - کنترل اجتماعی - تشویق و تنبیه

(۴) حضور در مدرسه و گروه‌های هم‌بازی - کنترل اجتماعی - اقناع

جامعه‌شناسی (۲)

اگر به سؤال‌های ۶۱ تا ۶۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۶۶ تا ۷۰ پاسخ دهید.

فرهنگ معاصر غرب و

نظام نوین جهانی

(جامعه جهانی، تحولات نظام جهانی)

چالش‌های جهانی

(جهان دوقطبی)

صفحه‌های ۵۵ تا ۸۲

۶۶- شکل‌گیری نظام نوین جهانی چگونه بود؟

(۱) در دو سده نوزدهم و بیستم، سازماندهی سیاسی و فرهنگی جدیدی شکل گرفت که جوامع غربی را

به‌صورت جوامع مرکزی و دیگر جوامع را به‌صورت جوامع پیرامونی درآورد و بدین‌سان نظام نوین جهانی

شکل گرفت.

(۲) در سده‌های هفدهم تا بیستم، اقتصاد گسترده‌ای شکل گرفت که تقسیم کارش از مرزهای سیاسی و فرهنگی موجود فراتر رفت و نظامی در سطح

جهان با عنوان «نظام نوین جهانی» پدید آورد که جوامع غربی را به‌صورت مرکز و سایر جوامع را به‌صورت پیرامون درآورد.

(۳) سازماندهی نظامی و سیاسی در دو سده هجدهم و نوزدهم، موجب شد کشورهای غیرغربی در حاشیه روابط و سازمان‌های سیاسی و اقتصادی

جهانی وضعیتی متزلزل پیدا کرده و در نظام نوین جهانی ادغام شوند.

(۴) در سده شانزدهم فرهنگ غرب برای بسط و گسترش ابعاد دنیوی خود به سوی حذف پوشش دینی گام برداشت و به تفسیر غیرتوحیدی فرهنگ

یونان و روم بازگشت و از این به بعد نظام نوین جهانی پدید آمد.

۶۷- به‌ترتیب، «مختل کردن فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی و تأثیر بر نخبه‌های سیاسی آنان» و «حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ به دنبال زوال

تدریجی قدرت کلیسا» مربوط به کدام‌یک از مراحل چهارگانه تکوین نظام نوین جهانی است؟

(۱) به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - پیدایش قدرتهای سیاسی سکولار

(۲) پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری

(۳) به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی

(۴) پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی

۶۸- به ترتیب پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

- پیامد مقاومت‌های سیاسی و نهضت‌های آزادی‌بخش در کشورهای استعمارزده چیست؟

- سیر عبور از مرحله استعمار به استعمار نو برای کشورهای استعمارگر چگونه است؟

- پیامد انتقال صنایع وابسته به کشورهای استعمارزده چیست؟

(۱) استقلال کامل اقتصادی و سیاسی و قطع وابستگی - سلب قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی کشورهای استعمارزده، تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، تبدیل به بازار مصرف کالاهای تولید شده کشورهای غربی، وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده و پدید آمدن استعمار نو - در جهت استقلال این کشورها و تعدیل جهانی ثروت

(۲) کشورهای غربی استقلال سیاسی را به رسمیت می‌شناسند اما اقتصاد وابسته، دولت‌های مستقل را در چرخه نامتعادل توزیع ثروت جهانی نگه می‌دارد و استعمار نو پدید می‌آید - تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، سلب قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی کشورهای استعمارزده، وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده، عبور از مرحله استعمار به استعمار نو برای کشورهای استعمارگر - در جهت منافع بیشتر کشورهای استعمارگر و حفظ فاصله و وابستگی

(۳) انتقال کامل صنایع مستقل و تعدیل فاصله اقتصادی بین غرب و غیرغرب - تأمین مواد خام و نیروی کار کشورهای غربی، تبدیل به بازار مصرف کالاهای تولیدشده کشورهای غربی، سلب قدرت چانه‌زنی، وابستگی اقتصادی به کشورهای استعمارگر، پدید آمدن استعمار نو - منجر به کاهش هزینه‌ها فقط برای کشورهای در حال رشد می‌شود

(۴) افزایش قدرت چانه‌زنی جهانی به دلیل حفظ اقتصاد تک‌محصولی - تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، سلب قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی کشورهای استعمارزده، وابستگی اقتصادی به کشورهای استعمارگر، تبدیل به بازار مصرف کالاهای تولید شده کشورهای استعمارگر و پدید آمدن استعمار نو - باعث افزایش قدرت چانه‌زنی جهانی کشورهای غیرغربی

۶۹- همه عبارات درباره «امپراتوری رسانه، علم و فرهنگ» درست است به جز عبارت

(۱) صنعت ارتباطات ابزار تازه‌ای است که به جهان غرب در مدیریت انتقال فرهنگی یاری می‌رساند.

(۲) خودباختگی فرهنگی سبب می‌شود جامعه، حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست بدهد.

(۳) بسیاری از منتقدان نگران این هستند که تمرکز قدرت رسانه در دست چند شرکت یا چند فرد قدرتمند، موجب تضعیف سازوکارهای دموکراسی می‌شود.

(۴) شیوه‌ای که در آن جهان غرب از آموزش دانش‌های راهبردی به کشورهای در حال توسعه خودداری می‌کند، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد.

۷۰- به ترتیب هر عبارت مؤید نظرات کدام متفکر است؟

- از نظر او حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری، فقط با یک انقلاب قابل حل بود.

- بر سر سفره گسترده طبیعت جایی برای فقر وجود ندارد.

- از دو مفهوم آزادی مثبت و منفی سخن گفته است.

(۲) مارکس - ریکاردو - مالتوس

(۱) آیزایا برلین - مالتوس - مارکس

(۴) مالتوس - مارکس - ریکاردو

(۳) مارکس - مالتوس - آیزایا برلین

روانشناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تفکر (۱) حل مسئله

تفکر (۲) تصمیم‌گیری

صفحه‌های ۱۱۲ تا ۱۵۷

۷۱- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) بسیاری از مردم از واژه «مسئله» تصور مثبتی ندارند؛ زیرا راه‌حل مسئله و نحوه برخورد با آن را بلد نیستند.
- (۲) شناسایی موقعیت فعلی در جریان حل مسئله کمک می‌کند تا موانع احتمالی را به خوبی بشناسیم و راه‌حل بهتری ارائه دهیم.
- (۳) زمانی با مسئله مواجه می‌شویم که بدانیم هدف چیست و وقتی هدف روشن نباشد درک ما از مسئله ناقص خواهد بود.
- (۴) در صورت استفاده از روش‌های درست حل مسئله، مسئله به‌جای تهدید به موضوع خوشایند و فرصت پیشرفت تبدیل می‌شود.
- ۷۲- «در مدرسه‌ای دانش‌آموزان تحت تأثیر عوامل فردی، خانوادگی، اجتماعی و... رفتارهای خشونت‌آمیزی از خود بروز می‌دهند و مشاوران مدرسه در تلاش هستند که مسئله پرخاشگری و خشونت دانش‌آموزان را با راهکارهای مختلفی حل کنند.» موقعیت بالا، کدام یک از انواع مسئله را شامل می‌شود و به چه دلیلی حل مسئله مطرح‌شده، مهم است؟

(۲) خوب تعریف نشده - قابلیت تغییر

(۱) خوب تعریف شده - قابلیت تعمیم

(۴) خوب تعریف شده - قابلیت تغییر

(۳) خوب تعریف نشده - قابلیت تعمیم

۷۳- کدام یک از عبارت‌های زیر، در خصوص «حل مسئله» صحیح می‌باشد؟

- (الف) اینکه روش‌های قبلی به حل مسئله منجر نشوند و سراغ روش‌های جایگزین برویم، به مرحله نخست حل مسئله اشاره دارد.
- (ب) یادگیری سریع برنامه‌نویسی موبایل برای فردی که به انگلیسی و کامپیوتر مسلط است، دلالت بر مفهوم انتقال دارد.
- (ج) اکتشافات و اختراعات فراوان دانشمندان در طول سنوات، مبتنی بر اثر نهفتگی بوده است.
- (د) بن‌بست، بر لزوم تغییر بازنمایی مسئله و تغییر نگاه فرد دلالت دارد.

(۴) «الف» و «ج»

(۳) «ب» و «د»

(۲) «ج» و «د»

(۱) «الف» و «ب»

۷۴- درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر، در خصوص «روش‌های حل مسئله»، به‌ترتیب، در کدام گزینه بیان شده است؟

- دستیابی به راه‌حل مسئله در روش اکتشافی، مبتنی بر تضمین و در روش تحلیلی، مبتنی بر احساس است.
- پیمایش طراحی یک نمونه الگوی لباس از آخر به اول، از روش‌های تحلیلی حل مسئله بوده و در ریاضیات کاربرد دارد.
- قضاوت درباره راه‌حل‌های ارائه شده از طرف افراد در موضوع برگزاری اردو، به مرحله سوم بارش مغزی اشاره دارد.
- روش خرد کردن مسئله یعنی تقسیم مسئله بزرگ بر چندین مسئله کوچک که برج هانوی نمونه‌ای از آن است.
- (۱) نادرست - درست - درست - درست
- (۲) درست - نادرست - نادرست - نادرست
- (۳) نادرست - نادرست - درست - نادرست
- (۴) درست - درست - درست - درست

۷۵- کدام گزینه جاهای خالی را به درستی تکمیل می کند؟

الف) علت ناتوانی بسیاری از افراد در حل مسئله ... است.

ب) ناکامی سبب ... می شود.

ج) یکی از روش های کاهش فشار روانی ... روش های درست حل مسئله است.

د) افرادی که در حل مسئله ... و ... لازم را دارند، نسبت به دیگران احساس عاطفی مثبت تری دارند.

۱) نداشتن تجربه گذشته - رفتار تهاجمی - آموزش - آگاهی، تجربه

۲) آگاه نبودن به مهارت حل مسئله - رفتار تهاجمی - آموزش - دانش، مهارت

۳) آگاه نبودن به مهارت حل مسئله - پرخاشگری - پرورش - آگاهی، مهارت

۴) نداشتن نگاه جدید - پرخاشگری - پرورش - دانش، تجربه

۷۶- با توجه به انتخاب کلمه های داخل پرانتز، کدام گزینه، به ترتیب صحیح می باشد؟

- از عالی ترین و پیچیده ترین فعالیت های شناختی ← (الف) تصمیم گیری / ب) مسئله

- دربردارنده همه گزینه های احتمالی ← (الف) حل مسئله / ب) تصمیم گیری

- انتخاب مناسب ترین اولویت ← (الف) تصمیم گیری / ب) حل مسئله

- در پی روش های موفق و کارآمد بودن ← (الف) تصمیم گیری / ب) حل مسئله

۲) ب - الف - الف - الف

۱) الف - ب - الف - الف

۴) ب - الف - ب - ب

۳) الف - ب - الف - ب

۷۷- کدام یک از تصمیمات زیر نسبت به سایر تصمیمات دشوارتر است؟

۱) تصمیم گیری درباره اینکه تعطیلات خود را در خانه بگذرانیم یا به مسافرت برویم.

۲) تصمیم گیری درمورد نحوه تعیین مجازات فردی که بدون گواهینامه رانندگی، دچار تصادف شده، از میان حبس و جزای نقدی.

۳) تصمیم گیری رئیس کارخانه ای که نمی داند سرمایه اش را به تولید محصول باکیفیت اما گران قیمت تر اختصاص بدهد یا خیر.

۴) تصمیم گیری نمایندگان مجلس شورای اسلامی درباره خروج یا عدم خروج از یک معاهده بین المللی که تأثیرات گسترده اقتصادی دارد.

۷۸- با توجه به عبارات زیر، کدام گزینه نادرست است؟

- (الف) پویا باوجود هزینه‌های بسیار و ناکارآمدی موبایل مدنظرش، صرفاً به این علت که شبیه دوستانش باشد، آن را می‌خرد.
- (ب) رونیا باوجود داشتن رژیم غذایی کاهش وزن، با دیدن جعبه شیرینی‌ها، ناگهان ۳ شیرینی خامه‌ای می‌خورد.
- (ج) سهیل صرفاً به علت علاقه زیاد به عکاسی، بدون توجه به هزینه تهیه دوربین، شهریه کلاس‌ها و ... در کلاس عکاسی ثبت‌نام می‌کند.
- (د) مهشید برای خرید لپ‌تاپ، به علاقه، کارایی، هزینه و ... توجه می‌کند و درنهایت لپ‌تایی که بیشترین هم‌خوانی با ملاک‌هایش دارد را می‌خرد.
- (۱) عبارت «ج» و «الف» در ملاک تصمیم‌گیری، مشترک نیستند.

- (۲) عبارت «ج» و «د» در مبنا مشترک‌اند اما در روش، عبارت «د» از شیوه‌های قاعده‌مند پیروی می‌کند.
- (۳) عبارت «ج» و «ب» هردو با پشیمانی همراه هستند اما در عبارت «ب»، پشیمانی بلافاصله ظاهر می‌شود.
- (۴) شباهت عبارت «ج» و «الف» در این است که هر دو از سبک‌های ناکارآمد تصمیم‌گیری هستند.

۷۹- کدام گزینه در مورد عبارت زیر صحیح است؟

- «مبینا برای خرید لپ‌تاپ، ۵ مورد از اولویت‌های خود را نوشت، اما برای بررسی ویژگی‌های هر لپ‌تاپ و نتایج هر انتخاب با اعتماد به آگاهی و دانسته‌های خود، تحقیق نکرد و شنوای نظرات اطرافیان خودش نیز نبود، درنهایت پس از خرید لپ‌تاپ متوجه شد، باوجود پرداخت هزینه زیاد، این لپ‌تاپ برطرف‌کننده نیازهای وی نیست.»

- (۱) او در مرحله اول تصمیم‌گیری دچار خطا شده، زیرا تصمیمش را به‌درستی تشخیص نداده است.
- (۲) او در مرحله پنجم تصمیم‌گیری دچار خطای اعتماد افراطی شده است.
- (۳) او مراحل تصمیم‌گیری را به‌ترتیب انجام داده اما به علت استفاده از اطلاعاتی که دیدگاهش را تأیید می‌کنند، دچار خطا شده است.
- (۴) او نتوانسته بهترین اولویت را اجرا کند، زیرا در دو مرحله پیشین، دچار خطای اعتماد افراطی شده است.

۸۰- در کدام گزینه، هر دو تعارض ذکرشده از یک نوع هستند و نوع آن‌ها به‌درستی ذکر شده است؟

- (الف) موفقیت در رشته تحصیلی - تحمل سختی‌های رسیدن به آن
- (ب) بیدار ماندن در طول شب برای انجام تکالیف - عدم انجام تکالیف و تنبیه شدن توسط معلم
- (ج) ادامه دوستی با فرد نامناسب و خودخواه - ترس از تنهایی
- (د) رفتن برای تماشای تئاتر موردعلاقه - ترافیک سنگین در مسیر رفت و برگشت تماشای تئاتر

- (۱) الف و د - تعارض «اجتناب - اجتناب»
- (۲) الف و ب - تعارض «گرایش - اجتناب»
- (۳) د و ج - تعارض «گرایش - اجتناب»
- (۴) ب و ج - تعارض «اجتناب - اجتناب»

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۴/۱۱/۲۴

آزمون ۲۴ بهمن ماه ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

ساعت ۹:۲۵ تا ۱۰:۴۰ صبح

۸۵ سؤال در ۷۵ دقیقه

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
عربی، زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه و منطق	۶	۵	۳	۲	۱	
اقتصاد	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۲) و (۳)	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰
۲	اجباری	تاریخ (۳)	۵	۱۰۱	۱۰۵	۵
۳	انتخابی	تاریخ (۱)	۵	۱۰۶	۱۱۰	۵
		تاریخ (۲)	۵	۱۱۱	۱۱۵	
۴	اجباری	جغرافیا (۳)	۵	۱۱۶	۱۲۰	۵
۵	انتخابی	جغرافیای ایران (دهم)	۵	۱۲۱	۱۲۵	۵
		جغرافیا (۲)	۵	۱۲۶	۱۳۰	
۶	اجباری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۷	اجباری	منطق	۵	۱۴۱	۱۴۵	۵
۸	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۴۶	۱۵۵	۱۰
۹	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۵۶	۱۶۵	۱۰

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، عارف بهرام‌نیا، احمد حسن‌زاده‌فرد، رضا خانبابائی، امیر زراندوز، شکیب رجبی، علی شهبازی، پیمان طیار، علی قهرمان‌زاده، عباس مالکی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیر حسین اشتری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، امیر حسین سعیدی‌پور، فرهاد فروزان‌کیا، مهدی فروتن، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، مبین محمدی تراکمه، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	رانیا امیری، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، امیر حسین خزایی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، فاطمه صفری، سینا غلامی، فاطمه قرببیان، حبیبه محبی، سید آرش مرتضائی‌فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، محمد بیگدلی، محمد عرفان فرهادی، منصوره مولایی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، عمار تاجبخش، ابوطالب درانی، رضا راشدینا، آرمن ساعدینا، محمدرضا سوری، امیر حسین شکوری، کامران عبداللہی، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	محمد ابوالحسنی، فاطمه احمدی، علیرضا پدرام، محمد رسایی، مهشید رستمی ریک، یاسین ساعدی، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، پرگل رحیمی، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، محمد قربانی، امیر محمد قلعه‌کاهی، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان، محمد حسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی عباس مالکی	مسئول درس: الهه شهبازی ویراستار: مهسا محمدنیا، معصومه صنعت‌کار، سجاد سلیمی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	زهره توکلی	مسئول درس: فریا رنوفی ویراستار: محسن جمشیدی، زهرا شمسانی، مهدی یعقوبیان
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	نگین مرسلی	مسئول درس: سجاد حقیقی‌پور ویراستار: سید مجتبی رضا زاده، علی ابراهیمی آرانی، زهرا شمسانی
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	سینا غلامی	مسئول درس: محمد صدرا پنجه‌پور ویراستار: مریم عابدی، محمد حسن سعیدی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویش‌علی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: مسلم احمدنژاد، محمد قزی، نیما مروج
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی علیرضا سالمی	مسئول درس: محمد صدرا پنجه‌پور ویراستار: محمد حسن سعیدی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیر محمد قلعه‌کاهی ایمان کلاته‌عربی	مسئول درس: سوگند بیگلری ویراستار: علی بدری، محمد حسین صادق‌پور
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سینا غلامی	مسئول درس: سجاد حقیقی‌پور ویراستار: سید مجتبی رضا زاده، علی ابراهیمی آرانی، زهرا شمسانی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی (۳):
ثلاث قصص قصيرة
(متن درس ۳)
صفحه‌های ۳۷ تا ۵۲

عربی (۲):
تأثير اللغة الفارسية
على اللغة العربية
الصدق
درس‌های ۴ و ۵
صفحه‌های ۴۷ تا ۷۶

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۸۱ - ۸۹)

۸۱- ﴿ فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ إِلَّا ابْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴾: پس ...

(۱) همه ملائکه به یکباره سجده کردند، به جز ابلیس که نافرمانی کرد و جزو کافران شد.

(۲) فرشتگان همگی با هم سجده کردند، مگر ابلیس که تکبر ورزید و از کافران بود.

(۳) کل ملائکه با هم سجده کردند، مگر ابلیس که سرکشی می‌کرد و از کافران بود.

(۴) تمام فرشتگان به سجده افتادند، به جز ابلیسی که تکبر ورزید و کافر گردید.

۸۲- « إِنْ يُدْخِلِ الْعَرَبُ كَلِمَةً فَارْسِيَّةً فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ يَنْطِقُوا الْكَلِمَةَ وَفَقًا لِأَلْسِنَتِهِمْ وَ قَدْ يَشْتَقُّوا مِنْهَا كَلِمَاتٍ أُخْرَى. »:

(۱) اگر عرب‌ها کلمه‌ای فارسی را داخل زبان عربی کنند، آن کلمات را مطابق زبان خویش تلفظ می‌کنند و گاهی از آن واژه‌های دیگری برگرفته می‌شود.

(۲) چنانچه عرب‌ها کلمه فارسی را وارد زبان عربی کرده باشند، کلمه را بر اساس زبان خود به کار می‌برند و شاید از آن کلمه‌های دیگری بگیرند.

(۳) اگر عرب‌ها یک کلمه فارسی را وارد زبان عربی کنند، آن کلمه را مطابق زبان خود تلفظ می‌کنند و گاهی کلمات دیگری از آن بر می‌گیرند.

(۴) اگر عرب‌ها یک کلمه فارسی را وارد زبان عربی می‌کردند، کلمه را بر اساس زبانشان تلفظ می‌کردند و گاهی لغت‌های دیگری از آن گرفته می‌شد.

۸۳- ﴿ قَالَ النَّبِيُّ (ص) لِلرَّجُلِ الَّذِي لَمْ يُقْبَلْ بِنْتَه: مَا أَقْبَحَ عَمَلِكُ! لِمَ تُفَرِّقُ بَيْنَ الْأَطْفَالِ؟ ﴾: پیامبر (ص)

(۱) به مردی که دخترش را نبوسید، فرمود: چیزی از کار تو زشت‌تر نیست! چرا میان بچه‌ها تفاوت می‌گذاری؟

(۲) به مرد گفت که چرا دخترت را نمی‌بوسی، چیزی زشت‌تر از کار تو نیست! چرا بین بچه‌ها فرق می‌گذاری؟

(۳) به مرد گفت که چرا دخترت را نبوسیدی، چقدر کارت زشت است! چرا بین کودکان تفاوت می‌گذاری؟

(۴) به مردی که دختر خود را نبوسید، فرمود: کار تو چقدر زشت است! چرا میان بچه‌ها فرق می‌گذاری؟

۸۴- «يُعَدُّ الْجَوْزُ مِنَ الْأَشْمَارِ الَّتِي لَهَا قِشْرٌ صَلْبٌ وَ غَيْرُ صَالِحٍ لِلْأَكْلِ فَلِهَذَا يُكْسَرُ لِتَنَاوُلِهِ.»:

(۱) گردو از آن میوه‌هایی می‌باشد که پوستش سخت است و نمی‌شود آن را خورد و لذا برای خوردن، آن را می‌شکنند.

(۲) گردو از میوه‌هایی است که پوسته‌ای محکم دارد و آن غیر قابل خوردن است، پس برای خوردنش شکسته می‌شود.

(۳) گردو از میوه‌هایی به شمار می‌رود که پوستی سخت دارد و مناسب خوردن نیست و از این رو، برای خوردنش شکسته

می‌شود.

(۴) گردو را از آن میوه‌هایی به شمار می‌آورند که دارای پوستی سخت است و برای خوردن مناسب نیست و برای اینکه آن را

بخورند، شکسته می‌شود.

۸۵- «نَقَلَ عَالَمٌ شَهِيرٌ عِدَدًا مِنَ الْكُتُبِ الْفَارِسيَّةِ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ، مِثْلَ كَلِيلَةِ وَ دَمْنَةِ. فَكَانَ لِلْعَالَمِ دَوْرٌ مُهِمٌّ فِي ازْدِيَادِ نَفُوذِ اللُّغَةِ

الْفَارِسيَّةِ فِي الْعَصْرِ الْعَبَّاسِيِّ.»:

(۱) دانشمند مشهوری، کتاب‌های فارسی مثل کلیل و دمنه را به عربی ترجمه کرده است. پس این مرد دانا، نقش مهمی در

افزایش نفوذ زبان فارسی در دوره عباسی دارد.

(۲) یک دانشمند نامدار، بعضی از کتاب‌های فارسی مانند کلیل و دمنه را به عربی برگرداند. پس نقش آن مرد دانا در زیاد شدن

نفوذ زبان فارسی در عصر عباسیان مهم است.

(۳) دانشمندی معروف، تعدادی از کتاب‌های فارسی مانند کلیل و دمنه را به عربی ترجمه کرد. پس آن دانشمند، نقشی با

اهمیت در افزایش نفوذ زبان فارسی در دوره عباسی داشت.

(۴) یک دانشمند مشهور، شماری از کتاب‌های فارسی مثل کلیل و دمنه را به عربی ترجمه کرد. پس این دانشمند، نقش حائز

اهمیتی در نفوذ بیشتر زبان فارسی در عصر عباسیان داشت.

۸۶- عَيْنُ الْخَطَا:

(۱) قد يَشْتَهِي الْإِنْسَانُ أَنْ يَتَوَقَّفَ الزَّمَنُ قَلِيلاً لِيَتَمَتَّعَ بِاللَّحْظَاتِ أَكْثَرَ.: گاهی انسان تمایل دارد که زمان اندکی متوقف شود تا از لحظه‌ها بیشتر بهره ببرد.

(۲) عَلَيْنَا أَنْ نَعْلَمَ أَنَّ تَبَادُلَ الْمَفْرَدَاتِ يَجْعَلُ اللَّغَةَ غَنِيَّةً.: باید بدانیم که تبادل واژگان به وسیله زبان غنی می‌گردد.

(۳) فَجَاءَهُ أَخَذَ الشَّابَّ يُنَادِي أَصْدِقَاءَهُ لِيَسْخَرَ مِنْهُمْ.: ناگهان جوان شروع به صدا زدن دوستانش کرد تا آن‌ها را مسخره کند.

(۴) لَا تَسْتَشِيرُوا الْكَذَّابَ وَ لَا تَعْتَزُّوا بِصَلَاتِهِ وَ صِيَامِهِ.: با کذاب مشورت نکنید و فریب نماز و روزه او را نخورید.

۸۷- عَيْنُ الصَّحِيح:

(۱) لَوْ وَاصَلْتَ مَطَالَعَةَ الدَّرُوسِ دَوْباً لَنَجَحْتَ فِي امْتِحَانَاتِ نَهَايَةِ السَّنَةِ الدِّرَاسِيَّةِ.: اگر با پشتکار خواندن درس‌ها را ادامه دهی، قطعاً می‌توانی در امتحانات پایان سال تحصیلی موفق شوی.

(۲) مَا مِنْ شَيْءٍ يَسْتَطِيعُ أَنْ يُشْجَعَ الْمَرْءُ عَلَى الْإِلْتِزَامِ بِالْقَوَانِينِ إِلَّا الْعَدَالَةُ فِي الْحُكْمِ.: هیچ چیزی نیست که بتواند انسان را به پایبندی به قوانین تشویق کند مگر عدالت در قضاوت.

(۳) اقْتَرَحْتُ أَنْ يُعْطَى هَذَا الْمَوْظَفُ فُرْصَةً أُخْرَى لِأَنَّهُ لَمْ يَرْتَكِبْ إِلَّا خَطَأً وَاحِداً.: پیشنهاد کردم به این کارمند فرصت دیگری بدهند زیرا او یک اشتباه فقط مرتکب شده است.

(۴) يَا إِخْوَتِي، يَمْضِي الْوَقْتُ سَرِيعاً فِي لَحْظَاتِ الْفَرَحِ وَ نَحْنُ لَا نَهْتَمُّ بِهَا.: ای برادران من، زمان در لحظه‌های شاد به سرعت سپری می‌شود در حالی که ما به آن توجه نمی‌کنیم.

۸۸- « حكايت می‌شود كه جوانی دروغگو در یکی از روزها در دریا شنا می‌كرد و تظاهر به غرق شدن نمود! ». عَيْنُ الصَّحِيح:

(۱) يُقَالُ إِنَّ شَابًّا كَاذِبًا فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ سَبَحَ فِي الْبَحْرِ وَ تَظَاهَرَ بِالْغَرَقِ!

(۲) يُحْكِي بِأَنَّ شَابًّا كَاذِبًا قَدْ سَبَحَ فِي أَحَدِ الْأَيَّامِ فِي الْبَحْرِ وَ يَتَظَاهَرُ بِالْغَرَقِ!

(۳) يُحْكِي أَنَّ شَابًّا كَاذِبًا فِي أَحَدِ الْأَيَّامِ كَانَ يَسْبَحُ فِي الْبَحْرِ وَ تَظَاهَرَ بِالْغَرَقِ!

(۴) يُقَالُ إِنَّ شَابًّا كَاذِبًا قَدْ يَسْبَحُ فِي الْبَحْرِ يَوْمًا مِنَ الْأَيَّامِ وَ يَتَظَاهَرُ بِالْغَرَقِ!

۸۹- عَيْنِ الْخَطَا فِي الْمَفْهُوم:

- (۱) مَنْ فَكَّرَ قَبْلَ الْكَلَامِ، قَلَّ خَطْوُهُ.: سخندان پرورده پیر کهن / بیندیشد، آنکه بگوید سخن
- (۲) تَجْرِي الرِّيحُ بِمَا لَا تَشْتَهِي السُّفُنُ.: آب دریا را اگر نتوان کشید / هم به قدر تشنگی باید چشید
- (۳) خَيْرُ الْكَلَامِ مَا قَلَّ وَ دَلَّ.: دل چون کمال یافت سخن مختصر شود / لب وای نمی کند چو صدف پرگهر شود
- (۴) إِنْ تَزْرَعْ خَيْرًا تَحْصُدْ سُورًا.: درخت دوستی بنشان که کام دل به بار آرد / نهال دشمنی برکن که رنج بی شمار آرد

■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٩٠ - ٩٤) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

يُظَنُّ بَعْضُ النَّاسِ أَنَّ النَّجَاحَ يَتَحَقَّقُ بِالسَّرْعَةِ وَ الْوَصُولِ إِلَى النَّتِيجَةِ فِي أَقْصَرِ وَقْتٍ، وَلَكِنَّ التَّجْرِبَةَ تُثَبِّتُ أَنَّ الطَّرِيقَ إِلَى النَّجَاحِ لَا يَخْلُو مِنَ الصَّبْرِ وَ التَّدَرُّجِ. فَكَثِيرًا مَا يَفْشَلُ الْإِنْسَانُ لَا لِقَلَّةِ قُدْرَتِهِ، بَلْ لِعَدَمِ اسْتِمْرَارِهِ فِي الْعَمَلِ بَعْدَ أَوَّلِ صَعُوبَةٍ يُوَاجِهُهَا. وَ مِنْ جِهَةٍ أُخْرَى، لَا يُمْكِنُ إِنْكَارُ دَوْرِ تَنْظِيمِ الْأُمُورِ وَ التَّعَلُّمِ مِنْ أَخْطَاءِ السَّابِقِينَ؛ إِذْ إِنَّ الْإِعْتِمَادَ عَلَى الْحِمَاسِ وَحْدَهَا قَدْ يُوَدِّي إِلَى قَرَارَاتٍ غَيْرِ مُنَاسِبَةٍ. وَ فِي الْمَقَابِلِ، فَإِنَّ الْخَوْفَ مِنَ الْخَطَا قَدْ يَمْنَعُ الْإِنْسَانَ مِنَ الْمَحَاوَلَةِ وَ يُبْقِيهِ فِي دَائِرَةِ التَّرَدُّدِ.

وَ الْجَدِيرُ بِالذِّكْرِ أَنَّ التَّوَازْنَ بَيْنَ الْجَرَاةِ وَ الْحَذَرِ يُعَدُّ مِنْ أَهَمِّ أَسْبَابِ التَّقَدُّمِ، لِأَنَّهُ يُسَاعِدُ الْفَرْدَ عَلَى الْإِسْتِفَادَةِ مِنَ الْفُرْصِ دُونَ الْوُقُوعِ فِي الْمَخَاطِرِ غَيْرِ الْمَحْسُوبَةِ.

۹۰- عَيْنِ الصَّحِيحِ حَسَبِ النَّصِّ:

- (۱) يُوَكِّدُ النَّصُّ أَنَّ السَّرْعَةَ هِيَ الْعَامِلُ الْأَهَمُّ فِي الْوَصُولِ إِلَى النَّجَاحِ.
- (۲) قَدْ يَكُونُ سَبَبُ الْفَشَلِ عَدَمُ الْإِسْتِمْرَارِ بَعْدَ مُوَاجَهَةِ الصَّعُوبَاتِ.
- (۳) لَا شَكَّ أَنَّ الْإِعْتِمَادَ عَلَى الْجَرَاةِ يَضْمَنُ قَرَارَاتٍ نَاجِحَةً دَائِمًا.
- (۴) الْخَوْفُ مِنَ الْخَطَا يُسَاعِدُ الْإِنْسَانَ عَلَى التَّقَدُّمِ بِنَبَاتٍ.

۹۱- مِنْ مُسْتَنْتَجَاتِ النَّصِّ:

- (۱) مَنْ يَخْفَ مِنَ الْوُقُوعِ فِي الْأَخْطَاءِ، يُصْبِحُ مُتَرَدِّدًا فِي أَعْمَالِهِ.
- (۲) إِنَّ الْإِنْسَانَ قَدْ يُخْطِئُ أحياناً رَغْمَ حِرْصِهِ عَلَى الْعَمَلِ الصَّحِيحِ.
- (۳) التَّسَرُّعُ فِي اتِّخَاذِ الْقَرَارِ قَدْ يُوَدِّي إِلَى عَوَاقِبِ غَيْرِ مُرْغُوبَةٍ جَدًّا.
- (۴) الصَّعُوبَاتُ الَّتِي يُوَاجِهُهَا الْمَرْءُ لَا تَمْنَعُهُ مِنَ الْوَصُولِ إِلَى أَهْدَافِهِ أَبَدًا.

۹۲- عَيْنِ الْعَنْوَانِ الْأَنْسِبِ لِلنَّصِّ:

- (۱) السَّرعَةُ الطَّرِيقَ الْأَقْصَرَ إِلَى النَّجَاحِ
(۲) بَيْنَ الْحِمَاسِ وَ الْخَوْفِ
(۳) التَّجَرِبَةُ وَحَدَهَا أَسَاسَ التَّقَدُّمِ
(۴) التَّعَلُّمُ مِنَ الْأَخْطَاءِ فِي طَرِيقِ الْحَيَاةِ

■ عَيْنِ الْخَطَا فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (۹۳ وَ ۹۴)

۹۳- « أَقْصَرَ - السَّابِقَيْنِ - يُوَدِّي - يُعَدُّ »:

- (۱) يُعَدُّ: مضارع - للمفرد المذكر الغائب - مجرد ثلاثي دون حرف زائد - مجهول / الجملة فعلية
(۲) أقصر: مفرد مذكر - اسم تفضيل - معرب / مجرور بحرف الجر؛ في أقصر: جار و مجرور
(۳) السَّابِقَيْنِ: جمع سالم للمذكر - اسم فاعل من مصدر مجرد ثلاثي - معرّف بأل / مضاف إليه و مجرور بالياء
(۴) يُوَدِّي: فعل مضارع - للمذكر الغائب - مزيد ثلاثي (من باب تفعيل) - مجهول / فعل و نائب فاعل؛ الجملة فعلية

۹۴- « أَوَّلَ - الْإِنْسَانِ - يُسَاعِدُ - يُبْقِي »:

- (۱) أَوَّلَ: عدد من الأعداد الترتيبية - اسم تفضيل - نكرة - معرب / مضاف إليه و مجرور، مضافه: «بعد»
(۲) يُسَاعِدُ: مضارع - مزيد ثلاثي بحرف واحد (من باب مفاعلة) - معلوم (= مبني للمعلوم) / فعل و مع فاعله جملة فعلية؛ خبر «أن»
(۳) الإنسان: اسم - مفرد مذكر - معرّف بأل - معرب / مفعول (= مفعول به) و منصوب بعلامة الفتحة
(۴) يُبْقِي: فعل مضارع - للمذكر الغائب - مجرد ثلاثي، و ليس له حرف زائد - متعدّد / فعل و فاعل، مفعوله: ضمير «ه» المنّصل

■ عَيْنِ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (۹۵ - ۱۰۰)

۹۵- عَيْنِ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (۱) اِعْلَمُوا أَنَّ خَيْرَ الْإِخْوَانِ فِي الْحَيَاةِ أَقْدَمُهُمْ.
(۲) رَأَيْتُ رَجُلًا لَمْ يُقَبَّلْ إِلَّا ابْنُهُ الصَّغِيرَ جَالِسًا عِنْدَهُ.
(۳) كَانَ فِي الْمَسْجِدِ جَمَاعَةٌ يَتَفَقَّهُونَ وَ يَتَعَلَّمُونَ وَ جَمَاعَةٌ يَدْعُونَ اللَّهَ.
(۴) عِنْدَمَا شَاهَدَ الْفَلَّاحُ الْعَجُوزَ الْمَلِكَ قَالَ فَرِحًا: مَا أَسْرَعَ إِثْمَارَ هَذِهِ الشَّجَرَةِ.

۹۶- عَيْنُ الْمَفْعُولِ نَكْرَةً:

- (۱) اليومَ لَمَّا رَأَيْتُ حَامِداً، سَلَمْتُ عَلَيْهِ بِاحْتِرَامٍ. (۲) إِنَّ الطَّبِيبَ يَفْحَصُ الْمَرِيضَ الَّذِي قَدْ جَاءَ مُضْطَرِباً.
(۳) سَأَلْتُ مُرَافِقِينَ قَدْ وَصَلُوا هُنَا عَمَّا حَدَثَ فِي الْمَسِيرِ. (۴) كَأَنَّ الْعِلْمَ نَوْرٌ يَهْدِي الْإِنْسَانَ إِلَى الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ.

۹۷- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ فِعْلٌ يُعَادِلُ «الْمُضَارِعَ الْإِلْتِزَامِيَّ» فِي الْفَارْسِيَّةِ:

- (۱) أَيُّهَا النَّاسُ؛ عَلَيْنَا أَلَّا نَشْرِكَ بِاللَّهِ فِي شِدَائِدِ الدَّهْرِ.
(۲) اجْتَهِدْ فِي تَعَلُّمِ دُرُوسِكَ حَتَّى لَا يُصْبِحَ أَبُوكَ مَأْيُوساً.
(۳) ﴿إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَاناً وَ يُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ﴾
(۴) يَا أَيُّهَا الْمُسْلِمُ لَا تَسَبَّ مَعْبُودَاتِ الْآخِرِينَ حَتَّى أَعْدَائِكَ.

۹۸- عَيْنُ الْوَصْفِ يَخْتَلِفُ عَنِ الْبَاقِي:

- (۱) اغْتَنِمُوا الْفُرَصَ الْقَلِيلَةَ وَ بَدِّلُوهَا إِلَى فُرَصٍ ذَهَبِيَّةٍ.
(۲) كُنْ فِي الشَّدَائِدِ كَجَزِيرَةٍ لَا يَكُونُ الْبَحْرُ قَادِراً أَنْ يَبْلَعَهَا.
(۳) آثَارُنَا التَّارِيخِيَّةُ فَخْرُنَا وَ هِيَ مِنْ أَهَمِّ الْآثَارِ الَّتِي سُجِّلَتْ فِي ذَاكِرَتِنَا.
(۴) كَانَتْ سَيَّارَتُنَا مَعْطَلَةً فَجَعَلْنَاهَا فِي مَوْقِفٍ تَصْلِيحِ السَّيَّارَاتِ لِمُدَّةِ أُسْبُوعٍ وَاحِدٍ.

۹۹- عَيْنُ الْمُسْتَثْنَى مِنْهُ غَيْرُ مُحذُوفٍ:

- (۱) لَنْ يَنْسَى ذَكَرِيَّاتِ الْمَدْرَسَةِ الْحُلُوَّةَ إِلَّا زَمِيلِي هَذَا.
(۲) لِمَاذَا لَا تَرْفَعُ عِلْمَ بِلَادِكَ إِلَّا فِي الْمَسَابِقَاتِ الْعَالَمِيَّةِ.
(۳) لَا يَخْرُجُ التَّلَامِيذُ مِنْ سَاحَةِ الْمَدْرَسَةِ إِلَّا الَّذِينَ أَخَذُوا هَدَايَاهُمْ.
(۴) لَا يَأْتِي إِلَى بَيْتِي لِيُسَاعِدَنِي فِي حَلِّ مَشْكَلاتِي إِلَّا صَدِيقِي الْحَمِيمُ.

۱۰۰- عَيْنُ الْمُسْتَثْنَى مِنْهُ فِي مَحَلِّ الْمَفْعُولِ:

- (۱) لَمْ يَحْضُرِ الزُّوَّارَ الْقَاعَةَ إِلَّا مَجْمُوعَةٌ صَغِيرَةٌ.
(۲) لَمْ يُشَاهِدِ الْمُتَسَابِقُونَ الْمُشَارِكُونَ عِلْمَ الْحَكَمِ إِلَّا فَرِيقاً وَاحِداً.
(۳) لَمْ يَحْفَظِ التَّلَامِيذُ تِلْكَ الْقَصَائِدَ إِلَّا ثَلَاثَةً مِنَ الصَّفِّ الثَّانِي.
(۴) لَمْ يُنْجِزْ هَؤُلَاءِ الطَّلَابُ الْمَشَارِيعَ إِلَّا مَشْرُوعاً رَائِعاً فِي الْكِيمْيَاءِ.

تاریخ (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

درس هشتم: جنگ جهانی دوم و جهان پس از آن
صفحه‌های ۹۹ تا ۱۱۶

۱۰۱- **نهایی** کدام گزینه دربارهٔ جامعهٔ ملل نادرست است؟

- (۱) تصمیماتش ضمانت اجرایی لازم را نداشت؛ اما از قدرت کافی برای تحقق هدف خود برخوردار بود.
- (۲) آمریکا پیشنهاد تأسیس جامعهٔ ملل را داده بود؛ اما به عضویت آن درنیامد.
- (۳) هدف جامعهٔ ملل، کمک به حل و فصل اختلافات کشورها و جلوگیری از دشمنی و جنگ میان دولت‌ها بود.
- (۴) جامعهٔ ملل در فاصلهٔ میان دو جنگ جهانی، در مقابل تهاجم نظامی برخی دولت‌ها اقدام مؤثری نتوانست انجام دهد.

۱۰۲- **نهایی** هریک از اقدامات زیر، مربوط به کدام یک از رهبران خودکامهٔ اروپایی در سال‌های پس از جنگ جهانی اول است؟

الف) مراقبت و نظارت کامل بر مردم به وسیلهٔ شگردهای تبلیغاتی و وسایل ارتباط جمعی

ب) حمایت نظامیان و کانون‌های سری از او برای رسیدن به قدرت

ج) برنامه‌هایی برای صنعتی کردن سریع کشور مبنی بر تولید سلاح‌های جنگی

د) پایان دادن به اعتصابات کارگری موجود

هـ) گسترش تشکیلات نظامی و ارتش و تجهیز آن با سلاح‌های پیشرفته

(۱) موسولینی - هیتلر - موسولینی - استالین

(۲) هیتلر - موسولینی - هیتلر - موسولینی - هیتلر

(۳) استالین - هیتلر - استالین - هیتلر - موسولینی

(۴) موسولینی - هیتلر - استالین - موسولینی - هیتلر

۱۰۳- با توجه به عبارت‌های زیر، کدام گزینه صحیح است؟

عبارت «۱»: هم‌زمان به شرق اروپا و بالکان هجوم بردند و کشورهای آن منطقه را زیر سلطه درآوردند و سپس سرتاسر شمال آفریقا را صحنهٔ جنگ نمودند.

عبارت «۲»: آمریکا تا سال ۱۹۴۱ به‌طور رسمی در جنگ بی‌طرف بود؛ اما در عین حال به آنان کمک‌های مالی و تدارکاتی می‌کرد.

عبارت «۳»: آن‌ها نتوانسته بودند تا قبل از زمستان سخت روسیه به پیروزی برسند و به سبب سرما و کمبود آذوقه ضعیف شدند.

الف: روسیه ب: انگلستان ج: آلمان د: فرانسه

(۱) عبارت «۱» در خصوص کشورهای «الف» و «ب» صادق است. (۲) عبارت «۲» مربوط به کشورهای «ب» و «د» است.

(۳) عبارت «۳» به کشورهای «ج» و «د» اشاره دارد. (۴) عبارت «۳» با عبارت «۱» هیچ نقطهٔ اشتراکی ندارد.

۱۰۴- کدام موارد در ارتباط با وضعیت ایران در جنگ جهانی دوم نادرست هستند؟

الف) به بهانه کمک‌ها و داد و ستد مخفیانه ایرانیان با آلمانی‌ها، نیروهای شوروی و انگلستان به ایران حمله کردند.

ب) ایران از زمان آغاز جنگ جهانی دوم، به متفقین پیوست و در بیشتر طول زمان جنگ مشغول ارسال کمک‌هایی به متفقین بود.

ج) خاک ایران مناسب‌ترین مسیر برای رساندن کمک‌های تسلیحاتی متفقین به شوروی بود.

د) ارتش ایران در مقابل حمله شوروی و انگلستان مقاومت چندانی نکرد و تنها درگیری مختصری بین نیروی دریایی ایران با متفقین رخ داد.

(۱) «ج» و «د» (۲) «الف» و «ب»

(۳) «د» و «الف» (۴) «ج» و «ب»

۱۰۵- کدام یک از موارد زیر، در ارتباط با وقایع پس از جنگ جهانی دوم نادرست است؟

الف) اعتراضات مردمی در اتحاد جماهیر شوروی در نهایت منجر به فروپاشی بلوک شرق شد.

ب) جنگ کره و ویتنام پس از دوران جنگ سرد میان بلوک غرب و بلوک شرق به وقوع پیوست.

ج) استقلال هندوستان از انگلستان در سال ۱۹۴۷، نتیجه رهبری و مبارزه متحده مسلمانان در آن کشور بود.

د) در چین، حزب مورد حمایت شوروی توانست بر حزب مورد حمایت آمریکایی‌ها پیروز شده و قدرت را به دست بگیرد.

(۱) «الف» و «ب» (۲) «ج» و «د»

(۳) «الف» و «د» (۴) «ب» و «ج»

تاریخ (۱)

در این بخش، از میان سؤالات تاریخ (۱) و تاریخ (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤالات ۱۰۶ تا ۱۱۰ «یا» به سؤالات ۱۱۱ تا ۱۱۵ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

فصل سوم: ایران در
عصر باستان
(درس‌های ۷ تا ۹)
صفحه‌های ۶۱ تا ۸۹

۱۰۶- کدام یک از عبارات‌های زیر پیرامون «پیشینه پژوهش در تاریخ ایران باستان» درست است؟

الف) یکی از منابع مورخان ایرانی تا دو قرن پیش و قبل از رمزگشایی و خوانده شدن خط میخی، در نگارش تاریخ ایران باستان، ترجمه خدای نامه‌های متعلق به دوران اشکانی و ساسانی است.

ب) با گسترش روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپا در دوره قاجاریه و سپس سفر کردن اروپاییان به ایران و بازدید از اماکن تاریخی، به تدریج زمینه برای انجام کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران فراهم آمد.

ج) کاوش‌های باستان‌شناسی و پژوهش‌های جدید، نشان می‌دهد چندین هزار سال پیش از مهاجرت اقوام آریایی، ساکنان فلات ایران به یک جانشینی و کشاورزی روی آورده و تمدن نسبتاً پیشرفته‌ای را بنیان نهاده بودند.

د) در سال ۱۳۰۶ هجری شمسی، کاوش‌های باستان‌شناسی از انحصار فرانسویان خارج شد و باستان‌شناسان برجسته‌ای از کشورهای مختلف مانند سر هنری راولینسون آلمانی و آرتور پوپ آمریکایی شروع به فعالیت کردند.

(۱) «ج» و «ب» (۲) «د» و «ب»

(۳) «الف» و «د» و «ج» (۴) همه موارد درست هستند.

۱۰۷- کدام یک از موارد زیر، از پیامدهای موقعیت جغرافیایی ایران نمی‌باشد؟

(۱) شکل‌گیری تمدن ایران به عنوان پل ارتباطی شرق و غرب جهان باستان

(۲) تبدیل شدن به کانون مبادلات فرهنگی، هنری و اقتصادی در جهان باستان

(۳) مهاجرت‌ها و هجوم‌های پیاپی اقوام مختلف و حکومت‌های خارجی مانند مقدونیان به ایران

(۴) آغاز کشت گیاهانی مانند جو و گندم و اهلی کردن حیواناتی مانند بز و گوسفند

۱۰۸- کدام گزینه تحلیل درست‌تری در مورد یافته‌های تاریخی از پیکره «ملکه نپیراسو» مربوط به «تمدن ایلام» ارائه می‌کند؟

(۱) در تمدن ایلام قدیم، مادران نقش ممتازی داشتند و از منزلت والایی در جامعه برخوردار بودند.

(۲) به اعتقاد مردم ایلام قدیم، خدایان نیروی ماوراء طبیعی داشتند و می‌توانستند یاور آنان باشند.

(۳) نقش زنان در ایلام قدیم در امور اجتماعی و اقتصادی و مراسم رسمی سیاسی برجسته بوده است.

(۴) الهه‌های مادر در تمدن ایلامی، مقدس و محترم بودند و برای آن‌ها معابد فراوانی نیز ساخته شده بود.

۱۰۹- تقدم و تأخر زمانی هریک از رویدادهای زیر، در کدام گزینه به‌درستی ذکر شده است؟

الف) فتح مصر توسط کمبوجیه

ب) فتح بابل توسط کورش بزرگ

ج) تصرف نینوا پایتخت آشور از سوی حکومت ماد

د) دوره تسلط سکاها بر ماد

(۱) «ب» قبل از «ج» رخ داده است. (۲) «الف» قبل از «ب» رخ داده است.

(۳) مورد «د» متأخرترین رویداد است. (۴) «ب» قبل از «الف» اتفاق افتاده است.

۱۱۰- کدام گزینه از اقدامات داریوش بزرگ نیست؟

(۱) تأسیس سپاه جاویدان

(۲) برپایی کاخ‌ها و بناهای مجلل به ویژه در شوش و تخت جمشید

(۳) تشکیل سپاه منظم و کارآمدی از قبایل مختلف

(۴) احداث جاده شاهی

تاریخ (۲)

اگر به سؤال‌های ۱۰۶ تا ۱۱۰ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۱۱ تا ۱۱۵ پاسخ دهید.

فصل دوم: ظهور اسلام

فصل سوم: ایران؛ از ورود اسلام

تا پایان صفویه

(درس‌های ۷ تا ۹)

صفحه‌های ۶۶ تا ۱۰۰

۱۱۱- در کدام مقطع از تاریخ خلافت عباسی، خلافت عباسیان استوار شد و تمام سرزمین‌های اسلامی، به استثنای

اندلس، تحت فرمان آنان درآمد؟

(۱) از سال ۱۷۰ تا ۱۹۳ هجری قمری

(۲) از سال ۱۹۸ تا ۲۱۸ هجری قمری

(۳) از سال ۱۳۲ تا ۱۳۶ هجری قمری

(۴) از سال ۱۳۶ تا ۱۵۸ هجری قمری

۱۱۲- با توجه به موارد زیر، کدام گزینه اطلاعات صحیحی ارائه می‌دهد؟

(الف) معماری، شهرسازی و هنر اسلامی در این عصر پیشرفت فوق العاده‌ای کرد.

(ب) شکوفایی تمدن اسلامی در قرن‌های چهارم و پنجم هجری، متکی بر نهضت علمی، فکری و فرهنگی بود که در دوران ابتدایی آن به وقوع پیوسته بود.

(ج) این دوره از جمله دوره‌های برجسته تاریخ معماری و هنر اسلامی شناخته می‌شود.

(۱) عبارت «الف» برخلاف دو عبارت «ب» و «ج» مربوط به دوره فاطمیان است.

(۲) عبارت «ب» تنها عبارتی است که در خصوص عباسیان سخن گفته است.

(۳) عبارت «الف» و «ب» برخلاف «ج» مربوط به دوران عباسیان هستند.

(۴) تمامی عبارت‌های مذکور، مربوط به دوره فاطمیان است.

۱۱۳- به ترتیب، کدام گزینه ناظر بر وضعیت سیاسی و اجتماعی ایران همزمان با ظهور اسلام است و کدام مورد، پیرامون مواجهه ایرانیان با مسلمانان محل

تردید است؟

(۱) جنگ‌های طولانی و پرخرج با روم موجب ضعف ساسانیان شده بود - خسرو پرویز، حاکم ایرانی یمن را مأمور به دستگیری پیامبر (ص) کرده بود.

(۲) آشفته‌گی اوضاع به حدی بود که پس از خسرو پرویز، بیش از ده تن به پادشاهی رسیدند - سپاه ساسانی در جنگ جسر، بیشتر متصرفات مسلمانان را پس گرفت.

(۳) حاکمان ساسانی در امور مذهبی و اقدامات موبدان، دخالت می‌کردند - خسرو پرویز، حاکم ایرانی یمن را مأمور به دستگیری پیامبر (ص) کرده بود.

(۴) شکست دولت لخمیان توسط ساسانیان، باعث تشویق و تحریک اعراب به حمله شد - سپاه ساسانی در جنگ جسر، بیشتر متصرفات مسلمانان را پس گرفت.

۱۱۴- کدام گزینه در ارتباط با شیوه کسب قدرت بنیان‌گذاران سلسله‌های دوره ایرانی - اسلامی درست است؟

(۱) «حسن بن زید» مانند «پسران بویه» و برخلاف «یعقوب لیث» با فرمان خلیفه عباسی به حکومت رسید.

(۲) «یعقوب لیث» مانند «امیر اسماعیل سامانی» و برخلاف «مرداویج» بدون اجازه خلیفه قدرت را به دست گرفت.

(۳) «پسران بویه» مانند «طاهر ذوالیمینین» و برخلاف «امیر اسماعیل سامانی» با فرمان خلیفه عباسی به حکومت رسیدند.

(۴) «مرداویج» مانند «حسن بن زید» و برخلاف «طاهر ذوالیمینین» بدون اجازه خلیفه قدرت را به دست گرفت.

۱۱۵- کدام گزینه به ترتیب به پیامد، علت و علت عبارت‌های زیر اشاره می‌کند؟

(الف) روی کار آمدن کارگزاران ایرانی در سده سوم تا پنجم هجری

(ب) تأثیرگذاری بیشتر آل بویه نسبت به زیاریان

(ج) رشد شهرنشینی در قلمرو سامانیان

(۱) کاهش و زوال تدریجی سلطه سیاسی و نظامی خلفای عباسی بر ایران - فرمانروایی آل بویه بر قلمرویی وسیع‌تر از قلمرو مرداویج و جانشینانش - رشد چشمگیر کشاورزی و تجارت

(۲) حکم فرما شدن آرامش نسبی بر جامعه - رقابت و ستیز آن‌ها به تحریک خلفای عباسی - علاقمندی وزیران و امیران با تدبیر به عمران و آبادانی

(۳) افزایش آشوب‌ها و جنبش‌های فرهنگی و مذهبی - اطاعت جانشینان مرداویج از خلیفه بغداد - آبادانی شهرهای بخارا، نیشابور، ری و شیراز

(۴) رونق مناسب فعالیت‌های اقتصادی - تفاوت وسعت قلمرو حکومتی آنها - استقرار نظام دیوانی منسجم و منظم

جغرافیا (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

درس چهارم: مدیریت حمل و نقل
فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۲)
صفحه‌های ۶۵ تا ۸۰

۱۱۶- کدام گزینه بیشترین ناسازگاری را با اصول مطرح شده درباره حمل و نقل شهری پایدار دارد؟

- (۱) کاهش فاصله محل کار و سکونت به عنوان عاملی برای بهبود حمل و نقل شهری و کاهش فشار بر سیستم جابه‌جایی.
- (۲) الزام توجه به نیازهای افراد کم‌توان و دارای معلولیت در طراحی خطوط ویژه و رمپ‌ها برای ورود و خروج بدون محدودیت.
- (۳) گسترش مسیرهای پیاده‌روی و تعیین محدوده‌های ممنوعه تردد خودروهای شخصی به عنوان اقدامی برای بهبود وضعیت حمل و نقل شهری.
- (۴) توجه به طبقات مختلف اجتماعی در تعیین حداقل هزینه استفاده از وسایل حمل و نقل عمومی به منظور افزایش عدالت در دسترسی حتی اگر این امر باعث کاهش خدمات به گردشگران شود.

۱۱۷- **نهایی** استفاده از کدام وسیله حمل و نقل، سابقه‌ای بسیار طولانی در بهبود حمل و نقل شهری دارد؟

- (۱) قطار پرسرعت
- (۲) اتوبوس برقی
- (۳) قطار شهری
- (۴) اتوبوس تندرو

۱۱۸- کدام گزینه عبارت زیر را به‌درستی کامل می‌کند؟

«در کشور ایران سرمایه‌گذاری در زمینه توسعه حمل و نقل، می‌تواند و مدیریت»

- (۱) موجب توسعه صادرات و پیشرفت اقتصادی کشور شود. - حمل و نقل ریلی و جاده‌ای فقط برعهده سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه وزارت راه و شهرسازی است.
- (۲) موجب پیشرفت اقتصاد و گسترش تجارت کشور ایران با سایر کشورها شود. - حمل و نقل فراورده‌های نفتی و گاز برعهده شرکت‌های تابع وزارت نفت است.
- (۳) موجب پیشرفت اقتصاد و گسترش تجارت کشور ایران با سایر کشورها شود. - حمل و نقل ریلی و جاده‌ای فقط برعهده سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه وزارت راه و شهرسازی است.
- (۴) موجب توسعه صادرات و پیشرفت اقتصادی کشور شود. - حمل و نقل فراورده‌های نفتی و گاز برعهده شرکت‌های تابع وزارت نفت است.

۱۱۹- سه شهر «الف»، «ب» و «ج» بر روی نصف‌النهارهای مختلفی قرار دارند:

- شهر «الف»: ۳۰ درجه غربی

- شهر «ب»: ۹۰ درجه شرقی

- شهر «ج»: ۶۰ درجه شرقی

اگر در شهر «ب» ساعت ۳ بامداد دوشنبه باشد، ساعت در شهرهای «الف» و «ج» به ترتیب کدام است؟

- (۱) ۷ عصر یک‌شنبه - ۵ صبح دوشنبه
- (۲) ۱۱ صبح دوشنبه - ۱ بامداد دوشنبه
- (۳) ۱۱ صبح دوشنبه - ۵ صبح دوشنبه
- (۴) ۷ عصر یک‌شنبه - ۱ بامداد دوشنبه

۱۲۰- چند مورد از موارد زیر، از قابلیت‌های GPS می‌باشد؟

- نمایش وضعیت آب و هوایی مکان‌ها

- نمایش جهت جغرافیایی و قبله

- پیش‌بینی مخاطرات طبیعی مانند سیل و زلزله

- تعیین موقعیت جغرافیایی

(۴) یک

(۳) چهار

(۲) سه

(۱) دو

فصل دوم: جغرافیای

طبیعی ایران

(درس‌های ۵ و ۶)

صفحه‌های ۳۴ تا ۶۲

جغرافیای ایران

در این بخش، از میان سؤالات جغرافیای ایران و جغرافیا (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤالات ۱۲۱ تا ۱۲۵ «یا» به سؤالات ۱۲۶ تا ۱۳۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

۱۲۱- با توجه به موارد مطرح‌شده، کدام گزینه تحلیل درست‌تری را ارائه می‌کند؟

الف) قرارگرفتن در کمربند پرفشار جنب حاره‌ای

ب) فاصله از منابع رطوبتی

۱) در تحلیل وضعیت بارندگی در ایران، اثرگذاری عامل «الف» در سواحل جنوبی ایران، هم‌سو با تأثیر آن در سواحل شمالی است.

۲) در تحلیل وضعیت بارندگی در ایران، تأثیر عامل «ب» در سواحل جنوبی ایران، هم‌سو با تأثیر آن در سواحل شمالی است.

۳) در بررسی وضعیت بارندگی در ایران، تأثیر عامل «ب» در سواحل جنوبی ایران، غیرهم‌سو با تأثیر آن در سواحل شمالی است.

۴) در بررسی وضعیت بارندگی در ایران، اثرگذاری عامل «الف» در سواحل جنوبی ایران، غیرهم‌سو با تأثیر آن در سواحل شمالی است.

۱۲۲- علی و حسین دو کوهنورد هستند و تصمیم می‌گیرند به صورت هم‌زمان و جداگانه، دو کوه «الف» و «ب» را که در یک ناحیه قرار دارند، فتح کنند.

اگر کوه «ب» ۱۰۰۰ متر از کوه «الف» بلندتر باشد و دماسنج علی بر روی قله کوه «الف» دمای ۶- درجه سانتی گراد را نشان بدهد و دمای سطح

زمین نیز ۱۸+ درجه سانتی گراد باشد، ارتفاع قله «ب» چند متر خواهد بود؟

۵۵۰۰ (۴)

۵۰۰۰ (۳)

۴۵۰۰ (۲)

۴۰۰۰ (۱)

۱۲۳- با درنظر گرفتن سامانه بارشی توده هوای سودانی، به‌ترتیب، زمان ورود به کشور، اثر آب و هوایی، جهت نفوذ به کشور و منشأ این توده هوایی در

کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

۱) دوره سرد سال - ایجاد سردی و خشکی هوا - ورود از شمال غربی کشور - رطوبت دریای مدیترانه

۲) دوره سرد سال - ایجاد بارندگی - ورود از شمال غربی کشور - رطوبت اقیانوس هند

۳) دوره گرم سال - ایجاد باران‌های سیلابی - ورود از شرق کشور - رطوبت دریای سرخ

۴) دوره سرد سال - ایجاد بارندگی - ورود از غرب کشور - رطوبت دریای سرخ

۱۲۴- با توجه به دو شهر زیر، کدام گزینه درست است؟

الف) سنندج

ب) بیرجند

۱) پیرامون شهر «ب» کانون‌های آبگیر دائمی بیشتر از شهر «الف» است.

۲) شهر «الف» همانند شهر «ب» در حوضه آبریز فلات مرکزی قرار دارد.

۳) پیرامون شهر «الف» کانون‌های اتفاقی بیشتر از شهر «ب» است.

۴) هرچه از «ب» به سمت «الف» برویم، مقدار آب رودها بیشتر می‌شود.

۱۲۵- کدام گزینه در مورد دریاچه ارومیه اطلاعات نادرستی را ارائه می‌دهد؟

۱) آب این دریاچه علاوه بر چشمه‌های کف و حاشیه آن، از طریق رودهای متعددی تأمین می‌شود.

۲) روند نزولی افت آب این دریاچه از سال ۱۳۷۴ شروع گردید و در سال ۱۳۹۳ قسمت جنوبی آن به‌طور کامل خشک شد.

۳) این دریاچه بزرگ‌ترین دریاچه داخلی کشور است و دومین دریاچه آب شور ایران محسوب می‌شود.

۴) نام دیگر این دریاچه چیچست و کبودان است و اطراف آن جزایر متعددی وجود دارد که محل زندگی پرنده‌گان مهاجر است.

جغرافیا (۲)

اگر به سؤال‌های ۱۲۱ تا ۱۲۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۲۶ تا ۱۳۰ پاسخ دهید.

فصل دوم: نواحی طبیعی
فصل سوم: نواحی انسانی
(درس‌های ۵ و ۶)
صفحه‌های ۵۳ تا ۸۲

۱۲۶- اگر در یک رشته‌کوه، دو دامنه با ارتفاع یکسان (حدود ۴۵۰ متر) وجود داشته باشد که یکی شیب ملایم و

دیگری شیب تند دارد، کدام گزینه درباره پوشش گیاهی و شرایط زیستی این دو دامنه صحیح‌تر است؟

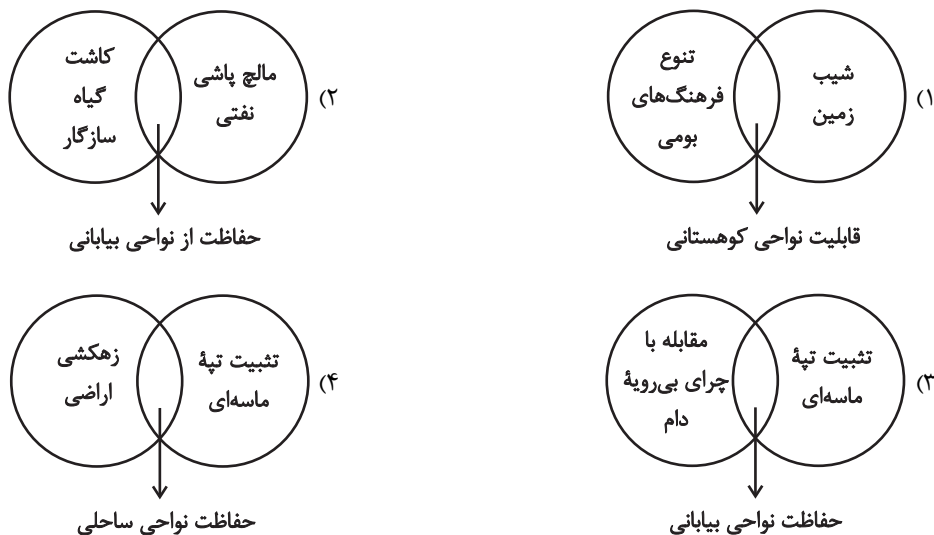
(۱) در دامنه شیب‌دار، به دلیل ارتفاع کمتر از ۵۰۰ متر، پوشش گیاهی متراکم‌تر و تنوع گونه‌ای بیشتر از دامنه ملایم خواهد بود.

(۲) دامنه با شیب ملایم، به دلیل افزایش عمق و ضخامت خاک و نگهداری بهتر آب، پوشش گیاهی غنی‌تر و رشد گیاهان بیشتر از دامنه شیب‌دار دارد.

(۳) هر دو دامنه به علت ارتفاع یکسان، از نظر نوع پوشش گیاهی، فصل رشد و تنوع گونه‌ای تفاوت معناداری ندارند.

(۴) دامنه شیب‌دار، به علت کاهش دما با افزایش ارتفاع، دارای گونه‌های کوتاه‌قدتر و فصل رشد کوتاه‌تر نسبت به دامنه ملایم است.

۱۲۷- در ارتباط با انواع نواحی طبیعی (کوهستانی / ساحلی / بیابانی) کدام شکل به درستی ترسیم شده است؟

۱۲۸- با توجه به عبارت‌های زیر، کدام گزینه نادرست نیست؟

(الف) مردم اسپانیا به هنگام دیدار دوست خود به او «Hola» به معنای «سلام» می‌گویند.

(ب) پشتو از گویش‌های پشتون‌هاست که در افغانستان، پاکستان، هند و ایران حضور دارند.

(ج) پژوهشی حاکی از آن است که میان زبان عربی و عبری یک ریشه مشترک وجود دارد.

(۱) «ب» از گویش‌های زبان ایرانی است که با «الف» در خانواده زبانی هند و اروپایی قرار می‌گیرد.

(۲) زبان ماندارین از معروف‌ترین و پرسخنگوترین شاخه‌های زبان «الف» محسوب می‌شود.

(۳) زبان قوم حامی، مادر زبان‌های مذکور در «ج» است.

(۴) زبان «الف» از جمله گروه زبان‌های ژرمن است.

۱۲۹- با توجه به تقسیم‌بندی کلی ادیان، کدام گزینه موارد زیر را به‌درستی مقایسه کرده است؟

الف) یهود

ب) آنیمیزم

ج) زرتشت

د) بودائیزم

۱) «ب» مانند «د» و برخلاف «الف» از ادیان مبتنی بر یکتاپرستی می‌باشد.

۲) «الف» مانند «ج» و برخلاف «ب» از ادیان مبتنی بر یکتاپرستی می‌باشد.

۳) «ج» مانند «ب» و برخلاف «د» از ادیان مبتنی بر پرستش غیرخدای یگانه می‌باشد.

۴) «د» مانند «الف» و برخلاف «ج» از ادیان مبتنی بر پرستش غیرخدای یگانه می‌باشد.

۱۳۰- با توجه به مثال‌های مطرح‌شده، کدام گزینه به‌درستی تدوین شده است؟

الف) رواج ورزش هاکی در آمریکا

ب) علاقه مردم ایران به پیتزا

۱) «ب» برخلاف «الف» اشاره به پدیده پخش فرهنگی دارد، همچنین می‌توان گفت در «ب»، میان ساکنان ناحیه فرهنگی مبدأ و مقصد، تماس مستقیم وجود نداشته است.

۲) «الف» همانند «ب» اشاره به پدیده پخش فرهنگی دارد، اما در «ب» برخلاف «الف»، تماس مستقیم میان ساکنان ناحیه فرهنگی مبدأ و مقصد وجود نداشته است.

۳) «ب» مشابه «الف» اشاره به پدیده پخش فرهنگی دارد، همچنین در «ب» همانند «الف»، بین ساکنان ناحیه فرهنگی مبدأ و مقصد، تماس مستقیم وجود نداشته است.

۴) «الف» برخلاف «ب» اشاره به پدیده پخش فرهنگی دارد، علاوه بر این، در «الف» میان ساکنان ناحیه فرهنگی مبدأ و مقصد، تماس مستقیم وجود داشته است.

فلسفه دوازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس هفتم: عقل در فلسفه
(قسمت اول)
درس هشتم: عقل در فلسفه
(قسمت دوم)
صفحه‌های ۵۲ تا ۶۸

۱۳۱- **نهایی** کدام تعریف از عقل را می‌توان جامع‌ترین تعریف از آن به حساب آورد؟

(۱) هرگونه استدلالی که در فلسفه و منطق به کار برده می‌شود.

(۲) استعدادی که انسان برای استدلال‌آوری از آن بهره می‌گیرد.

(۳) استعدادی که انسان برای پذیرش استدلال در علوم گوناگون از آن کمک می‌گیرد.

(۴) توانمندی هر فرد که در بهره‌گیری از علوم مختلف و حقیقت‌یابی از آن کمک می‌گیرد.

۱۳۲- کدام گزینه ویژگی نوعی موجود را بیان می‌کند که ادراک او وابسته به ابزار مادی نیست؟

(۱) ادراک او نتیجه پردازش عقلانی حواس ظاهری است.

(۲) حقیقت اشیا را بدون نیاز به استدلال دریافت می‌کند.

(۳) تنها در محدوده زمان و مکان فعالیت دارد.

(۴) برای شناخت، تنها به تجربه‌های حسی تکیه می‌کند.

۱۳۳- با توجه به کاربردهای مختلف عقل در فلسفه، کدام گزینه تعریف نادرستی از عقل عملی و نظری ارائه می‌دهد؟

(۱) عقل نظری، با استدلال و تفکر، حقیقت اشیا را درمی‌یابد و ناظر به «هست و نیست» هاست.

(۲) عقل عملی، جنبه‌ای از عقل انسان است که بایدها و نبایدهای رفتار اختیاری را می‌شناسد.

(۳) عقل عملی، در مرتبه‌ای از تجرد و کمال، از ماده و جسم جدا می‌شود و بدون نیاز به حس، حقایق را شهود می‌کند.

(۴) عقل نظری، توان آن را دارد که از طریق استدلال، دین حق را از باطل تشخیص دهد و راه درست را برگزیند.

۱۳۴- **نهایی** کدام گزینه در مورد دیدگاه ارسطو به عقل انسان، نادرست است؟

(۱) از نظر ارسطو انسان‌بودن انسان به دلیل عقل و قابلیت نطق است.

(۲) ارسطو در بخش منطق آثار خود تنها از استدلال عقلانی بحث می‌کند.

(۳) عقل عملی برخلاف عقل نظری، تجویزگری می‌کند.

(۴) عقل عملی و نظری تنها دو جنبه از عقل هستند.

۱۳۵- از نظر کدامیک از فیلسوفان زیر عقل به‌عنوان دستگاه تفکر توانایی‌های بیشتری دارد؟

(۱) فرانسیس بیکن

(۲) دیوید هیوم

(۳) اوگوست کنت

(۴) دکارت

۱۳۶- **نهایی** دربارهٔ مخالفت‌هایی که در دورهٔ تمدن اسلامی با عقل صورت گرفته است، کدام مورد درست است؟

- (۱) در آن دوره مخالفت‌ها با عقل و فلسفه بیشتر به صورت صریح صورت می‌گرفت و مخالفان رسماً علیه عقل سخن می‌گفتند.
- (۲) در مخالفت با عقل در شکل اول، جریان‌هایی می‌کوشیدند نشان دهند که هیچ‌کدام از روش‌های عقلی در مسائل دینی کاربردی ندارد.
- (۳) در پاسخ به کسانی که در شکل اول با عقل مخالف بودند می‌توان گفت که دانش فلسفه به معنای پیروی صرف از فلاسفه نامدار نیست.
- (۴) در پاسخ به کسانی که در شکل دوم با عقل مخالف بودند، می‌توان گفت نژاد و ملیت صاحب دانش ملاک داوری دربارهٔ درستی دانش او نیست.

۱۳۷- کدام گزینه نمی‌تواند پاسخ مناسبی به افرادی باشد که فلسفه را دستاوردی یونانی و غیراسلامی می‌دانند؟

- (۱) فلسفه شاخه‌ای از معرفت است که هر فردی از هر نژادی می‌تواند وارد آن شود.
- (۲) در فلسفه مانند سایر دانش‌ها با بهره‌گیری از نظرات دیگران و نقد آنها می‌توان زمینهٔ پیشرفت را فراهم نمود.
- (۳) دربارهٔ درستی و نادرستی یک دانش فقط استدلال است که داوری می‌کند.
- (۴) هیچ تفکری ذاتاً خوب یا بد نیست بلکه دستورات الهی تعیین‌کننده هستند.

۱۳۸- به عقیدهٔ فارابی عقل انسان ... و تفاوت عقلانی افراد در ... است.

- (۱) پرتوی از عالم عقل است - حالت بالقوهٔ عقل در دوران کودکی (۲) در هنگام تولد هیچ فعلیتی ندارد - میزان استعداد عقلی آن‌ها
- (۳) در هنگام تولد هیچ فعلیتی ندارد - میزان به فعلیت رساندن عقل (۴) امکان شهود حقایق را دارد - حالت بالقوهٔ عقل در دوران کودکی

۱۳۹- با توجه به میزان فعلیت‌یافتگی عقل در هر مرحله، کدام گزینه مرحله‌ای را نادرست توصیف کرده است؟

- (۱) درک اینکه «امکان ندارد پدیده‌ای نه موجود باشد و نه معدوم» در مرحلهٔ عقل بالملکه میسر می‌شود.
- (۲) عقل بالمستفاد کامل‌ترین مرحلهٔ عقل است و در این مرحله، عقل توانایی حل مسائل را بدون کمک بیرونی دارد.
- (۳) از نظر ابن‌سینا، «پذیرش سخن بدون دلیل» نشانهٔ آن نیست که فرد از حقیقت انسانی‌اش خارج شده باشد.
- (۴) اگر انسانی بتواند «از اصول کلی، قوانین جدیدی استخراج کند»، در مرحلهٔ عقل بالفعل قرار دارد.

۱۴۰- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) از نظر فلاسفهٔ مسلمان استدلال عقلی، شهود و وحی تأییدکننده و تکمیل‌کنندهٔ یکدیگر هستند.
- (۲) فیلسوفان مسلمان راه کسب معرفت را انحصاری نمی‌دانند؛ در نتیجه علاوه بر عقل، شهود و حس را نیز معتبر می‌شمارند.
- (۳) فلاسفهٔ مسلمان پذیرش هیچ آیینی را بی‌نیاز از استدلال عقلی نمی‌دانند؛ هر چند که حجت افراد را متناسب با قدرت فکری آنها می‌دانند.
- (۴) فیلسوفان مسلمان معتقدند میان دستاوردهای عقلی انسان و داده‌های وحی تعارضی واقعی پیش نمی‌آید.

احکام قضایا

قیاس اقترانی

(درس‌های ۷ و ۸)

صفحه‌های ۶۲ تا ۸۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

منطق

۱۴۱- کدام یک از محصورات چهارگانه، هر دو شرط منطقی زیر را به صورت همزمان برآورده می‌سازد؟

(الف) اگر خود قضیه را کاذب فرض کنیم، حکم قضیه متقابل حاصل از تغییر کیفیت آن، از حیث صدق و کذب مبهم خواهد بود.

(ب) عکس مستوی آن، از حیث کمیت و کیفیت، دقیقاً معادل متناقض قضیه متناقض اصل است.

(۱) موجبه کلیه (۲) سالبه کلیه (۳) موجبه جزئیه (۴) سالبه جزئیه

۱۴۲- اگر در هر یک از استنتاج‌های زیر، جای مقدمه و نتیجه را عوض کنیم، کدام یک از استنتاج‌های به‌دست‌آمده دارای مغالطه ایهام انعکاس خواهند بود؟

(الف) بعضی موجودات، واجب بالذات نیستند؛ بنابراین بعضی از چیزهایی که واجب بالذات نیستند، موجود هستند.

(ب) بعضی خدایان دین یونان باستان، یگانه نیستند؛ بنابراین هیچ یگانه‌ای، خدای دین یونان باستان نیست.

(ج) بعضی از ممکنات، واجب‌الوجود نیستند؛ بنابراین بعضی از واجب‌الوجودها، از غیرممکنات هستند.

(د) بعضی متحرک‌ها، متحرک دارند؛ بنابراین بعضی از متحرک‌ها، متحرک دارند.

(۱) فقط الف (۲) الف و ب (۳) ج و د (۴) ب، ج و د

۱۴۳- چرا قیاس «همه دانشمندان تحقیق دارند. بعضی محققان نویسنده هستند. ∴ بعضی دانشمندان نویسنده هستند.» معتبر نیست؟

(۱) چون موضوع و محمول نتیجه با قضیه اول همسان نیستند، بنابراین نتیجه‌گیری نادرست است.

(۲) زیرا حد وسط بین دو قضیه متفاوت است و تکرار آن به‌صورت لفظی و معنایی رخ نداده است.

(۳) چون قضیه دوم جزئی است و قضیه اول کلی، بنابراین نتیجه‌گیری ممکن نیست.

(۴) به دلیل اینکه محمول نتیجه با محمول قضیه دوم یکسان است، قیاس معتبر نیست.

۱۴۴- در کدام قضیه، علامت موضوع و محمول یکسان نیست؟

(۱) سعدی شاعر قرن دهم نیست. (۲) برخی کارمندان با سابقه هستند.

(۳) هر انسانی حیوان است. (۴) هیچ محسوسی معقول نیست.

۱۴۵- با فرض اینکه نتیجه قیاس معتبری «موجبه جزئیه» باشد، کدام گزینه درباره چنین قیاسی درست است؟

(۱) این قیاس شکل اول یا دوم است. (۲) این قیاس شکل دوم یا سوم است.

(۳) مقدمات آن جزئیه هستند. (۴) حداقل یکی از مقدمات آن کلیه است.

نگاهی به تاریخچه معرفت

چیستی انسان (۱)

(درس‌های ۸ و ۹)

صفحه‌های ۵۸ تا ۷۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۱۴۶- کدام گزینه دیدگاهی را توصیف می‌کند که بر بی‌اعتباری حس و نفی حرکت تأکید دارد؟

- (۱) دیدگاهی که حس و عقل را به یک اندازه معتبر می‌داند.
- (۲) دیدگاهی که حس را معتبرترین ابزار شناخت می‌شمارد.
- (۳) دیدگاهی که به سبب خطاپذیری حس، واقعیت را ثابت و بدون دگرگونی می‌بیند.
- (۴) دیدگاهی که حرکت را با شواهد تجربی قابل اثبات می‌داند.

۱۴۷- درباره معرفت‌شناسی در فلسفه یونان باستان، کدام عبارت درست است؟

- (۱) قبل از فلاسفه یونان باستان هم بحث معرفت‌شناسی مطرح بوده است.
- (۲) در یونان باستان، معرفت‌شناسی به صورت مستقل مطرح شد.
- (۳) فلاسفه یونان از مسائلی مانند «ارزش شناخت» در حوزه معرفت‌شناسی بحث می‌کردند.
- (۴) پارمنیدس از طرفداران اعتبار شناخت حسی در یونان باستان بود.

۱۴۸- کدام عبارت، دقیق‌ترین تحلیل را از زمینه‌ها و راه‌حل‌های تقابل سقراط و شاگردانش با سوفسطائیان ارائه می‌دهد؟

- (۱) فلاسفه جهت مقابله با انکار حقیقت توسط سوفسطائیان، بر لزوم پذیرش شناخت حسی در کنار عقل تأکید کردند؛ زیرا عقل اگرچه کمتر خطا دارد ولی تنها ابزار شناخت نیست.
- (۲) حکیمان با تدوین منطق، تلاش‌های سوفسطائیان را در جهت تضعیف تفکر عقلی عقیم گذاشتند و نشان دادند که عقل در شناخت امور ماورای حس، خطاناپذیر است.
- (۳) سوفسطائیان به این دلیل امکان شناخت واقعیت ثابت را رد کردند که حس را تنها ابزار برای درک امور می‌دانستند؛ اما از نظر آنان، گزارش‌های حسی، متغیر و شخصی‌اند.
- (۴) فیلسوفان ضمن تبیین راه‌های عقلی گریز از خطا، همچنین برتری شناخت عقلی را بر شناخت حسی به دلیل قلمرو برتر اموری که عقل می‌تواند درک کند، بنا نهادند.

۱۴۹- کدام گزینه درباره نظام فلسفی سهروردی درست است؟

- (۱) سهروردی نظام فلسفی خود را بر پایه شهود بنا کرده است.
- (۲) سهروردی برای اثبات مسائل فلسفی از شهود استفاده می‌کرد.
- (۳) منابع شیخ اشراق در فلسفه‌اش از شیوه صدراپی گسترده‌تر است.
- (۴) سهروردی بعد از ابن‌سینا دومین کسی است که سعی در جمع عرفان و فلسفه داشته است.

۱۵۰- از نظر ملاصدرای شیرازی «عقل و دین در همه احکام خود با هم تطبیق دارند و حاشا که با هم تعارض داشته باشند و...» پس با این حساب اگر

تعارضی به چشم بخورد، کدام یک از گزینه‌های زیر به هیچ عنوان نمی‌تواند درست باشد؟

- (۱) عقل خطا کرده است.
- (۲) دین (وحی) خطا کرده است.
- (۳) به ظاهر تعارض دیده می‌شود، اما با بررسی بیشتر متوجه می‌شویم که در واقعیت این گونه نیست.
- (۴) معارف وحیانی از منبع نامعتبری به دست ما رسیده، اما خود وحی خطا نداشته است.

۱۵۱- کدام مورد دربارهٔ دکارت به درستی بیان شده است؟

- (۱) عقل انسان به طور پیشینی معرفت‌هایی دارد که حاصل از تجربه نیست.
- (۲) آنچه حس درک می‌کند در قالب مفاهیمی که قبلاً در ذهن ماست، درک می‌شود.
- (۳) آنچه حس و تجربهٔ انسان کشف می‌کند فاقد اعتبار بوده و اصالت با عقل است.
- (۴) عقل حقایق عالم را درک کرده و حس و تجربه ظواهر عالم را درک می‌کند.

۱۵۲- کدام عبارت برای یک فرد نسبی‌گرا غیرقابل تأیید است؟

- (۱) شناخت افراد می‌تواند نسبت به خودشان معتبر باشد.
- (۲) کاربرد ما از یک باور است که اعتبار آن را تعیین می‌کند.
- (۳) از طریق حس و تجربه است که می‌توان واقعیات را شناخت.
- (۴) انسان ابزارهای لازم برای شناخت پاره‌ای از مسائل را ندارد.

۱۵۳- کدام عبارت با دیدگاه افلاطون در مورد نفس مطابقت دارد؟

- (۱) نفس غیرفانی، ازلی و ابدی است.
- (۲) نفس از دارایی‌های انسانی و نامرئی است.
- (۳) ترکیب جسم و نفس وجه تمایز انسان است.
- (۴) نفس متعلق به عقل و خرد است.

۱۵۴- کدام گزینه از وجوه اختلاف دو فیلسوف نامدار معتقد به وجود نفس در اروپا یعنی کانت و دکارت است؟

- (۱) انسان را صاحب اراده و اختیار دانستن
- (۲) محدود کردن بدن و جسم انسان به بعدی صرفاً مادی
- (۳) پی‌ریزی فلسفهٔ انسان‌شناسی بر اخلاق
- (۴) تفکیک نفس از بدن

۱۵۵- از نظر فلاسفه‌ای که انسان را صرفاً دارای یک بعد مادی می‌دانند کدام یک از گزاره‌های زیر دربارهٔ انسان نادرست است؟

- (۱) ذهن و روان هم چیزی جز مغز و سلسله اعصاب انسان نیست.
- (۲) انسان موجودی مادی است و نیازهای اصلی او هم مادی هستند.
- (۳) نیازهایی مانند نیاز به اخلاق و اجتماع هم به خاطر نیازهای مادی پیدا شده‌اند.
- (۴) هیچ تفاوتی میان انسان و سایر حیوانات وجود ندارد.

اقتصاد رشد و پیشرفت
(درس‌های ۹ و ۱۰)
صفحه‌های ۹۲ تا ۱۱۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد

۱۵۶- کدام عامل باعث می‌شود مردم با اطمینان از پول به عنوان وسیله پرداخت در مبادلات استفاده کنند؟

(۱) اطمینان از اینکه دیگران نیز هنگام فروش کالا و خدمات، پول را می‌پذیرند.

(۲) قدرت اقتصادی کشوری که پول را منتشر کرده است.

(۳) امکان سرمایه‌گذاری بلندمدت با پول و افزایش ارزش آن در آینده

(۴) وجود طلا و نقره به‌عنوان پشتوانه پول نزد بانک مرکزی

۱۵۷- در ارتباط با اقتصاد مقاومتی کدام مورد نادرست است؟

(۱) اقتصادی سنتی، دولتی و منابع‌محور است.

(۲) در برابر تهدیدات و تکانه‌های داخلی و خارجی آسیب‌ناپذیر است.

(۳) با اتکای به قابلیت‌های داخلی و استفاده از فرصت‌های بیرونی، نیازها و مشکلات اقتصادی را رفع می‌کند.

(۴) این نوع اقتصاد در برابر تحریم‌ها و تهدیدات دشمنان به زانو در نمی‌آید.

۱۵۸- کدام‌یک از پول‌های زیر، خصوصی اعتباری دارند؟

(۲) فلزی - تحریری - اسکناس

(۱) تهارتری - ثبتی - الکترونیکی

(۴) تهارتری - ثبتی - اسکناس

(۳) کاغذی - تحریری - الکترونیکی

۱۵۹- کدام گزینه در رابطه با واقعیت صحیح است؟

(۱) یکی از علل مهم تورم، نقدینگی هماهنگ با تولید است.

(۲) امروزه پشتوانه پول‌های کاغذی و الکترونیکی، طلا و نقره‌ای است که در خزانه بانک‌ها نگهداری می‌شود.

(۳) بین سطح عمومی قیمت‌ها و قدرت خرید پول رابطه‌ای مستقیم وجود دارد؛ به‌طوری که با افزایش تورم، قدرت خرید نیز افزایش می‌یابد.

(۴) هرگاه در اقتصادی فزونی تقاضا بر عرضه کل وجود داشته باشد، انتظار می‌رود سطح عمومی قیمت‌ها افزایش یابد.

۱۶۰- کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) دو مورد از مشکلات مبادله پایاپای (تهاتری) کدام است؟

(ب) در کشورها، برخی کالاها به دلیل محبوبیت به‌عنوان وسیله مبادله به‌کار گرفته شدند، برای مثال در ایران ... و در روسیه ... خواهان بیشتری داشت.

(ج) چرا از چک‌ها با عنوان پول «تحریری» یا «ثبتی» یاد می‌شود؟

(د) «علی به دلیل تولد فرزندش و نگرانی از هزینه‌ها و مشکلات احتمالی آینده، همواره مقداری پول نزد خود نگه می‌دارد.» این جمله به کدام وظیفه پول اشاره دارد؟

(۱) فاسدشدنی بودن کالاها - اشغال فضای زیاد / غلات - صدف / چون افراد خودشان مبلغ چک را روی آن می‌نویسند. / وسیله پرداخت‌های آینده

(۲) دشواری تعیین ارزش کالاها - نیاز به مراجعه به افراد متعدد / غلات - پوست سمور / چون افراد خودشان مبلغ چک را روی آن می‌نویسند. / وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش

(۳) دشواری تعیین ارزش کالاها - امکان تقلب / غلات - پوست سمور / چون تاریخ سررسید چک‌ها مشخص است. / وسیله سنجش ارزش

(۴) فاسدشدنی بودن کالاها - دشواری حمل‌ونقل / برنج - پوست سمور / چون چک جایگزین پول نقد است. / وسیله پرداخت‌های آینده

۱۶۱- کدام سیاست هنگام تورم مورد توجه دولت و بانک مرکزی قرار می‌گیرد و روش اعمال آن کدام است؟

(۱) سیاست پولی انبساطی - خرید اوراق مشارکت (۲) سیاست پولی انقباضی - خرید اوراق مشارکت

(۳) سیاست پولی انقباضی - فروش اوراق مشارکت (۴) سیاست پولی انبساطی - فروش اوراق مشارکت

۱۶۲- چند مورد از موارد زیر مربوط به وضعیت اقتصاد ایران در دوره قاجار است؟

- سیل ورود کالاهای خارجی

- تجهیز زیرساخت‌ها و موقوفات

- برقراری خطوط تلگراف به اروپا

- تأسیس شرکت اسلامی

- بهبود نسبی بهداشت

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۱۶۳- اگر قیمت اتومبیل نوع A در انتهای سال ۱۴۰۰، ۵۸۰ میلیون تومان باشد و نرخ تورم این کالا ۴۵ درصد اعلام شود، قیمت این اتومبیل در ابتدای

سال ۱۴۰۰ چه قدر بوده است؟

(۲) ۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان

(۱) ۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان

(۴) ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان

(۳) ۵۳۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان

۱۶۴- اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، مربوط به یک جامعه فرضی است. با توجه به این مندرجات:

الف) میزان نقدینگی، ب) میزان «حجم پول»، ج) میزان شبه پول در این جامعه چند واحد پولی است؟

۱	اسکناس	۲۵۰ واحد
۲	موجودی حساب‌های پس‌انداز کوتاه‌مدت	۱۲۰ واحد
۳	ارزش مسکوکات مردم معادل	$\frac{۲}{۵}$ موجودی اسکناس
۴	موجودی حساب‌های پس‌انداز بلندمدت	۳۵۰ واحد
۵	موجودی حساب‌های جاری اشخاص	۱۱۰ واحد
۶	چک پول	۸۰ واحد

$$۵۵۰ - ۵۴۰ - ۱۰۱۰ \quad (۲)$$

$$۴۷۰ - ۶۸۰ - ۱۱۸۰ \quad (۱)$$

$$۵۵۰ - ۶۸۰ - ۱۱۸۰ \quad (۴)$$

$$۴۷۰ - ۵۴۰ - ۱۰۱۰ \quad (۳)$$

۱۶۵- جدول مقابل، شاخص قیمت‌ها را در سه کشور «الف»، «ب» و «ج» نشان می‌دهد. اگر درصد تغییر (cpi) برای هر سه کشور یکسان باشد، پاسخ

پرسش‌های زیر، به ترتیب (از راست به چپ)، کدام است؟

الف) شاخص قیمت‌ها در ابتدای سال، در کشور «ج» کدام است؟

ب) شاخص قیمت‌ها در انتهای سال، در کشور «الف» چقدر است؟

کشور	شاخص قیمت‌ها انتهای سال	شاخص قیمت‌ها ابتدای سال
«الف»	؟	۷۶,۸۰۰
«ب»	۶۶۱,۲۰۰	۵۷۰,۰۰۰
«ج»	۳۶۳,۰۴۰	؟

$$۸۹,۰۸۸ - ۳۱۲,۹۶۵ / ۵ \quad (۱)$$

$$۸۹,۸۵۸ - ۳۱۲,۵۰۰ \quad (۲)$$

$$۹۰,۲۵۴ - ۳۱۲,۹۶۵ / ۵ \quad (۳)$$

$$۹۲,۰۰۰ - ۳۱۲,۵۰۰ \quad (۴)$$

دفترچه شماره (۳)

صبح جمعه

۱۴۰۴/۱۱/۲۴

اختیاری (پیشروی سریع تر)

آزمون ۲۴ بهمن ماه ۱۴۰۴

آزمون اختصاصی

دوازدهم انسانی

ساعت ۱۰:۴۰ تا ۱۱:۱۵ صبح

۳۵ سؤال در ۳۵ دقیقه

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه‌شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
عربی، زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه و منطق	۶	۵	۳	۲	۱	
اقتصاد	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اختیاری (پیشروی سریع تر)	ریاضی و آمار (۳)	۵	۱۶۶	۱۷۰	۵
۲		علوم و فنون ادبی (۳)	۵	۱۷۱	۱۷۵	۵
۳		جامعه‌شناسی (۳)	۵	۱۷۶	۱۸۰	۵
۴		عربی، زبان قرآن (۳)	۵	۱۸۱	۱۸۵	۵
۵		تاریخ (۳)	۵	۱۸۶	۱۹۰	۵
۶		جغرافیا (۳)	۵	۱۹۱	۱۹۵	۵
۷		فلسفه دوازدهم	۵	۱۹۶	۲۰۰	۵

دنباله هندسی

صفحه‌های ۷۳ تا ۸۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

۱۶۶- **پایانی** جمله اول و نسبت مشترک یک دنباله هندسی به ترتیب ۳۶۴۵ و $\frac{1}{3}$ است اگر جمله n ام این دنباله ۵ باشد، n کدام است؟

(۴) ۶

(۳) ۷

(۲) ۸

(۱) ۹

۱۶۷- اگر دنباله $x - \frac{3}{4}, y, x, z, 4x, \dots$ پنج جمله متوالی دنباله هندسی باشند، کمترین مقدار ممکن برای $x + y + z$ کدام است؟

(۴) صفر

(۳) ۱

(۲) $-\frac{3}{2}$

(۱) -۲

۱۶۸- در یک دنباله هندسی جمله هفتم ۸ برابر جمله چهارم است. اگر $a_1 + a_7 = 9$ باشد، جمله چندم دنباله برابر ۱۹۲ است؟

(۴) نهم

(۳) هشتم

(۲) هفتم

(۱) ششم

۱۶۹- نیمه عمر یک دارو ۱۸ ساعت است. اگر مقدار اولیه آن ۱۹۲ میلی گرم باشد، بعد از ۶ شبانه‌روز چند میلی گرم از آن در بدن باقی می‌ماند؟

(۴) 0.1875 (۳) 0.375 (۲) $1/5$ (۱) 0.75

۱۷۰- در یک دنباله هندسی، S_n مجموع n جمله اول است و رابطه $S_n = 3 - 3^{n+1}$ برقرار است. مجموع بیست جمله دوم دنباله چند برابر 3^{21} است؟

(۴) $1 - 3^{20}$ (۳) $(\frac{1}{3})^{20}$ (۲) $1 + 3^{19}$ (۱) $(\frac{1}{3})^{21}$

اغراق، ایهام و ایهام تناسب
و کارگاه تحلیل فصل
صفحه‌های ۸۸ تا ۹۴

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

۱۷۱- **نهایت** کدام آرایه در بیت زیر وجود ندارد؟

- «از دیده‌های اشک‌فشانم که توان دید
در آب روان سایه آن سرو روان را»
- (۱) جناس (۲) اغراق (۳) مراعات‌نظیر (۴) تناقض

۱۷۲- در همه گزینه‌ها به جز گزینه ... «ایهام و کنایه» در هم آمیخته‌اند.

- (۱) همچو مجنون ناتوانی از کجا، عشق از کجا یافت در صحرا مگر دیوانه جان خویشتن
(۲) ز شرم جلوه مستانه تو، سرو پا در گل ز طوق قمریان چون دود از روزن هوا گیرد
(۳) به تنگ‌چشمی آن ترک لشکری نازم که حمله بر من درویش یک‌قبا آورد
(۴) دگر پارسایان خلوت‌نشین به عیش فتادند در پوستین

۱۷۳- در بیت کدام گزینه «ایهام» به کار رفته است؟

- (۱) بی مهر رخت روز مرا نور نمانده است وز عمر مرا جز شب دیجور نمانده است
(۲) خانه زندان است و تنهایی ضلال هرکه چون سعدی گلستانیش نیست
(۳) عهد کردی که کشی فرصت خود را روزی فرصت ار یافتی، آن عهد فراموش نکن
(۴) گر هزار است بلبل این باغ همه را نغمه و ترانه یکی است

۱۷۴- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

«در عقرب اگر خواهی جولان قمر بینی زلفین چلیپا را با چهره قرینش بین»

- (۱) تشبیه - جناس - لفونشر - ایهام تناسب - مجاز (۲) استعاره مصرحه - تشبیه - لفونشر - ایهام - کنایه
(۳) استعاره مکنیه - مجاز - ایهام تناسب - جناس - تضاد (۴) کنایه - ایهام - واج‌آرایی - حسن‌تعلیل - تضاد

۱۷۵- کدام گزینه از نظر مفهوم با بقیه متفاوت است؟

- (۱) مرا نصیب غم آمد به شادی همه عالم چرا که از همه عالم محبت تو گزیدم
(۲) خواستم از رنجش دوری بگویم یادم آمد عشق با آزار خویشاوندی دیرینه دارد
(۳) آب آتش‌فروز عشق آمد آتش آب‌سوز عشق آمد آتش
(۴) خوشا و خرما آن دل که هست از عشق بیگانه که من تا آشنا گشتم دل خرم نمی‌بینم

درس هفتم: نابرابری اجتماعی
درس هشتم: سیاست هویت
صفحه‌های ۷۶ تا ۹۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جامعه‌شناسی (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

۱۷۶- به ترتیب کدام گزینه افتراق جامعه‌شناسی انتقادی از جامعه‌شناسی تفسیری و پیامدهای غلبه رویکرد تفسیری را به درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) کم‌توجهی به ساختارهای اجتماعی و تأثیر این ساختارها بر زندگی افراد - رویکرد تبیینی به حاشیه رفت - راه بازگشت دعاوی تجویزی و انتقادی به علوم اجتماعی باز شد - جدایی دانش از ارزش - شکل‌گیری دانش انتقادی
- (۲) تمام معانی و ارزش‌ها ساخته و پرداخته اراده‌های افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌هاست - ظهور جامعه‌شناسی انتقادی - داوری ارزش‌ها و پدیده‌های مورد مطالعه - نقد وضعیت موجود - تجویز راه‌حلی برای رسیدن به یک وضعیت مطلوب
- (۳) انتقاد علمی از ساختارهای سرکوبگر - رویکرد تبیینی به حاشیه رفت - راه بازگشت دعاوی انتقادی و تجویزی به علوم اجتماعی باز شد - پیوند دانش و ارزش - شکل‌گیری دانش انتقادی
- (۴) نقد سلطه در روابط و مناسبات میان افراد و گروه‌ها و فرهنگ‌ها - راه بازگشت دعاوی انتقادی و تجویزی به علوم اجتماعی باز شد - پیوند دانش و ارزش - رویکرد تبیینی به حاشیه رفت - جدایی دانش از ارزش - شکل‌گیری دانش انتقادی

۱۷۷- هر یک از موارد زیر، به ترتیب نتیجه چیست؟

- ماندگاری پیامدهای جهان اجتماعی

- ناممکن ساختن نقد ساختارهای اجتماعی

- (۱) پابرجایی فرصت‌ها و محدودیت‌های جهان اجتماعی - داوری ارزشی درباره ساختارهای اجتماعی
- (۲) پایبندی افراد به الزامات جهان اجتماعی - عدم امکان کنترل ساختارهای اجتماعی
- (۳) مشارکت اجتماعی - بی‌توجهی به ساختارهای اجتماعی و نادیده گرفتن آنها
- (۴) پایبندی افراد به الزامات جهان اجتماعی - داوری ارزشی درباره ساختارهای اجتماعی

۱۷۸- پاسخ صحیح پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

الف) الگوی تعارف در مقابل کدام الگو قرار دارد؟

ب) سازمان «کوکلاکس کلن» براساس کدام چهره سیاست هویت تشکیل شده است؟

ج) برگزاری هر ساله جشن سال نوی چینی در آمریکا، نماد چیست؟

- (۱) تنازع - تأکید افراطی بر تفاوت‌ها و گوناگونی‌ها - تداوم و پیوستگی فرهنگی چینی‌ها در آمریکا
- (۲) تکثر - پشتیبانی از همه نژادها - آزادی‌های اجتماعی اقوام و گروه‌های مختلف
- (۳) تنازع - جلوگیری از چندپارگی سیاسی و فرهنگی درون جوامع - ایجاد فرصت برای سهمیدن اقوام و گروه‌ها در قدرت سیاسی
- (۴) تکثر - حمایت از گروه‌های به حاشیه رانده شده - تداوم و پیوستگی فرهنگی چینی‌ها در آمریکا

۱۷۹- کدام عبارات از میان عبارات زیر نادرست‌اند؟

- الف) از دیدگاه جامعه‌شناسی انتقادی، اگر داوری ارزش‌ها خارج از دایره علم صورت گیرد، سرنوشت ارزش‌ها، به مناسبات قدرت و ثروت سپرده می‌شود.
- ب) از درون رویکرد انتقادی جریاناتی شکل می‌گیرد که معتقد است خود علم با درست و غلط دانستن و خوب و بد کردن امور، سلطه‌گری می‌کند.
- ج) به حاشیه راندن و حذف هویت‌های انسانی و فرهنگی پدیده ناپسندی است و مخالفت با این امر ناپسند و مبارزه با آن ارزشمند است.
- د) جامعه‌شناسی تفسیری ریشه در رویکرد انتقادی دارد و به دنبال ملاک برای داوری علمی درباره ارزش‌ها و هنجارها نیست.

(۱) الف - ب (۲) ب - ج - د (۳) الف - ج - ب (۴) ب - د

۱۸۰- به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر، در رابطه با رویکردهای جامعه‌شناسی، با کدام قسمت جدول در ارتباط است؟

- کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن

- پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی

- نگاه از بیرون

- معنا بخشی و انسجام بخشی به زندگی اجتماعی

معیار	نوع	تبیینی	تفسیری	انتقادی
چه چیزی را مطالعه می‌کند؟	الف	ب	ج	د
چگونه مطالعه می‌کند؟	الف	ب	ج	د
چه هدفی را دنبال می‌کند؟	الف	ب	ج	د

(۱) «د» - «الف» - «ج» - «ب» (۲) «ج» - «د» - «ب» - «الف»

(۳) «ج» - «د» - «الف» - «ب» (۴) «الف» - «ب» - «ج» - «د»

نظام الطبیعة

(متن و قواعد درس ۴)

صفحه‌های ۵۳ تا ۶۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة (۱۸۱ - ۱۸۳)

۱۸۱- « قَرَّرَ الْمُزَارِعُ أَنْ يَسْتَشِيرَ خَبِيرَ الزَّرَاعَةِ عَنْ سَبَبِ تَعَرُّضِ الْخَضِرَاوَاتِ فِي الْمَزْرَعَةِ لِلتَّلَفِ لَعَلَّهُ يَتَخَلَّصَ مِنْ هَذِهِ الْمَشْكَلَةِ الْمُؤَلِّمَةِ. »: کشاورز تصمیم گرفت که....

- (۱) با کارشناس کشاورزی درباره علت در معرض تلف قرار گرفتن سبزیجات در مزرعه مشورت کند شاید او از این مشکل دردآور خلاص شود.
- (۲) درباره سبب در معرض نابودی قرار گرفتن سبزیجات در مزرعه با کارشناس کشاورزی مشورت کند شاید او را از این مشکل دردآور خلاص کند.
- (۳) سبب در معرض تلف قرار گرفتن سبزیجات در مزرعه را از یک کارشناس کشاورزی جویا شود شاید او از این مشکل دردآور خلاص شود.
- (۴) در مشورت با کارشناس کشاورزی، به علت در معرض نابودی قرار گرفتن سبزیجات در مزرعه اشاره کند شاید او از این مشکل دردآور خلاص گردد.

۱۸۲- « إِذَا تَعَدَّيْنَا عَلَى الْبَيْئَةِ بِتَلْوِئِهَا وَتَخْرِيبِهَا شَاهَدْنَا أَنَّهَا سَتَتَعَرَّضُ لِلتَّلَفِ تَعَرُّضًا أَكْثَرَ فَأَكْثَرُ، وَ هَذَا الْأَمْرُ يُهَدِّدُ حَيَاةَ الْكَائِنَاتِ الْحَيَّةِ تَهْدِيدًا. »:

- (۱) هرگاه با آلودگی و تخریب به طبیعت دست‌درازی کردیم، دیدیم که آن به‌طور قطع بیش از پیش در معرض نابودی قرار خواهد گرفت و با این امر، زندگی موجودات زنده تهدید می‌شود.
- (۲) اگر به محیط زیست با آلوده کردن و تخریب آن دست‌درازی کنیم، مشاهده می‌کنیم که بیش از پیش در معرض نابودی قرار خواهد گرفت و این امر مسلماً زندگی موجودات زنده را تهدید می‌کند.
- (۳) اگر به محیط زیست تجاوز کنیم با آلوده کردن و خراب کردن آن، می‌بینیم که چنان در معرض نابودی قرار می‌گیرد که حیات بیشتر موجودات زنده را قطعاً تهدید می‌نماید.
- (۴) هرگاه به محیط زیست با آلوده کردن و تخریب آن تجاوز کردیم، مشاهده کردیم که آن در معرض بیشترین نابودی قرار خواهد گرفت و این موضوعی است که قطعاً زندگی موجودات زنده با آن تهدید می‌شود.

۱۸۳- عین الخطأ:

- (۱) كان أبي يملك مطعمًا صغيراً يطبخ فيه أنواع الأطعمة القديمة اللذيذة. پدرم یک رستوران کوچک داشت که در آن انواع غذاهای قدیمی خوشمزه را می‌پخت.
- (۲) لا يتدخلُ العاقل في مجالات ليس له بها علم تدخلاً. انسان خردمند نباید در زمینه‌هایی که به آن علمی ندارد اصلاً دخالت کند.
- (۳) أخذ جنود العداة ينسحبون من حدود بلادنا عندما شاهدوا عدد قوّاتنا. سربازان دشمن تصمیم گرفتند از مرزهای سرزمینمان عقب‌نشینی کنند هنگامی که تعداد نیروهایمان را دیدند.
- (۴) قد يُعَدُّ بقاء النفايات الصناعية في الطبيعة تهديداً لحياة جميع الموجودات. گاهی باقی ماندن زباله‌های صنعتی در طبیعت، تهدیدی برای زندگی تمام موجودات به شمار می‌آید.

۱۸۴- في أيّ الأجوبة جاء التشبيه؟

- (۱) يُحَاسَبُ الْبَخِيلُ فِي الْآخِرَةِ مُحَاسَبَةَ الْأَغْنِيَاءِ. (۲) يَخْرُجُ السَّمَكُ الْمَدْفُونُ مِنَ الْغِلَافِ خُرُوجًا عَجِيبًا.
- (۳) يَنْقُصُ كُلُّ شَيْءٍ بِالْإِنْفَاقِ إِلَّا الْعِلْمَ. (۴) يُبْتَعَدُ الطَّائِرُ عَنْ عُشِّهِ بِإِتِّعَادٍ عِنْدَمَا شَاهَدَ الْخَطَرَ.

۱۸۵- عین المؤکد يقبل المحل الإعرابي:

- (۱) إِنَّ الْمَعْلَمَ لَيَبْذُلُ جُهُودًا كَبِيرَةً فِي تَعْلِيمِ التَّلَامِيذِ.
- (۲) إِنَّ الطُّفُولَةَ لِأَجْمَلُ مَرَاكِحِ الْحَيَاةِ لِأَنَّهَا لَا تَفَكَّرُ فِي أَيِّ مَشْكَلَةٍ لَا يُمْكِنُ حَلُّهَا.
- (۳) إِذَا اجْتَهَدَ الْإِنْسَانُ وَتَقَدَّمَ تَقَدُّمًا حَقِيقِيًّا، حَصَلَ عَلَى الدَّرَجَاتِ الْعَالِيَةِ.
- (۴) تَغَيَّرَ لَوْنُ وَجْهِهِ وَالذَّنِي صَبَاحَ الْيَوْمِ تَغَيَّرًا.

درس نهم: نهضت ملی شدن

صنعت نفت ایران

صفحه‌های ۱۱۷ تا ۱۲۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

۱۸۶- یک محقق می‌خواهد درباره «تاریخچه کشف و استخراج نفت ایران» مطالبی را جمع‌آوری کند؛ کدامیک از عبارت‌های زیر، به این محقق در این پژوهش کمک می‌کند؟

(الف) فعالیت‌های انگلیسی‌ها برای یافتن منابع نفت در مناطق مختلف ایران، با فوران نخستین حلقه چاه در منطقه مسجد سلیمان به نتیجه رسید. (۱۲۸۰ هجری شمسی / ۱۹۰۱ میلادی)

(ب) شرکت «نفت پارس و انگلیس» به بازوی پر قدرت اقتصادی و سیاسی دولت انگلیس تبدیل شد و زمینه اعمال نفوذ و مداخله بیشتر انگلیسی‌ها را در ایران فراهم آورد.

(ج) همواره میان دولت ایران و انگلیس، اختلافات دامن‌داری درباره نحوه عملکرد شرکت نفت «ایران و انگلیس» مطرح بود و بر همین اساس، رضاشاه امتیازنامه دارسی را یک طرفه لغو کرد.

(د) دولت انگلستان پس از آنکه از ارزش منابع عظیم نفت ایران و اهمیت آن برای نیروی دریایی خود آگاه شد، ۷۰ درصد سهام شرکت نفت پارس و انگلیس را خریداری کرد و حق نظارت کامل بر آن شرکت را به‌دست آورد. (۱۹۱۴ میلادی)

(۱) «الف» و «د» (۲) «ب» و «ج» (۳) «ب» و «د» (۴) «الف» و «ج»

۱۸۷- **نهایی** کدام گزینه درباره مصوبات مربوط به نفت ایران درست است؟

(۱) قرارداد الحاقی توسط نمایندگان مجلس و به نشانه اعلام نارضایتی رسمی و علنی از قرارداد نفتی ایران با انگلستان تدوین شد.

(۲) موازنه مثبت توسط شورای ملی به پیشنهاد دکتر مصدق، به نشانه ایستادگی در برابر امتیازخواهی دولت‌های سلطه‌جو تدوین شد.

(۳) قرارداد الحاقی گس - گلشایان پس از مذاکرات میان نماینده دولت ایران و نماینده شرکت «نفت ایران و انگلیس» تدوین شد.

(۴) موافقت‌نامه واگذاری امتیاز نفت شمال به شوروی، به پیشنهاد دکتر محمد مصدق به تصویب رسید.

۱۸۸- هر یک از عبارت‌های زیر، به‌ترتیب در چه تاریخی رخ داد؟

(الف) آغاز نخست وزیری سپهبد حاجعلی رزم‌آرا

(ب) تصویب طرح ملی شدن صنعت نفت در مجلس سنا

(ج) ترور نخست وزیر توسط خلیل طهماسبی

(۱) مرداد ۱۳۲۹ - ۲۴ اسفند ۱۳۲۹ - ۱۶ اسفند ۱۳۲۹ (۲) مرداد ۱۳۲۸ - ۲۴ اسفند ۱۳۲۹ - ۱۹ اسفند ۱۳۳۰

(۳) تیر ۱۳۲۹ - ۲۹ اسفند ۱۳۲۹ - ۱۶ اسفند ۱۳۲۹ (۴) مهر ۱۳۲۸ - ۲۹ اسفند ۱۳۲۹ - ۱۹ اسفند ۱۳۲۹

۱۸۹- کدام گزینه در دوره دوم نخست وزیری دکتر مصدق رخ داده است؟

(۱) دولت وی برای مقابله با تهدیدها و تحریم‌های اقتصادی انگلستان، برنامه اقتصاد بدون نفت را اجرا کرد.

(۲) وی با حضور در مجامع بین‌المللی، از حقانیت ملت ایران دفاع کرد و باعث شد تا دیوان لاهه به سود کشور ما رأی صادر کند.

(۳) وی پس از در دست گرفتن فرماندهی نیروهای مسلح، شاه را از برقراری ارتباط مستقیم با سفرای خارجی منع کرد.

(۴) دولت وی پس از عدم پرداخت بدهی‌های شرکت نفت توسط انگلستان، اقدام به قطع رابطه سیاسی با لندن کرد.

۱۹۰- کدامیک از عبارت زیر، درباره کودتای ۲۸ مرداد نادرست است؟

(الف) دشمنان خارجی با بهره‌گیری از تداوم و گسترش اختلاف و نزاع میان دکتر مصدق و آیت‌الله کاشانی و یاران و نزدیکان این دو شخصیت ملی و سیاسی، بر تلاش‌هایشان برای نابودی دولت مصدق افزودند.

(ب) ایجاد آشوب‌های خیابانی در ایران و به راه انداختن جنگ روانی علیه دکتر محمد مصدق در مطبوعات براساس طرح انگلیسی، در دستور کار شبکه جاسوسی این کشور قرار گرفت.

(ج) طراحان کودتا از طریق اشرف پهلوی و ژنرال نورمن شوارتسکف آمریکایی، محمدرضا پهلوی را متقاعد کردند که با کودتا موافقت کند.

(د) براساس قراردادی میان حکومت پهلوی، آمریکا و انگلستان، مقرر شد که کنسرسیوم به مدت ۲۵ سال نفت ایران را استخراج کند و نیمی از سود خالص را برای خود برداشته و در مقابل نیمی از سود خالص خود را به کشور ما بپردازد.

(۱) «ج» و «الف» (۲) «ب» و «د» (۳) «الف» و «ب» (۴) «د» و «ج»

درس پنجم: ویژگی‌ها و انواع
مخاطرات طبیعی
صفحه‌های ۸۱ تا ۹۹

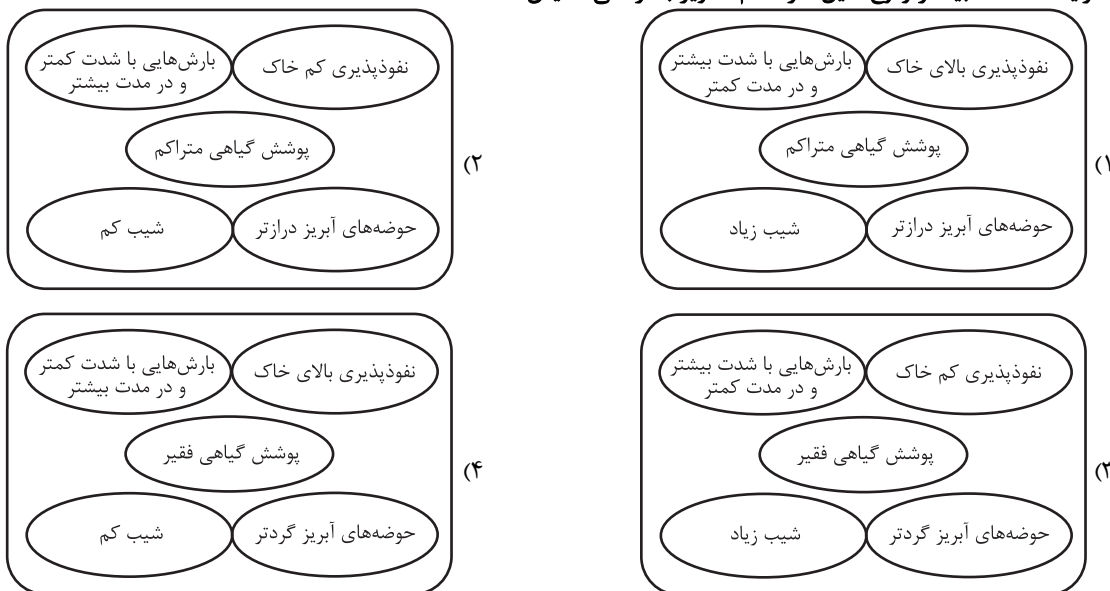
پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جغرافیا (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

۱۹۱- **نهایی** کدام گزینه درباره شدت و بزرگی زمین‌لرزه نادرست است؟

- (۱) برای اندازه‌گیری بزرگی زمین لرزه از مقیاس ریشتر استفاده می‌شود.
- (۲) مقدار انرژی که زمین لرزه آزاد می‌کند را شدت زمین لرزه می‌گویند.
- (۳) برای اندازه‌گیری بزرگی زمین لرزه از دستگاه لرزه‌نگار استفاده می‌کنند.
- (۴) کارشناسان شدت زمین لرزه را با بازدید میدانی اندازه‌گیری می‌کنند.

۱۹۲- شرایط استعداد بیشتر وقوع سیل، در کدام تصویر به‌درستی نمایش داده شده است؟

۱۹۳- کدام گزینه درباره حرکات دامنه‌ای درست است؟

- (۱) بارش‌هایی که شدت و مدت آنها بیشتر است، تأثیر بسیار زیادی در ناپایداری دارند.
- (۲) مهم‌ترین و خسارت‌بارترین حرکات دامنه‌ای، ریزش است.
- (۳) در دره‌های کم‌شیب کوهستانی، رودها با حفر و فرسایش کناره آبراهه‌ها، باعث خزش در آن می‌شوند.
- (۴) ساخت و ساز بر روی دامنه‌ها باعث افزایش وزن دامنه‌ها، فشار روی آن‌ها و ناپایداری‌شان می‌شود.

۱۹۴- خطرات خشکسالی بیشتر از خشکی است؛ زیرا ...

- (۱) خشکسالی منجر به کمبود غیر منتظره بارش و ذخیره آبی در یک منطقه می‌شود؛ به طوری که ممکن است از چند ماه تا چند سال تداوم پیدا کند.
- (۲) در خشکسالی، میزان ریزش‌های جوی کمتر از میانگین بارش منطقه می‌شود و سبب می‌شود تا گیاهان نتوانند نیاز آبی خود را برطرف کنند و در نتیجه منجر به از بین رفتن آنان می‌شود.
- (۳) پوشش گیاهی یا زندگی جانوری هر منطقه با نوع آب و هوای آن سازگار شده است و وقتی بارش یک منطقه از میانگین کمتر می‌شود، موجودات زنده نمی‌توانند با شرایط جدید سازگار شوند.
- (۴) در صورت عدم کنترل و مدیریت خشکسالی، می‌تواند آسیب‌های جبران ناپذیری اعم از تلفات انسانی به بار آورد و محصولات کشاورزی را از بین ببرد.

۱۹۵- با توجه به موارد «الف» تا «د»، کدام گزینه موارد درستی را بیان می‌کند؟

الف) معمول‌ترین نوع خشکسالی

ب) با توجه به نیاز آبی متفاوت گیاهان ممکن است بارش‌ها نیاز یک نوع زراعت یا کشت را برطرف نکنند.

ج) مهم‌ترین پیامد خشکسالی

د) علل خشکسالی

- (۱) عبارت «در یک منطقه میانگین بارندگی سالانه ۱۰۰۰ میلی‌متر است؛ اما در یک سال بارندگی آن کمتر از حد میانگین شده است.»، اشاره به مورد «الف» دارد. - کاهش ذخایر آب سطحی و زیرزمینی اشاره به مورد «ج» دارد.
- (۲) گرم شدن آب و هوای کره زمین با مورد «د» سازگار می‌باشد. - بروز قحطی و گرسنگی با مورد «ج» سازگاری دارد.
- (۳) منظور از «الف» خشکسالی زراعتی می‌باشد. - مورد «ب» از انواع معمول خشکسالی می‌باشد.
- (۴) تخلیه شدن روستاها اشاره به مورد «ج» دارد. - وقتی می‌گوییم «بارندگی سالانه یک منطقه از میانگین بارندگی سالانه آن کمتر شده»، در واقع داریم به مورد «الف» اشاره می‌کنیم.

درس نهم: آغاز فلسفه در
جهان اسلام
صفحه‌های ۶۹ تا ۷۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

فلسفه دوازدهم - پیش‌روی سریع‌تر

۱۹۶- نهایی امام صادق (ع) می‌فرماید: «بهترین عبادت مداومت در تفکر است». این روایت به کدام یک از مضامین زیر نزدیک‌تر است؟

- (۱) تکریم پیوسته عالمان و دانشمندان
- (۲) تکریم علم به‌عنوان ثمره تفکر و خردورزی
- (۳) ارزش قائل‌شدن برای اصل تفکر و خردورزی
- (۴) دعوت به یادگیری علوم دیگر ملت‌ها و تمدن‌ها و استفاده از آنها

۱۹۷- کدام گزینه درباره قرون ابتدایی تاریخ اسلام نادرست است؟

- (۱) مباحث اعتقادی از همان زمان رسول خدا (ص) وجود داشته است.
- (۲) زمان شکل‌گیری حیات فلسفی حدود دو قرن بعد از شکل‌گیری مباحث اعتقادی بود.
- (۳) نهضت ترجمه منحصر به دانش فلسفه بود و کمک شایانی به شکل‌گیری حیات فلسفی در جهان اسلام کرد.
- (۴) مهم‌ترین مباحث اعتقادی قرن اول هجری مسائلی مانند اثبات وجود خدا، جبر و اختیار و... بوده است.

۱۹۸- درباره زمینه‌های رشد فلسفه کدام مورد به‌درستی بیان شده است؟

- (۱) یکی از عوامل شکل‌گیری حیات عقلی، نهضت ترجمه متون در قرن دوم هجری بود.
- (۲) در نهضت ترجمه، دانشمندانی ظهور کردند که در مسائلی مثل جبر و اختیار متبحر بودند.
- (۳) در عصر نهضت ترجمه، یادگیری از دیگر ملل و زبان‌ها اهمیت فوق‌العاده‌ای داشت.
- (۴) مسلمانان در فلسفه صرفاً با یادگیری معارف یونانیان، سرآمد ملت‌های زمان خود شدند.

۱۹۹- بر اساس دیدگاه فارابی کدام گزینه درست است؟

- (۱) به اجتماع و همراهی میان فلسفه و دیانت باور نداشت.
- (۲) نمی‌توان به‌صورت عملی در یک حوزه درگیر نبود، اما درباره آن حوزه تفکر فلسفی کرد.
- (۳) مدینه فاضله را مختص جوامع مسلمان می‌دانست که نبی می‌توانست ریاست آن را بر عهده گیرد.
- (۴) اتصال پیوسته با عالم بالا شرط هدایت جامعه در جهت نیل به سعادت حقیقی است.

۲۰۰- کدام گزینه پاسخ مناسب‌تری برای پرسش «چرا معلم ثانی هدف اصلی مدینه را سعادت در دنیا و آخرت می‌داند؟» ارائه می‌کند؟

- (۱) باور او این است که انسان موجودی مدنی بالطبع است.
- (۲) معتقد است مسیر کمال بشر از زیست جمعی می‌گذرد.
- (۳) مدینه‌ای که چنین هدفی را در پیش می‌گیرد بهترین جامعه است.
- (۴) سعادت هدف اصلی هر انسانی است.

دانش آموز عزیز، سؤالات عمومی از شماره ۲۱۱ شروع می شود، دقت نمایید تا گزینه ها را به درستی وارد پاسخ برگ کنید.

دفترچه سؤال ؟

عمومی دوازدهم

رشته انسانی

۲۴ بهمن ماه ۱۴۰۴

تعداد سؤالات و زمان پاسخ گویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
فارسی ۳	۱۰	۲۱۱ - ۲۲۰	۱۰
دین و زندگی ۳	۱۰	۲۲۱ - ۲۳۰	۱۰
زبان انگلیسی ۳	۱۰	۲۳۱ - ۲۴۰	۱۰
جمع دروس عمومی	۳۰	—	۳۰

طراحان

فارسی	حسن افتاده، حسین پرهیزگار، نازنین فاطمه حاجیلو، ابوالفضل عباس زاده، محسن فدایی
دین و زندگی	محسن بیاتی، محمد رضایی بقا، فردین سماقی، مرتضی محسنی کبیر، میثم هاشمی
زبان انگلیسی	رحمت اله استیری، عاطفه شهدادی، محمدحسین مرتضوی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس و گزینشگر	گروه ویراستاری	رتبه برتر	مسئول درس های مستندسازی
فارسی	نازنین فاطمه حاجیلو	محسن اصغری، الهام محمدی، مرتضی منشاری	—	فریا رنوفی، مهدی یعقوبیان، مانده ملکی، امیر محمد کما سی
دین و زندگی	بهنام رسولی	امیرمهدی افشار	رضا غریب	سجاد حقیقی پور، مجتبی رضازاده، علی ابراهیمی آراتی
اقلیت های مذهبی	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری	—	—
زبان انگلیسی	رحمت اله استیری	طاها اصغریان، فاطمه نقدی	آترین صبا	سپهر اشتیاقی، علیرضا رمضان زاده

کلاس های آنلاین عمومی

نام درس	نام دبیر	روز	ساعت
زبان انگلیسی ۳	محدثه مرآتی	سه شنبه	۱۷ - ۱۸
عربی، زبان قرآن ۳	ابوطالب درانی	سه شنبه	۱۹ - ۲۰
دین و زندگی ۳	سجاد حقیقی پور	چهارشنبه	۱۹ - ۲۰
فارسی ۳	نازنین حاجیلو	پنجشنبه	۱۹ - ۲۰

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریا رنوفی
حروف نگار و صفحه آرا	زهرا تاجیک
ناظر چاپ	حمید عباسی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

۱۰ دقیقه

فارسی ۳

ادبیات انقلاب اسلامی

(آن شب عزیز)

ادبیات حماسی

(گذر سیاوش از آتش)

درس ۱۱ تا پایان درس ۱۲

صفحه ۹۰ تا ۱۱۰

۲۱۱- در کدام گزینه، کاربرد معنایی فعل «گرفت» مانند کاربرد معنایی «اندر گرفت» در مصراع دوم بیت زیر است؟

«سیاوش را تنگ در بر گرفت / ز کردار بد، پوزش اندر گرفت»

(۱) تفنگ را با دست چپ از من گرفتید و همه را گفتید که بروند.

(۲) خلق از کربت جورش راه غربت گرفتند.

(۳) مدیر را کلافه کردم بعد از رفتن شما، از بس سراغ شما را از او گرفتم.

(۴) حاجیان می‌رفتند و اعیان بر اثر ایشان، آمدن گرفتند.

۲۱۲- کدام گزینه غلط املایی ندارد؟

(۱) شاهد نیاز نیست که در محضر آورند / در دادگاه عشق، رگ گردنت گواه

(۲) خورشید، بی‌حفاظ نشسته به روی خاک / یا ماه بی‌ملاحظه افتاده بین راه؟

(۳) یکی را از ملوک عجم حکایت کنند که دست تپاول به مال رعیت دراز کرده بود و جور و اذیت آغاز کرده تا به جایی که خلق از مکاید فعلش به جهان برفتند.

(۴) چون رعیت کم شد، ارتفاع ولایت نقصان پذیرفت و خزانه تهی ماند و دشمنان زور آوردند.

۲۱۳- توضیح روبه‌روی کدام گزینه نادرست است؟

(۱) از ردّ صدای شما می‌بایست پیدایتان می‌کردم. راه تنگ و باریک بود و پیشی گرفتن از بچه‌ها سخت مشکل: (یک حذف فعل به قرینه لفظی و ضمیر متصل در نقش «مفعول» وجود دارد).

(۲) نگذارید که هیچ تمایل و خواسته‌ای بر شما مسلط شود، اگر چنین باشد، دشمن هم نمی‌تواند بر شما مسلط شود: (پنج جمله دیده می‌شود).

(۳) با خاموش شدن آن آتش که تیربار به نظر می‌آمد، نیرو گرفتم و بچه‌ها هم انگار از دست آن ذله شده بودند، تکبیر گفتند: (دو مفعول و یک وابسته وابسته (صفت مضاف‌الیه) مشهود است).

(۴) تیربارها، دوشکاه، تک‌تیرها و رگبارها همه تلاششان این بود، که بچه‌ها را از نزدیک شدن به خاک‌ریز باز دارند: (مفعول، متمم و یک نقش تبعی «بدل» یافت می‌شود).

۲۱۴- در متن داده شده، مرجع ضمیر گسسته «شما» و ضمیر پیوسته «م» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

«با یک سال و نیم پیش فرق زیادی نکرده بودید. وقتی یقینم شد که خودتانید، نزدیک بود بی اختیار به سویتان خیز بردارم و فریاد بزنم: آقای موسوی!

من موحدی‌ام، شاگرد شما، ولی این کار را نکردم؛ بر خودم مسلط شدم و پشت ردیف آخر گوشه‌ای کز کردم.»

(۲) موسوی، معلم

(۱) نویسنده، موحدی

(۴) موسوی، موحدی

(۳) موحدی، معلم

۲۱۵- در کدام بیت هر سه آرایه «مجاز، کنایه و اغراق» وجود دارد؟

که بر چوب ریزند نفث سیاه

(۱) وز آن پس به موبد بفرمود شاه

لبی پر ز خنده، دلی پر امید

(۲) هشیوار و با جامه‌های سپید

همی خاک نعلش برآمد به ماه

(۳) یکی تازی‌ای برنشسته سیاه

اگر بی گناهیم رهایی مراست

(۴) سر پر ز شرم و بهایی مراست

۲۱۶- در کدام گزینه حس آمیزی نمی‌یابید؟

(۱) از حال و روز من سؤال کردید و من خبر قابل عرض نداشتم، پرسیدم اگر اشتباه نکنم بوی حمله می‌آید.

(۲) صدایی که می‌آمد حزین‌ترین و عاشقانه‌ترین لحنی بود که در عمرم شنیده بودم.

(۳) توپ‌خانه شروع کرده بود و صدای مهیب آن صدای کودکانه اما خشک کلاش را در خود هضم می‌کرد.

(۴) گفتید فرصت چرتی شاید باشد اما سیر خواب نباید شد. خواب را مزمه کنید، بچشید ولی سیر نخوابید.

۲۱۷- کدام گزینه، ابیات زیر را به ترتیب کامل می‌کند؟

یا نه! سر بریده خورشید شامگاه؟

الف) آه این سر بریده ... است در پگاه؟

از اشتیاق کیست، که ... کشیده راه؟

ب) دارد اسارت تو به زینب اشارتی

ای ... مجسم گودال قتلگاه

ب) یک کربلا شکوه به ... نهفته است

(۲) مهر - چشم - رویت - روضه

(۱) مهر - دست - رویت - مُسَلِّم

(۴) ماه - چشم - چشم - روضه

(۳) ماه - دست - چشم - مُسَلِّم

۲۱۸- در کمانک مقابل کدام گزینه معنا و مفهوم قسمت مشخص شده نادرست آمده است؟

- (۱) شما آغوش گشودید و لبخند زدید و گفتید به به: (استقبال کردید)
- (۲) جز گودالی که از کنجکاوی گلوله توپ در خاک فراهم آمده بود کجا می توانست مخفیگاه من باشد. (فرورفتن گلوله توپ در خاک)
- (۳) نیرو گرفتم و بچه ها هم که از دست آن ذله شده بودند تکبیر گفتند: (به تنگ آمده بودند)
- (۴) تو چرا واستادی؟ برو جلو دیگه تو که ماشاءالله خوب بلدی آتش خاموش کنی دو تا تکبیر دیگه بگی کار تمومه: (آرامش برقرار کنی)

۲۱۹- مفهوم نوشته شده در مقابل کدام بیت، نادرست است؟

- (۱) چو خواهی که پیدا کنی گفت و گوی بیاید زدن سنگ را بر سبوی (لزم آزمایش و امتحان)
- (۲) ز هر در سخن چون بدین گونه گشت بر آتش یکی را بیاید گذشت (تنبیه و کشتن یکی از افراد متهم)
- (۳) اگر کوه آتش بود، بسپر از این تنگ خوار است اگر بگذرم (باور سیاهش نسبت به بی گناهی خودش)
- (۴) سیاهش چنین گفت کای شهریار که دوزخ مرا زین سخن گشت خوار (تلخی تهمت)

۲۲۰- کدام گزینه به ترتیب بیانگر مفهوم ابیات زیر می باشد؟

- (الف) پادشاهی که طرح ظلم افکند پای دیوار ملک خویش بکند
- (ب) هر که فریادرس روز مصیبت خواهد گو در ایام سلامت به جوانمردی کوش

(۱) نکوهش ظلم و ستم - لزوم نیکوکار و بخشنده بودن در دوران آسایش

(۲) ترجیح محبت به مردم - سلامتی در ایام جوانی

(۳) سیری ناپذیری ظالم از ظلم کردن - کمک و امدادسانی بر مردم

(۴) ناپایداری ظلم - برگشت ناپذیر بودن دوران جوانی

۱۰ دقیقه

دین و زندگی ۳

دانش آموزان اقلیت‌های مذهبی، شما می‌توانید سؤال‌های معارف مربوط به خود را از مسئول حوزه دریافت نمایید.

زندگی در دنیای امروز و
عمل به احکام الهی
پایه‌های استوار
درس ۹ تا پایان درس ۱۰
صفحه ۱۰۵ تا صفحه ۱۲۸

۲۲۱- رمز سعادت و رستگاری ما از نظر قرآن کریم کدام است؟

(۱) توبه از گناهان

(۲) عمل به دستورات و احکام الهی

(۳) نیکوکاری

(۴) تزکیه نفس

۲۲۲- کدام گزینه در مورد دیدگاه اسلام نسبت به ورزش درست است؟

(۱) اسلام هر نوع ورزشی را حلال و جایز می‌شمارد.

(۲) ورزش کردن را دارای پاداش اخروی و دنیوی می‌داند.

(۳) اگر ورزش به قصد آمادگی برای انجام وظایف الهی باشد، آن را مستحب و دارای پاداش اخروی می‌داند.

(۴) بیشتر ورزش‌هایی را که همراه قمار باشد، منع کرده است.

۲۲۳- کدام مورد از مصداق‌های قاعده «نفی سبیل» است؟

(۱) فراهم کردن زیرساخت‌های لازم برای پایگاه‌های ارتباطی بومی و داخلی

(۲) تولید و توزیع لوح‌های فشرده و انواع آثار هنری به منظور گسترش فرهنگ اسلامی

(۳) پایبندی به احکام و دستورات الهی و هماهنگی با فرهنگ امروزی

(۴) اجتناب مسئولین و مدیران کشور از رواج تجمل‌گرایی و مصرف‌گرایی

۲۲۴- حکم کدام مورد از موارد زیر واجب کفایی است؟

(الف) تولید لوح‌های فشرده به منظور مبارزه با ابتذال اخلاقی

(ب) فراهم کردن زیرساخت‌های لازم برای پایگاه‌های ارتباطی بومی و داخلی توسط دولت اسلامی

(ج) ایجاد پایگاه‌های اینترنتی و شبکه‌های اجتماعی به منظور اشاعه فرهنگ و معارف اسلامی

(د) شرکت در مجالس جشن‌های مذهبی و ملی

(۱) الف، ب (۲) الف، ج (۳) ب، د (۴) ج، د

۲۲۵- ایجاد انقلاب عظیم توسط پیامبر اسلام (ص) با گفتار و رفتار خویش در کدام آیه شریفه تجلی دارد؟

(۱) «و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا الیها...»

(۲) «محمد رسول الله و الذین معه اشداء علی الکفار و رحماء بینهم»

(۳) «و منهم من یقول ربنا آتنا فی الدنیا حسنة و فی الآخرة حسنة...»

(۴) «قل هل یتوی الذین یعلمون و الذین لا یعلمون...»

۲۲۶- خروج خلفای بنی‌امیه و بنی‌عباس از دایره ولایت الهی و حکومت کردن آنان بر اساس امیال خویش، نوید عدم پیروی و عمل به کدام آیه شریفه است؟

(۱) «محمد رسول الله و الذین معه اشداء علی الکفار رحماء بینهم»

(۲) «و منهم من یقول ربنا آتنا فی الدنیا حسنة و فی الآخرة حسنة و قنا عذاب النار»

(۳) «یا ایها الذین آمنوا اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی الامر منکم»

(۴) «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم الکتاب و المیزان لیقوم الناس بالقسط»

۲۲۷- اگر بگوییم رفتار پیامبر اکرم (ص) و بیانات قرآن کریم فضایی به‌وجود آورد که در آن فاصله طبقاتی، فقر و بی‌توجهی به محرومان زشت شمرده می‌شد، کدام آیه ما را به آن رهنمون می‌سازد؟

(۱) «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم الکتاب و المیزان ...»

(۲) «قل هل یتوی الذین یعلمون و الذین لا یعلمون ...»

(۳) «من آمن بالله و الیوم الآخر و عمل صالحاً فلم اجرهم عند ربهم ...»

(۴) «و منهم من یقول ربنا آتنا فی الدنیا حسنة و فی الآخرة الحسنة ...»

۲۲۸- فراهم کردن امکانات ورزش و بازی‌های ورزشی برای دور شدن افراد جامعه از فساد و بی‌بندوباری‌های دنیای کنونی چه حکمی دارد؟

(۱) مستحب (۲) واجب

(۳) جایز (۴) واجب‌کفایی

۲۲۹- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) شرط‌بندی از امور زیان‌آور روحی و اجتماعی است و انجام آن، در همه بازی‌ها و ورزش‌ها به‌جز ورزش‌ها و بازی‌های معمولی، حرام است.

(۲) برای آشنایی با حلال و حرام در کسب و کار و تجارت باید با احکام تجارت آشنا شویم.

(۳) اشرافی‌گری و تجمل‌گرایی برخی مسئولین و فساد اداری و مالی، یکی از مهم‌ترین عوامل عقب‌ماندگی اقتصادی و به‌وجود آمدن فاصله طبقاتی است.

(۴) بر دولت اسلامی واجب است روابط اقتصادی با کشورها را به‌گونه‌ای تنظیم کند که آن کشورها نتوانند در مواقع خطر کشور ما را تحت فشار قرار دهند.

۲۳۰- اولین آیاتی که بر رسول خدا نازل شد و آغازگر رسالت وی بود، درباره چه موضوعی بود؟

(۱) توحید و یکتاپرستی (۲) ارتقای جایگاه خانواده

(۳) دانش و آموختن (۴) ایمان به آخرت

زبان انگلیسی ۳

۱۰ دقیقه

Renewable Energy

درس ۳

صفحة ۷۱ تا ۷۶

PART A: Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

231-A wind tower functions in the ... way to an electric air conditioner, using natural airflow instead of refrigerant gases.

1) opposite	2) renewable
3) clear	4) solar

232-We studied ... civilizations to understand how early societies developed laws, culture, religion, and technology.

1) mechanical	2) ancient
3) excellent	4) natural

233-This battery should ... several hours if fully charged and used carefully throughout the day.

1) last	2) produce
3) create	4) lower

234-The photograph ... her of childhood memories filled with warmth, safety, and happiness.

1) generates	2) blows
3) converts	4) reminds

235-The students conducted a/an ... to test how temperature affects the rate of chemical reactions.

1) experiment	2) result
3) cost	4) fuel

236-Wind turbines turn ... energy from moving air into electrical power.

1) clean	2) actual
3) kinetic	4) huge

PART B: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

The Matrix is a science fiction movie that was released in 1999. It tells the story of a hacker named Neo, who discovers that the world he lives in is a simulated reality created by machines that enslave humans. He joins a group of rebels who fight against the machines and try to free humanity from the matrix.

The movie has influenced the way we see the world in many ways. It has introduced concepts such as the simulation hypothesis, which suggests that our reality may be a computer simulation created by a higher intelligence. It has also inspired many people to question the nature of reality and their own identity. The movie has also influenced the fields of philosophy, religion, and culture, as it explores themes such as free will, fate, choice, and the meaning of life.

The Matrix is a movie that has challenged our perception of reality and made us think about the possibilities and implications of living in a simulated world. It is a movie that has left a lasting impact on our culture and society.

237- Which of the following concepts have been defined in the passage?

1) Free will	2) Nature of reality
3) Simulation hypothesis	4) Science fiction

238- The underlined word “implications” in paragraph 3 is closest in meaning to

1) conclusions	2) messages
3) readings	4) feelings

239- What would the author suggest the readers of this passage do with regard to the movie The Matrix?

- 1) Watch the movie and enjoy the action scenes
- 2) Watch the movie and think about the questions it raises
- 3) Ignore the movie and focus on the real world
- 4) Watch the movie and join a rebel group against the machines

240- What can be the best topic for the passage above?

- 1) The Matrix: A Movie That Changed the World
- 2) The Matrix: A Movie Review and Critique
- 3) The Matrix: A Scientific Inquiry into Reality
- 4) The Matrix: A Cultural and Societal Analysis

دفترچه سؤال ?

فرهنگیان

(همه رشته‌ها)

(تعلیم و تربیت اسلامی و هوش و استعداد معلّمی)

۲۴ بهمن ماه ۱۴۰۴

تعداد سؤالات و زمان پاسخ‌گویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
تعلیم و تربیت اسلامی	۲۰	۲۵۱ - ۲۷۰	۲۰
هوش و استعداد معلّمی	۲۰	۲۷۱ - ۲۹۰	۴۰
جمع دروس	۴۰	—	۶۰

طراحان به ترتیب حروف الفبا

تعلیم و تربیت اسلامی	یاسین ساعدی، فردین سماقی، مرتضی محسنی کبیر، میثم هاشمی، سکیته گلشنی
هوش و استعداد معلّمی	حمید لنجان‌زاده اصفهانی، حامد کریمی، فرزاد شیرمحمدلی، فاطمه راسخ، حمید گنجی

گزینشگران و ویراستاران به ترتیب حروف الفبا

نام درس	مسئول درس	مسئول دفترچه	گروه ویراستاری	مسئول درس‌های مستندسازی	ویراستاران مستندسازی
تعلیم و تربیت اسلامی	یاسین ساعدی	حامد کریمی	سکیته گلشنی	سجاد حقیقی‌پور	علی ابراهیمی آرانی سیدمجتبی رضازاده
هوش و استعداد معلّمی	حمید لنجان‌زاده اصفهانی		فاطمه راسخ	علیرضا همایون‌خواه	پریا اقبالی، بیتا مرادی

مدیر گروه	حمید لنجان‌زاده اصفهانی
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر، محیا اصغری، مسئول دفترچه، علیرضا همایون‌خواه
حروف‌نگار و صفحه‌آرا	معصومه روحانیان

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

سؤالات مشترک همه رشته‌ها

صفحه ۱۱۰ تا صفحه ۱۱۸

صفحه ۱۰۸ تا صفحه ۱۲۴

صفحه ۱۲۸ تا صفحه ۱۴۴

صفحه ۲۰۸ تا صفحه ۲۱۷

صفحه ۳۱ تا صفحه ۵۱

۲۵۱- یکی از آثار محبت به خداوند دوستی با دوستان اوست و برترین دوستان خداوند، رسول خدا (ص) و

اهل بیت ایشان می‌باشند. کدام گزینه در رابطه با این موضوع به‌درستی بیان شده است؟

- (۱) با تمام وجود به خدا عشق ورزیده‌اند و زندگی خود را در اطاعت کامل خداوند سپری کرده‌اند.
- (۲) فضای سراسر عالم را از محبت و عشق نسبت به ذات حق و نفرت از دشمنان خدا لبریز کرده‌اند.
- (۳) پرچم مبارزه با ستم و ستمگران را برافراشته و زندگی خود را در مبارزه با ستم و پلیدی گذرانده‌اند.
- (۴) شیطان و امور شیطانی را از قلب خود بیرون کرده‌اند.

۲۵۲- آغازگر دینداری چیست و کدام مورد را به‌دنبال دارد؟

- (۱) دوستی با خداوند - پیروی از پیامبر (ص)
- (۲) دوستی با خداوند - برائت و بیزاری از دشمنان خدا
- (۳) پیروی از پیامبر (ص) - برائت و بیزاری از دشمنان خدا
- (۴) برائت و بیزاری از دشمنان خدا - جهاد در راه خدا

۲۵۳- به‌ترتیب خداوند متعال شرط اصلی دوستی با خود را چه چیزی اعلام کرده است و در راستای بیزاری از دشمنان خدا و مبارزه با آنان، کدام امر در برنامه تمام پیامبران الهی بوده است؟

- (۱) لبریز کردن فضای سراسر عالم از محبت و عشق نسبت به ذات حق - جهاد در راه خدا
- (۲) عمل به دستوراتش که توسط پیامبر (ص) ارسال شده است. - امر به معروف و نهی از منکر
- (۳) لبریز کردن فضای سراسر عالم از محبت و عشق نسبت به ذات حق - امر به معروف و نهی از منکر
- (۴) عمل به دستوراتش که توسط پیامبر (ص) ارسال شده است. - جهاد در راه خدا

۲۵۴- قرآن کریم یکی از ویژگی‌های مؤمنان را دوستی و محبت شدید آنان نسبت به خدا می‌داند. این موضوع از مفهوم کدام یک از آیات شریفه زیر، قابل برداشت است؟

- (۱) «وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ»
- (۲) «... وَ أَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ»
- (۳) «و اصبر على ما اصابك إِنَّ ذَلِك مِن عِزِّ الْأُمُورِ»
- (۴) «قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ»

۲۵۵- به‌ترتیب «سعه صدر پیامبر (ص)» و «سوز و حرص پیامبر (ص)» در کدام آیات شریفه تجلی یافته است؟

- (۱) «الم نشرح لك صدرک» - «بالمؤمنين رؤف رحيم»
- (۲) «الم نشرح لك صدرک» - «لعلک باخع نفسک ...»
- (۳) «رب اشرح لی صدري» - «لعلک باخع نفسک ...»
- (۴) «رب اشرح لی صدري» - «بالمؤمنين رؤف رحيم»

۲۵۶- کدام آیات به‌ترتیب به صراحت پیامبر اکرم (ص) در هشدار به خانواده و بیان موضع به کفار اشاره دارند؟

- (۱) «و انذر عشیرتک الاقربین» - «... قل الله اعبد مخلصا له دینی ...»
- (۲) «و انذر عشیرتک الاقربین» - «و قالوا ما لهذا الرسول يأکل الطعام ...»
- (۳) «قد سمع الله قول آلتي تجادلک فی زوجها» - «و قالوا ما لهذا الرسول يأکل الطعام ...»
- (۴) «قد سمع الله قول آلتي تجادلک فی زوجها» - «... قل الله اعبد مخلصا له دینی ...»

۲۵۷- این که در بعضی از آیات، واژه «رسول» با «فیهم» و «منهم» آمده است، نشانگر چه چیزی است و کدام آیه به این مفهوم در مورد انبیا (ع) می‌پردازد که ایشان پیوسته در میان مردم رفت و آمد داشتند تا مسائل را از نزدیک درک کنند؟

- (۱) مردمی‌بودن پیامبر (ص) - «و یمشون فی الاسواق»
- (۲) مردمی‌بودن پیامبر (ص) - «فأرسلنا فیهم رسولا منهم»
- (۳) بی‌تکلف بودن پیامبر (ص) - «و یمشون فی الاسواق»
- (۴) بی‌تکلف بودن پیامبر (ص) - «فأرسلنا فیهم رسولا منهم»

۲۵۸- پاسخ این سبکیت در برابر این سؤال متوکل که از او پرسید: «فرزندان من بهترند یا دو فرزند علی بن ابی طالب (ع)؟» بیانگر کدام صفت معلم است که باید به آن متصف باشد و کدام عبارت قرآنی هم‌راستا با این ماجرا است؟

- (۱) اعتماد به خدا و داشتن اعتماد به نفس - «إِنِّي لَأَسْتَصْغِرُ قَدْرَكَ»
- (۲) اعتماد به خدا و داشتن اعتماد به نفس - «يَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ»
- (۳) برخورداری از شهامت - «يَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ»
- (۴) برخورداری از شهامت - «إِنِّي لَأَسْتَصْغِرُ قَدْرَكَ»

۲۵۹- در زمینه جسارت کردن امت‌های پیشین به پیامبران (ع)، به‌ترتیب، قوم نوح (ع) به او چه گفتند و ایشان چه پاسخی به آن‌ها داد؟

- (۱) «إِنَّا لَنَرَاكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ» - «لَيْسَ بِی ضَلَالَةٌ»
- (۲) «إِنَّا لَنَرَاكَ فِي سَفَاهَةٍ» - «لَيْسَ بِی ضَلَالَةٌ»
- (۳) «إِنَّا لَنَرَاكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ» - «لَيْسَ بِی سَفَاهَةٌ»
- (۴) «إِنَّا لَنَرَاكَ فِي سَفَاهَةٍ» - «لَيْسَ بِی سَفَاهَةٌ»

۲۶۰- کدام یک از آیات شریفه زیر درباره حق تولیت و نظارت بر اموال یتیم است؟

- (۱) «مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ»
- (۲) «وَ إِذَا مَرُّوا بِالْغَوِّ مَرٌّ كَرَامًا»
- (۳) «وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَغْفِرْ وَمَنْ كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ»
- (۴) «لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ»

سؤالات همه رشته‌ها به جز انسانی. (سؤالات رشته انسانی در صفحه بعد آمده است.)

۲۶۱- با توجه به مناجات امام سجاد (ع) لحظه‌ای از خدا روی گردان نشدن معلول چیست؟

- (۱) چشیدن لذت دوستی با او
- (۲) اختیار نکردن غیر او
- (۳) انس گرفتن با خدا
- (۴) آرزوی دل عاشقان بودن

۲۶۲- کدام گزینه با این حدیث حضرت علی (ع) که می‌فرماید: «ارزش هر انسان به اندازه چیزی است که دوست می‌دارد.» مرتبط است؟

- (۱) این نکته رمز اگر بدانی، دانی / هر چیز که در جستن آنی، آنی
- (۲) «کسی که از فرمان خدا سرپیچی کند او را دوست ندارد.»
- (۳) «يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدَّ حُبًّا لِلَّهِ ...»
- (۴) «باید مسلمانان، فضای سراسر عالم را از محبت و عشق نسبت به ذات حق و نفرت و بغض عملی نسبت به دشمنان خدا لبریز کنند.»

۲۶۳- در میان گزاره‌های زیر کدام گزینه درست است؟

- (۱) دینداری بر دو پایه استوار است: توالی (بیزاری از باطل و پیروان او) و تبرّی (دوستی با خدا و دوستان او).
- (۲) جمله «لا اله الا الله» پایه و اساس بنای اسلام است و در این جمله «تبرّی» مقدم بر «توالی» است.
- (۳) اگر قلب انسان با خدا باشد، کافی است و عمل به دستورات او ضرورتی ندارد، آن‌چه اهمیت دارد، درون و باطن انسان است.
- (۴) انبیا و اولیای الهی و مجاهدان راه حق و آنان که در مسیر بندگی خدا حرکت کرده‌اند، برترین دوستان خدا هستند.

۲۶۴- به‌ترتیب، آیه شریفه «مَنْ كَانَ يَرِيدَ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا» مرتبط با کدام یک از راه‌های تقویت عزت است و پیشوایان ما چگونه توانستند در

سخت‌ترین شرایط، عزت‌مندانه زندگی کنند؟

- (۱) توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او - با تکیه بر بندگی خداوند
- (۲) شناخت ارزش خود و نفروختن خویش به بهای اندک - ایستادگی در برابر تمایلات پست
- (۳) شناخت ارزش خود و نفروختن خویش به بهای اندک - پاسخ منفی دادن به تمایلات گاه و بیگاه
- (۴) توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او - ایستادگی در برابر ستمگران

۲۶۵- از لحاظ موضوعی مفاد کدام آیه یا حدیث با «شناخت ارزش خود و نفروختن خویش به بهای اندک» به‌عنوان یکی از راه‌های تقویت عزت نفس اشاره ندارد؟

- (۱) «ای فرزند آدم، این مخلوقات را برای تو آفریدم و تو را برای خودم.»
- (۲) «إِنَّهُ لَيْسَ لَأَنْفُسِكُمْ ثَمَنٌ إِلَّا الْجَنَّةُ فَلَا تَتَّبِعُوهَا إِلَّا بِهَا»

(۳) «خالق جهان در نظر آنان بزرگ است. از این جهت، غیر خدا در نظرشان کوچک است.»

(۴) «ما فرزندان آدم را کرامت بخشیدیم ... و بر بسیاری از مخلوقات برتری داریم.»

۲۶۶- کدام سؤال، سؤال مناسبی است که پاسخ آن می‌تواند راهگشای ما برای رسیدن به عزت و دوری از ذلت باشد؟

(۱) ریشه تمایلات عالی و دانی در وجود انسان چیست؟

(۲) تمایلات دانی چه موقع بد می‌شوند؟

(۳) چگونه می‌توانیم صفت دوست‌داشتنی عزت را در خود تقویت کنیم؟

(۴) چگونه می‌توانیم از ذلت و خواری دوری کنیم؟

۲۶۷- به‌ترتیب، معصومین بزرگوار (ع) کدام صفت را از ارکان فضایل اخلاقی دانسته‌اند و منظور از عزیزبودن خداوند چیست؟

- (۱) عزت - کسی نمی‌تواند در اراده او نفوذ نماید و او را تسلیم خود کند.
- (۲) عزت - هیچ‌کس توانایی ایستادن در برابر قدرت او را ندارد.
- (۳) جهاد - کسی نمی‌تواند در اراده او نفوذ نماید و او را تسلیم خود کند.
- (۴) جهاد - خداوند، تنها خالق جهان و شایسته پرستیدن است.

۲۶۸- در آیات شریفه «وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ يَمْثُلُهَا...» و «لَلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَ زِيَادَةٌ...» به ترتیب سخن از صاحبان کدام نفس است و

پیام حدیث علوی «إِنَّهُ لَيْسَ لَانْفُسِكُمْ ثَمَنٌ إِلَّا الْجَنَّةُ فَلَا تَبِعُوهَا إِلَّا بِهَا» چیست؟

(۱) نفس لوآمه - نفس اماره - توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او

(۲) نفس مطمئنه - نفس لوآمه - شناخت ارزش خود و نفروختن خویش به بهای اندک

(۳) نفس اماره - نفس لوآمه - شناخت ارزش خود و نفروختن خویش به بهای اندک

(۴) نفس اماره - نفس لوآمه - توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او

۲۶۹- برای حفظ عزت و دوری از ذلت، انسان چگونه باید تمایلات عالی و دانی خود را تنظیم نماید؟

(۱) تمایلات دانی بد نیستند اما توجه به آن‌ها نباید مانع رشد و شکوفایی تمایلات عالی گردد.

(۲) باید تمایلات دانی را رها نمود تا بتوانیم تمایلات عالی را سامان دهیم و به سعادت برسیم.

(۳) پس از تنظیم تمایلات عالی، باید تمایلات دانی را حتی‌المقدور برآورده ساخت تا آرامش یابیم.

(۴) باید حد و مرز تمایلات دانی توسط انسان مشخص گردد تا موجبات رشد تمایلات عالی فراهم شود.

۲۷۰- بر اساس فرمایش پیامبر اکرم (ص)، چه کسی به آسمان نزدیک‌تر است و قرآن کریم چند بار خداوند را با صفت عزت توصیف کرده است؟

(۱) نوجوان و جوان - بیش از ۸۵ بار

(۲) نوجوان و جوان - بیش از ۹۵ بار

(۳) ولی فقیه و پیرو او - بیش از ۹۵ بار

(۴) ولی فقیه و پیرو او - بیش از ۸۵ بار

سؤالات ویژه رشته انسانی

۲۶۱- توکل‌کننده‌ای که اهل معرفت است می‌داند باید در راستای راهیابی به نیازها و خواسته‌هایش از چه چیزی

بهره جوید و این مورد بر اساس چیست؟

(۱) یاری خدا - حکمت الهی

(۲) ابزار و اسباب - عدل الهی

(۳) ابزار و اسباب - حکمت الهی

(۴) یاری خدا - عدل الهی

۲۶۲- به ترتیب قرآن کریم چگونه از ابتدا مشرکان را نسبت به پندار ناصحیح خود مورد خطاب قرار می‌دهد و رد این

پندار در کدام عبارت قرآنی مشهود است؟

(۱) «أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ» - «قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ»

(۲) «هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ» - «قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ»

(۳) «أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ» - «فَهُوَ حَسْبُهُ»

(۴) «هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ» - «فَهُوَ حَسْبُهُ»

۲۶۳- از آیه شریفه «وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ» که در آیه شریفه «وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ» آمده کدام موضوع مستفاد می‌گردد؟

(۱) اگر تنهایی متوکلان را به وحشت اندازد، یاد خداوند آنان را آرام می‌سازد.

(۲) فرد متوکل، خداوند را تکیه‌گاه مطمئن خویش می‌یابد و در عین عمل به وظایف، امورش را به او واگذار می‌کند.

(۳) چاره‌سازی خداوند برای انسان متوکل به بهترین شکل و صورت زمانی که حقیقتاً توکل کند.

(۴) توکل در جایی درست است که انسان فکر و اندیشه خود را در ابتدا به کار گیرد و با دیگران مشورت کند و به خداوند توکل کند.

۲۶۴- خداوند متعال در برابر نعمت‌های ذکرشده در عبارت قرآنی «وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَ رَحْمَةً» چه وظیفه‌ای بر دوش انسان‌ها گذاشته است؟

(۱) «يَتَفَكَّرُونَ»

(۲) «أَفَالْبَاطِلُ يُؤْمِنُونَ»

(۳) «بِنِعْمَةِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ»

(۴) «لَتَسْكُنُوا إِلَيْهَا»

۲۶۵- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) داشتن رابطه غیرشرعی بر نسل‌های بعدی دختر و پسر تأثیر بد خواهد گذاشت.

(۲) هر کس که دوست دارد دیگران به خانواده او نظر سوء نداشته باشند، خودش هم باید چنین باشد.

(۳) عمل هرکس، عکس‌العملی دارد که همه آن در این دنیا ظاهر می‌شود.

(۴) شناخت معیارها و شاخص‌های همسر مناسب یکی از مهم‌ترین برنامه‌ها در تشکیل خانواده است.

۲۶۶- اگر در ازدواج فقط به هدف اول توجه داشته باشیم، چه اتفاقی خواهد افتاد و در بین اهداف ازدواج، کدام هدف را باید در مرتبه برتر قرار داد؟

(۱) منجر به طلاق عاطفی می‌شود. - رشد اخلاقی و معنوی

(۲) منجر به زندگی سراسر لذت می‌شود. - رشد و پرورش فرزندان

(۳) منجر به طلاق عاطفی می‌شود. - رشد و پرورش فرزندان

(۴) منجر به زندگی سراسر لذت می‌شود. - رشد اخلاقی و معنوی

۲۶۷- منشأ برعهده گرفتن نقش‌های خاص در زندگی مشترک و پدیدآمدن یک خانواده متعادل توسط زن و مرد چیست؟

- (۱) تفاوت‌های میان زن و مرد به جهت وظایف مختلف
(۲) ویژگی‌های فطرت متفاوت و هدف مشترک
(۳) تفاوت از جهت «زن بودن» و «مرد بودن» به سبب هدف متفاوت
(۴) تفاوت در نوع آفرینش زن و مرد

۲۶۸- هر یک از موارد زیر، به ترتیب با کدامیک از اهداف ازدواج مرتبط است؟

- الف) برطرف شدن بی‌قراری و ناآرامی در کنار همسر
ب) دور کردن زمینه‌های فساد از خود

- (۱) انس با همسر - پاسخ به نیاز جنسی
(۳) انس با همسر - رشد اخلاقی و معنوی
(۲) پاسخ به نیاز جنسی - رشد اخلاقی و معنوی
(۴) پاسخ به نیاز جنسی - انس با همسر

۲۶۹- خاستگاه تفاوت‌های میان زن و مرد کدام صفت الهی است و آنجا که قرآن کریم از واژه‌های «بنی آدم» و «انسان» بهره می‌برد چه موضوعی را می‌توان دریافت؟

- (۱) حکمت - حقیقت وجود انسان روح اوست که نه مذکر است و نه مؤنث.
(۲) حکمت - زن و مرد به گونه‌ای آفریده شده‌اند که زوج یکدیگر باشند.
(۳) رحمت - زن و مرد به گونه‌ای آفریده شده‌اند که زوج یکدیگر باشند.
(۴) رحمت - حقیقت وجود انسان روح اوست که نه مذکر است و نه مؤنث.

۲۷۰- به ترتیب، انسان با رسیدن به سن بلوغ و دوره جوانی وارد کدام مرحله می‌شود و مقدس‌ترین بنای اجتماعی نزد خداوند کدام مورد است؟

- (۱) انتخاب همسر مناسب - خانواده
(۳) انتخاب همسر مناسب - ازدواج
(۲) مسئولیت‌پذیری - خانواده
(۴) مسئولیت‌پذیری - ازدواج

هوش و استعداد معلمی: همه رشته‌ها

بر اساس متن زیر به دو پرسش بعدی پاسخ دهید.

ریشه‌شناسی ممکن است نشان دهد که چگونه کلمات از یک زبان به زبان دیگر وام گرفته شده، چگونه معانی آن‌ها در طول قرون کاملاً تغییر یافته و یا علاوه بر آن معنای پیشین، معنای جدیدی نیز پذیرفته، و حتی چگونه دیدگاه‌های جهان‌بینی یک جامعه در واژگان آن بازتاب یافته‌اند. برای مثال، واژه «دیو» نمونه‌ای شاخص و شایان توجه در تاریخ زبان است. این واژه در متون کهن هندواروپایی، از ریشه‌ای به معنای «درخشیدن» و «آسمانی‌بودن» ساخته و در آغاز به موجودات نورانی و ایزدان اطلاق شده است. در سانسکریت، واژه‌ای با همین ریشه هنوز به معنای «خدا» به کار می‌رود. اما در زبان‌های ایرانی و به‌ویژه در اوستایی، با اصلاح دینی زرتشت، همین واژه معنایی وارونه یافته و «دیو» در مفهوم «موجود اهریمنی» آمده است. این دگرگونی، تنها یک تغییر زبانی نیست، بلکه بازتاب تحول عمیق فکری و دینی در جامعه ایرانی است که در آن، ارزش‌های کهن آیینی به چالش کشیده شده‌اند. بدین ترتیب ...

۲۷۱- طبق متن بالا، کدام واژه در دسته متفاوتی از واژه‌ها جای می‌گیرد؟

- (۱) دست‌نماز (۲) صلوات (۳) اذان (۴) رکوع

۲۷۲- کدام گزینه متن بالا را بهتر کامل می‌کند؟

- (۱) ریشه‌شناسی نه تنها تاریخ واژه‌ها، بلکه تاریخ اندیشه‌ها و ارزش‌ها را نیز آشکار می‌کند.
(۲) چنانچه واژه‌ای در یکی از زبان‌های هندواروپایی معنایی داشته، پس هم‌ریشه‌های آن در زبان‌های دیگر نیز همان معنا را گرفته‌اند.
(۳) صرف مطالعه ریشه‌ها برای شناخت تحولات فرهنگی و دینی یک جامعه کافی است.
(۴) واژه‌های مذهبی یا اسطوره‌ای که در یک زبان معنای منفی گرفته‌اند، یقیناً در معنای مثبت در زبان‌های دیگر به کار رفته‌اند.

بر اساس متن زیر به سه پرسش بعدی پاسخ دهید.

سفر کریستف کلمب در سال ۱۴۹۲ میلادی و رسیدن او به قاره آمریکا، رویدادی انقلابی بود که به «مبادله کلمبی» معروف شد. این کشف، اگرچه پیش از آن توسط وایکینگ‌ها صورت گرفته بود، اما به آغاز عصر اکتشافات بزرگ و استعمارگری اروپایی انجامید. این رویداد، پیوندهای تاریخی، فرهنگی و اقتصادی جدیدی میان جهان قدیم و جدید برقرار ساخت و مسیر تاریخ جهانی را به گونه‌ای بنیادین تغییر داد.

۲۷۳- واژه «عصر» در متن، در معنای واژه سه‌حرفی دیگری به کار رفته است که آن را می‌توان با حروف کدام گزینه ساخت؟

- (۱) رهظ (۲) اهل (۳) دهع (۴) بهش

۲۷۴- کدام عبارت از متن بالا برداشت می‌شود؟

- (۱) کشف آمریکا به دست وایکینگ‌ها، رخدادی بزرگ بود که تاریخ مدرن جهان را تغییر داد.
(۲) از آنجا که کریستف کلمب نخستین شخصی بود که قاره‌ی آمریکا را کشف کرد، نام او را بر این قاره نهادند.
(۳) واقعیت این است که اطلاق عبارت «کشف آمریکا» به نام کریستف کلمب، خالی از اشکال نیست.
(۴) اگر کشف آمریکا به دست کریستف کلمب رخ نمی‌داد، دوران استعمارگری اروپایی‌هایی هرگز رخ نمی‌داد.

۲۷۵- کدام گزینه رابطه بین دو بخش مشخص‌شده متن را بهتر نمایش می‌دهد؟

- (۱) اولی گزاره‌ای علمی و دومی دلیلی برای نفی آن گزاره است.
- (۲) اولی ذکر مهمترین مثال یک موضوع و دومی توضیح آن موضوع است.
- (۳) اولی ادعای نویسنده و دومی شرح علت ادعای اوست.
- (۴) اولی یک تقسیم‌بندی کلی است و دومی شکل جزئی‌تر از آن دسته‌بندی.

طبق متن زیر به دو پرسش بعدی پاسخ دهید.

در زبان فارسی، برخی کلمات «اسم» هستند، اسم انسان‌ها، حیوان‌ها، اشیاء، حس‌ها و ... برخی کلمات «صفت» هستند، ویژگی‌هایی که به هر چیز و شخص نسبت می‌دهیم. برخی کلمات ریشه‌ی فعل دارند، مثلاً «او چه کار کرد؟» را «ثَن ماضی» می‌نامیم و «تو چه کار کن؟» را که دستور است ولی «ب» در ابتدای آن نیست، «ثَن مضارع». برای ساخت یک واژه، ممکن است از هر یک از بخش‌های بالا استفاده کنیم. مثلاً «خوش‌دوخت» ترکیب «خوش» است که یک صفت است، با «دوخت» که «ثَن ماضی» است؛ «او دوخت!» یا مثلاً «راه‌رو» ترکیب «راه» است که اسم است با «رو» که «ثَن مضارع» است: «تو برو».

همچنین برای ساخت کلمات، ممکن است از «وند»‌ها هم استفاده کنیم، برخی تگه‌کلمه‌ها که معمولاً به‌تنهایی کاربرد ندارند ولی کمک می‌کنند واژه بسازیم. مثلاً «نا» در «نادان»، «به» در «دست‌به‌عصا»، و همین‌طور «ا» در «دانا»، که بر اساس جایگاهشان، به‌ترتیب «پیشوند» و «میان‌وند» و «پسوند» هستند.

۲۷۶- کدام واژه ساختمان متفاوتی دارد؟

(۱) نویسنده	(۲) خزنده	(۳) مانده	(۴) بازنده
(۱) جست‌وخیز	(۲) گیرودار	(۳) آمدوشد	(۴) رفت‌وبرگشت

بر اساس متن زیر به چهار پرسش بعدی پاسخ دهید.

پنج تن به نام‌های بهار، بهاره، نیما، ایلیا و آهو هر کدام از یکی از شهرهای اصفهان، اهواز، اراک، تهران و تبریز به‌ترتیب قد از کوتاه به بلند از راست به چپ، پشت به ما ایستاده‌اند و چهار تن از آن‌ها، هر کدام یکی از علامت‌های ضربدر، مربع، دایره و مثلث را در دست دارند. در این باره می‌دانیم:

(الف) بهار که اهل تبریز است، مثلث به‌دست ندارد. آن که ضربدر در دست دارد بلندقدترین نیست، ولی اهل اهواز است.

(ب) نیما که از اراک است، سمت چپ کسی است که دایره در دست دارد.

(ج) هیچ دو دختری کنار هم نایستاده‌اند. آن که اهل اصفهان است، در جایگاه دوم بلندقدترین‌هاست.

(د) آن که سمت راست بهاره است، مربع در دست دارد و آن که سمت چپ اوست، دست خالی است.

۲۷۸- علامت بهار کدام است؟

(۱) دایره	(۲) مربع	(۳) ضربدر	(۴) علامت به‌دست ندارد.
(۱) آن که دایره در دست دارد، از راست چندمین نفر در صف است؟	(۲) ۲	(۳) ۳	(۴) ۴

۲۸۰- آهو

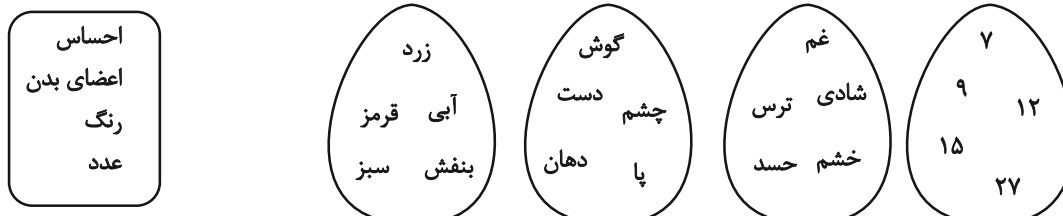
(۱) تهرانی و بلندقدترین است. (۲) تبریزی و بلندقدترین است. (۳) تهرانی و کوتاه‌قدترین است. (۴) تبریزی و کوتاه‌قدترین است.

۲۸۱- آن که دست خالی است

(۱) دختر است.	(۲) اصفهانی است.
(۳) کوتاه‌قدترین است.	(۴) کنار آن است که مربع در دست دارد.

بر اساس متن زیر به چهار سؤال بعدی پاسخ دهید.

پنج شخص مختلف از هر یک از دسته‌های زیر یک مورد را روی کارتی نوشته و بعد کارت‌ها را به‌ترتیب عددها از راست به چپ از کوچک به بزرگ مرتب کرده‌اند. در این باره اطلاعاتی داریم.

(الف) کارت دهان بی‌فاصله بین کارت چشم و کارت قرمز است و عددی فرد است. بنفش و غم در یک کارت‌اند.

(ب) عدد کارت حسد بر ۳ بخشپذیر نیست ولی رنگ زرد دارد. پا و شادی در یک کارت‌اند.

(ج) عدد کارت قرمز یا عددی مربع کامل است یا عددی مکعب کامل. ترس نیز روی آن نوشته شده است. عدد کارت دست از عدد کارت پا بزرگتر است.

۲۸۲- رنگ کارت بزرگترین عدد کدام است؟

(۱) آبی	(۲) سبز	(۳) بنفش	(۴) قرمز

۲۸۳- در کارت وسط، نام کدام عضو هست؟

(۲) چشم

(۱) پا

(۴) دست

(۳) دهان

۲۸۴- اگر حس کارت چشم خشم باشد، قطعاً ...

(۲) حس کارت ۱۵ غم است.

(۱) رنگ کارت دهان بنفش است.

(۴) حس کارت ۱۲ غم است.

(۳) رنگ کارت دهان آبی است.

۲۸۵- کدام گزینه قطعاً ناممکن است؟

(۱) آبی بودن رنگ کارت پا

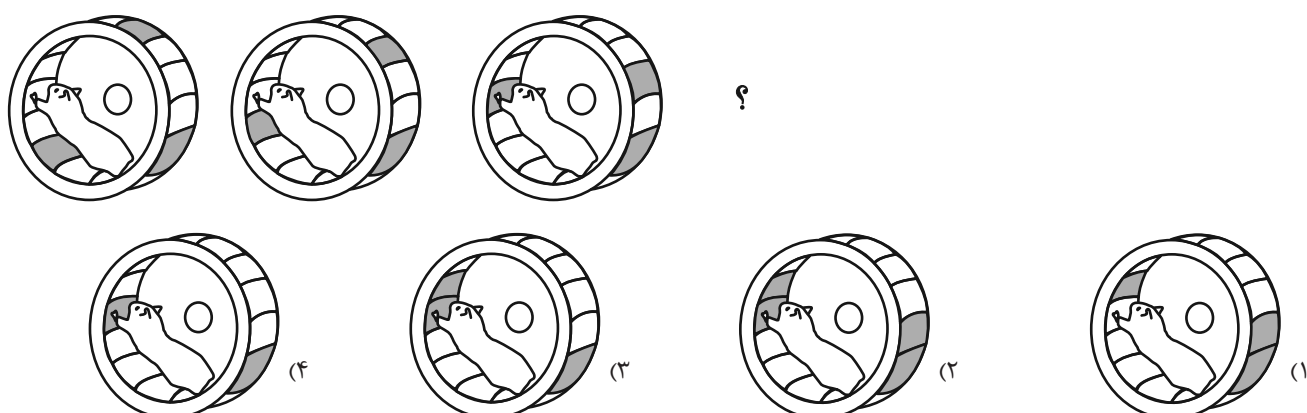
(۲) غم بودن حس کارت دهان

(۳) بنفش بودن رنگ کارت پا

(۴) غم بودن حس کارت چشم

* در چهار پرسش بعدی، شکل جایگزین علامت سؤال الگو را تعیین کنید.

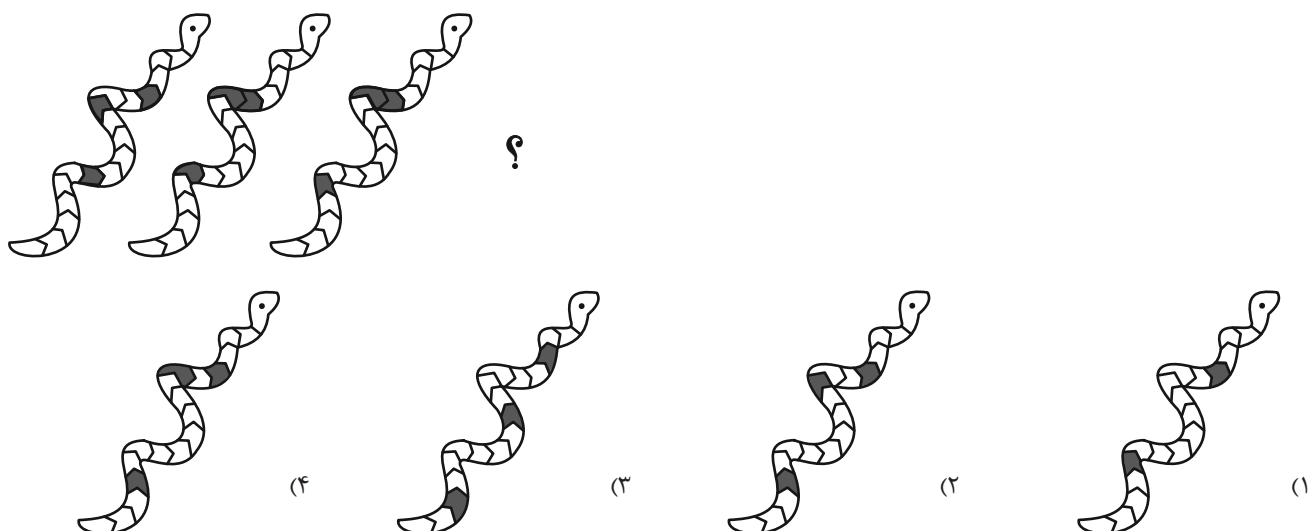
۲۸۶-

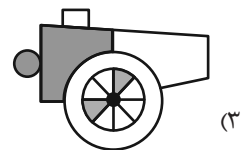
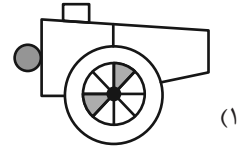
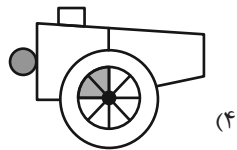
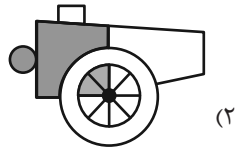
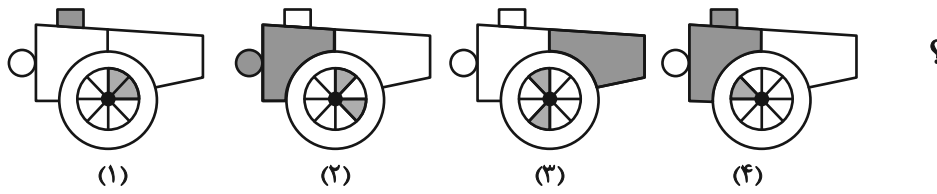

۲۸۷-

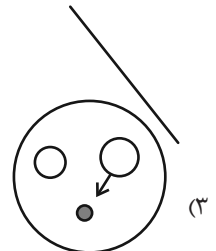
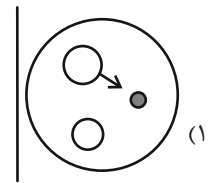
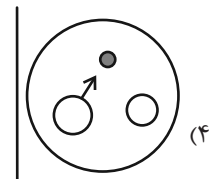
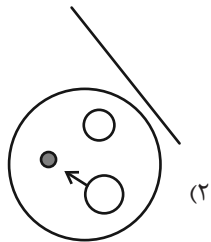
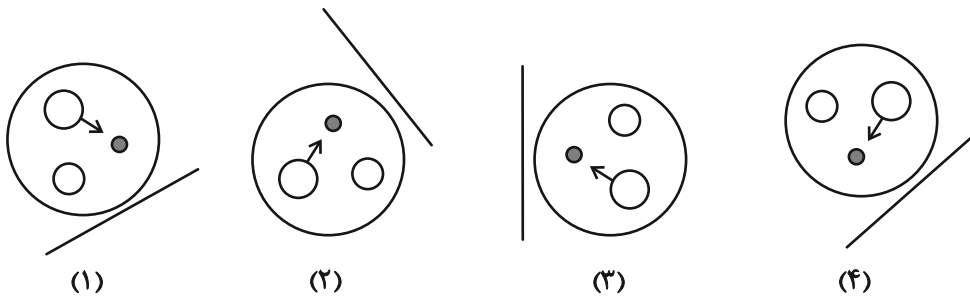

۲۸۸-

۲۹۰- هجدهمین شکل الگوی زیر کدام است؟

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۴ بهمن ماه ۱۴۰۴

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، عارف بهرام‌نیا، احمد حسن‌زاده‌فرد، رضا خانبابائی، امیر زراندوز، شکیب رجبی، علی شهبازی، پیمان طیار، علی قهرمان‌زاده، عباس مالکی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیر حسین اشتری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، امیر حسین سعیدی‌پور، فرهاد فروزان‌کیا، مهدی فروتن، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، مبین محمدی تراکمه، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	رانیا امیری، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، امیر حسین خزایی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، فاطمه صفری، سینا غلامی، فاطمه قرببیان، حبیبه محبی، سید آرش مرتضائی‌فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، محمد بیگدلی، محمد عرفان فرهادی، منصوره مولایی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، عمار تاجبخش، ابوطالب درانی، رضا راشدینیا، آرمن ساعدیناه، محمدرضا سوری، امیر حسین شکوری، کامران عبداللہی، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	محمد ابوالحسنی، فاطمه احمدی، علیرضا پدرام، محمد رسایی، مهشید رستمی ریک، یاسین ساعدی، تابان صیقلی، فاطمه عزیزی، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، پرگل رحیمی، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، محمد قربانی، امیر محمد قلعه‌کاهی، علی معزی، فیروز نژادنجف
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان، محمد حسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضانی عباس مالکی	مسئول درس: الهه شهبازی ویراستار: مهسا محمدنیا، معصومه صنعت‌کار، سجاد سلیمی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	زهره توکلی	مسئول درس: فریا رنوفی ویراستار: محسن جمشیدی، زهرا شمسانی، مهدی یعقوبیان
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	نگین مرسلی	مسئول درس: سجاد حقیقی‌پور ویراستار: سید مجتبی رضا زاده، علی ابراهیمی آرانی، زهرا شمسانی
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	سینا غلامی	مسئول درس: محمد صدرا پنجه‌پور ویراستار: مریم عابدی، محمد حسن سعیدی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویش‌علی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: مسلم احمدنژاد، محمد قزی، نیما مروج
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی علیرضا سالمی	مسئول درس: محمد صدرا پنجه‌پور ویراستار: محمد حسن سعیدی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیر محمد قلعه‌کاهی ایمان کلاته‌عربی	مسئول درس: سوگند بیگلری ویراستار: علی بدری، محمد حسین صادق‌پور
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سینا غلامی	مسئول درس: سجاد حقیقی‌پور ویراستار: سید مجتبی رضا زاده، علی ابراهیمی آرانی، زهرا شمسانی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۱»

(علی شهرابی)

مضارب سه رقمی مضرب ۳۰ را می‌نویسیم:

$$۱۲۰, ۱۵۰, ۱۸۰, ..., ۹۹۰$$

تعدادشان را حساب می‌کنیم:

$$n = \frac{\text{اولی} - \text{آخری}}{d} + 1 = \frac{۹۹۰ - ۱۲۰}{۳۰} + 1 = \frac{۸۷۰}{۳۰} + 1 = ۲۹ + 1 = ۳۰$$

مجموعشان برابر است با:

$$S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n) \Rightarrow S_{۳۰} = \frac{۳۰}{2}(۱۲۰ + ۹۹۰) = ۱۵ \times ۱۱۱۰$$

پس:

$$\frac{S}{۴۵} = \frac{۱۵ \times ۱۱۱۰}{۴۵} = ۳۷۰$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۶۹ تا ۷۲)

۲- گزینه «۲»

(امیر زرانروز)

$$x, x + ۲, ۲x + ۲ \xrightarrow{\text{دنباله حسابی}} ۲(x + ۲) = x + ۲x + ۲$$

$$\Rightarrow ۲x + ۴ = ۳x + ۲ \Rightarrow x = ۲$$

جملات: ۲, ۴, ۶

$$\Rightarrow \text{مجموع سه جمله} = ۲ + ۴ + ۶ = ۱۲$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۸ و ۷۱)

۳- گزینه «۱»

(امیر زرانروز)

نکته: اگر S_n مجموع n جمله اول دنباله حسابی باشد، جمله n ام دنباله از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$a_n = S_n - S_{n-1}$$

طبق نکته بالا $a_۴$ را بدست می‌آوریم:

$$a_۴ = S_۴ - S_۳$$

$$S_n = \Delta n^2 + \epsilon n \Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{n=۴} S_۴ = \Delta(۴)^2 + \epsilon(۴) = ۱۰۴ \\ \xrightarrow{n=۳} S_۳ = \Delta(۳)^2 + \epsilon(۳) = ۶۳ \end{cases}$$

$$\Rightarrow a_۴ = ۱۰۴ - ۶۳ = ۴۱$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۶۹ تا ۷۲)

۴- گزینه «۳»

(عارف پورام‌نیا)

$$d = \frac{b-a}{m+1}$$

در نتیجه:

$$۳ = \frac{a-۳}{۳+1} \Rightarrow ۱۲ = a-۳ \Rightarrow a = ۱۵$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸ و ۷۱)

۵- گزینه «۳»

(پیمان طیار)

اعداد فرد طبیعی بخش پذیر بر ۳ و کوچکتر از ۱۰۱ به صورت زیر است:

$$۳, ۹, ۱۵, ..., ۹۹$$

چون این اعداد تشکیل دنباله حسابی با اختلاف مشترک ۶ را می‌دهند

آن‌گاه:

$$\frac{۹۹-۳}{۶} + 1 = ۱۷ = \text{تعداد جملات}$$

$$S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n)$$

$$\Rightarrow S_n = \frac{۱۷}{2}(۳ + ۹۹) = ۸۶۷$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۶۹ تا ۷۲)

۶- گزینه «۱»

(علی قهرمان‌زاده)

$$a_۷ + a_{۱۳} = ۲۰ \Rightarrow a_1 + ۶d + a_1 + ۱۲d = ۲۰$$

$$۲a_1 + ۱۸d = ۲۰$$

$$\xrightarrow{+۲} a_1 + ۹d = ۱۰ \Rightarrow a_{۱۰} = ۱۰$$

$$S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n) \Rightarrow S_{۱۰} = \frac{۱۰}{2}(a_1 + a_{۱۰})$$

$$۱۰۰ = ۵(a_1 + ۱۰)$$

$$۲۰ = a_1 + ۱۰ \Rightarrow a_1 = ۱۰$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۶۹ تا ۷۲)

۷- گزینه «۲»

(شکیب ربیعی)

$$a_۶ + a_{۱۴} = ۶۰$$

می‌دانیم مجموع نوزده جمله اول برابر است با:

$$S_n = \frac{۱۹}{2}(a_1 + a_{۱۹})$$

دقت کنید یک رابطه بین $a_۱ + a_{۱۹}$ و $a_۶ + a_{۱۴}$ برقرار است. چون

$$۶ + ۱۴ = ۱ + ۱۹ \Rightarrow a_۶ + a_{۱۴} = a_1 + a_{۱۹} \text{ است.}$$

$$S_n = \frac{۱۹}{2}(۶۰) = ۵۷۰$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۶۹ تا ۷۲)

۸- گزینه «۳»

(مهمرب بفریانی)

$$\xrightarrow{a_n} d_1 = -۳۲ - (-۳۶) = ۴$$

$$\xrightarrow{b_n} d_۲ = -۲۸ - (-۳۴) = ۶$$

ریاضی و آمار (۱)

(علی شهبازی)

۱۱- گزینه ۲

متغیر سوم نمودار حبابی با مجذور شعاع دایره‌ها متناسب است، پس:

$$\frac{A}{B} = \left(\frac{r_A}{r_B}\right)^2 \Rightarrow \frac{\text{متغیر سوم}}{\text{متغیر سوم}} = \left(\frac{r_A}{r_B}\right)^2 = \frac{49}{16}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} A = 49k \\ B = 16k \end{cases}$$

مجموع آن ۵۲۰ است، پس:

$$49k + 16k = 520 \Rightarrow 65k = 520 \Rightarrow k = 8$$

در نتیجه:

$$B = 16k = 16 \times 8 = 128$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۴)

۱۲- گزینه ۲

(احمد حسن زاده فرد)

«ج» نادرست است. اطلاعات لازم برای مورد فوق با روش مصاحبه قابل جمع‌آوری است.

«د» نادرست است. اطلاعات لازم برای اندازه‌گیری وزن محصولات یک باغ میوه با روش مشاهده قابل دستیابی است.

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۱۳- گزینه ۲

(علی قهرمان زاده)

$$A = \frac{6}{9} = \frac{2}{3}$$

$$B = \frac{2}{5}$$

$$\Rightarrow \frac{\frac{2}{3}}{\frac{2}{5}} = \frac{10}{6} = \frac{5}{3}$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه ۷۹)

۱۴- گزینه ۲

(عباس مالکی)

با توجه به اطلاعات داده شده مقدار داده‌ها را بدست می‌آوریم:

$$x_1 + x_2 + x_3 + x_4 + x_5 + x_6 + x_7 = 10 \times 7 = 70$$

$$\begin{array}{ccccccc} x_1 & x_2 & x_3 & x_4 & x_5 & x_6 & x_7 \\ \downarrow & \downarrow & \downarrow & \downarrow & \downarrow & \downarrow & \downarrow \\ 5 & Q_1 & Q_2=10 & Q_3=15 & 20 & & \end{array}$$

$$\Rightarrow 5 + 10 + 15 + 20 + x_2 + x_3 + x_5 = 70$$

$$\Rightarrow 50 + x_2 + x_3 + x_5 = 70 \Rightarrow x_2 + x_3 + x_5 = 20$$

دنباله حسابی حاصل از جمله‌های مشترک a_n و b_n را C_n می‌نامیم که در آن $C_1 = -28$ و $d_C = [4, 6] = 12$ (ک. م. م. دو عدد ۴ و ۶) است.

$$C_n = -28 + (n-1) \times 12 = 12n - 40$$

$$12n - 40 < 0 \Rightarrow 12n < 40 \Rightarrow n < \frac{40}{12} = 3\frac{1}{3}$$

بنابراین سه جمله مشترک منفی دارند.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۹- گزینه ۳

(کتاب آبی پیمان‌های)

عمق چاه‌ها به مقدار ثابتی کم شده است، پس عمق چاه‌ها تشکیل یک دنباله حسابی با عمق چاه اولیه $a_1 = 30$ و اختلاف مشترک $d = -0.5$ می‌دهند:

$$a_n = a_1 + (n-1)d = 30 + (n-1)(-0.5)$$

عمق آخرین چاه برابر با $a_n = 1/5$ است، پس داریم:

$$1/5 = 30 + (n-1)(-0.5)$$

$$\Rightarrow 1/5 = 30 - 0.5n + 0.5 \Rightarrow 0.5n = 30 - 1/5 + 0.5$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2}n = 29 \Rightarrow n = 2 \times 29 = 58$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه ۶۴)

۱۰- گزینه ۴

(کتاب آبی پیمان‌های)

با استفاده از فرمول $S_n = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d)$ داریم:

$$S_{12} = 28 \Rightarrow \frac{12}{2}(2a_1 + 11d) = 28 \Rightarrow 6(2a_1 + 11d) = 28$$

$$\xrightarrow{+2} 3(2a_1 + 11d) = 14 \Rightarrow 6a_1 + 33d = 14 \quad (*)$$

$$S_{28} = 12 \Rightarrow \frac{28}{2}(2a_1 + 27d) = 12 \Rightarrow 14(2a_1 + 27d) = 12$$

$$\xrightarrow{+2} 7(2a_1 + 27d) = 6 \Rightarrow 14a_1 + 189d = 6 \quad (**)$$

یک راه حل این است که از معادلات (*) و (**). با حل دستگاه دو معادله دو مجهولی، مقادیر a و d را به دست آوریم که با توجه به ضرایب معادله، وقت گیر است.

راه حل دیگر آن است که تساوی (*) را از (**) کم کنیم:

$$\xrightarrow{(**) - (*)} (14a_1 + 189d) - (6a_1 + 33d) = 6 - 14$$

$$\Rightarrow 8a_1 + 156d = -8 \xrightarrow{+4} 2a_1 + 39d = -2$$

مجموع چهل جمله اول دنباله برابر است با:

$$S_n = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d) \Rightarrow S_{40} = \frac{40}{2}(2a_1 + 39d)$$

$$\xrightarrow{2a_1 + 39d = -2} S_{40} = 20(-2) = -40$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه ۷۰)

۱۸- گزینه «۴»

(معمد بفریای)

تعداد داده‌ها برابر تعداد نقطه‌ها یعنی ۲۱ است. چون داده‌ها در نمودارها نقطه‌ای مرتب هستند پس داده وسط یعنی یازدهم برابر میانه $Q_2 = 11$ و

میانگین دو داده پنجم و ششم برابر $Q_1 = \frac{9+10}{2} = 9.5$ و میانگین دو

داده شانزدهم و هفدهم برابر $Q_3 = \frac{12+13}{2} = 12.5$ است.

پس میانگین داده‌های بین چارک اول و سوم تقریباً برابر است با:

$$\bar{x} = \frac{3 \times 10 + 4 \times 11 + 4 \times 12}{3 + 4 + 4} = \frac{30 + 44 + 48}{11} = \frac{122}{11} \approx 11.1$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۶)

۱۹- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

الف) دمای یک اجاق گاز: دارای ترتیب است، فاصله داده‌ها بامعناست، نسبت داده‌ها بی‌معناست، پس کمی فاصله‌ای است.

ب) وزن جعبه‌های میوه: دارای ترتیب است و فاصله و نسبت داده‌ها بامعناست، پس کمی نسبتی است.

پ) مدت زمان مکالمه تلفنی: دارای ترتیب است و فاصله و نسبت داده‌ها بامعناست، پس کمی نسبتی است.

ت) رتبه افراد در کنکور ارشد: دارای ترتیب است، فاصله بین داده‌ها بی‌معناست، پس کیفی ترتیبی است.

ث) مهارت در خلبانی (کم، متوسط، زیاد): دارای ترتیب است، فاصله بین داده‌ها بی‌معناست، پس کیفی ترتیبی است. پس سه مورد نادرست بود.

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه ۹۷)

۲۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

کوچکترین مساحت دایره، مربوط به مشاهده C است که در آن مقدار متغیر سوم از بقیه کمتر است. در مشاهده C، طول و عرض دایره به ترتیب

۶۲ و ۵۴ است.

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۰ تا ۱۱۳)

x_2 را می‌خواهد اما طبق داده‌ها x_5 باید مساوی ۱۰ باشد از طرفی دیگر x_2 و x_3 باید بزرگتر مساوی ۵ باشند به عبارت دیگر مجموع این دو باید ۱۰ باشد.

$$\left. \begin{array}{l} x_5 = 10 \\ x_3 = 5 \\ x_2 = 5 \end{array} \right\} \Rightarrow Q_1 = 5$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۸ و ۹۴)

۱۵- گزینه «۳»

(علی قهرمان‌زاده)

$$\theta_A = 4\theta_B$$

$$\theta_A + \theta_B + \theta_C = 360^\circ \xrightarrow{\theta_C = 90^\circ} 4\theta_B + \theta_B + 90^\circ = 360^\circ$$

$$5\theta_B = 270^\circ \Rightarrow \theta_B = 54^\circ$$

$$\theta_A = 4(54^\circ) = 216^\circ$$

$$A: \frac{216}{f_A} \mid \frac{360}{n} \Rightarrow \frac{f_A}{n} = \frac{216}{360} = \frac{3}{5}$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۵)

۱۶- گزینه «۴»

(پیمان طیار)

نمودار پراکنش نگاشت جزء نمودارهای دو متغیره است.

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۱۱)

۱۷- گزینه «۳»

(رضا قانباتانی)

چون زاویه بین دو شعاع متوالی در نمودار راداری با هم برابرند. پس در نتیجه:

$$\frac{60^\circ}{3} = 20^\circ \text{ زاویه بین دو شعاع}$$

$$2m = 20 \Rightarrow m = 10$$

$$m + 5n = 20 \Rightarrow 10 + 5n = 20 \Rightarrow 5n = 10 \Rightarrow n = 2$$

$$\text{زاویه بین دو شعاع} = \frac{360^\circ}{x} \Rightarrow x = \frac{360^\circ}{\text{زاویه بین دو شعاع}}$$

$$x = \frac{360^\circ}{20^\circ} \Rightarrow x = 18$$

$$\Rightarrow x + m + n = 18 + 10 + 2 = 30$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۷)

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

۲۱- گزینه ۴

(مسن اصماری)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه‌های «۱ و ۳»: این تحولات همزمان با تعامل زبان و ادبیات فارسی با فرهنگ هند در قرن دهم بود، اما این همزمانی الزاماً به تأثیرات فرهنگ هند بر اوضاع ادبی دوره صفوی دلالت ندارد.

گزینه «۲»: این مورد بیانگر تأثیر زبان و فرهنگ فارسی بر فرهنگ هند است، نه برعکس.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه ۵۹)

۲۲- گزینه ۴

(مسن اصماری)

تشریح موارد نادرست:

الف) شاعران این دوره تشخیص داده بودند که سبک عراقی از واقعیت دور شده و کاملاً جنبه ذهنی و تخیلی یافته است و با ادامه پایداری به سنن ادبی نابود می‌شود. پس باید به حقیقت‌گویی و واقع‌گویی بازگشت.

دقت کنید که واقع‌گرایی یکی از ویژگی‌های سبک خراسانی بود و شاعران قرن دهم برای این کار نیازمند پرداختن به مسائل اجتماعی و انتقادهای سیاسی بودند که البته در سبک خراسانی چنین مضامینی کمتر دیده می‌شد.

ج) این مورد مربوط به ویژگی ادبیات قرن یازدهم است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۰)

۲۳- گزینه ۴

(مسن اصماری)

بررسی موارد نادرست:

گزینه «۱»: برخی از تکبیت‌های صائب شاهکارهایی از ذوق و اندیشه‌اند و به صورت ضرب‌المثل رواج یافته‌اند. ضمناً کلیم به خاطر به‌کاربردن مضامین ابداعی فراوان به خلاق‌المعانی ثانی ملقب شد.

گزینه «۲»: کلیم کاشانی در ابداع معانی و خیال‌های رنگین مشهور است. برخی از تکبیت‌های غزل صائب شاهکارهایی از ذوق و اندیشه‌اند.

گزینه «۳»: حکومت صفوی پس از کشاکش‌های به‌وجودآمده در ایران روی کار آمد و به شعر ستایشی و درباری و عاشقانه‌های زمینی بی‌توجه بود.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۲۴- گزینه ۱

(الهام ممیری)

الف) صائب تبریزی: معروف‌ترین شاعر سبک هندی و از پرکارترین شاعران فارسی‌زبان است و او را خداوندگار مضامین تازه شعری دانسته‌اند.

ب) وحشی بافقی: سبک شعرش حد واسط سبک دوره عراقی و دوره بعد، یعنی سبک هندی است و واقع‌گرایی شاخصه اصلی آن است.

ج) بیدل دهلوی: از ویژگی‌های عمده شعر بیدل، مضمون‌های پیچیده و استعاره‌های رنگین، خیال‌انگیز و سرشار از ابهام و تخیل‌های رمزآمیز شاعرانه است.

د) کلیم کاشانی: وی با به‌کاربردن مضمون‌های ابداعی فراوان «خلاق المعانی ثانی» لقب گرفت.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۲۵- گزینه ۱

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«محتشم کاشانی» در سرودن شعر مذهبی مشهور است و «بابافغانی» از شعرای تأثیرگذار قرن دهم، شعرش از نظر دقت، ظرافت و رقت معانی مشهور است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه ۶۰)

۲۶- گزینه ۴

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

- وحشی بافقی، بابافغانی شیرازی و محتشم کاشانی از شاعران قرن دهم هجری هستند.

- بهزاد و رضا عباسی از مفاخر دیگر هنرها در عصر صفوی (قرن دهم) هستند.

- کلیم کاشانی و بیدل دهلوی از شاعران معروف قرن یازدهم هجری می‌باشند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه ۶۰)

۲۷- گزینه ۴

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

خصوصیت مشترک اشعار کلیم، صائب و بیدل مضمون‌های پیچیده و خیال‌انگیز و رنگین و سرشار از ابهام است. ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» این ویژگی‌ها را دارند؛ درحالی‌که بیت گزینه «۴»، با وجود هم‌ردیف‌بودن با سایر ابیات، زبانی ساده و عاری از پیچیدگی دارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۶۱)

۲۸- گزینه ۴

(سیدعلیرضا احمدری)

الف) استعاره‌های مصرحه: کمند: مو / مه: صورت / بنفشه: کبودی صورت / گل:

سرخی چهره

ب) استعاره‌های مکنیه: چشم مست / چشم شیرگیر

ج) لاله: استعاره مصرحه از چهره

د) فاقد استعاره

(علوم و فنون ادبی، بیان)

۲۹- گزینه ۱

(سیدعلیرضا احمدری)

الف: مجاز: بوی (عطر)

ب: تشبیه گسترده: ماه نو چنان (ادات تشبیه) طاق دو ابرو شد.

ج: جناس: در و سر

د: حسن تعلیل: شاعر برای گریستن شدید خود دلیلی شاعرانه بیان می‌کند و مدعی است که برای به زحمت نیفتادن یار بابت گردروبی، بی‌امان می‌گردد تا غباری بر کوی یار ننشیند!

علت رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: در «د» پارادوکس وجود ندارد.

گزینه «۳»: در «ج» حسن تعلیل وجود ندارد.

گزینه «۴»: در «ب» مجاز وجود ندارد.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۰- گزینه ۲»

(سیرعلیرضا احمري)

الف) بیت فاقد حسن تعلیل است؛ چراکه شاعر ادعا می‌کند از آن جایی که خون گریه می‌کنم (علت)، دامنم مانند دامن صحرا رنگین شده است (معلول). در این بیت علت و معلول سنخیت دارند و نمی‌توان در آن حسن تعلیل یافت. البته با توجه به غیرمنطقی بودن معلول و زیاده‌روی در توصیف گریستن می‌توان بیت را واجد اغراق دانست. / تشبیه: دامنم مانند دامن صحراست! / استعاره: دامن صحرا (اضافه استعاری)

ب) معنای بیت: دهان پسته به صورت پهن و باز است (معلول) و به خاطر تعجب پسته از آن دهان زیبای یار است (علت ادبی و شاعرانه) که مردم پسته می‌شکنند [و مغز آن را می‌خورند]

حسن تعلیل: علت شکسته شدن پسته، باز ماندن دهان آن است و دلیل شاعرانه باز ماندن دهان پسته، زیبایی دهان یار است. (توضیح به بیان دیگر: پسته شکست! چرا؟ چون دهانش باز بود! چرا دهانش باز بود؟ به‌خاطر زیبایی دهان یار!) / تشبیه: دهان یار به‌صورت پوشیده با پسته مقایسه شده و شاعر دهان یار را برتر از پسته دانسته (تشبیه مرجع) / استعاره: تصور دهان برای پسته و ترکیب اضافی: پسته ... را دهان (= دهان پسته): تشخیص و استعاره مکنیه

ج) معنای بیت: شاید باد سحرگاهی به موهای تو دسترسی داشته که سحرگهان با خودش بوی خوش می‌آورد.

حسن تعلیل: باد سحرگاهی خوش‌بوست (معلول) شاید دستش به موهای تو رسیده است. (علت ادیبانه) / تشبیه: شاعر به‌صورت پوشیده موهای یار را به نافه تشبیه کرده است. (نافه چیست؟! مجازاً همان مُشک است) / تشخیص و استعاره: تصور داشتن دست برای باد سحری!

د) معنای بیت: هر گل لاله‌ای که به تازگی در این باغ می‌روید، داغ و سیاهی‌ای در میان گلبرگ‌هایش به‌خاطر زیبایی چهره تو دارد. (حسن تعلیل و تشبیه مرجع: شاعر با مقایسه بین صورت یار و گل لاله، علت سیاهی وسط گلبرگ‌های گل لاله را داغی می‌داند که حاصل حسادت گل لاله بر چهره یار است.) / تشخیص و استعاره: داشتن داغ و غم برای گل لاله

ه) معنای بیت: به این علت، دامن آلوده‌ای داریم و گناهکار شناخته می‌شویم که عشق، خون دل را به دامنمان ریخته است. بیت فاقد حسن تعلیل، تشبیه و استعاره است!

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان و برید)

۳۱- گزینه ۴»

(غره‌ار فروزان‌کیا)

بیت چهارم فاقد استعاره است. توجه فرمایید که پرده شرم/ پرده حیا و قید خودبینی: هر سه اضافه تشبیهی است

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ۱: «۱»: استعاره‌ها: نهنگ نیندیشد - آشفتن دریا
توجه فرمایید که طوفان حوادث: اضافه تشبیهی است
نکته مهم معنایی: در ادبیات، اندیشیدن، به جز معنای امروزی «تفکر» در بعضی موارد، معنای «نگرانی و بی‌قراری» می‌دهد.
گزینه ۲: «۲»: استعاره: این که مشرب، چیزی را گوارا کند.
توجه فرمایید که پیراهن دریا: اضافه تشبیهی است البته در این بیت ماهی به گل بی‌خار تشبیه شده است.

گزینه ۳: «۳»: استعاره‌ها: «روی دولت»، «خوابگاه حباب»، «دامن دریا» است.
(علوم و فنون ادبی، بیان)

۳۲- گزینه ۴»

(مفسن اصفری)

در این بیت سه استعاره مصرحه به کار رفته است:

سنبل مشکین (زلف و گیسوان سیاه)

گل (چهره و صورت)

گوهر سرخ (لب سرخ)

استعاره مصرحه در گزینه های دیگر:

گزینه ۱: «۱»: ۱- ماه (روی و چهره) ۲- لاله (رخسار و گونه‌ها) ۳- لاله (رخسار و گونه‌ها) ۴- مشک (موی سیاه) ۵- مشک (موی سیاه) ۶- لاله (رخسار و گونه‌ها)

گزینه ۲: «۲»: ۱- سرو (قد و قامت و اندام) ۲- باغ (سر و صورت) ۳- گل (چهره و رخسار) ۴- چراغ (چشم) ۵- زاغ (موی سیاه) ۶- باغ (سر و صورت)
گزینه ۳: «۳»: ۱- مروارید (اشک) ۲- مرجان (اشک) ۳- مروارید (دندان) ۴- مرجان (لب)

(علوم و فنون ادبی، بیان)

۳۳- گزینه ۲»

(سیرعلیرضا احمري)

الف) گل استعاره مصرحه از یار

ج) زر: استعاره از چهره

تشریح سایر گزینه ها:

ب) گنج غم، ویرانه دل و مسکن خیال و کاشانه دل همگی اضافه تشبیهی اند و در این بیت مخاطب یار است و منادای محذوف نمی‌تواند ایجاد تشخیص و استعاره کند.

معنای بیت چنین است: ای کسی که گنج غم را در ویرانه دل نهادهی ...

د) شمع روی اضافه تشبیهی است.

ه) جام عشق اضافه تشبیهی است.

(علوم و فنون ادبی، بیان)

۳۴- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا احمدی)

در بیت گزینه «۳»، «نگار» استعاره مصرحه از یار است. معنای لغوی نگار، نقاشی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تشخیص و استعاره مکنیه: گل نرگس، گیاه را در نظر نمی‌آورد.

گزینه «۲»: تشخیص و استعاره مکنیه: حسنت ما را صید کرد.

گزینه «۴»: تشخیص و استعاره مکنیه: قهر تو پای من را شکست و لطف تو دستم را گرفت.

(علوم و فنون ادبی، بیان)

۳۵- گزینه «۲»

(الهام مومنی)

۲ استعاره مکنیه در بیت قرار دارد.

۱- «سر قدم خویش نهادن حباب» ۲- «دم بی‌جاذدن حباب»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «سلسله» استعاره مصرحه از «مو»

گزینه «۳»: استعاره‌های مکنیه: ۱- «دست فلک» ۲- «فلک‌گوزشت» ۳- «فلک سفله‌پرست»

گزینه «۴»: ۱- «لعبت» استعاره مصرحه از «معشوق» ۲- «حلو» استعاره مصرحه از «جمال و زیبایی معشوق»

(علوم و فنون ادبی، بیان)

۳۶- گزینه «۴»

(مهری فروتن)

این بیت فاقد استعاره می‌باشد.

معنی: هر سنگ بی‌ارزشی را تو مانند لعل و گوهر با ارزش کردی و هر حشره بی‌ارزش مانند پشه را که تو پرورش دادی بسیار باارزش‌تر از تعداد زیادی هما (پرنده‌ای دارای جایگاه والا در ادبیات فارسی) کردی.

نکته: واژگان لعل و گوهر هیچ یک در معنای استعاری نیستند و در معنای حقیقی خود به کار رفته‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این بیت دارای تشخیص و استعاره مکنیه است.

معنی بیت: ای شهر شیراز در مقابل تو ما شرم‌منده و سرافکنده هستیم به دلیل اینکه بسیار به تو بدهکار و مدیون می‌باشیم.

تکته: در اینجا به دلیل اینکه منظور شاعر دقیقاً خود شهر و مکان شیراز است و شاعر یک موجود غیرزنده و غیرانسان را خطاب قرار داده است، تشخیص وجود دارد اما اگر شیراز در معنای مجازی به معنای مردم شیراز می‌بود، در آن صورت دیگر تشخیص وجود نخواهد داشت.

نکته: زمانی که اسامی شهر و کشور و امثالهم در معنای مجازی به جای مردم آن منطقه به کار می‌روند، از افعال جمع استفاده می‌شود اما از مفرد بودن افعال در این بیت می‌توانیم متوجه شویم که منظور شاعر مردمان شهر نیست.

گزینه «۲»: واژه «صنم» در این بیت استعاره مصرحه از یار می‌باشد.

معنی بیت: ای یار آنچنان تو برای من زیبا و جذاب هستی که هر جایی را نگاه می‌کنم انگار که تو را می‌بینم.

تکته: اگر صنم در این مصراع در معنای حقیقی به کار می‌رفت، مورد خطاب قرار دادن آن سبب تشکیل آرایه تشخیص می‌شد اما از آنجا که در معنای استعاری یار به کار رفته است دیگر سبب ایجاد تشخیص نمی‌شود.

گزینه «۳»: عبارت «این ویرانه» در مصراع دوم استعاره مصرحه از بنیاد و وجود عاشق است که با توجه به معنای مصراع اول به این استعاره پی می‌بریم. معنی بیت: بگو که حتی اگر می و معشوق، بنیاد و وجود من را تبدیل به ویرانه کرده‌اند، من این ویرانه «وجود خود» را وقف آنان کرده‌ام.

(علوم و فنون ادبی، بیان)

۳۷- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا احمدی)

تشریح بیت:

مفتعلن (تا ک ج ها) فاعلن (نس ت کار) مفاعلن (ب ک ام اح) فاعلن (را ر باد) شاعر در رکن سوم مصراع اول بیت گزینه «۳» از «مفاعلن» به جای «مفتعلن» بهره برده است. این کاربرد، اختیار قلب نام دارد.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۳۸- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا احمدی)

بدیهی است که ابدال تنها اختیاری است که منجر به تغییر نظم هجایی و تعداد هجاهای دو مصراع می‌شود؛ پس در واقع در حل این سؤال به دنبال اختیار شاعری ابدال می‌گردیم.

توضیح ابدال در وزن «مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن»: رکن مفتعلن بنابر اختیار شاعری ابدال می‌تواند به مفعولن تبدیل شود. پس هر زمان وزن بیت به «مفتعلن فاعلن مفعولن فاعلن» و یا «مفعولن فاعلن مفتعلن فاعلن» تبدیل شد، ما با اختیار شاعری ابدال مواجهیم. (ایده سؤال ۴۳ کنکور اردیبهشت ۱۴۰۴)

تقطیع رکن به رکن گزینه ۳: مفتعلن (نا گَ ة ما) فاعلن (مَد ف را) مفعولن (بی ری قَر) فاعلن (رُخ لَ قا)

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۳۹- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا احمدی)

الف) وزن بیت «مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن» است. ابدال: تبدیل مفتعلن به مفعولن در رکن اول (گو | یی | ذر: مفعولن) / قلب: دگرگونی مفتعلن به مفاعلن در رکن سوم (گ | اِ ف | ت | کا: مفاعلن)

ب) وزن بیت «مفاعلن مفاعلن مفعولن» است و بیت فاقد ابدال و بلند بودن هجای پایانی است. (هجای پایانی در هر دو مصراع بلند است و تلفظ صحیح واژه ردیف «ب + ه + و» هجای آن بلند است.)

ج) وزن بیت «مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن» است. حذف همزه: ة ران چ / قلب: دگرگونی مفتعلن به مفاعلن در رکن سوم بیت دوم (ا | گَر | ک | لا: مفاعلن)

(مقتبی فرهادی)

۴۲- گزینه «۳»

وزن بیت گزینه «۳» از پایه‌های آوایی همسان (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن) است که رکن آخر آن یک هجا کم دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

گزینه «۲»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

گزینه «۴»: فعولن فعولن فعولن فعولن

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۳- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور سراسری ۱۴۰۳ - نوبت اول اردیبهشت‌ماه)

تشریح وزن مصراع‌ها:

«الف»: مستفعِلن مستفعِلن مستفعِلن فع

«ب»: مفعول مفاعیل مفاعیل فعل یا مستفعِل مستفعِل مستفعِل فع

(نکته مهم: اگر وزن این مصراع را با تقطیع به‌دست آوریم، به «مستفعِل فاعلاتن مستفعِل فع» می‌رسیم که مسلماً با هیچ کدام از اوزان صورت سؤال، هم‌خوانی ندارد؛ اما نکته این‌جاست که در صورت سؤال، وزن را با توجه به اختیارات شاعری می‌خواهد. شما باید بدانید که اختیار شاعری قلب، در وزن رباعی (مستفعِل مستفعِل مستفعِل فع) نیز رخ می‌دهد و «مستفعِل» دوم، به «فاعلاتن» تبدیل می‌شود که این راه، اختیار شاعری قلب در رباعی می‌گویند. این نکته، در کتاب درسی نفی شده است، اما می‌بینید که اختیار شاعری قلب در رباعی، مدّ نظر طراح کنکور سراسری بوده است و احتمال آن که این نکته در کنکورهای بعدی تکرار شود، بالاست.)

«ج»: مفاعِلن فاعلاتن مفاعِلن فعِلن

«د»: مفاعِلین مفاعِلین مفاعِلین مفاعِلین

«ه»: مستفعِلن مستفعِلن مستفعِلن فع

«و»: «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل» یا «مستفعِل مستفعِل مستفعِل فع»

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۴- گزینه «۳»

(امیر حسین سعیری پور)

پاسخ: گزینه ۳. تقطیع هجایی و وزن بیت:

هَر	ک	شی	ری	نی	ف	رو	شَد
-	U	-	-	-	U	-	-
یا	م	گس	را	پَر	ب	بَن	دَد
-	U	-	-	-	U	-	-
فاعلاتن				فاعلاتن			
مُش	ت	ری	بَر	وی	ب	جو	شَد
-	U	-	-	-	U	-	-
یا	ع	سَل	را	سَر	ب	پو	شَد
-	U	-	-	-	U	-	-
فاعلاتن				فاعلاتن			

(د وزن بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعِلن» است. آوردن فاعلاتن به‌جای فاعلاتن: در ابتدای هر دو مصراع فاعلاتن به جای فاعلاتن آمده است. بیت فاقد اختیار بلند بودن هجای پایانی است؛ چراکه واژه گرو متشکل از یک هجای کوتاه (گ) و یک هجای بلند (رُو) است. هم‌چنین واژه نُو نیز خود هجای بلند است و فاقد اختیار شاعری بلند بودن هجای پایانی است.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۰- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا احمدی)

تشریح ابدال در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ابتدائاً باید بدانیم وزن «مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن» را می‌توان به شکل دسته‌بندی «مستفعِلن مفاعل مستفعِلن فعل» درآورد. هرگاه در این وزن مفاعل به فعولن تبدیل شود، ابدال داریم.

مستفعِلن (مَس تَز دَرَم) فعولن (دَ را مَد) مستفعِلن (دو شان مَ ه) فَعْل (ت مام)

گزینه «۲»: در همان ابتدا وزن «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» را به شکل دسته‌بندی «مستفعِل مستفعِل مستفعِل مستف» تبدیل می‌کنیم. هرگاه در این وزن «مستفعِل» به «مفعولن» تبدیل شود، ابدال داریم.

مستفعِل (جَز دَر حَر) فعولن (م جا نا) مستفعِل (پَر وا ز ن) مستف (خا هند) توجه: کسره در «حرم جانان» بلند تلفظ می‌شود. (اختیار تغییر کمیت مصوت) گزینه «۳»: در شروع کار وزن «مفعول مفاعِلن مفاعِلن» را به شکل دسته‌بندی «مستفعِل فاعلاتن مفعولن» درمی‌آوریم. هرگاه در این وزن مستفعِل به مفعولن تبدیل شود، ابدال داریم.

مفعولن (کین یک شا) فاعلاتن (دِ هِ زا ر) مفعولن (عَم دا رَد)

توضیح نکته درسی:

رکن‌های زیر پس از ابدال به رکن‌های روبه‌رویشان تبدیل می‌شوند:

فَعْلن ← فَع لُن

مستفعِل ← مفعولن

فاعلاتن ← مفعولن

مفتعلن ← مفعولن

مفاعل ← فعولن

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۱- گزینه «۲»

(هومن نمازی)

گزینه «۱»: بلندبودن هجاهای پایانی در مصراع دوم

گزینه «۳»: بلند بودن هجای پایان مصراع در نیم‌مصراع این وزن دوری (جمال).

گزینه «۴»: در آغاز بیت (مرغان بر) اختیار ابدال مشهود است و علاوه بر آن اختیار بلند بودن هجای پایان مصراع در نیم مصراع سوم (بر تن و بر جان میر) مشهود است.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

علامت هجایی و وزن مشترک سایر گزینه‌ها:

« — U — / — — U — / — — U — / — — U — : فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

فاعِلن» است. بنابراین نشانه‌های هجایی و وزن گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ با یکدیگر مطابقت دارند و در این میان تنها علامت‌های هجایی و وزن گزینه ۳ متفاوت از دیگر ابیات است.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۵- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا اهدری)

وزن اصلی رباعی «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل» است؛ در چنین وزنی که با فاعلاتن شروع نمی‌شود چگونه می‌توان اختیار آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن داشت؟!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هیچ تشخیصی در مصراع نخست دیده نمی‌شود و دو تشبیه داریم. یکی تشبیه درون‌واژه‌ای (نقطه‌دهن) و دیگری تشبیه بلیغ اسنادی (خطت دایره است).

معنای مصراع اول: ای [کسی که] دهانت چو نقطه کوچک است! خط تو (موهای صورتت) هم چون دایره، مجعد و فر است.

گزینه «۲»: «مشک» استعاره مصرحه از مو است.

گزینه «۳»: هر گاه وزن رباعی به «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل» تبدیل شود، اختیار شاعری قلب داریم که در این شعر چهار بار چنین موردی پیش آمده است.

(علوم و فنون ادبی، ترکیبی)

۴۶- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

مفهوم کلی و مشترک بیت صورت سؤال و گزینه «۳»: وفاداری و پایداری عاشق در عشق معشوق

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: طلب توجه و عنایت از معشوق

گزینه «۲»: امیدواری عاشق به عنایت معشوق و بالا بردن مقام معشوق که سهو و اشتباهی از او سر نخواهد زد.

گزینه «۴»: ستایش خاموشی

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۷۰)

۴۷- گزینه «۲»

(امیرحسین اشتری)

در این گزینه تصویری از فصل بهار دیده می‌شود که در کنار طبیعت رنگارنگ و زیبا، پرندگان نیز در آنجا شاد و خرم هستند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شاعر در این بیت، برگ‌ها را به پیرهن رنگرزان تشبیه کرده است. پیرهن رنگرزان آغشته به رنگ‌های مختلفی است. پس شاعر از طریق این تشبیه، رنگارنگ بودن برگ‌ها در پاییز را نمایش می‌دهد. این بیت از شعر معروف منوچهری برداشته شده است که اولین بیت آن به این شکل است:

خیزید و خز آرید که هنگام خزان است

باد خنک از جانب خوارزم وزان است

گزینه «۳»: لباس قرمز رنگ گل سرخ را بر باد داده‌اند. یعنی طبیعت رنگ‌های خود را از دست داده است. پس فصل پاییز فرا رسیده است.

گزینه «۴»: فصل باغ و گلستان گذر کرده است و دیگر گلستانی وجود ندارد. پس فصل پاییز نمایان شده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، ترکیبی)

۴۸- گزینه «۱»

(امیرحسین اشتری)

مفهوم مشترک عبارت صورت سؤال و این گزینه شادی و خوشی با یاران و نزدیکان در دامن طبیعت است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: مفهوم اصلی این گزینه تزویر نکردن است. در اشعار حافظ، می‌رند، ساقی، پیر مغان و... مفهوم مثبت دارند، درحالی که شیخ، زاهد، مفتی، صوفی و واعظ، مفهوم منفی دارند و اهل ریاکاری هستند.

گزینه «۳»: شاعر در حال وصف بهار است.

گزینه «۴»: توصیه به شادی در بیت موجود است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۷۲)

۴۹- گزینه «۲»

(مبین ممبری ترکمه)

بیت صورت سؤال و ابیات گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» مفهوم «بازگشت به اصل خود» را می‌رسانند. شاعر در بیت صورت سؤال می‌گوید کسی که از جایگاه اصلی خودش دور شده باشد، همیشه در طلب وصل و رسیدن به همان اصل است. در ابیات گزینه‌های «۱» و «۳» هم همین مفهوم بازگشت به جایی که شخص بدان تعلق داشته است با مثال «دریا» و بازگشت به دریا مطرح شده است. در بیت گزینه «۴» هم شاعر می‌گوید من در اینجایی که اکنون هستم قرار و آرام ندارم و مانند ماهی‌ای که از آب دور افتاده باشد در تبوتابم.

در بیت گزینه «۲» مفهوم «فقط عاشق درد عشق را می‌فهمد» بیان شده است و مفهوم متفاوتی دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۸۷)

۵۰- گزینه «۴»

(عزیز الیاسی پور)

ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» همگی تصویر گریستن و اشک‌ریختن را تداعی می‌کنند. در بیت گزینه «۱» باریدن مروارید (اشک) از نرگس (چشم) به لاله (صورت) نشان از این تصویر دارد. در بیت گزینه «۲» شاعر خود را به اشکی تشبیه می‌کند که در هوای معشوق هر شب از چشم ناله به روی شکوه می‌ریزد. در بیت گزینه «۳» نیز منظور شاعر از «زآله صبحدم» همان اشک است که از چشم (نرگس تر) جدا می‌شود.

بیت گزینه «۴» تصاویر دیگری عرضه می‌کند که قرابتی با اشک‌ریختن و گریستن ندارند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه‌های ۷۵ و ۷۶)

جامعه‌شناسی (۳)

۵۱- گزینه «۳»

(سینا غلامی)

جوامع و فرهنگ‌ها همانند طبیعت نیستند و ما نمی‌توانیم نتایجی را که از مطالعه و بررسی یک جامعه به دست آورده‌ایم، به همه جوامع دیگر تعمیم دهیم؛ مثلاً نمی‌توانیم نتایجی را که از مطالعه جوامع غربی به دست می‌آوریم، به جوامع دیگر که با جهان غرب تفاوت دارند، تعمیم و تسری دهیم. برای پیشگیری از چنین اشتباهی، ناگزیر باید سایر جوامع و فرهنگ‌ها را نیز مطالعه و بررسی کنیم. اما در اینجا هم امکان دارد مرتکب خطای دیگری شویم؛ بدین صورت که در مطالعه سایر جوامع و فرهنگ‌ها، به معانی فرهنگی آنها توجه نکنیم و آنها را مثلاً از منظر غرب یا شرق مطالعه کنیم و معانی پدیده‌های اجتماعی و سیاسی در آن فرهنگ‌ها را به درستی دریافت نکنیم. برای جلوگیری از این خطا باید بکوشیم جوامع و فرهنگ‌های دیگر را از منظر خودشان مطالعه کنیم.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه ۶۴)

۵۲- گزینه «۳»

تشریح موارد نادرست:

- لیبرالیسم به معنای مجاز دانستن همه امور برای انسان است.

- دموکراسی با خواست و اراده اکثریت افراد شکل می‌گیرد.

- در لیبرال دموکراسی، آزادی مهم‌ترین ارزش اجتماعی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه ۶۷)

۵۳- گزینه «۴»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تفاوت در جنسیت زیستی (تفاوت اسمی) - تفاوت در نام خانوادگی افراد (تفاوت اسمی) - تفاوت در سطح درآمد (نابرابری اجتماعی)

گزینه «۲»: تفاوت در گروه خونی (تفاوت اسمی) - تفاوت در هوش یا استعداد ذاتی (نابرابری طبیعی) - تفاوت در لهجه افراد در شهرهای مختلف (تفاوت اسمی)

گزینه «۳»: تفاوت در رنگ چشم (تفاوت اسمی) - تفاوت در دسترسی به امکانات درمانی (نابرابری اجتماعی) - تفاوت در زن بودن یا مرد بودن (تفاوت اسمی)

گزینه «۴»: تفاوت بین افراد در محل صدور شناسنامه (تفاوت اسمی) - تفاوت در قدرت بدنی بین افراد (نابرابری طبیعی) - تفاوت در قدرت تأثیرگذاری بر تصمیمات سیاسی (نابرابری اجتماعی)

(جامعه‌شناسی (۳)، ناهنجاری اجتماعی، صفحه ۷۰)

۵۴- گزینه «۱»

(فاطمه قربیبیان)

تفاوت‌های اسمی و ناهنجاری‌های طبیعی در صورتی که به ناهنجاری‌های اجتماعی منجر شوند، مورد توجه جامعه‌شناسان قرار می‌گیرند.

(جامعه‌شناسی (۳)، ناهنجاری اجتماعی، صفحه ۷۱)

۵۵- گزینه «۳»

(مریم فسروی رهنوی)

تشریح عبارات نادرست:

- طرفداران قشربندی معتقدند نابرابری اجتماعی برای بقای جامعه ضرورت دارد. از نظر آن‌ها نابرابری‌های اجتماعی از تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی ناشی می‌شود. (تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی مقدم بر نابرابری‌های اجتماعی است.)

- «کسانی که در طبقه بالا متولد می‌شوند نسبت به کسانی که در طبقات پایین متولد می‌شوند از امکانات بهتری برخوردارند» در این مثال یک نابرابری اجتماعی مقدمه نابرابری‌های اجتماعی بعدی می‌شود نه یک تفاوت یا نابرابری طبیعی.

(جامعه‌شناسی (۳)، ناهنجاری اجتماعی، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۵۶- گزینه «۴»

(رانیا امیری)

مالیات و بیمه‌ها مربوط به رویکرد عدالت اجتماعی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، ناهنجاری اجتماعی، صفحه ۷۴)

۵۷- گزینه «۴»

(امیرحسین فزایی)

طرفداران عدالت اجتماعی معتقدند هیچ کدام از دو رویکرد قبل عادلانه نیستند. رویکرد اول عادلانه نیست چون این واقعیت را نادیده می‌گیرد که افرادی که در طبقه اجتماعی پایین متولد می‌شوند، حتی با داشتن شایستگی و تلاش برابر، با افرادی که در طبقه بالا متولد می‌شوند، به سادگی امکان رقابت ندارند. رویکرد دوم نیز عادلانه نیست زیرا در آن افراد توانمند و کوشا، به اندازه استحقاقی که دارند از مزایای اجتماعی برخوردار نمی‌شوند. در رویکرد اول، نقطه آغاز رقابت و در رویکرد دوم نقطه پایان رقابت عادلانه نیست.

(جامعه‌شناسی (۳)، ناهنجاری اجتماعی، صفحه ۷۵)

۵۸- گزینه «۳»

(آریتا بیدقی)

الف) مدل کمونیستی

ب) مدل لیبرال

ج) مدل عدالت اجتماعی

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عدالت اجتماعی - کمونیستی - لیبرالی

گزینه «۲»: کمونیستی - کمونیستی - عدالت اجتماعی

گزینه «۳»: کمونیستی - لیبرالی - عدالت اجتماعی

گزینه «۴»: کمونیستی - لیبرالی - کمونیستی

(جامعه‌شناسی (۳)، ناهنجاری اجتماعی، صفحه‌های ۷۲ تا ۷۶)

۵۹- گزینه «۱»

(سیدآرش مرتضایی فر)

- زندگی اجتماعی انسان به‌ویژه در عرصهٔ سیاسی، عرصهٔ انتخاب دمامد ارزش‌هاست.

- عبارت دوم به این نکته اشاره دارد که گاهی تفاوت‌های اسمی (زن بودن) بهانه‌ای برای نابرابری اجتماعی (نداشتن حق مالکیت در مقابل شوهر) می‌شوند.

- طرح خانه‌سازی عمومی در برزیل مربوط به رویکرد عدالت اجتماعی است. (جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۶۷ و ۷۱ و ۷۵)

۶۰- گزینه «۲»

(سیدآرش مرتضایی فر)

جامعه‌شناسی تبیینی با منحصر کردن علم به علوم تجربی که صرفاً موضوعات مادی و محسوس را مطالعه می‌کند، ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را که تماماً مادی و محسوس نیستند، قابل مطالعهٔ علمی نمی‌داند و ناگزیر با معنزدایی و ارزش‌زدایی از سیاست و قدرت و فروکاستن آن‌ها به پدیده‌های مادی و فاقد معنا، از شناخت واقعی آن‌ها باز می‌ماند.

جامعه‌شناسی تفسیری، سیاست و قدرت را پدیده‌های معنادار و ارزشی می‌داند، اما صرفاً به توصیف ارزش‌های سیاسی مختلف بسنده می‌کند و نمی‌تواند برای مقایسهٔ آن‌ها با یکدیگر و تشخیص درست از غلط یا خوب از بد، ملاک و معیاری به‌دست آورد.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه ۶۵)

جامعه‌شناسی (۱)

۶۱- گزینه «۴»

(مهم‌مهری یعقوبی)

تشریح عبارت‌ها:

الف) واقعیت‌های هر جهان اجتماعی را می‌توان در پرتو آرمان‌های آن ارزیابی کرد.

ب) ارزش‌ها، راهنمای کنش اعضای جهان اجتماعی‌اند. وقتی مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند، ارزش‌ها به واقعیت تبدیل می‌شوند.

ج) آرمان اجتماعی تصوّر اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ، سیاست، اقتصاد، خانواده و... است.

د) اگر مردمی مطابق آرمان‌های خود عمل کنند، فاصلهٔ میان قلمرو واقعی و آرمانی جامعهٔ خود را کاهش می‌دهند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۵ تا ۵۷)

۶۲- گزینه «۲»

(فاطمه رضاییان)

- باورهای دینی را انسان‌ها در طول زندگی کسب می‌کنند و این باورها تغییرپذیرند. زبان مادری ویژگی‌ای است که به انسان نسبت می‌دهند و نمی‌توان آن را تغییر داد (توجه شود که انسان می‌تواند در طول عمر خود زبان‌های مختلفی بیاموزد و با آن‌ها تکلم کند، اما زبان مادری او همیشه یک زبان ثابت است).

- قسمت اول عبارت مربوط به تأثیر ویژگی‌های هویت جسمی بر هویت اجتماعی و قسمت دوم مربوط به تأثیر هویت اجتماعی بر ویژگی‌های اخلاقی است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۶۸ تا ۷۲)

۶۳- گزینه «۱»

(رانیا امیری)

به مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد صورت می‌گیرد، کنترل اجتماعی می‌گویند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۰ تا ۸۳)

۶۴- گزینه «۴»

(امیرمسین فزایی)

- در جهان اسلام امر به معروف و نهی از منکر در فرایندهای جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی نقش مهمی دارد و دارای آثار فردی و اجتماعی و نتایج معنوی و دنیوی بسیاری است.

- فطرت، مجموعه بینش‌ها و گرایش‌هایی چون حقیقت‌جویی، فضیلت‌خواهی، زیبایی‌دوستی، خلاقیت، عشق و پرستش در آفرینش انسان است که او را از سایر موجودات ممتاز می‌کند.

- به کنش‌هایی که بر خلاف عقاید و ارزش‌ها و هنجارهای جامعه هستند، کژروی اجتماعی می‌گویند.

- تشویق و تنبیه به دو شیوهٔ رسمی و غیررسمی انجام می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۲ تا ۸۴)

۶۵- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

- فرد با آموزش‌های اساسی که در خانواده می‌بیند اولین و مهم‌ترین آشنایی‌ها را با جهانی که در آن متولد شده است پیدا می‌کند.

- عضویت در جهان اجتماعی همواره با نظارت و کنترل اجتماعی همراه است و صرفاً به این توصیه بسنده نمی‌شود که: «من آنچه شرط بلاغ است با تو می‌گویم / تو خواه از سخنم پند گیر خواه ملال»؛ بنابراین بیت مذکور فقط به «جامعه‌پذیری» اشاره دارد و «کنترل اجتماعی» در آن نادیده گرفته شده است.

- اقناع روشی است که به‌واسطهٔ آن فرهنگ در افراد درونی می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۰ تا ۸۳)

جامعه‌شناسی (۲)

۶۶- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور سراسری ۱۴۰۰)

در سده‌های هفدهم تا بیستم، اقتصاد گسترده‌ای شکل گرفت که تقسیم کارش از مرزهای سیاسی و فرهنگی موجود فراتر رفت و نظامی در سطح جهان با عنوان نظام نوین جهانی پدید آورد که جوامع غربی را به صورت مرکز و سایر جوامع را به صورت پیرامون درآورد.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در دو سده نوزدهم و بیستم، سازماندهی سیاسی و «اقتصادی» جدیدی شکل گرفت. گزینه «۲»: سازماندهی سیاسی و «اقتصادی» در سده‌های «نوزدهم و بیستم» موجب این پیامد شد. گزینه «۴»: مربوط به شکل‌گیری نظام نوین جهانی نیست.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۵۷)

۶۷- گزینه «۱»

(یاسین ساعدی)

«مختل کردن فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی و تاثیر بر نخبه‌های سیاسی آنان»: به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری «حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ به دنبال زوال تدریجی قدرت کلیسا»: پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۷ تا ۵۹)

۶۸- گزینه «۲»

(مریم فسروی دهنوی)

- کشورهای غربی استقلال سیاسی را به رسمیت می‌شناسند اما اقتصاد وابسته، دولت‌های مستقل را در چرخه نامتعادل توزیع ثروت جهانی نگه می‌دارد و استعمار نو پدید می‌آید.

- تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد و این پدیده، موجب وابستگی اقتصادی آنها به کشورهای استعمارگر می‌شود. این وابستگی، امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو را برای کشورهای استعمارگر پدید می‌آورد.

- کشورهای غربی به اقتضای بازار مصرف، برخی صنایع وابسته را به کشورهای استعمارزده منتقل می‌کنند ولی این انتقال در جهت استقلال این کشورها یا تعدیل جهانی ثروت نیست بلکه در جهت منافع بیشتر کشورهای استعمارگر است. بدین ترتیب با وجود رشد و تحول کشورهای استعمارزده، فاصله و وابستگی کشورهای غربی و غیرغربی همچنان حفظ می‌شود.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۶۹- گزینه «۴»

(سینا غلامی)

جوامع غربی، بخشی از علوم طبیعی را که برای خدمت‌رسانی به غرب مورد نیاز است به کشورهای در حال توسعه آموزش می‌دهند ولی از آموزش دانش‌های راهبردی خودداری می‌کنند. (توزیع هدفمند علوم طبیعی و علوم انسانی) ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۷۰ و ۷۱)

۷۰- گزینه «۳»

(سید آرش مرتضایی‌فر)

نظرات مطرح شده به‌ترتیب مربوط به «مارکس»، «مالتوس» و «آیزایا برلین» است.

(پایه‌شناسی (۲)، پالش‌های جهانی، صفحه‌های ۷۷ تا ۷۹)

روان‌شناسی

۷۱- گزینه «۳»

(مهم‌عرفان فراهاری)

تکته: زمانی احساس مسئله می‌کنیم که بدانیم هدف چیست و زمانی با مسئله مواجه می‌شویم که امکانات ما محدود باشد.

تشریح عبارت‌های درست:

گزینه «۱»: بسیاری از مردم از واژه «مسئله» تصور مثبتی ندارند؛ زیرا راه‌حل مسائل و نحوه برخورد با مسئله را بلد نیستند.

گزینه «۲»: شناخت موقعیت فعلی به ما کمک می‌کند تا موانع احتمالی را بشناسیم و راه‌حل‌های بهتری ارائه دهیم.

گزینه «۴»: در صورت استفاده از روش‌های درست حل مسئله (نه در صورت وجود مسئله)، مسئله به جای تهدید به موضوع خوشایند و فرصت پیشرفت تبدیل می‌شود.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۵ و ۱۱۶)

۷۲- گزینه «۳»

(مهم‌عرفان فراهاری)

- مسئله مطرح‌شده در صورت سؤال از نوع «خوب تعریف‌نشده» است؛ زیرا علل متعددی دارد و تعریف دقیق هدف مسئله کار دشواری است و موقعیت اولیه مسئله به راحتی قابل شناسایی نیست و اقدامات مشخص و استاندارد نداریم.

- یکی از هدف‌های مهم نظام تعلیم و تربیت پرورش افرادی است که بتوانند بر مسائل و مشکلات خود در زندگی غلبه کنند. هدف از تمرین‌های مختلف آموزشی فقط دستیابی به راه‌حل آن مسئله خاص نیست، بلکه هدف آن است که در اثر حل مسئله، به اصول و قوانینی دست یابیم که در موقعیت‌های دیگر هم قابل استفاده باشد. به همین دلیل است که یادگیری حاصل از حل مسئله در مقایسه با سایر یادگیری‌ها قابل تعمیم است.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۷ تا ۱۱۹)

۷۳- گزینه «۳»

(مهم‌بگدلی)

عبارت «الف»، اشاره به مرحله آخر یعنی انتخاب راه‌حل‌های جایگزین دارد. چراکه با روش‌های مختلف، پیشرفتی حاصل نشده است. عبارت گزینه «ب»، به استفاده از تجربه گذشته یا انتقال به‌عنوان یکی از عوامل مؤثر بر حل مسئله اشاره دارد.

عبارت گزینه «ج»، اکتشافات و اختراعات فراوان دانشمندان، به نوع نگاه متفاوت آنان به مسائل نسبت به مردم عادی اشاره دارد.

عبارت گزینه «د»: بن‌بست زمانی ایجاد می‌شود که فرد با نگاه فعلی، قادر به حل مسئله نباشد و راه خروج از این بن‌بست، تغییر نگاه فرد و تغییر بازنمایی آن مسئله است.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۰ تا ۱۲۲)

۷۴- گزینه «۳»

(مفرد بگنجد)

بررسی عبارت‌های نادرست:

در گزاره «الف»، استفاده از روش‌های تحلیلی، دستیابی به راه‌حل مسئله را تضمین می‌کند. درحالی که روش اکتشافی، تضمین کننده دستیابی به راه‌حل مسئله نمی‌باشد. روش‌های اکتشافی مبتنی بر احساس و نظر شخصی هستند.

گزاره «ب»، به روش مهندسی معکوس اشاره دارد که نمونه‌ای از روش‌های شروع از آخر بوده و از روش‌های اکتشافی حل مسئله می‌باشد. (نه تحلیلی) در گزاره «د»، مسئله برج هانوی، به روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب اشاره دارد.

(روانشناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۳ تا ۱۲۹)

۷۵- گزینه «۴»

(ها تا اممزداره)

«الف»: علت ناتوانی بسیاری از افراد در حل مسئله، نداشتن تجربه گذشته یا نگاه جدید است. نگاه جدید به مسئله سبب می‌شود راه‌حل آن مسئله برای آنان آسان‌تر باشد. (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

«ب»: ناکامی باعث پرخاشگری می‌شود. هر قدر شهروندان یک جامعه از مهارت‌های حل مسئله آگاه باشند، احتمال استفاده از روش‌های تهاجمی و پرخاشگری کمتر خواهد بود. (رد گزینه ۱)

«ج»: با توجه به اینکه افرادی که مدام در حالت فشار روانی قرار می‌گیرند، روش‌های کارآمد حل مسئله را نمی‌دانند. یکی از روش‌های کاهش فشار روانی پرورش روش‌های درست حل مسئله است.

«د»: افرادی که در حل مسئله از دانش و تجربه لازم برخوردارند نسبت به دیگران احساس عاطفی مثبت‌تری دارند، زندگی را لذت‌بخش می‌دانند و از بودن با دیگران احساس رضایت می‌کنند.

(روانشناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۳۰ و ۱۳۱)

۷۶- گزینه «۳»

(ها تا اممزداره)

عبارت اول: تصمیم‌گیری، یکی از عالی‌ترین و پیچیده‌ترین فعالیت‌های شناختی انسان است.

عبارت دوم: در تصمیم‌گیری با اولویت‌ها سروکار داریم. اولویت‌های یک تصمیم‌گیری می‌تواند شامل همه گزینه‌های احتمالی باشد.

عبارت سوم: دغدغه تصمیم‌گیرندگان در تصمیم‌گیری، انتخاب مناسب‌ترین اولویت می‌باشد.

عبارت چهارم: در حل مسئله، افراد با راه‌حل‌ها سروکار دارند و به دنبال روش‌های موفق و کارآمد هستند.

(روانشناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۳۷ و ۱۳۸)

۷۷- گزینه «۴»

(منصوبه مولایی)

تصمیماتی که از لحاظ اهمیت، مهم و از لحاظ اولویت‌ها پیچیده باشند، دشوارتر هستند اما گاهی ممکن است تعداد اولویت‌ها کم (ساده) باشد ولی به دلیل اهمیت بالای تصمیم، دشوار باشند.

در این گزینه، تعداد اولویت‌ها کم هستند اما به دلیل اهمیت بالای این تصمیم و تأثیرات گسترده‌ای که بر جامعه و زندگی اقشار مختلف دارد، این تصمیم نسبت به سایر تصمیمات مطرح‌شده، دشوارتر است.

سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این تصمیم، یک تصمیم ساده معمولی است؛ زیرا تعداد اولویت‌ها کم و از لحاظ اهمیت، معمولی محسوب می‌شود.

گزینه «۲»: این تصمیم یک تصمیم ساده مهم است؛ زیرا تعداد اولویت‌ها کم و از لحاظ اهمیت، مهم محسوب می‌شود (به دلیل تأثیراتی که بر زندگی راننده دارد).

گزینه «۳»: این تصمیم، یک تصمیم ساده مهم و حتی دشوار است. ساده است زیرا تعداد اولویت‌ها کم است اما مهم و حتی دشوار است. چون این تصمیم راجع به تمام سرمایه کارخانه‌دار است و آینده این شرکت به این تصمیم وابسته است. اما دشواری و میزان اهمیت آن، به میزان دشواری و اهمیت گزینه «۴» نیست زیرا در گزینه «۴»، این تصمیم، بر تمام یک جامعه و آینده یک جامعه اثرگذار است (زندگی تمام افراد ایرانی را در بر می‌گیرد).

(روانشناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۳۹ تا ۱۴۱)

۷۸- گزینه «۲»

(منصوبه مولایی)

عبارت «الف»: به سبک تصمیم‌گیری وابسته اشاره دارد. زیرا تنها ملاک فرد برای تصمیم‌گیری، این بوده که دوستانش آن کار را انجام داده‌اند.

عبارت «ب»: سبک تصمیم‌گیری تکانشی که به علت یک میل ناگهانی است و بلافاصله با پشیمانی همراه است.

عبارت «ج»: سبک تصمیم‌گیری احساسی که ملاک آن احساسات زودگذر است.

عبارت «د»: به سبک تصمیم‌گیری منطقی مربوط است.

عبارت «ج و د»، در مبنا مشترک نیستند. مبنا تصمیم احساسی، احساسات زودگذر و مبنا تصمیم منطقی، اندیشیدن است. بخش دوم این گزینه عبارت «د» از شیوه‌های قاعده‌مند پیروی می‌کند. صحیح است. زیرا

سبک منطقی نه تنها در عوامل زیربنایی با سایر سبک‌ها متفاوت است، بلکه تابع یک روش قاعده‌مند نیز هست.

(روانشناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۴۳ تا ۱۴۵ و ۱۴۷)

۷۹- گزینه «۴»

(منظوره مولایی)

در این موقعیت، مبینا برای تصمیم‌گیری، مرحله اول و دوم را به‌درستی انجام داده (۱): تصمیم را تعریف کرده. ۲: اولویت‌ها را نوشته) اما در مرحله سوم (بیان ویژگی‌های هر اولویت) و مرحله چهارم (ارزیابی پیامد هر اولویت) دچار خطای اعتماد افراطی شده (زیرا بدون تحقیق، توجه به نظرات اطرافیان و مشورت کردن و صرفاً با اعتماد افراطی به دانسته‌های خودش، تصمیم‌گیری کرده) و به علت خطای صورت‌گرفته در این دو مرحله، مرحله پنجم (انتخاب بهترین اولویت) را هم نتوانسته با موفقیت انجام دهد و پس از خرید لپ تاپ، متوجه شده که این اولویت، بهترین اولویت نبوده است.

سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مبینا مرحله اول تصمیم را به‌درستی انجام داده و تصمیم خودش را تعریف و مشخص کرده است.
گزینه «۲»: مبینا دچار خطای اعتماد افراطی شده، اما نه در مرحله پنجم.
گزینه «۳»: بخش اول گزینه صحیح است و مبینا مراحل تصمیم‌گیری را به ترتیب انجام داده اما مبینا دچار خطای اعتماد افراطی شده در حالی که تعریف ذکرشده در گزینه، مربوط به خطای سوگیری تأیید است.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۴۸ تا ۱۵۰)

۸۰- گزینه «۴»

(منظوره مولایی)

عبارت «الف»: موفقیت در تحصیل یک امر خوشایند است (گرایش) اما سختی‌های رسیدن به آن، ناخوشایند (اجتناب) - (تعارض گرایش - اجتناب) عبارت «ب»: بیدار ماندن در طول شب برای حل تکالیف و تنبیه شدن، هردو ناخوشایند هستند. (تعارض اجتناب - اجتناب)
عبارت «ج»: دوستی با فرد نامناسب و تحمل تنهایی، هردو ناخوشایند هستند. (تعارض اجتناب - اجتناب)

عبارت «د»: تماشای تئاتر موردعلاقه یک امر خوشایند است (گرایش) اما تحمل ترافیک، یک امر ناخوشایند (اجتناب) - (تعارض گرایش - اجتناب)
با این تفاسیر، گزینه «۴» صحیح است، عبارت ب و ج هردو از یک نوع هستند و نوع آن هم به‌درستی ذکر شده است.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۵۱ و ۱۵۲)

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

۸۱- گزینه «۲»

(آرمین ساعرنده)

«سجد الملائكة»: فرشتگان سجده کردند / «كلهم أجمعون»: همگی با هم (رد سایر گزینه‌ها) / «إِلَّا إبليس»: به‌جز ابلیس (رد گزینه «۴») / «استكبر»: تکبر ورزید (رد گزینه‌های «۱» و «۳») / «كان من الكافرين»: از کافران بود (رد گزینه‌های «۱» و «۴») (ترجمه)

۸۲- گزینه «۳»

(ولی بریی - ابور)

«إِنْ يُدْخِلْ»: اگر وارد کنند، اگر داخل کنند (فعل شرط به‌صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود) (رد گزینه‌های «۲» و «۴») / «يَنْطِقُوا»: تلفظ می‌کنند، بر زبان می‌آورند (رد گزینه‌های «۲» و «۴») / «الكلمة»: این کلمه، آن کلمه، کلمه (رد گزینه «۱») / «قَدْ يَشْتَقُوا»: گاهی برمی‌گیرند، شاید بگیرند (رد گزینه‌های «۱» و «۴») (ترجمه)

تکته مهم درسی:

در عبارت عربی داده‌شده، «الكلمة» معرفه است و همین اسم در عبارت قبلی، به‌صورت نکره آمده است، بنابراین می‌توان «ال» را در اینجا، به‌صورت «این و آن» ترجمه کرد.

(ترجمه)

۸۳- گزینه «۴»

(ابوطالب درانی)

«لَمْ يُقْتَلْ»: (فعل ماضی منفی، غایب) نبوسید (رد گزینه‌های «۲» و «۳») / «الرَّجُلُ الَّذِي»: مردی که (رد گزینه‌های «۲» و «۳») / «مَا أَقْبَحَ عملک»: کار تو چقدر (چه) زشت است (ساختار تعجب) (رد گزینه‌های «۱» و «۲») / «لِمَ تَفَرَّقُ»: چرا فرق می‌گذاری / «الأطفال»: بچه‌ها، کودکان (رد گزینه «۱») (ترجمه)

۸۴- گزینه «۳»

(مهمرضا سوری - نواونر)

«يُعَذِّدُ» (فعل مجهول): به شمار آورده می‌شود، به شمار می‌رود (رد سایر گزینه‌ها) / «الجوز»: گردو / «مِنَ الْأَثْمَارِ الَّتِي»: از میوه‌هایی که (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «لَهُ قَشْرٌ صَلْبٌ»: پوستی سخت دارد (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «غَيْرَ صَالِحٍ لِلْأَكْلِ»: مناسب خوردن نیست (رد گزینه «۱») / «يُكْسِرُ»: شکسته می‌شود (رد گزینه «۱») / «لِتَنَاولُوهُ»: برای خوردنش (رد گزینه‌های «۱» و «۴») (ترجمه)

نکات مهم درسی:

۱) «ل... + اسم یا ضمیر» (در اول جمله): دارد

۲) «تناوُل» (بر وزن «تَفَاعُل») مصدر به معنای «خوردن» است.

(ترجمه)

۸۵- گزینه «۳»

(همیدر شا قانرا مینی - اصفهان)

«نَقَلَ»: ترجمه کرد / «عَدَدًا مِنَ الْكُتُبِ الْفَارْسِيَّةِ»: تعدادی از کتاب‌های فارسی (رد گزینه‌های «۱» و «۲») / «كَانَ لِلْعَالَمِ»: آن دانشمند داشت، این دانشمند داشت (رد گزینه‌های «۱» و «۲») / «دَوَّرَ مُهِمَّ»: نقشی مهم، نقش مهمی (یک ترکیب وصفی است که از دو اسم نکره تشکیل شده است ← رد گزینه «۲») / «إِزْدِيَادَ نَفُوذَ»: افزایش نفوذ (رد گزینه «۴»)

نکته مهم درسی:

هرگاه «كَانَ» در ابتدای جمله، بر سر «ل + اسم یا ضمیر متصل» بیاید، به شکل ماضی (داشت) ترجمه می‌شود.

(ترجمه)

۸۶- گزینه «۲»

(ابوطالب درانی)

ترجمه صحیح عبارت: «باید بدانیم که تبادل واژگان، زبان را غنی می‌گرداند (پُر بار می‌سازد).»

(ترجمه)

۸۷- گزینه «۲»

(روح‌الله گلشن)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «لَوْ واصلت... لنجحت»: اگر ادامه می‌دادی ... (قطعاً) موفق می‌شدی

نکته: فعل‌های «ماضی» بعد از کلمه «لَوْ»، به شکل «ماضی استمراری» ترجمه می‌شوند.

همچنین دقت کنید حرف «ل» در «لنّجحت» برای تأکید آمده است.

گزینه «۳»: «يُعْطَى: داده شود» مضارع مجهول است، نه معلوم. ضمناً جایگاه ترجمه لفظ «فقط (تنها)» اشتباه است.

ترجمه صحیح عبارت: «پیشنهاد کردم به این کارمند فرصت دیگری داده شود زیرا او فقط یک اشتباه مرتکب شده است.»

نکته: اگر جمله قبل از «إِلَّا» منفی باشد و مستثنی‌منه نیز در آن حذف شده باشد، می‌توانیم جمله را به صورت «مثبت» و با لفظ «فقط، تنها» ترجمه کنیم. مراقب باشید در چنین حالتی، لفظ «فقط، تنها» دقیقاً قبل از کلمه‌ای می‌آید که بعد از «إِلَّا» ذکر شده است.

گزینه «۴»: «لحظات الفرح» (ترکیب اضافی): لحظه‌های شادمانی (ترجمه)

۸۸- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنگور تیر ۱۴۰۲)

«حکایت می‌شود»: یحکّی (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «جوانی دروغ‌گو»: شابّاً کذاباً / «در یکی از روزها»: فی أحد الأيام (رد گزینه‌های «۱» و «۴») / «شنا می‌کرد»: (ماضی استمراری) كان يَسْبَحُ (رد سایر گزینه‌ها) / «تظاهر نمود»: (فعل ماضی است) تَظَاهَرَ (رد گزینه‌های «۲» و «۴»)

(تعریب)

۸۹- گزینه «۲»

(روح‌الله گلشن)

عبارت این گزینه (باده‌ها به [سمتی] جریان می‌یابند که کشتی‌ها نمی‌خواهند). بیانگر این موضوع است که شرایط همواره مطابق میل انسان پیش نمی‌رود، اما بیت فارسی مقابلش، ارتباطی به این مفهوم ندارد.

(مفهوم)

ترجمه متن درک مطلب:

برخی از مردم گمان می‌کنند که موفقیت با سرعت و رسیدن به نتیجه در کوتاه‌ترین زمان محقق می‌شود، اما تجربه ثابت می‌کند که مسیر به سمت موفقیت، خالی از صبر و تدریج (پیشرفت تدریجی) نیست. بسیار پیش می‌آید که انسان شکست می‌خورد، نه به دلیل کمبود توانایی‌اش، بلکه به خاطر ادامه ندادن کار پس از اولین مشکلی که با آن مواجه می‌شود. و از سوی دیگر، نمی‌توان نقش سازمان‌دهی امور و آموختن از اشتباهات گذشتگان را نادیده گرفت؛ زیرا تکیه صرف بر شور و هیجان ممکن است به تصمیمات نامناسب منجر شود. و در مقابل، ترس از اشتباه ممکن است مانع تلاش انسان شود و او را در چرخه تردید باقی بگذارد.

و شایان ذکر است که تعادل میان جسارت و احتیاط یکی از مهم‌ترین دلایل پیشرفت محسوب می‌شود، زیرا به فرد کمک می‌کند بدون گرفتارشدن در خطرات حساب‌نشده، از فرصت‌ها استفاده کند.

۹۰- گزینه ۲»

(سیر مفعولی مرفی)

«علت شکست ممکن است ادامه ندادن پس از مواجهه با مشکلات باشد.» صحیح است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «متن تأکید می‌کند که سرعت عامل مهم‌تر در رسیدن به موفقیت است.» (نادرست)

گزینه ۳: «هیچ شکی نیست که تکیه بر جسارت همیشه تصمیمات موفقیت‌آمیز را تضمین می‌کند.» (نادرست)

گزینه ۴: «ترس از اشتباه به انسان کمک می‌کند با ثبات پیشرفت کند.» (نادرست)

(درک مطلب)

۹۱- گزینه ۳»

(سیر مفعولی مرفی)

از نتیجه‌گیری‌های متن: «شتاب در گرفتن تصمیم، ممکن است به عواقب بسیار نامطلوبی منجر شود.»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «هرکس از گرفتارشدن در اشتباهات بترسد، در کارهای خود مردد می‌شود.»

گزینه ۲: «انسان گاهی ممکن است اشتباه کند حتی با وجود توجهش بر (انجام) کار درست.»

گزینه ۴: «مشکلاتی که فرد با آن‌ها مواجه می‌شود هرگز مانع او برای رسیدن به اهدافش نمی‌شوند.»

(درک مطلب)

۹۲- گزینه ۲»

(سیر مفعولی مرفی)

مناسب‌ترین عنوان برای متن: «میان هیجان و ترس»

در سایر گزینه‌ها، به ترتیب: «سرعت؛ مسیر کوتاه‌تر به سمت موفقیت»، «تجربه؛ تنها اساس پیشرفت» و «آموختن از اشتباهات در مسیر زندگی» هیچ کدام عنوانی کلی و جامع برای متن داده‌شده نیستند، اگرچه ممکن است هر کدام به نحوی به بخشی از متن اشاره‌ای داشته باشند.

(درک مطلب)

۹۳- گزینه ۴»

(سیر مفعولی مرفی)

«یوژنی» فعل مضارع معلوم از باب تفعیل است.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۹۴- گزینه ۴»

(سیر مفعولی مرفی)

«بُقی» (بر وزن «یفعیل» فعل مضارع و مزید ثلاثی از باب افعال است.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۹۵- گزینه ۱»

(امیر حسین شکوری)

«أقدم» (با فتح «د» اسم تفضیل (بر وزن «أفعل») است.

ترجمه عبارت: بدانید که بهترین دوستان در زندگی، قدیمی‌ترین آن‌ها هستند.

(فیض مرکبات)

۹۶- گزینه ۳»

(سیر مفعولی مرفی)

«مُرافقین» اسم نکره است که در نقش مفعول برای فعل «سألت» آمده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «حامداً» مفعول است اما نکره نیست، اسم علم (خاص) است و معرفه محسوب می‌شود.

گزینه ۲: «المریض» مفعول است اما معرفه می‌باشد. «مُضطرباً» هم نقش حال را دارد.

گزینه ۴: «الإنسان» مفعول است اما معرفه می‌باشد.

(اسم معرفه و نکره)

۹۷- گزینه ۴»

(آرمین ساعرنپناه)

فعل «لا تسبّ» (دشنام نده) نهی است و به صورت مضارع التزامی ترجمه نمی‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «ألا نشرك = أن + لا + نشرك (که شرك نوزیم)» معادل مضارع التزامی است.

گزینه ۲: «حتی لا یصبح (تا نشود)» معادل مضارع التزامی است.

گزینه ۳: فعل شرط «تتقوا (تقوا پیشه کنید)» معادل مضارع التزامی است.

(ترجمه فعل مضارع)

تاریخ (۳)

۱۰۱- گزینه ۱»

(فاطمه امیری)

جامعه ملل فاقد قدرت کافی برای تحقق اهدافش بود و تصمیماتش ضمانت اجرایی لازم را نداشت.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی دوم و جهان پس از آن، صفحه ۹۹)

۱۰۲- گزینه ۴»

(تابان صیقلی)

مراقبت و نظارت کامل بر مردم به وسیله شگردهای تبلیغاتی و وسایل ارتباط جمعی ← موسولینی
حمایت افسران ارتش (همان نظامیان) و کانون‌های سری از او برای رسیدن به قدرت ← هیتلر

برنامه‌هایی برای صنعتی کردن سریع کشور مبنی بر تولید سلاح‌های جنگی و تولید کالاهای سرمایه‌ای ← استالین
پایان دادن به اعتصابات کارگری موجود ← موسولینی
گسترش تشکیلات نظامی و ارتش و تجهیز آن با سلاح‌های پیشرفته ← هیتلر

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی دوم و جهان پس از آن، صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۳)

۱۰۳- گزینه ۲»

(فاطمه عزیزی)

بررسی عبارت‌ها:

عبارت «۱»: نیروهای محور (آلمان، ژاپن و ایتالیا) هم‌زمان به شرق اروپا و بالکان هجوم برده و کشورهای آن منطقه را زیر سلطه درآوردند و سپس سرتاسر شمال آفریقا را صحنه جنگ نمودند. (رد گزینه ۱)
عبارت «۲»: آمریکا تا آن زمان به طور رسمی در جنگ بی‌طرف بود؛ اما در عین حال به انگلستان و فرانسه کمک‌های مالی و تدارکاتی می‌کرد.
عبارت «۳»: آلمان‌ها که نتوانسته بودند تا قبل از زمستان سخت روسیه به پیروزی برسند، به سبب سرمای شدید و کمبود آذوقه به شدت ضعیف شدند. (رد گزینه‌های «۳» و «۴»)

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی دوم و جهان پس از آن، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۶)

۱۰۴- گزینه ۲»

(مهدی ابوالحسنی)

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) شوروی و انگلستان به بهانه حضور نیروهای آلمانی در ایران، از شمال و جنوب به ایران یورش آوردند.

ب) وقتی جنگ جهانی دوم در گرفت، ایران اعلام بی‌طرفی کرد.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی دوم و جهان پس از آن، صفحه ۱۰۸)

۹۸- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور سراسری هنر ۱۴۰۰)

صورت سؤال، صفتی را می‌خواهد که با بقیه فرق داشته باشد؛ فراموش نکنید که صفت ممکن است به صورت یک اسم و یا جمله وصفیه بیاید.

در گزینه «۲»، «جزیره» اسم نکره و جمله پس از آن (لا یكون...) جمله وصفیه است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «القلیلة و ذهبیة» صفت از نوع اسم هستند.

گزینه «۳»: «التاریخیة و الّتی» صفت و اسم هستند.

گزینه «۴»: «واحد» صفت از نوع اسم است.

(جمله وصفیه)

۹۹- گزینه ۳»

(عمار تابه‌فش)

در جمله قبل از «إلّا»، مستثنی‌منه (التّلامیذ) ذکر شده است. دقت کنید «الّذین» (کسانی که) از «التّلامیذ» (دانش‌آموزان) جدا شده است.

در سایر گزینه‌ها، مستثنی‌منه محذوف است، زیرا در جمله قبل از «إلّا»، کلمه‌ای پیدا نمی‌شود که اسم بعد از «إلّا» از آن جدا شده باشد.

نکته مهم درسی:

برای پیدا کردن مستثنی‌منه باید در جمله قبل از «إلّا»، به دنبال اسمی جمع یا با مفهوم جمع و عام باشیم که کلمه بعد از «إلّا» از آن جدا شده باشد؛ به عبارت دیگر، کلمه بعد از «إلّا» باید عضو یا زیرمجموعه مستثنی‌منه باشد.

(اسلوب استثناء)

۱۰۰- گزینه ۴»

(کامران عبداللهی)

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن مستثنی‌منه، در نقش مفعول باشد. در گزینه «۴»، «المشاریع» مستثنی‌منه و مفعول است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «الزّوّار» مستثنی‌منه و در نقش فاعل است.

گزینه «۲»: «المُتسابقون» مستثنی‌منه و در نقش فاعل است.

گزینه «۳»: «التّلامیذ» مستثنی‌منه و در نقش فاعل است.

(اسلوب استثناء)

۱۰۵- گزینه «۴»

(علیرضا پدرام)

تشریح عبارت‌های نادرست:

- (ب) جنگ کره و ویتنام در دوران جنگ سرد به وقوع پیوست.
(ج) استقلال هندوستان از انگلستان، نتیجه رهبری مهاتما گاندی در حزب کنگره ملی با کمک مبارزه متحده مسلمانان و هندوها بود.

(تاریخ (۳)، بنگ جوانی دوم و جهان پس از آن، صفحه‌های ۱۰۹ و ۱۱۱)

تاریخ (۱)

۱۰۶- گزینه «۱»

(مهم‌مهری یعقوبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

- (الف) ایرانیان تا دو قرن پیش و قبل از رمزگشایی و خوانده شدن خط میخی و آغاز کاوش‌های باستان‌شناسی، آگاهی و درک محدودی از تاریخ و تمدن باستانی خود داشتند. تا آن زمان مورخان ایرانی بر پایه ترجمه خدای نامه‌های متعلق به دوران ساسانی و نیز داستان‌های شاهنامه فردوسی، تاریخ ایران در عهد باستان را می‌نوشتند.

- (د) در سال ۱۳۰۶ هجری شمسی، کاوش‌های باستان‌شناسی از انحصار فرانسویان خارج شد و باستان‌شناسان برجسته‌ای از کشورهای مختلف مانند ارنست هرتسفلد آلمانی و آرتور پوپ آمریکایی شروع به فعالیت کردند و دامنه کاوش‌های باستان‌شناسی وسیع‌تر شد.

تکته مهم درسی:

- در زمان محمدشاه قاجار یک افسر انگلیسی به نام سر هنری راولینسون موفق به خواندن خط میخی شد و سنگ‌نوشته داریوش هخامنشی در بیستون را ترجمه کرد.

(تاریخ (۱)، مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور، صفحه‌های ۶۲، ۶۳ و ۶۵)

۱۰۷- گزینه «۴»

(تابان صیقلی)

- شکل‌گیری تاریخ و تمدن ایران به عنوان پل ارتباطی شرق و غرب جهان باستان، تبدیل شدن به کانون مبادلات فرهنگی، هنری و اقتصادی در جهان باستان و مهاجرت‌ها و هجوم پیاپی اقوام مختلف و حکومت‌های خارجی مانند مقدونیان به ایران از پیامدهای جغرافیا و اقلیم ایران بر زندگی مردمان ساکن در آن است. اما آغاز کشت گیاهان و اهلی کردن حیوانات مختص مردمان این ناحیه نبوده و با اختلاف زمانی اندک در نقاط مختلف جهان روی داده است که این رویداد، بشر را از دوره گردآوری خوراک، وارد عصر تولید خوراک کرده است.

(تاریخ (۱)، سپیده‌دم تمدن ایرانی، صفحه‌های ۷۱ و ۷۳)

۱۰۸- گزینه «۳»

(علیرضا پدرام)

- پیکره «ملکه نپیراسو» همسر پادشاه ایلام، بیش از هر چیزی به نقش زنان ایلامی در امور اجتماعی و اقتصادی و مراسم رسمی سیاسی اشاره دارد. دقت کنید این پیکره اشاره مشخصی به نقش مادران ندارد.

(تاریخ (۱)، سپیده‌دم تمدن ایرانی، صفحه‌های ۷۸ و ۷۹)

۱۰۹- گزینه «۴»

(مهم‌مهری یعقوبی)

بررسی عبارت‌ها:

- گزینه «۱»: «ب» بعد از «ج» رخ داده است.

- گزینه «۲»: «الف» بعد از «ب» است.

- گزینه «۳»: به لحاظ زمانی آخرین رویداد اتفاق افتاده، بخش «الف» است.

(تاریخ (۱)، از ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان، صفحه ۸۱)

۱۱۰- گزینه «۳»

(فاطمه امیری)

- تأسیس سپاه جاویدان، احداث جاده شاهی و برپایی کاخ‌ها و بناهای مجلل، به ویژه در شوش و تخت جمشید، از جمله اقدام‌های مهم این پادشاه بزرگ است.

- هوخشتر با تشکیل سپاه منظم و کارآمدی از قبایل مختلف ماد، پارس و... قدرت خود را بر مناطق وسیعی از ایران تثبیت کرد.

(تاریخ (۱)، از ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان، صفحه‌های ۸۲ و ۸۵)

تاریخ (۲)

۱۱۱- گزینه «۴»

(مهم‌مهری یعقوبی)

- در زمان منصور (حک ۱۳۶ تا ۱۵۸ هجری قمری)، خلافت عباسیان استوار شد و تمام سرزمین‌های اسلامی، به استثنای اندلس، تحت فرمان آنان درآمد.

(تاریخ (۲)، جهان اسلام در عصر خلافت عباسی، صفحه‌های ۶۶ و ۶۸)

۱۱۲- گزینه «۳»

(فاطمه عزیزی)

تشریح عبارت‌ها:

- (الف) معماری، شهرسازی و هنر اسلامی در عصر خلافت عباسی پیشرفت فوق‌العاده‌ای کرد.

- (ب) شکوفایی تمدن اسلامی در قرن‌های چهارم و پنجم هجری، متکی بر نهضت علمی، فکری و فرهنگی بود که در سده‌های پیش از آن و به خصوص در دوره اول خلافت عباسیان به وقوع پیوسته بود.

- (ج) عصر فاطمیان، از جمله دوره‌های برجسته تاریخ معماری و هنر اسلامی شناخته می‌شود.

(تاریخ (۲)، جهان اسلام در عصر خلافت عباسی، صفحه‌های ۷۱، ۷۳ و ۷۶)

۱۱۳- گزینه «۱»

(علیرضا پدرا)

تشریح موارد نادرست:

گزینه «۲»: قسمت دوم این گزینه، محل تردید نیست.

گزینه «۳»: قسمت اول این گزینه نادرست است، زیرا موبدان در امور مختلف کشور دخالت می کردند.

گزینه «۴»: قسمت اول این گزینه نادرست است، زیرا شکست سپاهیان ساسانی از قبیله های عرب باعث تشویق و تحریک اعراب به حمله شد. قسمت دوم این گزینه نیز محل تردید نیست.

(تاریخ (۲)، اسلام در ایران؛ زمینه های ظهور تمدن اسلامی - ایرانی، صفحه های ۸۰ و ۸۱)

۱۱۴- گزینه «۴»

(محمدرضا ابوالحسنی)

بنیان گذاران برخی از سلسله های ایرانی مانند طاهردوالمینین (طاهریان) و امیراسماعیل سامانی (سامانیان) با فرمان خلیفه به حکومت رسیدند.

در مقابل، بنیان گذاران بسیاری از سلسله هایی که در این دوره روی کار آمدند، بدون اجازه و تأیید خلیفه قدرت را به دست گرفتند. یعقوب لیث صفاری (صفاریان)، حسن بن زید (علویان طبرستان)، مرداویج (زبیریان) و پسران بویه (آل بویه) از این دسته هستند.

(تاریخ (۲)، ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی، صفحه ۹۱)

۱۱۵- گزینه «۴»

(تابان صیقلی)

الف) پیامدهای به قدرت رسیدن سلسله های ایرانی در سده های سوم تا پنج هجری، بسیار عمیق و گسترده است. از جمله آن ها می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- کاهش و زوال تدریجی سلطه سیاسی - نظامی عباسیان بر ایران
- حکم فرما شدن آرامش بر جامعه و کاهش شدت آشوب و جنبش های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی.
- شتاب روند اسلام پذیری
- رونق مناسب فعالیت های اقتصادی

- رشد شهرنشینی خصوصاً در دوره های آل بویه و سامانیان

ب) میزان اثرگذاری همه امیران سلسله ها به یک اندازه نبود. امیرانی که بر قلمروهای وسیع تری فرمان می راندند، به مراتب تأثیر بیشتری داشتند. فرمانروایان آل بویه که در دوران آنها رونق اقتصادی و رشد شهرنشینی صورت گرفت، بر قلمرویی گسترده تر از مرداویج زبیری و جانشینانش حکومت می کردند.

ج) عوامل رونق اقتصادی در دوره سامانیان: ۱- برقرار شدن آرامش نسبی ۲- قرارگرفتن زمام کار به دست امیران و وزیران با تدبیر و علاقمند به عمران و آبادانی ۳- استقرار نظام دیوانی منسجم و منظم
رشد چشمگیر صنعت، تجارت و کشاورزی در دوران آل بویه بر رشد شهرنشینی در آن دوره تأثیر داشت.

(تاریخ (۲)، ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی، صفحه ۹۴)

جغرافیا (۳)

۱۱۶- گزینه «۴»

(فرزانه ناظمی)

در گزینه «۴» به این موضوع اشاره می کند که می توان خدمات گردشگران را کاهش داد؛ در صورتی که این موضوع با اصول مطرح شده درباره حمل و نقل شهری مغایرت دارد.

(جغرافیا (۳)، مدیریت حمل و نقل، صفحه ۶۷)

۱۱۷- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانهای)

استفاده از اتوبوس های برقی سابقه ای بسیار طولانی در حمل و نقل دارند و هوا را آلوده نمی کنند و عمر موتورشان زیاد است.

(جغرافیا (۳)، مدیریت حمل و نقل، صفحه ۶۹)

۱۱۸- گزینه «۲»

(محمدمعری یعقوبی)

سرمایه گذاری در زمینه توسعه حمل و نقل، به ویژه حمل و نقل آبی و ریلی، می تواند موجب پیشرفت اقتصاد و گسترش تجارت کشور ما با سایر کشورها شود.

در ایران مدیریت حمل و نقل آبی، جاده ای، ریلی و هوایی (کلمه «قط» اشتباه است). برعهده سازمان ها و شرکت های تابعه وزارت راه و شهرسازی و حمل و نقل فرآورده های نفتی و گاز برعهده شرکت های تابع وزارت نفت است.

(جغرافیا (۳)، مدیریت حمل و نقل، صفحه ۷۱)

۱۱۹- گزینه «۴»

(علیرضا پدرا)

ساعت شهر «الف» نسبت به شهر «ب»:

$$\text{درجه } ۱۲۰ = (-۳۰) - ۹۰$$

$$\text{ساعت } ۸ = ۱۵ + ۱۲۰$$

$$\text{(شب) } ۷ = ۸ - ۳ \text{ (بامداد)}$$

ساعت شهر «ج» نسبت به شهر «ب»:

$$\text{درجه } ۹۰ - ۶۰ = ۳۰$$

$$\text{ساعت } ۳۰ \div ۱۵ = ۲$$

$$\text{(بامداد) } ۳ - ۲ = ۱$$

(جغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های جغرافیایی ۲، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۱۲۰- گزینه «۲»

(معمد ابوالفلسنی)

پیش‌بینی مخاطرات طبیعی از قابلیت‌های GPS نمی‌باشد؛ بلکه صرفاً از آن در عملیات امداد و نجات در هنگام حوادث مختلف مانند زمین‌لرزه و سیل می‌توان استفاده نمود.

(جغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های جغرافیایی ۲، صفحه‌های ۷۸ و ۷۹)

جغرافیای ایران

۱۲۱- گزینه «۳»

(علیرضا پدرا)

در بررسی وضعیت بارندگی در ایران، تأثیر عامل دوری از دریاها و منابع رطوبتی «ب» در سواحل جنوبی ایران، غیرهم‌سو با تأثیر آن در سواحل شمالی است. در سواحل شمالی کشور، دریای خزر در افزایش بارش، نقش مهمی دارد ولی خلیج فارس و دریای عمان به دلیل عدم امکان صعود هوای مرطوب، در بارش سواحل جنوبی کشور، نقش چندانی ندارند و موجب شرعی شدن هوا می‌شوند.

(جغرافیای ایران، آب و هوای ایران، صفحه ۳۸)

۱۲۲- گزینه «۳»

(معمدمعری یعقوبی)

با افزایش هر ۱۰۰۰ متر ارتفاع، در لایه تروپوسفر جو زمین، دمای هوا به طور میانگین حدود ۶ درجه سانتی‌گراد کاهش می‌یابد. با توجه بر فرضیات مسئله، دمای سطح زمین و دمای قله کوه «الف»، به ترتیب ۱۸+ و ۶- درجه سانتی‌گراد است؛ پس داریم:

۶-	۰	۶	۱۲	۱۸	دما (درجه)
۴۰۰۰	۳۰۰۰	۲۰۰۰	۱۰۰۰	-	ارتفاع (متر)

در مسئله ذکر شده است که کوه «ب»، ۱۰۰۰ متر بلندتر از کوه «الف» است؛ در نتیجه:

$$\text{متر } ۴۰۰۰ + ۱۰۰۰ = ۵۰۰۰ = \text{ارتفاع کوه «ب»}$$

(جغرافیای ایران، آب و هوای ایران، صفحه ۳۹)

۱۲۳- گزینه «۴»

(یاسین ساعدی)

توده هوای سودانی گاهی در دوره سرد سال رطوبت دریای سرخ را به کشور ما می‌آورد و باعث بارندگی می‌شود.

(جغرافیای ایران، آب و هوای ایران، صفحه ۳۰)

۱۲۴- گزینه «۴»

(معمدمعری یعقوبی)

شهر بیرجند در شرق و شهر سنندج در غرب ایران قرار دارند. با توجه به ناهمواری‌ها و جهت آنها، هرچه از غرب به سمت شرق کشور برویم، مقدار آب رودها کمتر می‌شود و هرچه از شرق به سمت غرب برویم، مقدار آب رودها بیشتر می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: پیرامون شهر سنندج بیشتر کانون آبگیر دائمی وجود دارد.

گزینه «۲»: شهر بیرجند در حوضه آبریز فلات مرکزی و شهر سنندج در حوضه آبریز خلیج فارس و دریای عمان قرار دارند.

گزینه «۳»: کانون‌های آبگیر اتفاقی در شرق ایران دیده می‌شوند.

(جغرافیای ایران، منابع آب ایران، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۱)

۱۲۵- گزینه «۳»

(فرزانه ناظمی)

دریاچه ارومیه دومین دریاچه آب شور جهان است.

(جغرافیای ایران، منابع آب ایران، صفحه‌های ۵۸ تا ۵۹)

جغرافیا (۲)

۱۲۶- گزینه «۲»

(فاطمه احمدی)

علاوه بر ارتفاع، عواملی مانند شیب دامنه، عمق خاک و نگهداری آب در پراکندگی پوشش گیاهی مؤثرند.

در دامنه‌های پرشیب:

- ضخامت خاک کمتر است.

- توان نگهداری آب کاهش پیدا می‌کند.

بنابراین حتی در ارتفاع یکسان، دامنه با شیب ملایم شرایط مناسب‌تری

برای رشد گیاه دارد.

(جغرافیا (۲)، نوامی زیستی، صفحه ۵۷)

فلسفه دوازدهم

۱۲۷- گزینه «۴»

(فرزانه ناظمی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: شیب زمین مربوط به محدودیت‌های نواحی کوهستانی است.

گزینه «۲»: مالچ‌پاشی نفتی از نوع مالچ‌پاشی‌های آسیب‌زا می‌باشد؛ بنابراین از نواحی بیابانی حفاظت نخواهد کرد. بهتر است از مالچ‌پاشی‌های مناسب مانند ریگ یا بقایای گیاهان استفاده کرد.

گزینه «۳»: تثبیت تپه ماسه‌ای مربوط به حفاظت از نواحی ساحلی است.

(پغرافیا (۲)، نواهی زیستی، صفحه‌های ۵۹، ۶۱ و ۶۲)

۱۲۸- گزینه «۱»

(فاطمه عزیزی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: خانواده زبانی چینی-تبتی، دومین خانواده بزرگ زبانی از نظر تعداد سخنگوست. و در میان مردم زردپوست ناحیه آسیای شرقی رواج دارد. ماندارین چینی از معروف‌ترین و پرسخنگوترین شاخه‌های این زبان محسوب می‌شود.

گزینه «۳»: زبان قوم حامی، زبان بعضی از مردم در شمال آفریقا و زبان قوم سامی، زبان مردم عرب و یهود است.

گزینه «۴»: زبان اسپانیایی از خانواده زبانی هند و اروپایی در دسته‌بندی رمانش است.

(پغرافیا (۲)، نواهی فرهنگی، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

۱۲۹- گزینه «۲»

(مهمربالافسنی)

به طور کلی، ادیان به دو دسته تقسیم می‌شوند:

- ۱- ادیان مبتنی بر یکتاپرستی (مانند اسلام، مسیحیت، یهود و زرتشت)
- ۲- ادیان مبتنی بر پرستش غیرخدای یگانه (مانند هندوئیسم، بودائیسم، آئیمیسیم)

(پغرافیا (۲)، نواهی فرهنگی، صفحه ۷۳)

۱۳۰- گزینه «۲»

(علیرضا پرر)

هر دو پدیده ذکرشده در صورت سؤال، اشاره به پدیده پخش فرهنگی دارند. اما در پدیده «الف»، میان ساکنان ناحیه فرهنگی مبدأ (کانادا) و مقصد (آمریکا)، تماس مستقیم وجود داشته است، ولی در پدیده «ب»، بین ساکنان ناحیه فرهنگی مبدأ و مقصد، تماس مستقیم وجود نداشته است.

(پغرافیا (۲)، نواهی فرهنگی، صفحه‌های ۷۹ تا ۸۱)

۱۳۱- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانهای)

جامع‌ترین تعریف از عقل این است: «عقل توانمندی‌ای (استعدادی) است که به کمک آن استدلال می‌کنیم». بنابراین، استعدادی که انسان برای استدلال‌آوری از آن کمک می‌گیرد، می‌تواند جامع‌ترین تعریف از عقل به حساب آید. زیرا هر استدلالی در هر حوزه‌ای را شامل می‌شود.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۳)

۱۳۲- گزینه «۲»

(پرگل رمیمی)

موجودی که برای شناخت به ماده، ابزار جسمانی، زمان یا مکان وابسته نیست، شناختش از نوع شهودی و بی‌واسطه است؛ یعنی حقیقت را مستقیماً درمی‌یابد، نه از طریق حس و تجربه و نه استدلال عقلانی.

گزینه «۲» دقیقاً به همین ویژگی اشاره دارد و بنابراین پاسخ درست است.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۴)

۱۳۳- گزینه «۳»

(موسی سپاهی - سروان)

ارسطو عقل به معنای قوه استدلال را بر اساس کاری که انجام می‌دهد به دو قسم یا جنبه تقسیم می‌کند:

عقل نظری ← وظیفه‌اش شناخت هست‌ها و نیست‌هاست (شناخت حقیقت و واقعیت اشیا و موجودات و چگونگی آنها).

عقل عملی ← وظیفه‌اش تشخیص باید‌ها و نیاید‌های اخلاقی است.

اما کاربرد دیگر عقل در فلسفه برای موجودات مجرد و فرشتگان در عالم عقل است، نه عقل انسانی. این موجودات حقایق اشیا را شهود می‌کنند.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱» درست است؛ عقل نظری با تفکر و استدلال، حقایق را می‌شناسد و با «هست و نیست» سروکار دارد.

گزینه «۲» درست است؛ عقل عملی جنبه‌ای از عقل انسان است که «باید و نیاید»ها را تشخیص می‌دهد.

گزینه «۳» نادرست است؛ ویژگی‌های بیان‌شده مربوط به عقل به معنای موجودات مجرد است، نه عقل عملی انسان.

گزینه «۴» درست است؛ یکی از کارکردهای عقل نظری، تشخیص حق از باطل در حوزه اندیشه و عقیده است.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۶)

۱۳۴- گزینه «۲»

(امیرمهمربالافسنی)

ارسطو انواع استدلال را در بخش منطق آثار خود تدوین کرده است، این استدلال‌ها شامل استدلال‌های تجربی و استدلال‌های عقلانی محض می‌شود.

توضیح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ارسطو بیان می‌کند که انسان حیوان ناطق است و آنچه باعث تمایز انسان از دیگر حیوانات می‌شود نطق و عقلانیت است و اگر این قابلیت در انسان وجود نداشت انسان در عرض دیگر حیوانات قرار می‌گرفت.

گزینه «۳»: عقل نظری آن جنبه از عقل انسان است که حقایق هستی را توصیف می‌کند، اما عقل عملی آن جنبه از عقل است که باید و نبایدها را مشخص می‌کند و تجویز می‌کند که چه کاری را انجام بدهیم و چه کاری را انجام ندهیم.

گزینه «۴»: انسان دو عقل جدا به نام عقل نظری و عملی ندارد، بلکه هر کدام از اینها حیطة و جنبه‌ای خاص از عقل می‌باشند.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

۱۳۵- گزینه «۴»

هیچ فیلسوفی نداریم که عقل را به کلی مردود بداند و مخالف با عقل باشد؛ تنها اختلاف نظر بر سر پذیرش محدوده توانایی عقل است؛ مثلاً اگر دیوید هیوم می‌گوید: تجربه تنها راه انسان برای رسیدن به دانش و معرفت است، به این معنی است که شناخت عقلانی محض را مردود می‌داند و حواستان باشد که شناخت تجربی بدون استفاده از عقل محال است.

از بین این فلاسفه تنها دکارت عقل‌گراست و معتقد است که عقل علاوه بر توانمندی در حوزه شناخت تجربی، می‌تواند موضوعات غیرتجربی (عقلانی محض) را هم مورد بررسی قرار دهد.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۷)

۱۳۶- گزینه «۴»

در شکل دوم مخالفت با عقل ادعا می‌شد که فلسفه دانشی یونانی است و عقاید افلاطون و ارسطو... با عقاید اسلامی ناسازگار است. در پاسخ می‌توان گفت برای تشخیص درستی یک دانش، استدلال ملاک است، نه نژاد و ملیت صاحب آن دانش.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مخالفت‌های مستقیم کمتر بود و کسی علیه عقل سخن نمی‌گفت.

گزینه «۲»: ادعای گروه اول مخالفان این بود که برخی روش‌های عقلی در مسائل دینی کاربردی ندارد.

گزینه «۳»: اینکه «دانش فلسفه به معنای پیروی صرف از فلاسفه نامدار نیست» پاسخ به شکل دوم مخالفت با عقل است.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۶۰ تا ۶۲)

۱۳۷- گزینه «۴»

این جمله نمی‌تواند پاسخی به شکل دوم مخالفت با عقل و فلسفه باشد، بلکه ممکن است حتی به نوعی مورد استفاده مخالفان فلسفه در شکل دوم آن هم قرار گیرد.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه ۶۲)

۱۳۸- گزینه «۳»

فارابی و ابن‌سینا می‌گویند عقل در هنگام تولد به صورت یک استعداد است که باید تربیت شود تا رشد کند. از طرف دیگر فیلسوفان مسلمان (از جمله فارابی) عقل استدلالی انسان را پرتوی از عالم عقول می‌دانند که اگر تربیت شود و به مراحل عالی خود برسد، علاوه بر استدلال کردن، می‌تواند حقایق را شهود کند. بنابراین بخش اول تمام گزینه‌ها صحیح است.

از طرفی استعداد عقلی برای تمام انسان‌ها برابر است و تفاوت عقلانی افراد در میزان به فعلیت رساندن عقل است که با تربیت و تمرین حاصل می‌شود. (رد گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴»)

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۶۳ و ۶۴)

۱۳۹- گزینه «۴»

مرحله عقلی بالمستفاد کامل‌ترین مرحله عقل است؛ در این مرتبه، انسان بر دانش‌هایی که کسب کرده تسلط می‌یابد و توان کشف قوانین جدید را دارد. بنابراین، کسی که از کلیات، قوانین جدید می‌سازد، در مرحله «عقل بالمستفاد» قرار دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عبارت موردنظر اشاره به کاربردی از اصل امتناع ارتفاع نقیضین دارد و این از بدیهیات اولیه است که در مرحله عقلی بالملکه درک می‌شود.

گزینه «۲»: عقل بالمستفاد کامل‌ترین مرحله عقل است؛ در این مرتبه انسان مانند یک استاد می‌تواند بدون کمک خارجی مسائل را حل کند.

گزینه «۳»: ابن‌سینا می‌گوید هر کس عادت کرده است سخن بدون دلیل را بپذیرد از حقیقت انسانی خارج شده است؛ بنابراین صرف پذیرش سخن بدون دلیل به معنای خروج از حقیقت انسانی نیست، بلکه تداوم آن در قالب عادت باعث خروج از حقیقت انسانی می‌شود.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۴۰- گزینه «۱»

از نظر فلاسفه مسلمان عقل و شهود و وحی تأییدکننده و کمک‌کننده همدیگر هستند نه تکمیل‌کننده هم. کلمه «تکمیل‌کننده» می‌تواند به نوعی این تصور را ایجاد کند که دین بدون همراهی عقل ناقص است.

(فراهر قاسمی‌نژاد)

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه‌های «۲ و ۳»: دقیقاً مطابق دیدگاه فلاسفه مسلمان می‌باشد.

گزینه «۴»: درست است، زیرا از نظر فلاسفه مسلمان تعارضی میان دین و عقل وجود ندارد، ولی ممکن است کسی احساس تعارض کند نه تعارض واقعی.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

منطق

۱۴۱- گزینه «۲»

(مهمیر سوریان)

تحلیل شرط (الف): (اگر قضیه کاذب باشد، صدق یا کذب متضاد آن مبهم است).

توضیح: این وضعیت فقط برای قضایای کلیه (موجب کلیه و سالب کلیه) رخ می‌دهد. زیرا اولاً در بین روابط تقابل فقط متضاد و تداخل تحت تضاد است که با تغییر کیفیت حاصل می‌شود. ثانیاً از بین این دو نوع تقابل، فقط حکم متضاد یک قضیه کلیه این گونه است که اگر یکی از ضدین کاذب باشد، حکم دیگری (متضاد) نامعلوم و مبهم می‌گردد. نتیجه: گزینه‌های «۳ و ۴» (جزئی‌ها) حذف می‌شوند.

تحلیل شرط (ب): (عکس مستوی از حیث کمیت و کیفیت، معادل «متناقض متناقض اصل» یعنی «خود اصل» باشد)

توضیح: این شرط در واقع می‌خواهد بگوید: «عکس مستوی قضیه اصلی باید از لحاظ سور و نسبت، دقیقاً مشابه خود قضیه اصل باشد.» (چون متناقض نقیض الف همان الف است).

بررسی موجب کلیه: الف: هر الف ب است. ← عکس مستوی: بعضی ب الف است.

پس در موجب کلیه، کمیت عکس مستوی فرق می‌کند (از کلی به جزئی). بنابراین عکس مستوی (جزئی) با اصل (کلیه) از حیث سور و نسبت کاملاً همسان نیست.

بررسی سالب کلیه: هیچ الف ب نیست. ← عکس مستوی: هیچ ب الف نیست.

پس در این حالت، عکس مستوی و اصل در کمیت و کیفیت کاملاً همسان هستند.

نتیجه نهایی: تنها سالب کلیه است که هم توسط شرط (الف) انتخاب می‌شود و هم شرط (ب) را به صورت کامل تأمین می‌کند.

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۸)

۱۴۲- گزینه «۳»

(مهمیر سوریان)

بررسی استنتاج‌های به دست آمده در صورت جابه‌جا کردن مقدمه و نتیجه: (الف) عکس مستوی موجب جزئی، موجب جزئی خواهد بود؛ بنابراین عکس مستوی «بعضی از چیزهایی که واجب بالذات نیستند، موجود هستند» بدون هیچ مغالطه‌ای می‌شود: «بعضی موجودات، از چیزهایی که واجب بالذات نیستند، هستند». این عبارت را به نحو سلیس‌تر می‌توان این گونه نوشت: «بعضی از موجودات، غیر واجب بالذات هستند (یا واجب بالذات نیستند)». پس استنتاج حاصل از مورد الف، مغالطه ندارد (رد گزینه‌های ۱ و ۲).

(ب) عکس مستوی سالب کلیه، سالب کلیه است و طبق قاعده تداخل، متداخل جزئی آن هم لازم‌الصدق محسوب می‌شود. بنابراین اگر از «هیچ الف ب نیست» نتیجه بگیریم: «بعضی ب الف نیست» دچار مغالطه نشده‌ایم (این مورد در تست کنکور ۱۴۰۲ نیز مطرح شده و بدون مغالطه در نظر گرفته شده بود). در نتیجه می‌توان از «هیچ یگانه‌ای، خدای دین یونان باستان نیست» چنین قضیه‌ای را به صورت لازم‌الصدق و بدون هیچ مغالطه‌ای تشکیل داد: «بعضی خدایان در دین یونان باستان، یگانه نیستند» (رد گزینه‌های ۲ و ۴).

(ج) عکس مستوی «بعضی واجب‌الوجودها، از ناممکنات هستند» می‌شود: «بعضی از ناممکنات، واجب‌الوجودند». بنابراین اگر عبارت «بعضی از ممکنات، واجب‌الوجود نیستند» را عکس در نظر بگیریم، در جابه‌جایی موضوع و محمول اشتباه کرده‌ایم (ناممکن تبدیل به ممکن شده است) و دچار مغالطه ایهام انعکاس شده‌ایم.

(د) اینکه «بعضی از محرک‌ها، متحرک دارند» به صورت استاندارد می‌شود: «بعضی محرک‌ها، دارای متحرک هستند». این قضیه باید چنین عکس شود تا لازم‌الصدق باشد: «بعضی از دارای متحرک‌ها، متحرک هستند». اما در استنتاج مورد بحث، این عکس به این صورت ساخته شده است: «بعضی از متحرک‌ها، دارای متحرک هستند». بنابراین جای موضوع و محمول به درستی جابه‌جا نشده و دارای مغالطه ایهام انعکاس است.

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۵ تا ۷۰)

۱۴۳- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سراوان)

برای قیاس معتبر، حد وسط باید در هر دو قضیه یکسان باشد. در این مثال، حد وسط فرضی «تحقیق دار / محقق» است، اما این دو کلمه از نظر لفظی و معنایی متفاوتند و این اختلاف باعث مغالطه عدم تکرار حد وسط می‌شود.

رد گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست است که موضوع و محمول مقدمه اول و نتیجه همسان نیستند، اما دلیل اصلی عدم اعتبار، عدم تکرار حد وسط است، نه اختلاف محمول و موضوع مقدمه اول با نتیجه. اساساً چنین همسانی‌ای در قیاس وجود ندارد، زیرا حد وسط در مقدمه‌ها هست و در نتیجه حذف می‌شود.

گزینه «۳»: کلی و جزئی بودن قضایا دلیل مغالطه نیست.

گزینه «۴»: محمول نتیجه با محمول مقدمه دوم یکسان است، اما این همسانی به خودی خود دلیل عدم اعتبار نیست؛ دلیل اصلی عدم تکرار حد وسط است.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۲ تا ۷۵)

۱۴۴- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

موضوع: مثبت، محمول: منفی

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: موضوع و محمول: مثبت

گزینه «۲»: موضوع و محمول: منفی

گزینه «۴»: موضوع و محمول: مثبت

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۱۴۵- گزینه «۴»

(پوار پاکدل - فاروج)

اگر نتیجه قیاس معتبری «موجب جزئی» باشد، قطعاً نمی‌تواند شکل دوم باشد؛ نتیجه در شکل دوم همیشه سالبه است، زیرا طبق شرط دوم حد وسط در دو مقدمه نباید منفی باشد و چون حد وسط در هر دو مقدمه در جایگاه محمول است، بنابراین هر دو مقدمه نمی‌توانند موجب باشند. در نتیجه یکی از مقدمات در شکل دوم موجب و یکی سالبه است که بنا بر قانون نتیجه قیاس نتیجه سالبه خواهد بود. (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

حال که هر دو مقدمه موجب‌اند، پس محمول‌های هر دوی آنها علامت منفی دارند. در این صورت اگر هر دو جزئی باشند، موضوع‌هایشان هم منفی خواهند بود، بنابراین حد وسط در هر دو مقدمه علامتش منفی خواهد شد و شرط دوم اعتبار برقرار نخواهد شد؛ پس حداقل یکی از مقدمات آن کلیه است. (رد گزینه ۳ و تأیید گزینه ۴)

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۹)

فلسفه یازدهم

۱۴۶- گزینه «۳»

(پرگل رحیمی)

در میان متفکران آن دوره، پارمنیدس حس را به علت امکان خطا، فاقد اعتبار کافی می‌داند. نتیجه چنین دیدگاهی این است که تغییر و حرکت واقعی تلقی نمی‌شود و جهان امری ثابت دانسته می‌شود.

گزینه «۲» دقیقاً این باور را بیان می‌کند و بنابراین پاسخ صحیح است.

(فلسفه یازدهم، گاهی به تاریخچه معرفت، صفحه ۵۹)

۱۴۷- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

فلاسفه یونان باستان به مسائلی مانند «ارزش شناخت» و «میزان انطباق شناخت انسان با واقعیت» در حوزه معرفت‌شناسی توجه نشان می‌دادند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اولین دوره معرفت‌شناسی به دوره یونان باستان بازمی‌گردد.

گزینه «۲»: در یونان باستان، معرفت‌شناسی به صورت مستقل مطرح نبود.

گزینه «۴»: پارمنیدس شناخت حسی را به دلیل خطاهایی که گاه در حواس رخ می‌دهد، معتبر نمی‌دانست.

(فلسفه یازدهم، گاهی به تاریخچه معرفت، صفحه ۵۹)

۱۴۸- گزینه «۴»

(همید سوریان)

سوفسطائیان به اصل امکان شناخت معتقد نبودند و فیلسوفان این اصل را بدیهی می‌دانستند. به همین جهت امکان بحث بین آن‌ها وجود نداشت. اما گاهی سوفسطائیان حاضر می‌شدند در پذیرش این اصل بدیهی با فیلسوفان مباحثات کنند تا نشان دهند حتی بر فرض پذیرش این اصل، باز هم سخن فیلسوفان نادرست خواهد بود (مانند گرگیاس که می‌گفت حتی اگر چیزی وجود داشته باشد هم قابل شناخت نیست یا حتی اگر قابل شناخت باشد هم قابل انتقال نیست). فیلسوفان در این موارد پاسخ آن‌ها را می‌دادند.

مثلاً وقتی سوفسطائیان از اختلافات اندیشمندان و خطاهای شناختی سخن می‌گفتند در مقابل، فیلسوفان (سقراط و پیروانش)، به تبیین راه‌های گریز از خطا می‌پرداختند.

همچنین وقتی سوفسطائیان به عدم ثبات جهان طبیعت و شخصی بودن ادراک حسی توجه می‌دادند، در مقابل، حکیمان به ثابت بودن جهان ماورای طبیعت و مشترک بودن و کم‌خطاتر بودن ادراک عقلی اشاره می‌کردند و حتی همکاری عقل و حس را موجب کاهش خطای شناخت حسی می‌دانستند.

به‌عنوان مثال، افلاطون برتری عقل بر حس را بر دو مبنا استوار می‌دانست: ۱- خطای کمتر عقل. ۲- قلمرو برتر اموری که عقل درک می‌کند (عالم مثل) و ثبات آن. این قلمرو برتر، همان حقیقتی است که سوفسطائیان آن را انکار می‌کردند. همچنین ارسطو با تدوین منطق راه‌های گریز از خطا را نشان داد و مانند استادش عقل را قادر به ادراک جهان برتر ماورای طبیعت دانست. این امور اساس تقابل سقراط و شاگردانش با سوفسطائیان را نشان می‌دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: افلاطون بر لزوم پذیرش حس در کنار عقل تأکید نکرد بلکه برعکس، بر لزوم پذیرش عقل که کم‌خطاتر است، در کنار حس تأکید کرد و راه‌حل را در روی آوردن به شناخت عقلی می‌دانست. البته سوفیست‌ها حس را نیز معتبر نمی‌دانستند، ولی به‌هرحال حس را برای درک پندار شخصی قبول داشتند، ولی به عقل هیچ اعتنایی نمی‌کردند.

گزینه «۲»: حکیمان عقل را در شناخت هیچ امری جز بدیهیات، خطاناپذیر نمی‌دانستند. اما معتقد بودند علیرغم وجود خطا، ادراک عقلی معتبر و قابل اطمینان است و می‌توان با استفاده از آن خطا را کاهش داد.

گزینه «۳»: سوفسطائیان (از جمله گرگیاس) اصل واقعیت ثابت را انکار می‌کردند. پروتاگوراس نیز مانند دیگر سوفسطائیان واقعیت ثابت را نپذیرفت، اما حس را به‌عنوان ابزار ادراک شخصی قبول داشت و می‌گفت حقیقت همان چیزی است که حواس هر کس به آن گواهی می‌دهد. واضح است که چنین باوری به معنای معتبر بودن شناخت حسی یا قبول حقیقت و واقعیت مورد نظر فیلسوفان نیست. پس انکار سوفسطائیان از ابتدا بر مبنای نپذیرفتن اصل واقعیت ثابت بود، نه بر اساس عدم توفیق حس در رسیدن به آن واقعیت.

(فلسفه یازدهم، گاهی به تاریخچه معرفت، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۱۴۹- گزینه ۱»

(امیرمهد قلعه کاهی)

نظام فلسفی سهروردی بر پایه شهود است؛ بدین گونه که سهروردی ابتدا حقایق را شهود می کرد و سپس با استدلال عقلی سعی در انتقال آن حقایق داشته است، اما این بدین معنا نیست که سهروردی در فلسفه اش برای اثبات مسائل مختلف از شهود استفاده کرده است (رد گزینه ۲) و ابن سینا برخلاف سهروردی شهود را در نظام فلسفی اش دخالت نداده است. (رد گزینه ۴). تفاوت صدرا با سهروردی در این است که ملاصدرا علاوه بر اینکه از شهود عرفانی استفاده کرده است، معرفت و شهود وحیانی را هم در نظام فلسفی خویش وارد کرده است، پس منابع نظام فلسفی ملاصدرا گسترده تر از نظام فلسفی سهروردی است. (رد گزینه ۳)

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه های ۶۱ تا ۶۳)

۱۵۰- گزینه ۲»

(هسین آفونری راهنمایی)

ملاصدرا در کتاب «اسفار» می گوید: «عقل و دین در همه احکام خود با هم تطبیق دارند و حاشا که احکام شریعت نورانی با معارف یقینی و ضروری عقلی تعارض داشته باشند و افسوس به حال فلسفه ای که احکام آن مطابق با قرآن و سنت نباشد.»

پس با این حساب اگر تعارضی به چشم بخورد، هر امکانی می تواند درست باشد جز اینکه دین (وحی) اشتباه کرده باشد.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه های ۶۲ و ۶۳)

۱۵۱- گزینه ۱»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

عقل انسان به طور پیشینی و ذاتاً معرفت هایی دارد که حاصل از تجربه نیست. تفاوت اصلی دکارت با تجربه گرایان همین است. در نظر عقل گرایان علمی که از تجربه حاصل می شود بی اعتبار نیست. گزینه ۲» نظر کانت می باشد.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه های ۶۴ و ۶۵)

۱۵۲- گزینه ۳»

کتاب آبی پیمانهای - کنگور سراسری ۱۴۰۳ نوبت اول اردیبهشت ماه صورت سؤال از ما می خواهد گزینه ای را انتخاب کنیم که توسط نسبی گرایان قابل تأیید نباشد؛ یعنی مورد قبول آنها نباشد و با آن مخالف باشند. با توجه به مبانی نسبی گرایان و مکتب نسبی گرایی هیچ شناختی یقینی و قطعی نیست؛ بلکه هر معرفتی صرفاً برای همان شخص خاص که معتقد به آن است معتبر است. بنابراین این گزاره که از طریق حس و تجربه می توان به شناخت معتبر از واقعیت رسید قطعاً مورد تأیید نسبی گرایان نیست. آنان معتقدند که مثلاً به جای اینکه بگوییم: «آب در صد درجه می جوشد.» باید بگوییم: «با توجه به آزمایش های انجام شده، به نظر می رسد که آب فعلاً در صد درجه می جوشد!» در نتیجه نمی توان گفت که آنان تجربه و حس را یقینی و قطعی می دانند.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱» این گزینه که دربردارنده اصل نسبی بودن شناخت است، کاملاً مورد تأیید نسبی گرایان می باشد.

گزینه ۲» این گزینه به صورت مستقیم به مکتب پراگماتیسم اشاره دارد؛ اما باید توجه کرد که مبانی پراگماتیسم لزوماً با نسبی گرایی مخالف نیست. اینکه کاربرد ما از یک باور اعتبار آن را تعیین کند در واقع به همان نسبی بودن شناخت می انجامد چون زمانی که کارکرد عملی یک باور ملاک حقیقی بودن آن باشد، با توجه به اینکه کارکردهای هر فرد از باورها یکسان نیست و فرد به فرد تفاوت می کند، بنابراین حقیقت نسبی خواهد بود. یعنی یک فرد می تواند از باور به خداوند آرامش و تسکین بیابد و بنابراین خدا را حقیقی خواهد دانست و یک نفر نمی تواند و خداوند را دروغین خواهد پنداشت و شناخت هر یک برای خود او معتبر و صحیح است.

گزینه ۴» هیچ نسبی گرایی با این مخالف نیست که ابزارهای انسان برای شناخت برخی مسائل کافی نیست. کتاب درسی صراحتاً به این موضوع اشاره کرده است و آن را به نسبی گرایان نسبت داده است.

(فلسفه یازدهم، نگاهی به تاریخچه معرفت، صفحه ۶۶)

۱۵۳- گزینه ۲»

(فرهاد قاسمی نژاد)

افلاطون نفس را بالارزش ترین دارایی انسان می داند که نامرئی، غیرفانی و جاوید (ابدی) است.

بررسی گزینه های دیگر:

گزینه ۱» نفس ازلی نیست، بلکه مخلوق خداست و بنابراین بالاخره در زمانی ایجاد شده است.

گزینه ۳» نفس انسان را از دیگر حیوانات متمایز می کند، نه ترکیب جسم و نفس.

گزینه ۴» این نفس است که دارای عقل و خرد است، نه برعکس.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۱)، صفحه ۷۲)

۱۵۴- گزینه ۳»

(پوار پاکدل - فاروج)

گزینه های ۱، ۲ و ۴» به وجوه اشتراک نظر این دو فیلسوف اشاره دارند، اما عبارت «پی ریزی فلسفه انسان شناسی بر اخلاق» مختص استدلال کانت در مسیر اثبات وجود نفس است و ارتباطی با دکارت ندارد.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۱)، صفحه های ۷۳ و ۷۴)

۱۵۵- گزینه ۴»

(هسین آفونری راهنمایی)

بررسی گزینه ها:

گزینه ۱» ماتریالیست ها معتقدند ذهن و روان هم چیزی جز مغز و سلسله اعصاب انسان نیست (ذهن و روان هم بخشی از یا همان سیستم مغز است).

گزینه ۲» انسان موجودی مادی است و نیازهای اصلی او هم مادی هستند. (نظر مارکس، از فلاسفه ماتریالیست)

گزینه ۳» نیازهایی مانند نیاز به اخلاق و اجتماع هم به خاطر نیازهای مادی پیدا شده اند. (نظر مارکس، از فلاسفه ماتریالیست)

گزینه ۴» از نظر ماتریالیست ها و داروینیست ها تفاوتی واقعی (حقیقی) میان انسان و مابقی حیوانات نیست (نه اینکه بگوییم انسان و مابقی حیوانات هیچ تفاوتی ندارند).

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۱)، صفحه های ۷۴ و ۷۵)

اقتصاد

۱۵۶- گزینه «۱»

(آفرین سامری)

وسیله پرداخت در مبادلات: شما در مبادلات خود، پول را می‌پذیرید؛ زیرا می‌دانید که دیگران نیز هنگام فروش کالاها یا خدمات خود، آن را خواهند پذیرفت. نقش اصلی پول در مبادلات، آسان‌سازی مبادله است.

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه ۹۸)

۱۵۷- گزینه «۱»

(مهری کردان)

اقتصاد مقاومتی، اقتصادی پیشرفته، مردمی و دانش‌بنیان است.

(اقتصاد، مقام‌سازی اقتصاد، صفحه ۱۱۵)

۱۵۸- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنکور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت دوم تیرماه)

پول‌های کاغذی، تحریری یا الکترونیکی، خصوصیتی اعتباری دارند.

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه ۹۷)

۱۵۹- گزینه «۴»

(امسان عالی‌نژاد)

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: یکی از علل مهم تورم، نقدینگی ناهماهنگ با تولید است. اگر افزایش نقدینگی در کشور با افزایش تولید هماهنگ نباشد، می‌تواند سبب تورم شود.

گزینه «۲»: امروزه پول‌های فلزی، کاغذی، تحریری و الکترونیکی که در دست افراد یا در حساب آن‌هاست، پشتوانه‌ای جز قدرت اقتصادی کشور ندارند.

گزینه «۳»: بین سطح عمومی قیمت‌ها و قدرت خرید پول رابطه معکوس وجود دارد؛ به این معنا که با افزایش تورم، قدرت خرید پول کاهش می‌یابد.

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه‌های ۹۷، ۱۰۱، ۱۰۲ و ۱۰۳)

۱۶۰- گزینه «۲»

(مهمرسین متولی)

الف) مشکلات مبادله پایاپای (تهاتری):

- نبود معیار مشترک ارزش (مشخص نیست هر کالا با چه مقدار از کالای

دیگر باید مبادله شود).

- امکان از بین رفتن و فاسد شدن برخی کالا (گندم یا محصولات دامی که در

مبادلات گسترده از بین می‌روند).

- مشکل حمل‌ونقل کالاها (انتقال گوسفند، گندم و کالاهای حجیم یا سنگین

آسان نیست).

- نیاز به مراجعه به ده‌ها نفر و انجام ده‌ها مبادله برای تأمین یک نیاز

ب) در هر منطقه، کالایی خاص محبوبیت بیشتری داشت و به‌عنوان وسیله مبادله استفاده می‌شد؛ برای مثال در ایران غلات، در هندوستان صدف، در تبت چای و در روسیه پوست سمور خواهان زیادی داشت.

ج) چون افراد خودشان مبلغ چک را روی آن می‌نویسند، به آن‌ها پول تحریری یا ثبتی گفته می‌شود.

د) نگهداشتن پول برای رفع نیازهای آینده و هزینه‌های پیش‌بینی‌نشده، به وظیفه وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش پول اشاره دارد.

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه‌های ۹۴، ۹۵ و ۹۸)

۱۶۱- گزینه «۳»

(امسان عالی‌نژاد)

زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می‌شود، بانک مرکزی سیاست کاهش نقدینگی (کاهش حجم پول در گردش) یا همان سیاست پولی انقباضی را از طریق فروش اوراق مشارکت اعمال می‌کند.

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه ۱۰۳)

۱۶۲- گزینه «۲»

(مهری فنیانی)

- تجهیز زیرساخت‌ها و موقوفات: مربوط به دوران شکوفایی تمدن اسلامی

- بهبود نسبی بهداشت: مربوط به دوره پهلوی

(اقتصاد، مقاوم سازی اقتصاد، صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۰۹)

۱۶۳- گزینه «۴»

(آفرین سامری)

قیمت‌ابتدای سال - قیمت‌انتهای سال
قیمت‌ابتدای سال = نرخ تورم × ۱۰۰

$$\frac{45}{100} = \frac{580 - x}{x}$$

$$0.45x = 580 - x \Rightarrow 1.45x = 580 \Rightarrow x = \frac{580}{1.45} = 400$$

میلیون تومان ۴۰۰

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۲)

۱۶۴- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

(موجودی اسکناس) = $\frac{2}{5} \times$ ارزش مسکوکات

$$\text{واحد پولی } 100 = \frac{2}{5} \times 250 = \text{ارزش مسکوکات مردم}$$

حساب‌های جاری اشخاص همان سپرده‌های دیداری است.

چک پول + سپرده‌های دیداری + اسکناس و مسکوکات = حجم پول

$$\text{واحد پولی } 540 = 250 + 100 + 110 + 80 = \text{حجم پول}$$

ریاضی و آمار (۳) - پیش روی سریع تر

(شکلیب ریسی)

۱۶۶- گزینه «۳»

می دانیم جمله عمومی دنباله هندسی به شکل $a_n = a_1 r^{n-1}$ است.

$$a_n = 3645 \left(\frac{1}{3}\right)^{n-1} \Rightarrow 5 = 3645 \left(\frac{1}{3}\right)^{n-1}$$

$$1 = 729 \left(\frac{1}{3}\right)^{n-1} \Rightarrow \frac{1}{729} = \left(\frac{1}{3}\right)^{n-1}$$

$$729 = 3^6 \Rightarrow \left(\frac{1}{3}\right)^6 = \left(\frac{1}{3}\right)^{n-1} \Rightarrow n-1=6 \Rightarrow n=7$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه های ۷۵ و ۷۶)

(رشا قانابانی)

۱۶۷- گزینه «۲»

چون جملات متوالی دنباله هندسی هستند، بنابراین:

$$x^2 = \left(x - \frac{3}{4}\right)(4x)$$

$$x^2 = 4x^2 - 3x \Rightarrow 3x^2 - 3x = 0$$

$$\Rightarrow 3x(x-1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=0 \\ x=1 \end{cases}$$

x نمی تواند صفر باشد چون در آن صورت دنباله هندسی حاصل نمی شود.

$$\xrightarrow{x=1} \frac{1}{4}, y, 1, z, 4$$

$$\Rightarrow a_3 = 1 \Rightarrow a_1 \times r^2 = 1 \Rightarrow \frac{1}{4} \times r^2 = 1 \Rightarrow r^2 = 4 \Rightarrow \begin{cases} r=2 \\ r=-2 \end{cases}$$

$$\begin{cases} r=2 \rightarrow \frac{1}{4}, \frac{1}{2}, 1, 2, 4 \\ r=-2 \rightarrow \frac{1}{4}, \frac{1}{2}, 1, -2, 4 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{\text{کمترین مقدار}} x+y+z = 1 - \frac{1}{2} - 2 = -\frac{3}{2}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه های ۷۵ و ۷۶)

(معمد بفرایی)

۱۶۸- گزینه «۲»

$$\frac{a_7}{a_4} = 8 \Rightarrow \frac{a_1 r^6}{a_1 r^3} = 8 \Rightarrow r^3 = 8 \Rightarrow r = 2$$

$$a_1 + a_1 r = 9 \Rightarrow a_1 + 2a_1 = 9 \Rightarrow a_1 = 3$$

$$a_n = a_1 r^{n-1} \Rightarrow 3 \times 2^{n-1} = 192$$

$$\Rightarrow 2^{n-1} = 64 = 2^6 \Rightarrow n-1=6 \Rightarrow n=7$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه های ۷۵ و ۷۶)

حساب های پس انداز بلندمدت + حساب های پس انداز کوتاه مدت = شبه پول

واحد پولی $120 + 350 = 470$ = شبه پول

شبه پول + حجم پول = نقدینگی

واحد پولی $540 + 470 = 1,010$ = نقدینگی

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه ۹۸)

۱۶۵- گزینه «۱» (کتاب آبی پیمانه ای - کنکور سراسری ۱۴۰۳ نوبت دوم تیرماه)

شاخص قیمت ها در ابتدای سال - شاخص قیمت ها در انتهای سال = نرخ تورم $\times 100$
شاخص قیمت ها در ابتدای سال

$$\text{درصد } 16 = \frac{661,200 - 570,000}{570,000} \times 100 = \text{نرخ تورم کشور «ب»}$$

نرخ تورم کشور «ب» = نرخ تورم کشور «الف»

درصد $16 = \text{نرخ تورم کشور «ج»}$

$$\Rightarrow \frac{16}{100} = \frac{x - 76,800}{76,800} \Rightarrow \text{برای کشور «الف»}$$

$$\Rightarrow 0.16 \times 76,800 = x - 76,800$$

$$\Rightarrow x = 12,288 + 76,800 = 89,088$$

$$\Rightarrow \frac{16}{100} = \frac{363,040 - y}{y} \Rightarrow 0.16y = 363,040 - y$$

$$\Rightarrow 1.16y = 363,040 \Rightarrow y = \frac{363,040}{1.16} \approx 312,965.5$$

راهدل میانی:

در این نوع سؤال ها که نرخ تورم را به ما داده است و شاخص قیمت ها در

ابتدا و یا انتهای سال را از ما می خواهد، می توان به راحتی به جواب رسید:

اول باید عدد نرخ تورم را به صورت اعشاری بنویسیم (۰/۱۶)، و بعد آن را با

عدد ۱ جمع کنیم: $(1 + 0.16 = 1.16)$

حالا دو تا حالت پیش می آید:

حالت اول (مانند کشور «الف»): شاخص قیمت ها در ابتدای سال را داریم و

باید شاخص قیمت ها در انتهای سال را به دست بیاوریم. در نتیجه باید عدد

به دست آمده (۱/۱۶) را در شاخص قیمت ها در ابتدای سال ضرب کنیم:

$$1.16 \times 76,800 = 89,088$$

حالت دوم (مانند کشور «ج»): شاخص قیمت ها در انتهای سال را داریم و

باید شاخص قیمت ها در ابتدای سال را به دست بیاوریم. پس باید شاخص

قیمت ها در انتهای سال را بر عدد به دست آمده (۱/۱۶) تقسیم کنیم:

$$\frac{363,040}{1.16} \approx 312,965.5$$

(اقتصاد، تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه ۱۰۱)

۱۶۹- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

بعد از ۱۸ ساعت، مقدار دارو $96 \times \frac{1}{2} = 96$ میلی گرم می شود. تعداد نیمه عمرها در ۶ شبانه روز برابر است با:

$$n = \frac{\text{کل زمان}}{\text{نیمه عمر}} = \frac{6 \times 24}{18} = 8$$

یک دنباله هندسی با جمله اول $a_1 = 96$ و نسبت مشترک $r = \frac{1}{2}$ داریم، بنابراین بعد از ۸ نیمه عمر، مقدار دارو برابر است با:

$$a_8 = a_1 r^7 = 96 \times \left(\frac{1}{2}\right)^7 = \frac{96}{128} = \frac{3 \times 32}{128} = \frac{3}{4} = 0.75$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه ۷۵)

۱۷۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

$$\begin{aligned} S_{40} &= \text{مجموع} \\ a_1, a_2, \dots, a_{19}, a_{20}, a_{21}, a_{22}, \dots, a_{40} \\ S_{20} &= \text{مجموع} \end{aligned}$$

مجموع ۲۰ جمله دوم برابر است با:

$$a_{21} + a_{22} + \dots + a_{40} = S_{40} - S_{20}$$

$$(1 + (-3)^{20}) - (1 + (-3)^{40+1}) = 3^{21} + 3^{41} = -3^{41} - 3^{21}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه ۷۹)

علوم و فنون ادبی (۳) - پیش روی سریع تر

۱۷۱- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

جناس: دیده و دید - روان (جاری) و روان (رونده)

اغراق: بزرگ نمایی در اشک ریختن

مراعات نظیر: دیده و اشک - سرو و سایه

(علوم و فنون ادبی (۳)، برید)

۱۷۲- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

بررسی گزینه ها:

گزینه «۱»: «در صحرا یافتن جان خویش» در معانی «خود را در صحرا یافتن و جان خود را در صحرا دیدن» و «جان خود را مفت و مجانی به دست آوردن» ایهام و کنایه دارد.

گزینه «۲»: «پا در گل بودن سرو» در معانی «ریشه در خاک داشتن» و «گرفتار و مقید بودن سرو» ایهام و کنایه دارد.

گزینه «۳»: «تنگ چشمی» در معانی «ریز و تنگ بودن چشمان ترکان» و «بخل و خست» ایهام و کنایه دارد.

گزینه «۴»: «در پوستین کسی افتادن» کنایه است از «عیب جویی و غیبت کردن». بیت ایهام ندارد.

(علوم و فنون ادبی، بیان و برید)

۱۷۳- گزینه «۴»

(مبین ممدی تراکمه)

تشریح گزینه ها:

گزینه «۱»: کلمه «مهر» ایهام دارد: ۱- محبت، ۲- خورشید

گزینه «۲»: کلمه «گلستان» ایهام دارد: ۱- باغ و گلستان، ۲- کتاب سعدی

گزینه «۳»: کلمه «عهد» ایهام دارد: ۱- عهد و پیمان، ۲- دوران

گزینه «۴»: این گزینه ایهام ندارد، بلکه کلمه «هزار» ایهام تناسب دارد. (در این بیت کلمه «هزار» در معنی عدد ۱۰۰۰ به کار رفته است که در معنای دیگرش یعنی «بلبل» با کلمات «باغ و بلبل» تناسب دارد و سبب آرایه ایهام تناسب شده است.)

(علوم و فنون ادبی، برید معنوی)

۱۷۴- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور فارغ از کشور ۱۴۰۳)

استعاره مصرحه: «زلفین چلیپا» استعاره از موی کج معشوق (توجه داشته باشید که معنای لغوی واژه «زلفین»، «مو» نیست، بلکه این واژه، به معنای حلقه‌ای که بر دریا صندوق نصب می شده است، کاربرد داشته است. با توجه به شکل ظاهری «حلقه» و «موی یار»، این دو به هم تشبیه می شوند: موی یار، مانند زلفین است. «موی یار» که مشبه است، حذف می شود و در نتیجه، «زلفین» استعاره مصرحه از «مو» می باشد. / تشبیه: «موی یار»، به «عقرب» و «چهره یار»، به «قمر» مانند شده است. / لف و نشر: لفها: ۱- عقرب، ۲- قمر - نشرها: ۱- زلفین چلیپا، ۲- چهره / ایهام: «عقرب»: ۱- نام جانور (کژدم)، ۲- یکی از صورت های فلکی (در این معنا، اشاره به پدیده نجومی «قمر در عقرب» دارد. / کنایه: «قمر در عقرب بودن» کنایه از آشفتگی و پریشانی (که در اینجا، آشفتگی و پریشانی موی معشوق مراد است).

(علوم و فنون ادبی، بیان و برید)

۱۷۵- گزینه «۳»

(عزیز الیاس پور)

همه ابیات، غیر از بیت گزینه «۳»، به همراهی غم و اندوه با عشق، اشاره دارند. اما در این بیت، شاعر عشق را دارای حالات متناقض می داند: آبی که آتش می افروزد و آتشی که آب را می سوزاند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۹۳)

جامعه شناسی (۳) - پیش روی سریع تر

۱۷۶- گزینه «۳»

(آزیتا بیدری)

جامعه شناسان انتقادی همانند جامعه شناسان تفسیری بر توانایی و خلاقیت افراد در ساختن جهان اجتماعی تأکید می کنند اما کم توجهی رویکرد تفسیری بر ساختارهای اجتماعی و تأثیر این ساختارها را بر زندگی افراد درست نمی دانند و بر ضرورت انتقاد علمی از ساختارهای سرکوبگر، تأکید می کنند.

با غلبه رویکرد تفسیری، رویکرد تبیینی به حاشیه رفت و راه بازگشت دعاوی انتقادی و تجویزی به علوم اجتماعی باز شد. این بار از پیوند دانش و ارزش سخن به میان می آید و دانش انتقادی شکل می گیرد.

(جامعه شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه های ۷۶ و ۷۹)

عربی زبان قرآن (۳) - پیش روی سریع تر

۱۸۱- گزینه ۱

(ولی برهی - ابهر)

«قَرَّ المَزَارَع»: کشاورز تصمیم گرفت / «أُنْ یَسْتَشِیرُ»: که مشورت کند (رد گزینه های «۳ و ۴») / «خَبِیرُ الزَّرَاعَةِ»: کارشناس کشاورزی (رد گزینه «۳») / «عَنْ سَبَبٍ»: درباره علت ... (رد گزینه های «۳ و ۴») / «تَعَرَّضَ الخَضِرَاوَاتُ لِلتَّلَفِ»: در معرض تلف قرار گرفتن سبزیجات / «لَعَلَّه»: شاید او / «یَتَخَلَّصُ»: خلاص شود، رها شود (رد گزینه «۲») / «مَنْ هَذِهِ»: از این / «المشكلة المؤلمة»: مشکل دردآور

تکته مهم درسی:

دقت کنید فعل «أَشَارَ - يُشِيرُ» به معنای (اشاره کرد، اشاره می کند) را با «إِسْتَشَارَ - یَسْتَشِیرُ» به معنای (مشورت کرد، مشورت می کند) اشتباه نگیرید.

(ترجمه)

۱۸۲- گزینه ۲

(مصطفی قریمی فرد)

«إِذَا»: اگر، هرگاه / «تَعَدَّینَا عَلَی»: دست درازی (تجاوز) کنیم / «البیئة»: محیط زیست / «سَتَتَعَرَّضُ»: در معرض قرار خواهد گرفت (سَ + مضارع ← مستقبل) (رد گزینه «۳») / «سَتَتَعَرَّضُ... تَعَرَّضاً أَكْثَرَ فَاكْثَرَ»: بیش از پیش در معرض ... قرار خواهد گرفت (تَعَرَّضاً...: مفعول مطلق نوعی + صفت؛ می توانیم مفعول مطلق را ترجمه نکنیم و به جای آن، صفت را به صورت قید ترجمه کنیم) (رد سایر گزینه ها) / «هذا الأمر»: این امر (رد گزینه های «۳ و ۴») / «یَهْدِدُ»: تهدید می کند (فعل معلوم) (رد گزینه های «۱ و ۴») / «تَهْدِیداً»: (مفعول مطلق تأکیدی) قطعاً، بی شک، مسلماً (رد گزینه «۱»)

تکته مهم درسی:

هرگاه فعل شرط، ماضی باشد، می توان آن را به صورت ماضی یا مضارع التزامی ترجمه کرد، همچنین اگر جواب شرط، ماضی باشد، می توان آن را ماضی یا مضارع اخباری ترجمه کرد:

«إِذَا (ادات شرط)»: هرگاه، اگر / «تَعَدَّینَا (فعل شرط)»: دست درازی کردیم یا کنیم / «شاهدنا (جواب شرط)»: مشاهده کردیم یا می کنیم (ترجمه)

۱۸۳- گزینه ۳

(روح الله گلشن)

«أَخَذَ ... یَنْسَحِبُونَ»: شروع کردند به عقب نشینی، شروع به عقب نشینی کردند، شروع کردند عقب نشینی کنند

(ترجمه)

۱۸۴- گزینه ۱

(عمار تابیفش)

«محاسبة» در این گزینه مفعول مطلق نوعی است، و چون پس از آن مضاف الیه (الأغنیاء) آمده است، در ترجمه اش از کلمات «مثل، مانند و همچون» استفاده می شود، در نتیجه در این عبارت، تشبیه داریم. (ترجمه: خسیس در آخرت، مانند ثروتمندان محاسبه می شود.)

تکته مهم درسی:

مفعول مطلق هرگاه همراه با مضاف الیه بیاید، مفهوم تشبیه را می رساند.

(مفعول مطلق)

۱۷۷- گزینه ۳

(فاطمه صفری)

تا زمانی که یک جهان اجتماعی از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای آن نیز باقی است.

بی توجهی به ساختارهای اجتماعی و نادیده گرفتن آن ها، به معنای چشم پوشی از آثار و پیامدهای مخرب آن ها است؛ زیرا انتقاد از ساختارهای اجتماعی را ناممکن می سازد و در نتیجه امکان کنترل آثار مخرب آن ها از دست می رود.

(جامعه شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه ۷۸)

۱۷۸- گزینه ۱

(میهن مهبی)

الف) تعارف به معنای شناخت متقابل است و در مقابل الگوی تنازع قرار دارد.

ب و ج) سیاست هویت دو چهره دارد: یا به صورت افراطی بر تفاوت ها و گوناگونی ها تأکید می کند و سبب چندپارگی سیاسی و فرهنگی درون جوامع می شود (سازمان همبسته کوکلاکس کلن و پشتیبانی از برتری نژاد سفید) و یا گروه های به حاشیه رانده شده را به رسمیت می شناسد و از آنان حمایت می کند. (جشن سال نوی چینی با نمایش ها و تزئین هایش، فقط رویدادی نمایشی نیست که هر ساله در آمریکا برگزار می شود؛ بلکه نماد تداوم و پیوستگی فرهنگی چینی ها در آمریکاست.)

(جامعه شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه ۸۷)

۱۷۹- گزینه ۴

(ریحانه امینی)

تشریح موارد نادرست:

- از درون رویکرد تفسیری جریانانی شکل می گیرد که معتقد است خود علم با درست و غلط دانستن و خوب و بد کردن امور، سلطه گری می کند.

- جامعه شناسی انتقادی ریشه در رویکرد تفسیری دارد و به دنبال ملاک برای داوری علمی درباره ارزش ها و هنجارها است.

(جامعه شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه های ۸۹ و ۹۰)

۱۸۰- گزینه ۳

(سید آرش مرتضایی فر)

نوع / معیار	تبیینی	تفسیری	انتقادی
چه چیزی را مطالعه می کند؟			کنش های اجتماعی و پیامدهای آن
چگونه مطالعه می کند؟	نگاه از بیرون		
چه هدفی را دنبال می کند؟	پیش بینی و کنترل	معنابخشی و انسجام بخشی	به زندگی اجتماعی

(جامعه شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه ۹۱)

۱۸۵- گزینه «۴»

(رضا راشرنیا)

صورت سؤال، تأکیدکننده‌ای را می‌خواهد که محلّ اعرابی (نقش) بپذیرد. در گزینه «۴»، «تغیّر» مفعول مطلق تأکیدی است که یک محلّ اعرابی (نقش) هم محسوب می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۲»: «این» و «آل» حروف تأکیدکننده‌ای هستند اما محلّ اعرابی (نقش) ندارند. (به‌خاطر داشته باشید که در عربی، حرف‌ها هیچ‌گاه نقش نمی‌گیرند!)

گزینه «۳»: «تقدّم» همراه با صفت آمده است، بنابراین مفعول مطلق نوعی است، نه تأکیدی!

(مفعول مطلق)

تاریخ (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

۱۸۶- گزینه «۲»

(مهمرب رسایی)

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) تمامی بخش‌های آن درست است؛ به‌جز بخش تاریخ آن که درست آن، (۱۲۸۷ هجری شمسی / ۱۹۰۸ میلادی) می‌باشد.

د) دولت انگلستان، ۵۱ درصد سهام شرکت نفت پارس و انگلیس را خریداری کرد.

(تاریخ (۳)، نهضت ملی شرن صنعت نفت ایران، صفحه‌های ۱۱۷ و ۱۱۸)

۱۸۷- گزینه «۳»

(مهمرب رسایی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: قرارداد الحاقی (قرارداد گس - گلشایان) پس از مذاکراتی که میان نماینده دولت ایران و نماینده شرکت نفت ایران و انگلستان با هدف بازنگری در قرارداد جنوب و تأمین منافع ملی ایران صورت گرفت.

گزینه «۲»: مربوط به موازنه منفی است.

گزینه «۴»: موافقت‌نامه واگذاری امتیاز نفت شمال توسط قوام‌السلطنه نخست‌وزیر وقت به شوروی واگذار گردید.

(تاریخ (۳)، نهضت ملی شرن صنعت نفت ایران، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

۱۸۸- گزینه «۳»

(تابان صیقلی)

سپهبد حاجعلی رزم‌آرا در مقام نخست‌وزیر از تیر تا اسفند ۱۳۲۹، از سیاست انگلستان جانب‌داری می‌کرد و با ملی شدن صنعت نفت به شدت مخالف بود.

چند روز پس از ترور حاجعلی رزم‌آرا، نخست‌شورای ملی در ۲۴ اسفند ۱۳۲۹ و سپس مجلس سنا در ۲۹ اسفند ۱۳۲۹ طرح ملی شدن صنعت نفت را تصویب کردند.

رزم‌آرا نخست‌وزیر وقت، به دست خلیل طهماسبی یکی از اعضای جمعیت فداییان اسلام در ۱۶ اسفند ۱۳۲۹ ترور شد و مهم‌ترین مانع بر سر راه ملی شدن صنعت نفت برداشته شد.

(تاریخ (۳)، نهضت ملی شرن صنعت نفت ایران، صفحه‌های ۱۲۱ و ۱۲۲)

۱۸۹- گزینه «۳»

(مهمرب ابوالحسنی)

در اردیبهشت ۱۳۳۰، دکتر مصدق نخست‌وزیر شد و تا تیر ۱۳۳۱ که برای کاستن از نفوذ و قدرت دربار و مقابله با کارشکنی‌ها، از محمدرضاشاه خواست که اختیار وزارت جنگ و فرماندهی ارتش را به او بسپرد و چون شاه با این تقاضا مخالفت کرد، وی از نخست‌وزیری استعفا نمود.

گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» در این دوره رخ داده‌اند.

پس از استعفای مصدق، شاه بی‌درنگ احمد قوام را مأمور تشکیل دولت کرد؛ اما آیت‌الله کاشانی ضمن مخالفت با این موضوع، مردم را به مبارزه فرا خواند و مردم در ۳۰ تیر ۱۳۳۱ به خیابان‌ها ریختند. نیروهای انتظامی سعی در سرکوب اعتراضات داشتند؛ اما با ادامه اعتراضات، شاه که موقعیت خود را در خطر می‌دید، ناچار به استعفای قوام و بازگشت مجدد دکتر مصدق رضایت داد.

دکتر مصدق دوباره نخست‌وزیر شد و وزارت جنگ و فرماندهی نیروهای مسلح را در اختیار گرفت و همچنین شاه را از برقراری ارتباط مستقیم با سفرای خارجی منع کرد. (گزینه «۳»)

(تاریخ (۳)، نهضت ملی شرن صنعت نفت ایران، صفحه‌های ۱۲۳ و ۱۲۴)

۱۹۰- گزینه «۳»

(مهمرب رستمی ریک)

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) دشمنان خارجی با بهره‌گیری از تداوم و گسترش اختلاف میان دکتر مصدق و آیت‌الله کاشانی و یاران این دو شخصیت ملی و مذهبی بر تلاش‌هایشان برای نابودی دولت مصدق افزودند.

ب) این طرح مشترک انگلیس و آمریکا بود (نه فقط انگلیس) و در دستورکار هر دو کشور قرار گرفت.

(تاریخ (۳)، نهضت ملی شرن صنعت نفت ایران، صفحه‌های ۱۲۵ تا ۱۲۷)

جغرافیا (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

۱۹۱- گزینه «۲»

(فاطمه امیری)

میزان تخریب ناشی از یک زمین لرزه را شدت و مقدار انرژی که زمین لرزه آزاد می‌کند، بزرگی می‌گویند.

(جغرافیا (۳)، ویژگی‌ها و انواع مظاهر طبیعی، صفحه ۸۴)

۱۹۲- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کلکور قارچ از کشور ۱۴۰۲)

عوامل مؤثر در وقوع سیل:

- شدت و مدت بارش: حجم بارش و مدت زمان آن نقش مهمی در وقوع سیل دارد. بیشتر سیل‌ها پس از یک بارش شدید و سریع جاری می‌شوند. هرچه مدت زمان بارش کوتاه‌تر باشد، امکان وقوع سیل بیشتر می‌شود.

- ویژگی‌های طبیعی حوضه رود: هر قدر حوضه آبخیز یک ناحیه وسیع‌تر باشد، آبدی آن نیز بیشتر است. هرچه حوضه آبخیز گردتر و شیب آن بیشتر باشد، سیل خیزتر است. به عکس، هرچه حوضه درازتر و کشیده‌تر باشد، سیل خیزی آن کمتر است.

ناهمواری‌های حوضه رود و جنس و نفوذپذیری خاک: معمولاً رودهایی که از دشت‌های وسیع عبور می‌کنند، بر اثر وقوع سیل به سرعت سرریز می‌شوند و هر چه نفوذپذیری خاک کمتر باشد، سیل‌خیزی آن بیشتر است. پوشش گیاهی فقیر: از بین بردن پوشش گیاهی، بوته‌کشی یا چرای بی‌رویه دام‌ها در حوضه آبخیز موجب تشدید سیل می‌شود؛ زیرا با از بین رفتن پوشش گیاهی، نفوذپذیری خاک کاهش می‌یابد و در نتیجه، سرعت رواناب حاصل از بارش بیشتر می‌شود.

(پهرا فیا (۳)، ویژگی‌ها و انواع مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۹۰ تا ۹۲)

۱۹۳- گزینه «۴»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بارش‌هایی که شدت آنها کمتر اما مدت آنها بیشتر است، تأثیر بسیار بیشتری در ناپایداری دارند؛ زیرا بارش‌های شدید به سرعت جاری می‌شوند و کمتر نفوذ پیدا می‌کنند تا موجب لغزش شوند.

گزینه «۲»: مهم‌ترین و خسارت‌بارترین حرکات دامنه‌ای، زمین لغزش است. گزینه «۳»: در دره‌های پرشیب کوهستانی، رودها با حفر و فرسایش کناره آبراهه‌ها، تکیه‌گاه دامنه را از بین می‌برند و باعث لغزش در آن می‌شوند. این نوع لغزش از فراوان‌ترین نوع لغزش‌های دامنه‌ای به حساب می‌آید.

(پهرا فیا (۳)، ویژگی‌ها و انواع مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۹۳ تا ۹۵)

۱۹۴- گزینه «۳»

خطرات خشکسالی بیشتر از خشکی است؛ زیرا پوشش گیاهی یا زندگی جانوری هر منطقه با نوع آب و هوای آن، سازگار شده است و وقتی بارش منطقه از میانگین کمتر می‌شود، موجودات زنده نمی‌توانند با شرایط جدید سازگار شوند.

(پهرا فیا (۳)، ویژگی‌ها و انواع مقاطرات طبیعی، صفحه ۹۸)

۱۹۵- گزینه «۲»

الف) منظور خشکسالی آب و هوایی است. ب) اشاره به خشکسالی زراعتی دارد.

ج) مهم‌ترین پیامد خشکسالی، کاهش یا از بین رفتن محصولات کشاورزی، بروز قحطی و گرسنگی است.

د) گرم شدن آب و هوای کره زمین و بی‌نظمی‌های بارشی در نتیجه تغییرات اقلیمی، افزایش جمعیت و مقدار مصرف آب، نبود مدیریت صحیح و بهره‌برداری نادرست از منابع آب سطحی و زیرزمینی از علل خشکسالی هستند.

(پهرا فیا (۳)، ویژگی‌ها و انواع مقاطرات طبیعی، صفحه‌های ۹۷ تا ۹۹)

فلسفه دوازدهم - پیش‌روی سریع‌تر

۱۹۶- گزینه «۳»

این روایت بر ارزش قائل‌شدن برای اصل تفکر و خردورزی دلالت دارد، چرا که تفکر را بهترین عبادت یعنی دارای بالاترین ارزش می‌داند.

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه ۷۲)

۱۹۷- گزینه «۳»

(امیرممد قلعه‌کاهی)

بسیاری از مباحث اعتقادی که از زمان رسول خدا (ص) آغاز شد و گسترش پیدا کرد از جنس مباحث فلسفی بود (هرچند دانش تخصصی فلسفه نبود) و حیات فلسفی حدود دو قرن بعد متأثر از نهضت ترجمه متون (که البته منحصر به فلسفه نبود و علوم دیگر را هم شامل می‌شد) شکل گرفت.

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه ۷۳)

۱۹۸- گزینه «۳»

بررسی گزینه‌های دیگر:

(فیروز نژادنیف - تبریز)

گزینه «۱»: نهضت ترجمه متون از عوامل شکل‌گیری حیات فلسفی بود. گزینه «۲»: ظهور دانشمندانی متبحر در مسائلی مثل جبر و اختیار مربوط به زمینه دوم (گسترش مباحث اعتقادی) رشد فلسفه بود و در قرن اول هجری صورت گرفت.

گزینه «۴»: در فلسفه، مسلمانان دانش بزرگان یونان را آموختند و با نقد و بررسی آرای آنان، نظام فلسفی نوینی را سامان بخشیدند.

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه ۷۳)

۱۹۹- گزینه «۴»

(علی معزی)

به عقیده فارابی رهبر جامعه کسی جز پیامبر خدا نیست. پیامبر، امامان و جانشینان پیامبر می‌توانند با فرشته وحی اتصال دائمی داشته باشند. همین اتصال پیوسته با عالم بالا به آنها امکان می‌دهد جامعه را در جهت نیل به سعادت حقیقی رهبری کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فارابی به پیوند و همراهی دیانت با فلسفه باور داشت، همان‌طور که به علت آشنایی با تعالیم اسلام توانست آموخته‌های خود از فلاسفه یونان را در نظام فلسفی جدیدی عرضه کند.

گزینه «۲»: فارابی خودش شغل سیاسی نداشت، اما فلسفه سیاسی خویش را عرضه کرد.

گزینه «۳»: از دیدگاه فارابی مدینه فاضله (که الگوی برگرفته او از افلاطون بود) تنها مختص جوامع اسلامی نیست.

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه ۷۶)

۲۰۰- گزینه «۲»

(پوار پاکدل - فاروج)

به عقیده فارابی که به «معلم ثانی» در میان فیلسوفان جهان اسلام معروف است، مسیر خوشبختی و سعادت انسان از زندگی اجتماعی و زیست جمعی می‌گذرد، در نتیجه هدف اصلی جامعه و مدینه سعادت در دنیا و آخرت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: گزاره «انسان موجودی ذاتاً اجتماعی یا مدنی بالطبع است» پایه شروع مباحث اجتماعی و فلسفه سیاست فارابی است.

گزینه «۳»: این گزینه در واقع هدف داشتن سعادت در دنیا و آخرت را ویژگی بهترین جامعه می‌داند، اما پاسخی برای پرسش مطرح‌شده در صورت سؤال ارائه نمی‌کند.

گزینه «۴»: این گزاره سعادت را کلی بیان کرده است و مشخص نیست چه مقدار و معنایی از سعادت مد نظر است. ممکن است کسی سعادت را خوشبختی صرفاً در دنیا معنا کند و این ابهام در معنای سعادت نمی‌تواند پاسخ درستی به پرسش ارائه کند.

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه‌های ۷۵ تا ۷۷)

دفترچه پاسخ ☒

عمومی دوازدهم

رشته انسانی

۲۴ بهمن ماه ۱۴۰۴

طراحان

فارسی	حسن افتاده، حسین پرهیزگار، نازنین فاطمه حاجیلو، ابوالفضل عباسزاده، محسن فدایی
دین و زندگی	محسن بیاتی، محمد رضایی‌نقا، فردین سماقی، مرتضی محسنی‌کیپر، میثم هاشمی
زبان انگلیسی	رحمت‌اله استیری، عاطفه شهدادی، محمدحسین مرتضوی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس و گزینشگر	گروه ویراستاری	رتبه برتر	مسئول درس‌های مستندسازی
فارسی	نازنین فاطمه حاجیلو	محسن اصغری، الهام محمدی، مرتضی منشاری	—	فریبا رنوفی، مهدی یعقوبیان، مائده ملکی، امیرمحمد کماسی
دین و زندگی	بهنام رسولی	امیرمهدی افشار	رضا غریب	سجاد حقیقی‌پور، مجتبی رضازاده، علی ابراهیمی آرانی
اقلیت‌های مذهبی	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری	—	—
زبان انگلیسی	رحمت‌اله استیری	طاها اصغریان، فاطمه نقدی	آترین صبا	سپهر اشتیاقی، علیرضا رمضانزاده

کلاس‌های آنلاین عمومی

نام درس	نام دبیر	روز	ساعت
زبان انگلیسی ۳	محدثه مرآتی	سه شنبه	۱۷-۱۸
عربی، زبان قرآن ۳	ابوطالب درانی	سه شنبه	۱۹-۲۰
دین و زندگی ۳	سجاد حقیقی‌پور	چهارشنبه	۱۹-۲۰
فارسی ۳	نازنین حاجیلو	پنج‌شنبه	۱۹-۲۰

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر، محیا اصغری، مسئول دفترچه، فریبا رنوفی
حروف‌نگار و صفحه‌آرا	زهرآ تاجیک
ناظر چاپ	حمید عباسی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

فارسی ۳

۲۱۱- گزینه ۴

(نازنین فاطمه هابیلوصفازاده)

«اندر گرفت» در مصراع دوم بیت صورت سؤال، به معنی «شروع کردن» است.
در گزینه «۴» نیز به همین معنا است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فعل «گرفتن» در معنای «ستاندن، اخذ کردن» آمده است.
گزینه «۲»: فعل «گرفتن» در معنای «انتخاب کردن» آمده است.
گزینه «۳»: فعل «گرفتن» در معنای «پرسیدن» آمده است.

(واژه، ترکیبی)

۲۱۲- گزینه ۳

(نازنین فاطمه هابیلوصفازاده)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «محضر» شکل درست املایی است.
گزینه «۲»: «بی‌ملاحظه» شکل درست املایی است.
گزینه «۴»: «نقصان» شکل درست املایی است.

(املا، صفحه‌های ۹۸، ۹۹ و ۱۱۰)

۲۱۳- گزینه ۴

(ابوالفضل عباس‌زاده)

در گزینه «۴»، «بدل» وجود ندارد؛ «بچه‌ها (مفعول) را از نزدیک شدن (متمم) به خاک‌ریز (متمم) بازدارند».

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: حذف فعل به قرینه لفظی: «راه تنگ و باریک بود و پیشی گرفتن از بچه‌ها سخت مشکل [بود]» / ضمیر متصل در نقش مفعول: «پیدايتان می‌کردم»:
شما را پیدا می‌کردم.

گزینه «۲»: پنج جمله: نگذارید/ هیچ تمایل و خواسته‌ای بر شما مسلط شود/ چنین باشد/ دشمن هم نمی‌تواند/ بر شما مسلط شود.

گزینه «۳»: دو مفعول: کلمات «تیرو» و «تکبیر» / صفت مضاف‌الیه: «خاموش شدن آن آتش»، «آن»، «صفت مضاف‌الیه» است.

(دستور، صفحه ۹۴)

۲۱۴- گزینه ۴

(مفسن خدایی - شیراز)

مرجع ضمیر گسسته یا جدای «شما»، معلم شهید به نام آقای موسوی است. و
مرجع ضمیر پیوسته یا متصل «م» شاگرد رزمنده به نام آقای موحدی.

(دستور، صفحه ۹۰)

۲۱۵- گزینه ۳

(حسن افتاده - تبریز)

در گزینه «۳»، آرایه «مجاز»: ماه مجاز از آسمان / آرایه اغراق و «کنایه»: «خاک نعل به ماه بر آمدن» (کنایه از سرعت زیاد است)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «موبد» مجاز از «مشاور»

گزینه «۲»: (لبی پر ز خنده: کنایه از خندان بودن) و (دلی پر امید: کنایه از امیدوار بودن)

گزینه «۴»: «سر» مجاز از «وجود»

(آرایه، صفحه ۱۰۵)

۲۱۶- گزینه ۲

(هسین پرهیزگار - سبزوار)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بوی حمله

گزینه «۳»: صدای خشک

گزینه «۴»: مزمره کردن و چشیدن خواب

(آرایه، صفحه‌های ۹۱ تا ۹۴)

۲۱۷- گزینه ۴

(نازنین فاطمه هابیلوصفازاده)

(الف) آه این سر بریده ماه است در پگاه / یا نه! سر بریده خورشید شامگاه

(ب) دارد اسارت تو به زینب اشارتی / از اشتیاق کیست، که چشم کشیده راه؟

(ج) یک کر بلا شکوه به چشم نهفته است / ای روضه مجسم گودال قتلگاه

(شعر فطی، صفحه‌های ۹۸ و ۹۹)

۲۱۸- گزینه ۴

(هسین پرهیزگار - سبزوار)

آتش خاموش کردن در این درس مفهوم «نابود کردن تیرباران دشمن» دارد.

(مفهوم، صفحه‌های ۹۱، ۹۲ و ۹۴)

۲۱۹- گزینه ۲

(حسن افتاده - تبریز)

مفهوم نوشته‌شده در مقابل همه گزینه‌ها صحیح است. مگر گزینه «۲» که مفهوم صحیح آن «پیدا کردن مقصر و یافتن فرد گناه‌کار به کمک آتش» است.

(مفهوم، صفحه‌های ۱۰۲ و ۱۰۳)

۲۲۰- گزینه ۱

(حسن افتاده - تبریز)

مفهوم صحیح ابیات (الف) و (ب) به ترتیب در گزینه «۱» صحیح آمده است.

(الف) پادشاهی که بنیاد ظلم و ستم در سرزمین خود نهاد، در حقیقت پایه حکومت خود را از بین برد.

(ب) به هر کس که برای روزهای سخت و نابه‌سامان خود، یاریگری می‌خواهد توصیه کن که در ایام توانمندی و عافیت در حق دیگران مردانگی کند و یاری رسان باشد.

(مفهوم، صفحه ۱۱۰)

دین و زندگی ۳

۲۲۱- گزینه ۴

(میثم هاشمی)

قرآن کریم، رمز سعادت و رستگاری ما را تزکیه نفس دانسته و می‌فرماید: «قد افلح من زکها: به یقین هرکس خود را تزکیه کرد، رستگار شد.»

(درس ۹، صفحه ۱۰۸)

۲۲۲- گزینه ۳

(میثم هاشمی)

اسلام صدها نوع ورزش و بازی را که در دنیا رواج دارد، حلال می‌شمارد و مردم را نه تنها به ورزش کردن تشویق می‌کند بلکه اگر ورزش به قصد آمادگی برای انجام وظایف الهی باشد، آن را مستحب و دارای پاداش اخروی می‌داند. اسلام فقط ورزشی را که همراه با قمار یا زیان‌آور باشد، بد می‌شمارد و منع می‌کند. این یک منع، با آزادی اجرای صدها ورزش و بازی دیگر، قابل مقایسه نیست.

(درس ۹، صفحه‌های ۱۱۰ و ۱۱۱)

۲۲۳- گزینه ۱

(مفسن بیاتی)

لازم است مانع سلطه رسانه‌ای و ارتباطی بیگانگان بر کشور شویم و این یکی از مهم‌ترین مصداق‌های قاعده «نفی سبیل» است. بنابراین بر دولت اسلامی واجب است که زیرساخت‌های لازم برای پایگاه‌های ارتباطی بومی و داخلی را فراهم آورد.

(درس ۹، صفحه ۱۱۵)

۲۲۴- گزینه ۲

(مفسن بیاتی)

حکم موارد (الف، ج) واجب کفایی است.

حکم مورد (ب) واجب است.

حکم (د) جایز است.

(درس ۹، صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۵)

۲۲۵- گزینه ۱

(مرتضی مفسنی‌کبیر)

رسول خدا (ص) با گفتار و رفتار خویش انقلابی عظیم در جایگاه خانواده و زن پدید آورد. آیه شریفه «و من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا الیهها و جعل بینکم مودة و رحمة ان فی ذلک لآیات لقوم یتفکرون: و از نشانه‌های خدا آن است که همسرانی از [نوع] خودتان برای شما آفرید تا با آن‌ها آرامش یابید و میان شما دوستی و رحمت قرار داد همانا که در این مورد نشانه‌هایی است برای کسانی که تفکر می‌کنند.» به آن اشاره دارد.

(درس ۱۰، صفحه ۱۲۶)

۲۲۶- گزینه ۳

(مرتضی مفسنی‌کبیر)

آیه شریفه «یا ایها الذین آمنوا اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی الامر منکم» به دلیل تشکیل حکومت اسلامی اشاره دارد که خلفای بنی‌امیه و بنی‌عباس از دایره ولایت الهی خارج شدند و آنان نه براساس دستورات الهی، بلکه بر اساس امیال خود حکومت می‌کردند.

(درس ۱۰، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)

۲۲۷- گزینه ۱

(مرتضی مفسنی‌کبیر)

با توجه به واژه «بالقسط» از آیه شریفه «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم الکتاب و المیزان لیقوم الناس بالقسط» برداشت می‌شود که این آیه اشاره به هدف مهم پیامبر اکرم (ص) یعنی برپایی جامعه عدالت‌محور دارد. پیامبر (ص) با رفتار خویش و همچنین بیانات قرآن کریم فضایی را به‌وجود آوردند که در آن فاصله طبقاتی، فقر و بی‌توجهی به محرومان زشت شمرده می‌شد و مساوات و قسط، ارزشی والا تلقی می‌گردید.

(درس ۱۰، صفحه ۱۲۵)

۲۲۸- گزینه ۴

(غمرزین سماقی)

اگر ورزش و بازی‌های ورزشی برای دور شدن افراد جامعه از فساد و بی‌بندوباری‌های دنیای کنونی ضرورت یابد، فراهم کردن امکانات آن واجب کفایی است.

(درس ۹، صفحه ۱۱۶)

۲۲۹- گزینه ۱

(غمرزین سماقی)

شرط‌بندی از امور زیان‌آور روحی و اجتماعی است و انجام آن حتی در بازی‌ها و ورزش‌های معمولی نیز حرام می‌باشد.

(درس ۹، صفحه‌های ۱۱۶ تا ۱۱۸)

۲۳۰- گزینه ۳

(مهمرب رضایی‌بقا)

اولین آیاتی که بر رسول خدا (ص) نازل شد و آغازگر رسالت وی بود، درباره دانش و آموختن بود.

(درس ۱۰، صفحه ۱۲۸)

زبان انگلیسی ۳

۲۳۱- گزینه «۱»

(عاطفه شهرداری)

ترجمه جمله: «یک برج بادی برعکس یک کولر گازی برقی عمل می کند و به جای گازهای سرد از جریان هوای طبیعی استفاده می کند.»

- (۱) مخالف، برعکس (۲) تجدیدپذیر (۳) پاک، تمیز (۴) خورشیدی

(واژگان، صفحه ۷۵)

۲۳۲- گزینه «۲»

(رهمت اله استیری)

ترجمه جمله: «ما تمدن های باستانی را مطالعه کردیم تا بفهمیم جوامع اولیه چگونه قوانین، فرهنگ، مذهب و فناوری را توسعه دادند.»

- (۱) مکانیکی (۲) باستانی (۳) عالی (۴) طبیعی

(واژگان، صفحه ۷۱)

۲۳۳- گزینه «۱»

(رهمت اله استیری)

ترجمه جمله: «این باتری در صورت شارژ کامل و استفاده دقیق در طول روز، باید چندین ساعت دوام بیاورد.»

- (۱) دوام آوردن (۲) تولید کردن (۳) خلق کردن (۴) کاهش دادن

(واژگان، صفحه ۷۴)

۲۳۴- گزینه «۴»

(رهمت اله استیری)

ترجمه جمله: «این عکس یادآور خاطرات کودکی پر از صمیمیت، امنیت و شادی برای او است.»

- (۱) تولید کردن (۲) وزیدن (۳) تبدیل کردن (۴) یادآوری کردن

نکته مهم درسی:

به ترکیب واژگانی "remind somebody of something" به معنای «یادآور چیزی برای کسی بودن» دقت کنید.

(واژگان، صفحه ۷۵)

۲۳۵- گزینه «۱»

(رهمت اله استیری)

ترجمه جمله: «دانش آموزان آزمایشی انجام دادند تا بررسی کنند که چگونه دما بر سرعت واکنش های شیمیایی تأثیر می گذارد.»

- (۱) آزمایش (۲) نتیجه (۳) هزینه (۴) سوخت

(واژگان، صفحه ۷۱)

۲۳۶- گزینه «۳»

(رهمت اله استیری)

ترجمه جمله: «توربین های بادی انرژی جنبشی هوای متحرک را به برق تبدیل می کنند.»

- (۱) تمیز (۲) واقعی (۳) جنبشی (۴) عظیم

(واژگان، صفحه ۷۳)

ترجمه متن درک مطلب:

ماتریکس یک فیلم علمی تخیلی است که در سال ۱۹۹۹ روی پرده رفت. این فیلم داستان هکری به نام نئو را روایت می کند که متوجه می شود دنیایی که در آن زندگی می کند، یک واقعیت شبیه سازی شده است که توسط ماشین هایی ساخته شده است که انسان ها را به بردگی می کشند. او به گروهی از شورشیان می پیوندد که با ماشین ها مبارزه می کنند و سعی می کنند بشریت را از ماتریکس رها کنند.

این فیلم از بسیاری جهات بر نحوه نگاه ما به جهان تأثیر گذاشته است. این فیلم مفاهیمی مانند فرضیه شبیه سازی را معرفی کرده است که نشان می دهد واقعیت ما ممکن است یک شبیه سازی کامپیوتری باشد که توسط هوشی بالاتر [از ما] ایجاد شده است. همچنین بسیاری از مردم را برانگیخته است که ماهیت واقعیت و هویت خود را زیر سؤال ببرند. این فیلم بر عرصه های فلسفه، دین و فرهنگ نیز تأثیر گذاشته است، زیرا به بررسی موضوعاتی مانند اختیار، سرنوشت، انتخاب و معنای زندگی می پردازد.

ماتریکس فیلمی است که درک ما از واقعیت را به چالش کشیده و ما را به فکر در مورد احتمالات و پیامدهای زندگی در یک دنیای شبیه سازی شده وا داشته است. این فیلمی است که تأثیری ماندگار بر فرهنگ و جامعه ما گذاشته است.

۲۳۷- گزینه «۳»

(مهمرسین مرتضوی)

ترجمه جمله: «کدام یک از مفاهیم زیر در این متن تعریف شده است؟»

Simulation hypothesis (فرضیه شبیه سازی)

(درک مطلب)

۲۳۸- گزینه «۱»

(مهمرسین مرتضوی)

ترجمه جمله: «کلمه "implications" (پیامدها) که در پاراگراف «۳» زیر آن خط کشیده شده است، از نظر معنایی به "conclusions" نزدیک ترین است.»

(درک مطلب)

۲۳۹- گزینه «۲»

(مهمرسین مرتضوی)

ترجمه جمله: «نویسنده چه پیشنهادی به خوانندگان این متن در رابطه با فیلم ماتریکس می دهد؟»

«فیلم را ببینید و به سوالاتی که مطرح می کند، فکر کنید.»

(درک مطلب)

۲۴۰- گزینه «۴»

(مهمرسین مرتضوی)

ترجمه جمله: «بهترین عنوان برای متن بالا چه می تواند باشد؟»

«ماتریکس: تحلیلی از منظر فرهنگی و اجتماعی»

(درک مطلب)

دفترچه پاسخ فرهنگیان

(تعلیم و تربیت اسلامی و هوش و استعداد معلّمی)

۲۴ بهمن ماه ۱۴۰۴

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف امام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

تعلیم و تربیت اسلامی

۲۵۱- گزینه ۱

(فرزین سماقی)

برترین دوستان خداوند، رسول خدا (ص) و اهل بیت ایشان می‌باشند که با تمام وجود به خدا عشق ورزیده‌اند و زندگی خود را در اطاعت کامل خداوند سپری کرده‌اند.

(همه رشته‌ها به‌جز انسانی؛ دین و زندگی، دوستی با خدا، صفحه ۱۱۵)

(رشته انسانی؛ دین و زندگی، دوستی با خدا، صفحه ۱۲۱)

۲۵۲- گزینه ۲

(یاسین ساعری)

دینداری با دوستی خدا آغاز می‌شود و برائت و بی‌زاری از دشمنان خدا را به دنبال دارد.

(همه رشته‌ها به‌جز انسانی؛ دین و زندگی، دوستی با خدا، صفحه ۱۱۵)

(رشته انسانی؛ دین و زندگی، دوستی با خدا، صفحه ۱۲۱)

۲۵۳- گزینه ۴

(فرزین سماقی)

خداوند عمل به دستوراتش را که توسط پیامبر (ص) ارسال شده، شرط اصلی دوستی با خود اعلام کرده است و «جهاد در راه خدا» در برنامه تمام پیامبران الهی بوده است.

(همه رشته‌ها به‌جز انسانی؛ دین و زندگی، دوستی با خدا، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۵)

(رشته انسانی؛ دین و زندگی، دوستی با خدا، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۱)

۲۵۴- گزینه ۱

(یاسین ساعری)

قرآن کریم یکی از ویژگی‌های مؤمنان را دوستی و محبت شدید آنان نسبت به خدا می‌داند:

«وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَندَاداً يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ» و بعضی از مردم همتایانی را به جای خدا می‌گیرند. آنان را دوست می‌دارند مانند دوستی خدا، اما کسانی که ایمان آورده‌اند به خدا محبت بیشتری دارند.

(همه رشته‌ها به‌جز انسانی؛ دین و زندگی، دوستی با خدا، صفحه ۱۱۲)

(رشته انسانی؛ دین و زندگی، دوستی با خدا، صفحه ۱۱۸)

۲۵۵- گزینه ۲

(مرتضی ممسنی کبیر)

از نعمت‌هایی که خداوند به پیامبر اسلام (ص) مرحمت فرموده، سعه صدر بود: «الم نشرح لك صدرک» [ای پیامبر] آیا به تو شرح صدر عطا نکردیم؟» خداوند تعالی خطاب به پیامبرش می‌فرماید: «لعلک باخع نفسك ألا یكونوا مؤمنین: شاید خویشتن را هلاک کنی که چرا آن‌ها ایمان نمی‌آورند؟»

(همه رشته‌ها به‌جز انسانی؛ دین و زندگی، صفات معلم، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۲۵۶- گزینه ۱

(مرتضی ممسنی کبیر)

پیامبر اکرم (ص) با صراحت خانواده‌اش را انذار می‌کرد: «و انذر عشیرتک الاقربین» و در برابر کفار موضع خود را با صراحت اعلام می‌نمود: «قل الله اعبد مخلصا له دینی فاعبدوا ما شئتم من دونه قل ان الخاسرین الذین خسروا انفسهم و اهلهم یوم القیامة ألا ذلک هو الخسران المبین: بگو: من تنها خدا را می‌پرستم، در حالی که دینم را برای او خالص کرده‌ام، پس شما

جز او هرچه را می‌خواهید بپرستید. بگو: همانا زیانکاران [واقعی] کسانی هستند که سرمایه وجودی خویش و بستگانشان را در قیامت از کف داده باشند. آگاه باش، این همان زیان آشکار است.»

(همه رشته‌ها به‌جز انسانی؛ صفات معلم، صفحه‌های ۴۶ و ۴۷)

۲۵۷- گزینه ۱

(مرتضی ممسنی کبیر)

در بعضی از آیات، واژه «رسول» با «فیهم» و «منهم» آمده است، یعنی رسولی که از مردم و در بین آن‌هاست و با آن‌ها زندگی می‌کند: «فارسلنا فیهم رسولاً منهم».

قرآن درباره انبیا (ع) می‌فرماید: «و یمشون فی الاسواق: و در بازارها راه می‌رفتند.» یعنی آنان پیوسته در میان مردم رفت و آمد داشتند تا مسائل آنان را از نزدیک درک کنند.

(همه رشته‌ها به‌جز انسانی؛ صفات معلم، صفحه ۱۴۴)

۲۵۸- گزینه ۳

(مرتضی ممسنی کبیر)

ابن سکیت از یاران امام رضا (ع)، امام جواد و امام هادی (ع) بود و در عین حال، فرزندان متوکل (خلیفه عباسی) را تعلیم می‌داد. روزی متوکل از او پرسید: «فرزندان من بهترند یا دو فرزند علی بن ابی طالب (ع)؟» او سکوت چندین ساله‌اش را شکست و گفت: «قنبر، غلام علی (ع)، از تو و فرزندان بهتر است، چه رسد به حسن و حسین (ع)» متوکل که طاغوت و دیکتاتور زمان بود و هرگز توقع شنیدن چنین سخنی را نداشت، به شدت عصبانی شد و دستور قتل استاد را صادر کرد. این موضوع اشاره به با شهامت بودن معلم دارد. مربیان بشر یعنی انبیا (ع) برای دفاع از حق به استقبال همه رقب خطر می‌رفتند و گاهی شهید می‌شدند: «یقتلون النبیین».

(همه رشته‌ها به‌جز انسانی؛ صفات معلم، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۲۵۹- گزینه ۱

(یاسین ساعری)

گاه امت‌های پیشین به انبیا (ع) جسارت می‌کردند ولی آن بزرگواران با آرامش و بدون هیجان، جواب نرم به آنان می‌دادند. به حضرت نوح (ع) گفتند: «انّا لنراک فی ضلال مبین؛ ما تو را در گمراهی آشکاری می‌بینیم» اما او فرمود: «لیس بی ضلالة: هیچ گمراهی و انحرافی در من نیست.»

(همه رشته‌ها به‌جز انسانی؛ صفات معلم، صفحه ۳۳)

۲۶۰- گزینه ۳

(یاسین ساعری)

قرآن درباره مدیریت اموال یتیمان می‌فرماید: «وَمَن كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَغْفِرْ وَمَن كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ: هر [قیم و سرپرستی] که بی نیاز است، عفت به خرج دهد [و از گرفتن حق الزحمه امور یتیمان چشم پوشد] و آن که نیازمند است می‌تواند به مقدار متعارف از آن ارتزاق کند.»

گرچه این آیه درباره حق تولیت و نظارت بر اموال یتیم است، ولی این حکم اخلاقی و وجدانی در همه امور جاری است که افراد متمکن خدمات اجتماعی را بدون چشم‌داشت انجام دهند و در صورت گرفتن حق الزحمه، حد متعارف را در نظر بگیرند.

(همه رشته‌ها به‌جز انسانی؛ صفات معلم، صفحه ۳۶)

۲۶۱- گزینه ۳»

(میثم هاشمی)

مناجات امام سجاد (ع): «بارالها! خوب می‌دانم هر کس لذت دوستی‌ات را چشیده باشد، غیر تو را اختیار نکند و آن کس با تو انس گیرد، لحظه‌ای از تو روی گردان نشود، بارالها! ای آرمان دل مشتاقان و ای نهایت آرزوی عاشقان! دوست داشتنت را از خودت خواهانم.»

(همه رشته‌ها به‌جز انسانی؛ دین و زندگی ۲، عزت نفس، صفحه‌های ۱۱۰ و ۱۱۱)

۲۶۲- گزینه ۱»

(میثم هاشمی)

«تا در طلب گوهر کانی، کانی / تا در هوس لقمه نانی، نانی
این نکته رمز اگر بدانی، دانی / هر چیز که در جستن آنی، آنی»
مفهوم شعر مولوی و حدیث حضرت علی (ع)، «ارزش هر انسان به اندازه چیزی است که دوست می‌دارد» با هم ارتباط مفهومی دارد و هر دو به شناخت ارزش واقعی انسان اشاره می‌کنند.

(همه رشته‌ها به‌جز انسانی؛ دین و زندگی ۲، دوستی با خدا، صفحه ۱۱۱)

۲۶۳- گزینه ۲»

(غزیرین سماقی)

جمله «لا اله الا الله» پایه و اساس بنای اسلام است و در این جمله، تبری (لا اله) مقدم بر تویی (الا الله) است.

(همه رشته‌ها به‌جز انسانی؛ دین و زندگی ۲، دوستی با خدا، صفحه ۱۱۵)

۲۶۴- گزینه ۱»

(غزیرین سماقی)

آیه شریفه «مَنْ كَانَ يَرْيِدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا» به «توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او» به‌عنوان یکی از راه‌های تقویت عزت‌نفس اشاره دارد و پیشوایان ما با تکیه بر بندگی خداوند و پیوند با او توانستند در سخت‌ترین شرایط، عزت‌مندانه زندگی کنند و هیچ‌گاه تن به ذلت و خواری ندهند.

(همه رشته‌ها به‌جز انسانی؛ دین و زندگی ۲، عزت نفس، صفحه‌های ۱۳۰ و ۱۳۱)

۲۶۵- گزینه ۳»

(غزیرین سماقی)

حدیث «خالق جهان در نظر آنان بزرگ است، از این جهت، غیر خدا در نظرشان کوچک است» با مبحث توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او به‌عنوان یکی از راه‌های تقویت عزت‌نفس ارتباط دارد.

(همه رشته‌ها به‌جز انسانی؛ دین و زندگی ۲، عزت نفس، صفحه ۱۳۰)

۲۶۶- گزینه ۱»

(غزیرین سماقی)

ممکن است بپرسید ریشه این تمایلات (عالی و دانی) در وجود انسانی چیست؟ این سؤال مناسبی است که پاسخ آن می‌تواند راهگشای ما برای رسیدن به عزت و دوری از ذلت باشد.

(همه رشته‌ها به‌جز انسانی؛ دین و زندگی ۲، عزت نفس، صفحه ۱۳۲)

۲۶۷- گزینه ۱»

(غزیرین سماقی)

عزت از صفاتی است که قرآن کریم بیش از ۹۵ بار خداوند را بدان توصیف کرده است. معصومین بزرگوار این صفت را از ارکان فضایل اخلاقی دانسته‌اند. منظور از عزیز بودن خداوند این است که کسی نمی‌تواند در اراده او نفوذ نماید و او را تسلیم خود کند.

(همه رشته‌ها به‌جز انسانی؛ دین و زندگی ۲، عزت نفس، صفحه‌های ۱۳۸ و ۱۳۹)

۲۶۸- گزینه ۳»

(یاسین ساعری)

در آیه «وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ...» سخن از بدکاران یا صاحبان نفس اماره است و آیه «لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَى...» از نیکوکاران و صاحبان نفس لوا‌مه سخن می‌گوید و پیام حدیث حضرت علی (ع) شناخت ارزش خود و نفروختن خویش به بهای اندک است.

(همه رشته‌ها به‌جز انسانی؛ دین و زندگی ۲، عزت نفس، صفحه‌های ۱۳۹ و ۱۴۰)

۲۶۹- گزینه ۱»

(سکینه گلشنی)

تمایلات بعد حیوانی (دانی) در ذات خود بد نیستند اما نسبت به بُعد معنوی و الهی، بسیار ناچیز و پایین‌ترند و قابل مقایسه با آن تمایلات نیستند؛ پس توجه به آن‌ها نباید بیش از حد باشد؛ زیرا در این صورت مانع رشد و شکوفایی تمایلات عالی می‌شوند. دقت کنید که حد و مرز تمایلات دانی را خدا می‌داند و خداوند با احکام خود چگونگی بهره‌مندی از این تمایلات را مشخص کرده است تا انسان بتواند در عین بهره‌مندی از آن‌ها، به رشد و کمال واقعی خود برسد. (نادرستی گزینه «۴»)

(همه رشته‌ها به‌جز انسانی؛ دین و زندگی ۲، عزت نفس، صفحه ۱۴۰)

۲۷۰- گزینه ۲»

(یاسین ساعری)

نوجوانی و جوانی بهترین زمان برای پاسخ منفی‌دادن به تمایلات گناه و بیگانه است. انسانی که در این دوره سنی به سر می‌برد، هنوز به گناه عادت نکرده و خواسته‌های نامشروع در وجود او ریشه‌دار نشده است و به تعبیر پیامبر اکرم (ص)، چنین کسی به آسمان نزدیک‌تر است. یعنی گرایش به خوبی‌ها در او قوی‌تر است. بنابراین نوجوان و جوان، بهتر از هر آدمی می‌تواند ایستادگی در برابر تمایلات منفی را تمرین کند و عزت‌نفس خود را تقویت کند. یکی از مهم‌ترین قدم‌ها در مسیر کمال، تقویت عزت‌نفس است. عزت از صفاتی است که قرآن کریم بیش از ۹۵ بار خداوند را بدان توصیف کرده است.

(همه رشته‌ها به‌جز انسانی؛ دین و زندگی ۲، عزت نفس، صفحه‌های ۱۳۸ و ۱۴۲)

۲۶۱- گزینه ۳»

(مرتضی مفسنی کبیر)

توکل‌کننده‌ای که اهل معرفت باشد، می‌داند که انسان در راستای راهیابی به نیازها و خواسته‌هایش، از ابزار و اسباب بهره‌جوید، زیرا این ابزار و اسباب بنا بر حکمت الهی قرار داده شده و بی‌توجهی به آن‌ها، بی‌توجهی به حکمت و علم الهی است.

(رشته انسانی؛ دین و زندگی ۲، اعتماد بر او، صفحه ۱۱۱)

۲۶۴- گزینه ۱

(مرتضی ممسنی کبیر)

براساس آیه شریفه «قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهِ قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ» بگو چه می‌پندارید درباره آن چه جز خدا می‌خوانید؟ اگر خدا خواهد که به من زبانی رسد، آیا آنان دورکننده گزند او هستند؟ یا اگر رحمتی برای من خواهد، آیا آنان بازدارنده رحمت او هستند؟ بگو خدا برای من کافی است و توکل‌کنندگان بر او توکل می‌کنند» جمله «افرأیتُم ما تدعون من دون الله» در ابتدای آیه، پرسش خداوند در مورد پندار نادرست مشرکان را بیان می‌کند و رد این پندار را با جمله «قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ» بیان می‌شود.

استدلال قرآن در این که نمی‌توان بر غیر خدا توکل کرد: «إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهِ»

(رشته انسانی؛ دین و زندگی ۲، زمینه‌های پیوند، صفحه ۱۱۰)

۲۶۳- گزینه ۲

(فرزین سماقی)

توکل به خدا به معنای اعتماد به خداوند است؛ یعنی انجام وظیفه خود در هر کار و سپردن نتیجه و محصول آن به خداوند. انسان متوکل خداوند را تکیه‌گاه مطمئن خود می‌یابد و در عین عمل به وظایف، امورش را به او واگذار می‌کند و خود را تحت حمایت خداوند قرار می‌دهد، لذا قرآن می‌فرماید: «و من يتوكل على الله فهو حسبه ان الله بالغ امره: آن کس که در راه حق به خدا توکل کند خداوند او را بس است، خداوند امر خویش را به سرانجام می‌رساند.»

(رشته انسانی؛ دین و زندگی ۱، اعتماد بر او، صفحه ۱۰۹)

۲۶۴- گزینه ۱

(میثم هاشمی)

با توجه به آیه «وَ مِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَ جَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَ رَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ» و از نشانه‌های خدا آن است که همسرانی از [نوع] خودتان برای شما آفرید تا با آن‌ها آرامش یابید و میان شما «دوستی» و «رحمت» قرار داد. همانا در این مورد نشانه‌هایی است برای کسانی که تفکر می‌کنند» تفکر کردن وظیفه انسان در مقابل نعمتی است که خداوند به او ارزانی داشته است.

(رشته انسانی؛ دین و زندگی ۲، زمینه‌های پیوند، صفحه ۲۰۹)

۲۶۵- گزینه ۳

(میثم هاشمی)

تشریح گزینه نادرست:

عمل هر کس، عکس‌العملی دارد که قسمتی از آن در این جهان ظاهر می‌شود و تمام آن در آخرت.

سایر موارد صحیح هستند.

(رشته انسانی؛ دین و زندگی ۲، زمینه‌های پیوند، صفحه‌های ۲۱۳ و ۲۱۴)

۲۶۶- گزینه ۱

(میثم هاشمی)

برای این که یک ازدواج موفق داشته باشیم که هم به جدایی منجر نشود و هم آرامش و خوشبختی را به دنبال داشته باشد، لازم است در تشکیل خانواده به هر چهار هدف توجه کنیم و هدف چهارم را در مرتبه برتر قرار دهیم. به‌طور مثال، اگر فقط هدف اول را دنبال کنید و برای سه هدف دیگر تلاش نکنید، پس از مدتی اختلافات ظاهر می‌شوند و دوری روحی و روانی یا همان طلاق عاطفی زندگی را خسته‌کننده می‌کند.

(رشته انسانی؛ دین و زندگی ۲، زمینه‌های پیوند، صفحه ۲۱۶)

۲۶۷- گزینه ۱

(یاسین ساعری)

تفاوت‌های میان زن و مرد به جهت وظایف مختلفی است که خالق حکیم برعهده هر یک از زن و مرد نهاده تا هر کدام از آن‌ها بتوانند در زندگی مشترک و خانوادگی نقش‌های خاص را برعهده گیرند و یک خانواده متعادل پدید آورند.

(رشته انسانی؛ دین و زندگی ۲، زمینه‌های پیوند، صفحه ۲۱۱)

۲۶۸- گزینه ۳

(یاسین ساعری)

انس با همسر: این نیاز به گونه‌ای است که اگر فردی از راه‌های نامشروع نیاز جنسی خود را برطرف کند اما بدون همسر زندگی کند، باز هم یک بی‌قراری و ناآرامی او را آزار می‌دهد که فقط با بودن در کنار همسر برطرف می‌شود. رشد اخلاقی و معنوی: پسر و دختر جوان با تشکیل خانواده از همان ابتدا زمینه‌های فساد را از خود دور می‌کنند، مسئولیت‌پذیری را تجربه می‌نمایند، مهر و عشق به همسر و فرزندان را در خود پرورش می‌دهند، با گذشت و مدارا و تحمل سختی‌ها و ناگواری‌های زندگی، به درجات معنوی بالاتری نائل می‌شوند.

(رشته انسانی؛ دین و زندگی ۲، زمینه‌های پیوند، صفحه‌های ۲۱۵ و ۲۱۶)

۲۶۹- گزینه ۱

(مرتضی ممسنی کبیر)

تفاوت‌های میان زن و مرد به جهت وظایف مختلفی است که خالق حکیم برعهده هر یک از زن و شوهر نهاده است. کلمات «انس»، «انسان»، «بنی آدم» و «ناس» در قرآن کریم اختصاص به جنس خاصی ندارد و هر آیه‌ای که با این کلمات همراه شد به زن و مرد هر دو مربوط می‌شود؛ زیرا حقیقت انسان را روح او تشکیل می‌دهد و روح انسان نه مذکر است و نه مؤنث.

(رشته انسانی؛ دین و زندگی ۲، زمینه‌های پیوند، صفحه‌های ۲۰۹ و ۲۱۱)

۲۷۰- گزینه ۲

(یاسین ساعری)

- انسان با رسیدن به سن بلوغ و دوره جوانی وارد مرحله مسئولیت‌پذیری می‌شود و این شایستگی را به‌دست می‌آورد که مخاطب خداوند قرار گیرد.

- خانواده، مقدس‌ترین بنای اجتماعی نزد خداست.

(رشته انسانی؛ دین و زندگی ۲، زمینه‌های پیوند، صفحه‌های ۲۰۸ و ۲۱۳)

هوش و استعداد معلّمی: همه رشته‌ها

۲۷۱- گزینه ۱

(مادر کریمی)

واژه «دست‌نماز» واژه‌ای فارسی است که از ترکیب «دست» با «نماز» ساخته شده است، ولی دیگر واژه‌ها عربی و دخیل در زبان فارسی هستند.

(درک متن بلند، هوش کلامی)

۲۷۲- گزینه ۱

(مادر کریمی)

شرح دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: الزامی ندارد که اگر واژه‌ای در یکی از زبان‌های هندواروپایی معنایی داشته، هم‌ریشه‌های آن در زبان‌های دیگر نیز همان معنا را داشته باشند.

گزینه «۳»: یقیناً صرف مطالعه ریشه‌ها برای شناخت تحولات فرهنگی و دینی یک جامعه کافی نیست، چرا که مسائل دیگری در این بین دخیل است.

گزینه «۴»: الزامی ندارد که واژه‌های مذهبی یا اسطوره‌ای که در یک زبان معنای منفی گرفته‌اند، در زبان‌های دیگر در معنای مثبت به کار رفته باشند.

(درک متن بلند، هوش کلامی)

۲۷۳- گزینه ۳

(مادر کریمی)

عصر: عهد

(درک متن بلند، هوش کلامی)

۲۷۴- گزینه ۳

(مادر کریمی)

واقعیت این است که اطلاق عبارت «کشف آمریکا» به نام کریستف کلمب، خالی از اشکال نیست، چرا که اولاً پیش از او مردمانی در آن سرزمین زندگی می‌کردند و در ثانی چنان‌که در متن نیز گفته شده است، پیش از آن وایکینگ‌ها نیز به این قاره رسیده بودند.

(درک متن بلند، هوش کلامی)

۲۷۵- گزینه ۳

(مادر کریمی)

متن در بخش مشخص‌شده نخست، رسیدن کریستف کلمب را به قاره آمریکا، رویدادی انقلابی می‌داند و سپس در بخش دوم دلیل این ادعای خود را بیان می‌کند: این رویداد، پیوندهای تاریخی، فرهنگی و اقتصادی جدیدی میان جهان قدیم و جدید برقرار ساخت و مسیر تاریخ جهانی را به گونه‌ای بنیادین تغییر داد.

(درک متن بلند، هوش کلامی)

۲۷۶- گزینه ۳

(مادر کریمی)

همه کلمات به جز گزینه پاسخ، ساختار «بن مضارع + پسوند» دارند:

نویسنده: نویس + نده / خزنده: خز + نده / بازنده: باز + نده

ساختار «مانده»، ساختار «بن ماضی + پسوند» است: ماند + ه

(درک متن بلند، هوش کلامی)

۲۷۷- گزینه ۱

(مادر کریمی)

«خرید» بن ماضی و «فروش» بن مضارع است. «جست‌وخیز» نیز همین ساختار را دارد: «جست» بن ماضی و «خیز» بن مضارع است.

(درک متن بلند، هوش کلامی)

۲۷۸- گزینه ۱

(فاطمه راسخ)

ابتدا جدول را رسم و کامل می‌کنیم. از «ج» معلوم است که پسرها در جایگاه‌های دوم و چهارم ایستاده‌اند. اصفهان هم معلوم است.

۱	۲	۳	۴	۵
(۴) بهار	(۳) نیما	(۲) بهاره	(۳) ایلیا	(۵) آهو
(۴) تبریز	(۳) اراک	(۴) اهواز	(۱) اصفهان	(۵) تهران
(۳) دایره	(۲) مربع	(۴) ضربدر	(۲) خالی	(۵) مثلث

۲) از «د» معلوم است که بهاره نفر وسط است. علامت‌های کناری او هم معلوم است.

۳) از «ب» معلوم است که نیما در جایگاه دوم است و علامت دایره هم معلوم است. ایلیا در جایگاه چهارم است.

۴) از «الف» معلوم است ضربدر برای بهاره و او اهل اهواز است. پس بهار تبریزی و در جایگاه اول است.

۵) جدول کامل می‌شود.

معلوم است که علامت بهار دایره است.

(استدلال و منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۷۹- گزینه ۱

(فاطمه راسخ)

طبق پاسخ قبلی بهار در جایگاه نخست است که علامت دایره دارد.

(استدلال و منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۸۰- گزینه ۱

(فاطمه راسخ)

طبق پاسخ‌های قبلی آهو تهرانی و بلندقدترین است.

(استدلال و منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۸۱- گزینه ۲

(فاطمه راسخ)

طبق پاسخ‌های قبلی ایلیا اصفهانی است که دست خالی است.

(استدلال و منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۸۲- گزینه «۴»

(فاطمه راسخ)

ابتدا جدولی از داده رسم و تکمیل می‌کنیم.

۲۷	۱۵	۱۲	۹	۷
ترس (۲)			شادی (۳)	حسد (۱)
دست (۳)	دهان (۲)	چشم (۲)	پا (۳)	گوش (۳)
قرمز (۳)				زرد (۱)

(۱) عدد کارت حسد بر ۳ بخشپذیر نیست، پس ۷ است. رنگ آن نیز زرد است.

(۲) عدد کارت قرمز یا ۹ است یا ۲۷. کارت دهان نیز عددی فرد دارد بین دو کارت دیگر است، پس عدد کارت دهان یا ۹ است یا ۱۵. دقت کنید آن دو کارت دیگر، یکی همان کارت قرمز است. اگر عدد کارت قرمز ۹ باشد، کارت دهان باید عدد ۱۲ داشته باشد که ممکن نیست. پس کارت دهان عدد ۱۵ دارد.

(۳) عدد کارت قرمز ۲۷ است و «ترس» نیز روی آن نوشته شده است. جایگاه چشم هم معلوم است. پا و شادی در یک کارتند. پس عدد آن‌ها ۹ است.

عدد کارت دست نیز از عدد کارت پا بزرگتر است، پس عدد کارت گوش هم معلوم است پس رنگ کارت بزرگترین عدد قرمز است.

(استدلال و منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۸۳- گزینه «۲»

(فاطمه راسخ)

طبق توضیحات پاسخ قبل، کارت وسط نام «چشم» را دارد.

(استدلال و منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۸۴- گزینه «۲»

(فاطمه راسخ)

طبق توضیحات پاسخ قبل، دو حس چشم و غم جایگاه معلومی ندارند و بین چشم و دهان معلق‌اند. اگر حس کارت چشم خشم باشد، قطعاً حس کارت دهان، یا همان عدد ۱۵، غم است.

(استدلال و منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۸۵- گزینه «۳»

(فاطمه راسخ)

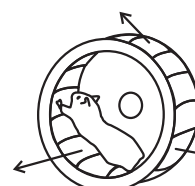
می‌دانیم غم با بنفش است، یعنی بنفش با شادی نیست، پس با پا هم نیست.

(استدلال و منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۸۶- گزینه «۱»

(غریزاد شیرممدلی)

در هر مرحله یک واحد ساعتگرد می‌چرخد.

همواره رنگی است.

در هر مرحله یک واحد ساعتگرد می‌چرخد.

(آلگوهای تصویری فطری، هوش غیرکلامی)

۲۸۷- گزینه «۱»

(غریزاد شیرممدلی)

سه طرح در صورت سؤال هست، در هر مرحله از الگو، یکی به تعداد هر کدام از این سه طرح اضافه می‌شود:

(۳۲۱), (۳۲۱۱), (۳۲۲۱), (۳۳۲۲۱۱)

(آلگوهای تصویری فطری، هوش غیرکلامی)

۲۸۸- گزینه «۲»

(غریزاد شیرممدلی)

از سه بخش رنگی روی بدن مار الگو در هر مرحله یکی به سمت سر نزدیک می‌شود و دو تا به سمت دم. پس شکل بعدی همان شکل گزینه «۲» خواهد بود.

(آلگوهای تصویری فطری، هوش غیرکلامی)

۲۸۹- گزینه «۱»

(غریزاد شیرممدلی)

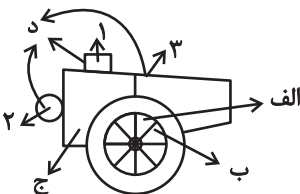
چهار طرح در الگوی صورت سؤال هست:

(الف) حرکت در محیط دایره، دو قطعه ساعتگرد در هر مرحله

(ب) حرکت در محیط دایره، یک قطعه پادساعتگرد در هر مرحله

(ج) رنگی، یک مرحله درمیان

(د) سه بخش، هر کدام در هر مرحله به‌ترتیب رنگی

(آلگوهای تصویری فطری، هوش غیرکلامی)

۲۹۰- گزینه «۴»

(غریزاد شیرممدلی)

خطوط کناری دایره‌ها دوره تناوب سه‌تایی دارد، پس شکل هجدهم از این نظر شبیه به شکل سوم است. دیگر طرح‌ها الگوی چهارتایی دارند، چرا که 90° درجه پادساعتگرد در هر مرحله می‌چرخند و $360^\circ = 4 \times 90^\circ$ پس شکل هجدهم از این نظر شبیه به شکل دوم است: $18 = 4 \times 4 + 2$

(آلگوهای تصویری فطری، هوش غیرکلامی)